

แนวทางการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนระบบทวิภาคี ในเขตกรุงเทพมหานคร

นางสาวอิสริยา ออสุวรรณ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

บทคัดย่อและแฟ้มข้อมูลฉบับเต็มของวิทยานิพนธ์ตั้งแต่ปีการศึกษา 2554 ที่ให้บริการในคลังปัญญาจุฬาฯ (CUIR)
เป็นแฟ้มข้อมูลของนิสิตเจ้าของวิทยานิพนธ์ ที่ส่งผ่านทางบัณฑิตวิทยาลัย

The abstract and full text of theses from the academic year 2011 in Chulalongkorn University Intellectual Repository (CUIR)
are the thesis authors' files submitted through the University Graduate School.

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาบริหารการศึกษา ภาควิชานโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2559

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

GUIDELINES FOR THE MANAGEMENT OF PRIVATE VOCATIONAL EDUCATION
COLLEGES IN BILATERAL VOCATIONAL TRAINING SYSTEM
IN BANGKOK METROPOLITAN.

Miss Issareeya Orsuwan

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education Program in Educational Administration
Department of Educational Policy Management and Leadership

Faculty of Education

Chulalongkorn University

Academic Year 2016

Copyright of Chulalongkorn University

หัวข้อวิทยานิพนธ์	แนวทางการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนระบบ
	ทวิภาคี ในเขตกรุงเทพมหานคร
โดย	นางสาวอิสริยา ออสุวรรณ
สาขาวิชา	บริหารการศึกษา
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก	อาจารย์ ดร.วลัยพร ศิริภิรมย์

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบริหารศึกษาดังกล่าว

.....คณบดีคณะครุศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิริเดช สุชีวะ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชญานิษฐ์ อุตสาหกิจ)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
(อาจารย์ ดร.วลัยพร ศิริภิรมย์)

.....กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ เอกชัย กี่สุขพันธ์)

อิสริยา ออสุวรรณ : แนวทางการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนระบบทวิภาคี ในเขตกรุงเทพมหานคร (GUIDELINES FOR THE MANAGEMENT OF PRIVATE VOCATIONAL EDUCATION COLLEGES IN BILATERAL VOCATIONAL TRAINING SYSTEM IN BANGKOK METROPOLITAN.) อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก: อ. ดร.วัลย์พร ศิริภิรมย์, 288 หน้า.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) กรอบแนวคิดการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนระบบทวิภาคี ในเขตกรุงเทพมหานคร 2) สภาพปัจจุบันของการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนระบบทวิภาคี ในเขตกรุงเทพมหานคร 3) ปัญหาของการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนระบบทวิภาคี ในเขตกรุงเทพมหานคร และ 4) เพื่อนำเสนอแนวทางการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนระบบทวิภาคี ในเขตกรุงเทพมหานคร ประชากรที่ใช้ในการวิจัยคือ สถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนที่จัดการเรียนการสอนระบบทวิภาคี ในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 16 แห่ง ผู้ให้ข้อมูลคือ ผู้อำนวยการสถานศึกษาหรือรองผู้อำนวยการสถานศึกษา หัวหน้างานทวิภาคี ครูนิเทศ ผู้บริหารฝ่ายทรัพยากรบุคคลของสถานประกอบการที่ร่วมจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี และครูฝึก รวม 97 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบประเมิน แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัย พบว่า

1. กรอบแนวคิดการบริหารสถานศึกษาเอกชนระบบทวิภาคีในเขตกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย 4 ด้าน ดังนี้ 1)ด้านการจัดหลักสูตร 2)ด้านการจัดการเรียนการสอนและการวัดประเมินผล 3)ด้านการจัดการฝึกอาชีพ และ4)ด้านการนิเทศ

2. สภาพปัจจุบันของการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนระบบทวิภาคี ในเขตกรุงเทพมหานคร อยู่ในระดับ มาก ทุกด้าน เรียงตามลำดับตามค่าเฉลี่ยได้ดังนี้ ด้านการจัดหลักสูตร ด้านการนิเทศ ด้านการจัดการเรียนการสอนและการวัดประเมินผล และด้านการจัดการฝึกอาชีพ ตามลำดับ

3. ปัญหาของการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนระบบทวิภาคี ในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า ปัญหาด้านการจัดการอาชีพมีมากที่สุด ได้แก่ จำนวนผู้ที่สนใจเรียนในระบบทวิภาคีไม่เป็นไปตามแผน รองลงมาคือผู้เรียน ผู้ปกครอง ขาดความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับแนวทางการจัดการเรียนการสอนระบบทวิภาคี และวุฒิภาวะและความรับผิดชอบของผู้เรียนไม่เหมาะสมกับการฝึกอาชีพในสถานประกอบการ เป็นเหตุให้ไม่สามารถปฏิบัติงานในสถานประกอบการได้อย่างต่อเนื่อง

4. แนวทางการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนระบบทวิภาคี ในเขตกรุงเทพมหานคร 1) ด้านการจัดหลักสูตร ผู้บริหารควรให้ความสำคัญกับการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี มีการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษาและสถานประกอบการ จัดอบรมให้ความรู้ทั้งบุคลากรของสถานศึกษาและสถานประกอบการเพื่อให้เข้าใจการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีอย่างแท้จริง และร่วมมือกันจัดทำหลักสูตร แผนการเรียน แผนการฝึกอาชีพ 2) ด้านการจัดการเรียนการสอนและการวัดประเมินผล จัดอบรมและประชุมเชิงปฏิบัติการจัดทำแผนการสอนร่วมกัน ให้คำแนะนำ และช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เชิญผู้เชี่ยวชาญจากสถานประกอบการเข้ามาให้ความรู้แก่ผู้เรียนในสถานศึกษา 3) ด้านการจัดการฝึกอาชีพ ผู้บริหารสถานศึกษาควรเป็นผู้สัมพันธ์ความพร้อม และทำความเข้าใจกับผู้เรียนในระบบทวิภาคีรวมถึงผู้ปกครองในระเบียบข้อตกลงต่างๆอย่างชัดเจน เพื่อลดปัญหาที่อาจเกิดขึ้นระหว่างการฝึกอาชีพ 4) ด้านการนิเทศ ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ความสำคัญกับการปฏิบัติการนิเทศ ปลูกฝังจรรยาบรรณให้แก่ครูนิเทศ ให้ตระหนักถึงความสำคัญของบทบาทและหน้าที่ของครูนิเทศที่มีต่อผู้เรียน รวมถึงผู้บริหารควรให้การสนับสนุนด้านงบประมาณแก่ครูนิเทศ และจัดประเมินผลการนิเทศอย่างต่อเนื่อง

ภาควิชา นโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา ลายมือชื่อนิติดี

สาขาวิชา บริหารการศึกษา ลายมือชื่อ อ.ที่ปรึกษาหลัก

ปีการศึกษา 2559

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์นี้สำเร็จได้ด้วยความสำเร็จอย่างสูงในการช่วยเหลือแนะนำอย่างดียิ่งจาก อาจารย์ ดร.วลัยพร ศิริภิรมย์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ได้กรุณาทุ่มเทสละเวลาให้ คำปรึกษา ตรวจสอบแก้ไข ข้อบกพร่อง และให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่ง อีกทั้งเป็นกำลังใจให้ ทุกอย่างสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ผู้วิจัยกราบขอบพระคุณไว้ ณ ที่นี้ด้วยความเคารพอย่างยิ่ง และขอ กราบขอบพระคุณรองศาสตราจารย์เอกชัย กีสุขพันธ์ กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาให้ คำแนะนำ และแก้ไขข้อบกพร่องของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น ขอกราบขอบพระคุณ ท่านสุรรัตน์ จันแยม และผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ได้กรุณาตรวจสอบความถูกต้องในเนื้อหาของแบบ ประเมิน/แบบสอบถามตลอดจนให้คำแนะนำเป็นประโยชน์ในการทำวิทยานิพนธ์ให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ ผศ.ดร.ชญาพิมพ์ อุสาโห ประธานกรรมการวิทยานิพนธ์ และคณาจารย์ประจำสาขาวิชาบริหารการศึกษา และคณาจารย์ครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย ที่ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้แก่ผู้วิจัย ทั้งนี้ขอขอบคุณนางสาวบุญญาภา ปกิระสัง ที่อยู่เคียงข้างในทุกช่วงเวลา คอยกระตุ้น เตือนสติ เสียสละเวลาช่วยแนะนำ วางแผนและ แก้ปัญหา ห่วงใยและเป็นกำลังใจมาโดยตลอด และขอขอบคุณนายสิทธิพงษ์ พุทธา ที่ให้ข้อคิด เตือนสติ เป็นกำลังใจอยู่เคียงข้างในการก้าวผ่านอุปสรรคต่างๆ และสนับสนุนอำนวยความสะดวก ในทุกๆเรื่อง รวมถึงขอขอบคุณเจ้าหน้าที่คณะครุศาสตร์ทุกท่าน และเพื่อนนิสิตระดับมหาบัณฑิต นอกเวลา รุ่น 24 ที่ให้กำลังใจ คำแนะนำที่เป็นประโยชน์

ผู้วิจัยขอขอบคุณ อ.วุฒิศักดิ์ อ.บัณฑิต อ.จินตนา อ.พจนานพร และผู้บริหาร เพื่อนครูและ บุคลากรโรงเรียนพณิชยการหัวหินทุกท่านที่ให้การสนับสนุน ช่วยเหลือ รับผิดชอบงานต่างๆแทน และคอยให้กำลังใจอยู่เสมอ ขอขอบคุณพี่ก้อง ครูกีฬ ที่มอบความห่วงใยและกำลังใจ คำแนะนำ ตลอดจนการสนับสนุนข้อมูล วิธีการที่เป็นประโยชน์ ขอขอบคุณเพื่อนเด็กโหด พี่บ๊ะ พี่ป๊อก พี่ๆ ผกท.41 ที่เป็นกำลังใจอยู่เคียงข้างในทุกช่วงเวลา

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณบิดา มารดา คือนายชนะการณ ออสุวรรณ และนางอัจฉริยา ออ สุวรรณสำหรับความรักความห่วงใย กำลังใจ ตลอดจนการสนับสนุนในทุกๆเรื่อง รวมถึงความรู้ออกคิดเห็น คำแนะนำต่างๆ เป็นแรงบันดาลใจให้ลูกมานะ อดทน จนสามารถจัดทำวิทยานิพนธ์ ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี คุณค่าและประโยชน์วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ขอมอบเป็นเครื่องสักการะ แต่สิ่งศักดิ์สิทธิ์รวมทั้งสักการะคุณแม่บิดามารดาครูอาจารย์ทุกท่านที่ได้ให้ความเมตตาแก่ผู้วิจัยมา โดยตลอด

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฎ
สารบัญแผนภาพ.....	ฐ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของการวิจัย.....	1
1.2 คำถามวิจัย.....	6
1.3 วัตถุประสงค์.....	6
1.4 นิยามศัพท์.....	7
1.5 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	8
1.6 ขอบเขตการวิจัย.....	9
1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	9
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	10
2.1 การบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชน.....	10
2.1.1 ความหมายของการอาชีวศึกษา.....	10
2.1.2 หลักการจัดการอาชีวศึกษา.....	11
2.1.3 สถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชน.....	13
2.2 การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี.....	20
2.2.1 ความหมายการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี.....	20
2.2.2 ความเป็นมาของการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี.....	22

2.2.3	วัตถุประสงค์ของการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี	26
2.2.4	ประโยชน์ของการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี.....	27
2.2.5	หลักการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี.....	30
2.2.6	กระบวนการในการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี	31
2.2.7	องค์ประกอบสำคัญในการจัดการอาชีวศึกษา	32
2.2.8	รูปแบบการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี.....	77
2.2.9	ปัจจัยแห่งความสำเร็จในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี	80
2.2.10	แนวปฏิบัติการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่องมาตรฐานการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี พ.ศ. 2557	81
2.3	งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	95
บทที่ 3	วิธีดำเนินการวิจัย	102
ขั้นตอนที่ 1	ศึกษารอบแนวคิดการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนระบบทวิภาคี ใน เขตกรุงเทพมหานคร	103
1.1	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	103
1.2	การวิเคราะห์ข้อมูล	103
ขั้นตอนที่ 2	ศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหาของการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชน ระบบทวิภาคี ในเขตกรุงเทพมหานคร มีวิธีดำเนินการ ดังนี้.....	104
2.1	ประชากรที่ใช้ในการวิจัย.....	104
2.2	ผู้ให้ข้อมูล	104
2.3	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	105
2.4	การเก็บรวบรวมข้อมูล	107
2.5	การวิเคราะห์ข้อมูล	108
ขั้นตอนที่ 3	ศึกษาแนวทางการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนระบบทวิภาคี ในเขต กรุงเทพมหานคร	108

3.1 ดำเนินการหาแนวทางการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนระบบทวิภาคี ในเขต กรุงเทพมหานคร	108
3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	109
3.3 การวิเคราะห์ข้อมูล	110
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	111
ตอนที่ 1 ผลการประเมินกรอบแนวคิดการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนระบบทวิภาคี ในเขตกรุงเทพมหานคร	112
ตอนที่ 2 ผลของการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม และสถานศึกษา.....	115
ตอนที่ 3 ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันของการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนระบบทวิ ภาคี ในเขตกรุงเทพมหานคร	121
ตอนที่ 4 ผลการศึกษาค้นหาของการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนระบบทวิภาคี ใน เขตกรุงเทพมหานคร	129
ตอนที่ 5 ผลการนำเสนอแนวทางการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนระบบทวิภาคี ใน เขตกรุงเทพมหานคร	136
บทที่ 5 สรุปการวิจัย อภิปราย และข้อเสนอแนะ	183
สรุปผลการวิจัย.....	183
อภิปรายผล.....	195
ข้อเสนอแนะ	206
รายการอ้างอิง	210
ภาคผนวก.....	214
ภาคผนวก ก รายงานผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบกรอบแนวคิดในการวิจัย รายงานผู้ทรงคุณวุฒิ ตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย รายงานผู้ทรงคุณวุฒิประเมินร่างแนวทาง และ รายงานผู้ทรงคุณวุฒิให้การสัมภาษณ์.....	215
ภาคผนวก ข แบบประเมินกรอบแนวคิดการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนระบบทวิ ภาคี ในเขตกรุงเทพมหานคร	220

ภาคผนวก ค แบบประเมินความตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถามงานวิจัย เรื่องแนวทางการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนระบบทวิภาคี ในเขตกรุงเทพมหานคร	225
ภาคผนวก ง แบบสอบถามสภาพปัจจุบันและปัญหาของการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชน ระบบทวิภาคี ในเขตกรุงเทพมหานคร สำหรับสถานศึกษา และแบบสอบถามสภาพปัจจุบันและปัญหาของการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชน ระบบทวิภาคี ในเขตกรุงเทพมหานคร สำหรับสถานประกอบการ.....	236
ภาคผนวก จ แบบประเมินร่างแนวทางการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนระบบทวิภาคี ในเขตกรุงเทพมหานคร	265
ภาคผนวก ฉ แนวทางการสัมภาษณ์แนวทางการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชน ระบบทวิภาคี ในเขตกรุงเทพมหานคร.....	276
ภาคผนวก ช ตัวอย่างหนังสือขอความร่วมมือในการวิจัย	279
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์	288

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 2.1 การสังเคราะห์กรอบแนวคิดการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนระบบทวิภาคี...	38
ตารางที่ 3.1 จำนวนและร้อยละของแบบสอบถามที่ส่งและรับกลับคืน.....	108
ตารางที่ 4.1 ผลการประเมินความเหมาะสมของกรอบแนวคิดการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษา เอกชนระบบทวิภาคี ในเขตกรุงเทพมหานคร	112
ตารางที่ 4.2 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	115
ตารางที่ 4.3 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนระบบทวิภาคี จากข้อมูลของ ผู้บริหารสถานศึกษา (ผู้อำนวยการสถานศึกษา หรือรองผู้อำนวยการของ สถานศึกษา).....	116
ตารางที่ 4.4 ข้อมูลประเภทวิชาที่เปิดสอนในสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนระบบทวิภาคี จาก ข้อมูลของผู้บริหารสถานศึกษา (ผู้อำนวยการสถานศึกษา หรือรองผู้อำนวยการ สถานศึกษา).....	118
ตารางที่ 4.5 ข้อมูลสาขาวิชาที่เปิดสอนในสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนระบบทวิภาคี จาก ข้อมูลของผู้บริหารสถานศึกษา (ผู้อำนวยการสถานศึกษา หรือรองผู้อำนวยการ สถานศึกษา).....	119
ตารางที่ 4.6 เกณฑ์ที่สถานศึกษาใช้ในการเลือกสถานประกอบการเพื่อเข้าร่วมลงนามจัดการ อาชีวศึกษาระบบทวิภาคีกับสถานศึกษา	120
ตารางที่ 4.7 สภาพปัจจุบันของการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนระบบทวิภาคี ในเขต กรุงเทพมหานคร โดยรวมและรายด้าน	121
ตารางที่ 4.8 สภาพปัจจุบันของการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนระบบทวิภาคี ในเขต กรุงเทพมหานคร ด้านการจัดหลักสูตร	122
ตารางที่ 4.9 สภาพปัจจุบันของการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนระบบทวิภาคี ในเขต กรุงเทพมหานคร ด้านการจัดการเรียนการสอนและการวัดประเมินผล.....	124
ตารางที่ 4.10 สภาพปัจจุบันของการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนระบบทวิภาคี ในเขต กรุงเทพมหานคร ด้านการจัดการฝึกอาชีพ.....	126

ตารางที่ 4.11 สภาพปัจจุบันของการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนระบบทวิภาคี ในเขต กรุงเทพมหานคร ด้านการนิเทศ.....	128
ตารางที่ 4.12 ปัญหาของการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนระบบทวิภาคี ในเขต กรุงเทพมหานคร ด้านการจัดหลักสูตร	129
ตารางที่ 4.13 ปัญหาของการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนระบบทวิภาคี ในเขต กรุงเทพมหานคร ด้านการจัดการเรียนการสอนและการวัดประเมินผล.....	131
ตารางที่ 4.14 ปัญหาของการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนระบบทวิภาคี ในเขต กรุงเทพมหานคร ด้านการจัดการฝึกอาชีพ.....	132
ตารางที่ 4.15 ปัญหาของการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนระบบทวิภาคี ในเขต กรุงเทพมหานคร ด้านการนิเทศ.....	134
ตารางที่ 4.16 ผลการนำเสนอแนวทางการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนระบบทวิภาคี	144
ตารางที่ 4.17 สรุปแนวทางการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนระบบทวิภาคี ในเขต กรุงเทพมหานคร (ฉบับสมบูรณ์)	161

สารบัญแผนภาพ

หน้า

แผนภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดในการวิจัยการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนระบบทวิภาคี.....	8
แผนภาพที่ 2.1 ขั้นตอนการดำเนินการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ระหว่างสถานศึกษา/ สถาบันและสถานประกอบการภายในประเทศ.....	79

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของการวิจัย

ปัจจุบันประเทศไทยกำลังประสบปัญหาการขาดแคลนแรงงาน ซึ่งเป็นประเด็นที่มีความสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อศักยภาพและขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ จากผลสำรวจของธนาคารโลกที่ทำการเก็บข้อมูลของธุรกิจในประเทศต่างๆทั่วโลกจำนวน 130,000 แห่ง จาก 135 ประเทศ ซึ่งรวมถึงประเทศในอาเซียน 7 ประเทศ ได้แก่ ไทย มาเลเซีย ลาว กัมพูชา เวียดนาม ฟิลิปปินส์และอินโดนีเซีย หนึ่งในประเด็นที่ทำการสำรวจ คือ ร้อยละของธุรกิจที่ประสบกับการขาดแคลนแรงงานที่มีคุณสมบัติตามที่ต้องการจนกลายเป็นอุปสรรคในการทำธุรกิจ ผลสำรวจของธุรกิจที่อยู่ในภาคการผลิตพบว่า ธุรกิจในประเทศไทยประสบปัญหาการขาดแคลนแรงงานที่มีคุณสมบัติเหมาะสมมากเป็นอันดับ 1 คิดเป็นร้อยละ 38.8 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด โดยภาคอุตสาหกรรมไทยกำลังประสบปัญหาภาวะการขาดแคลนแรงงานในเชิงปริมาณทั้งในระดับกลางและ ระดับสูง เนื่องจากนักเรียนในสายอาชีพ ระดับ ปวช. เรียนต่อ ปวส. และต่อระดับมหาวิทยาลัยมากกว่า ร้อยละ 70 ต่อปี (ทรงพล อุลปาพร, 2555) ซึ่งสอดคล้องกับ สราวุธ ไพฑูรย์พงษ์ (2556) ที่ระบุว่า ปัญหาหนึ่งของตลาดแรงงานไทยคือความไม่สมดุลของโครงสร้างแรงงาน ความไม่สมดุลของตลาดแรงงานทั้งระดับล่างและระดับบน ทั้งในด้านปริมาณและคุณภาพ กล่าวคือ ขาดแคลนแรงงานระดับล่าง แต่มีแรงงานส่วนเกินระดับอุดมศึกษาอยู่มาก และมีปัญหาคุณภาพแรงงานไม่ตรงกับความต้องการของตลาด

การศึกษาในระดับอาชีวศึกษา เป็นแหล่งผลิตบุคลากรและแรงงานฝีมือที่สำคัญของประเทศ โดยเฉพาะภาคการผลิตต้องการแรงงานระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ขึ้นไป ร้อยละ 36.2 อุตสาหกรรมยานยนต์และชิ้นส่วนรถยนต์ต้องการแรงงานระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) มากที่สุด(กรวิทย์ และสิริธร, 2555) พระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ. 2551(ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 125, 2551) มาตราที่ 6 กล่าวว่า การจัดการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพต้องเป็นการจัดการศึกษาในด้านวิชาชีพที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติและแผนการศึกษาแห่งชาติ เพื่อผลิตและพัฒนากำลังคนในด้านวิชาชีพระดับฝีมือ ระดับเทคนิค และระดับเทคโนโลยี รวมทั้งเป็นการยกระดับการศึกษาวิชาชีพให้สูงขึ้นเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน โดยนำความรู้ในทางทฤษฎีอันเป็นสากลและภูมิปัญญาไทยมาพัฒนาผู้รับการศึกษาให้มีความรู้ความสามารถในทางปฏิบัติและมีสมรรถนะจนสามารถนำไปประกอบอาชีพในลักษณะผู้ปฏิบัติหรือประกอบอาชีพโดยอิสระได้ สอดคล้องกับกรอบแนวคิดภายใต้พระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาฝีมือ

แรงงาน พ.ศ.2545(ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 119, 2545) ในการพัฒนานักเรียน นักศึกษา ให้เป็นผู้ขับเคลื่อนสังคมและระบบเศรษฐกิจของประเทศให้พัฒนา และพระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ. 2551 มาตรา 8 ระบุให้การจัดการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพให้จัดได้ 3 รูปแบบ ได้แก่ (1) การศึกษาในระบบ (2) การศึกษานอกระบบ และ (3) การศึกษาระบบทวิภาคี เป็นการจัดการศึกษาวิชาชีพที่เกิดจากข้อตกลงระหว่างวิทยาลัยอาชีวศึกษาหรือสถาบัน กับสถานประกอบการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานของรัฐในเรื่องการจัดหลักสูตรการเรียนการสอน การวัดและการประเมินผล โดยผู้เรียนใช้เวลาส่วนหนึ่งในวิทยาลัยอาชีวศึกษา หรือสถาบันและเรียนภาคปฏิบัติในสถานประกอบการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานของรัฐ

ซึ่งนอกจากปัญหาข้างต้นแล้ว ยังพบปัญหาของอาชีวศึกษาในปัจจุบัน ดังนี้ (1) จำนวนผู้เรียนลดลง อันเนื่องจากภาพลักษณ์ของอาชีวะ การก่อเหตุทะเลาะวิวาทของนักเรียนนักศึกษา และค่านิยมการมีใบปริญญา (2) ความไม่เพียงพอของการผลิตกำลังคน (3) มาตรฐานสถานศึกษาที่ไม่เท่าเทียมกัน เนื่องจากแต่ละแห่งมีปัจจัยและศักยภาพแตกต่างกัน ไม่ว่าจะเป็นจำนวนครู ความขาดแคลนครูที่จบตรงสาขา การพัฒนาครู ความพร้อมของสถานที่ เครื่องมือและอุปกรณ์ เป็นต้น (4) หลักสูตรที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว มีหลายสาขาที่เป็นหลักสูตรใหม่และเป็นความต้องการของตลาดแรงงาน เช่น หุ่นยนต์ โมเดิร์นฟาร์ม ซึ่งจะต้องมีการทบทวนหลักสูตรให้มีความทันสมัยมากขึ้น (5) การจัดสรรงบประมาณ (6) การบริหารจัดการการอาชีวศึกษา ที่ผ่านมากการขับเคลื่อนจากส่วนกลางไปยังภูมิภาคต่างๆ มีกลไกเพียงอย่างเดียวคือ เลขาธิการสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา นี้ พล.อ.ดาว์พงษ์ รัตนสุวรรณ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ได้กำหนดนโยบายด้านอาชีวะ 9 ข้อ เพื่อแก้ปัญหาดังกล่าว โดยนโยบายที่สำคัญข้อหนึ่ง คือ นโยบายข้อที่ 2 ด้านทวิภาคี เป็นการกระตุ้นให้เกิดความร่วมมือระหว่างสถานศึกษาอาชีวะกับภาคเอกชนในการจัดการอาชีวศึกษา ซึ่งสร้างความพึงพอใจให้กับภาคเอกชนเป็นอย่างมาก ในขณะเดียวกันนักเรียนและผู้ปกครองก็มีความสุขไปด้วย ดาว์พงษ์ รัตนสุวรรณ, 2559)

จะเห็นได้ว่ารัฐบาลให้ความสำคัญต่อการจัดการศึกษาในระดับอาชีวศึกษาเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะนโยบายด้านทวิภาคี เป็นหนึ่งนโยบายที่สำคัญในการแก้ไขปัญหาของอาชีวศึกษา ทั้งในด้านของจำนวนผู้เรียน และคุณภาพของผู้เรียน เนื่องจากเป็นนโยบายที่ได้ประโยชน์ร่วมกันทั้ง 3 ฝ่าย อันได้แก่ สถานประกอบการ สถานศึกษา และผู้เรียน โดยสถานประกอบการจะมีแรงงานฝีมือที่เพียงพอต่อความต้องการ และมีค่าใช้จ่ายให้กับแรงงานต่ำกว่า ได้รับการยกเว้นและลดหย่อนภาษีอากร ซึ่งเป็นการลดต้นทุนของสถานประกอบการ สถานศึกษามีจำนวนผู้เรียนเพิ่มมากขึ้น ส่งผลต่องบประมาณที่ใช้ลงทุนในการพัฒนาสถานศึกษา และลดต้นทุนด้านเครื่องจักร และอุปกรณ์ต่างๆซึ่งมีราคาแพง เนื่องจากผู้เรียนจะได้ปฏิบัติจริงในสถานประกอบการ ทำให้สถานศึกษาไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายในการลงทุน และผู้เรียนนอกจากจะได้วุฒิการศึกษาแล้ว ยังมีรายได้ระหว่างเรียน และมี

ทักษะในการปฏิบัติงานจริง ส่งผลต่อการที่สถานประกอบการรับเข้าทำงานต่อเนื่องเมื่อจบการศึกษา (ศูนย์อาชีวศึกษาทวิภาคี สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา, 2557) แต่ทั้งนี้ก็ยังมียุทธศาสตร์ของรัฐบาลบางประการที่ส่งผลกระทบต่อการเพิ่มสัดส่วนผู้เรียนอาชีวศึกษาให้มากขึ้น อาทิ นโยบายเงินเดือนปริญญาตรี 15,000 บาท ซึ่งส่งผลกระทบต่อนโยบายการเพิ่มผู้เรียนเข้าศึกษาต่อด้านการอาชีวศึกษาโดยตรง เพราะเด็กทุกคนจะมุ่งเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาตรีกันหมด(ชาญณรงค์ พร รุ่งโรจน์, 2557) นอกจากนี้ การที่รัฐบาลตัดงบประมาณของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา(กยศ.) ปี 2557 ออกถึง 6,700 ล้านบาทนั้น จะส่งผลกระทบต่อผู้กู้ยืมทั้งรายเก่าและรายใหม่ และยังส่งผลให้นักเรียนเริ่มตัดสินใจไม่เรียนต่อในระดับที่สูงขึ้น เพราะไม่มั่นใจว่าจะได้กู้ยืมเรียนหรือไม่ โดยเฉพาะเด็กที่เรียนสายอาชีวศึกษาส่วนใหญ่จะไม่ใช่เด็กที่มาจากครอบครัวที่มีฐานะจึงต้องอาศัยการกู้ยืมเรียน แต่เมื่อมีปัญหาไม่มีเงินให้กู้ เด็กจึงตัดสินใจไม่เรียนต่อเพื่อจะได้ไม่เป็นภาระระยะยาว(จอมพงศ์ มงคลวนิช, 2557) ดังนั้นหากสถานศึกษามีการจัดระบบทวิภาคีจะช่วยขจัดปัญหาเรื่องของสัดส่วนของผู้เรียนดังกล่าวได้

ในขณะที่เดียวกันด้วยจำนวนประชากรที่เพิ่มสูงมากขึ้นและความซับซ้อนของสังคม ทำให้การศึกษาในระบบที่รัฐจัดให้ประชาชนอาจไม่เพียงพอต่อจำนวนประชากร หรืออาจมีมาตรฐานทางการศึกษาและแนวทางการจัดการศึกษาที่ไม่สอดคล้องกับความต้องการของผู้ปกครอง เอกชนจึงเข้ามามีบทบาทสำคัญในการจัดตั้งโรงเรียนซึ่งเป็นทางเลือกให้กับประชาชน โรงเรียนเอกชนเป็นองค์การทางสังคมองค์การหนึ่ง ที่มีภาระทางการศึกษาซึ่งจะต้องรับผิดชอบทั้งทางด้านคุณภาพและประสิทธิภาพ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ,2542) แต่ในปัจจุบันการดำเนินงานตามนโยบายของรัฐบาลกลับส่งผลให้บางโรงเรียนเอกชนบางแห่งไม่สามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ที่ผ่านมามีโรงเรียนเอกชนที่ขอปิดตัวเองอย่างสม่ำเสมอเรื่อยมา เนื่องจากปัญหาการบริหารงานโรงเรียนที่ขาดประสิทธิภาพ มักบริหารแบบธุรกิจครอบครัว ลูกหลานเห็นความยากลำบากในการดำเนินกิจการโรงเรียนที่บรรพบุรุษได้ก่อตั้งขึ้น ขาดการวางแผนที่ชัดเจน ขาดการบริหารงานบุคคล ขาดการบริหารด้านการเงิน อัตราเงินอุดหนุนรายหัวที่รัฐจัดให้ระหว่างโรงเรียนขนาดเล็กและใหญ่ในจำนวนเท่ากัน ทำให้โรงเรียนขนาดเล็กได้รับเงินอุดหนุนไม่เพียงพอกับการบริหารต่างจากโรงเรียนขนาดใหญ่ การเก็บภาษีในอัตราภาษีโรงเรือน ส่วนการบริหารงานวิชาการมีปัญหาว่าผู้บริหารมักไม่เข้าใจเนื้อหาหลักสูตรการเรียนการสอนอย่างแท้จริงส่งผลต่อคุณภาพการจัดการศึกษา การขาดแคลนบุคลากรที่มีคุณภาพโดยเฉพาะครูที่มีใจรักและเหมาะสมนั้นหาได้ยากขึ้น มีผลกระทบต่อการบริหารจัดการของโรงเรียน อีกทั้งสภาพเศรษฐกิจและสังคมที่มีอัตราการเกิดของเด็กลดลงมาก และมีโรงเรียนใหม่ๆเกิดขึ้นจำนวนมาก อีกทั้งรัฐบาลยังขยายและให้การสนับสนุนโรงเรียนรัฐบาลในด้านต่างๆ เพิ่มขึ้นทำให้ระยะหลังโรงเรียนเอกชนประสบปัญหาหลายด้าน รวมถึงเกิดปัญหาสภาพขาดทุนอย่างต่อเนื่องในส่วนของภาครัฐ (สำนักเลขาธิการสภาการศึกษา, 2548) ซึ่งสอดคล้องกับ ชิตวร ลีละ

ผลิน(2558) ที่กล่าวถึงสาเหตุที่ทำให้โรงเรียนเอกชนยุบตัวลงเนื่องมาจาก (1) ความไม่เท่าเทียมกันของการบริหารจัดการของภาครัฐระหว่างโรงเรียนเอกชนกับโรงเรียนรัฐทั้งด้านนโยบายงบประมาณ อุปกรณ์ และการจัดสรรครู (2) เกิดจากลูกหลานเห็นความยากลำบากในการดำเนินกิจการโรงเรียนที่บรรพบุรุษได้ก่อตั้งขึ้นจึงไม่นิยมประกอบกิจการต่อจากพ่อแม่ (3) ที่ดินมีราคาแพงขึ้น จึงเปลี่ยนไปทำธุรกิจอื่นที่ได้ผลตอบแทนมากกว่า (4) ค่าใช้จ่ายทั่วไปที่เพิ่มขึ้น และเงินเดือนครูวุฒิปริญญาตรีที่ถูกกำหนดให้ต้องจ่ายขั้นต่ำเดือนละ 15,000 บาท (5) ปัญหาเกี่ยวกับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครูในส่วนของหน่วยงานที่ออกใบอนุญาตฯ (6) ขาดแคลนครู เนื่องจากรัฐบาลมีการเปิดบรรจุข้าราชการครูจำนวนมาก (7) อัตราเงินอุดหนุนรายหัวที่รัฐจัดให้ระหว่างโรงเรียนขนาดเล็กและใหญ่ในจำนวนเท่ากันทำให้โรงเรียนขนาดเล็กได้รับเงินอุดหนุนไม่เพียงพอกับการบริหาร ต่างจากโรงเรียนขนาดใหญ่ (7) การเก็บอัตราภาษีโรงเรียน (8) รัฐไม่มีความเท่าเทียมกันด้านวิชาการ (9) รัฐปล่อยให้โรงเรียนเอกชนเปิดกิจการโดยไม่คำนึงถึงพื้นที่ระยะใกล้และไกล (10) จำนวนเด็กที่เกิดในแต่ละปีลดลง (11) การลงทุนสร้างโรงเรียนในยุคนี้ต้องลงทุนสูง (12) การแข่งขันสูง ซึ่งเอกชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายสายอาชีวศึกษามากกว่าระดับอื่นๆ คิดเป็นร้อยละ 38 ของการจัดการศึกษาของเอกชนทุกระดับ และจากการศึกษาสถิติของสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน พบว่าจำนวนสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชน พ.ศ.2558 มีจำนวน 484 แห่ง ซึ่งเพิ่มมากขึ้นจากปีพ.ศ.2553 ถึง 63 แห่ง ซึ่งไม่สอดคล้องกับจำนวนนักเรียนที่ศึกษาในสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนที่มีจำนวนลดลงถึง 117,574 คน และมีข้อมูลสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนที่ปิดตัวลงกว่า 156 แห่งใน 20 ปีที่ผ่านมา และมีแนวโน้มที่จะยุบตัวเพิ่มมากขึ้นเรื่อยๆ(สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ,2559) โดยเมื่อจำแนกสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนตามจำนวนนักเรียนพบว่ามีถึง 276 แห่ง หรือคิดเป็น 57% ของสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนทั้งหมดมีผู้เรียนน้อยกว่า 500 คน แบ่งเป็นสถานศึกษาที่มีผู้เรียน 1-100 คน จำนวน 64 แห่ง สถานศึกษาที่มีผู้เรียน 101-200 คน จำนวน 63 แห่ง สถานศึกษาที่มีผู้เรียน 201-300 คน จำนวน 58 แห่ง สถานศึกษาที่มีผู้เรียน 301-400 คน จำนวน 52 แห่ง และสถานศึกษาที่มีผู้เรียน 401-500 คน จำนวน 39 แห่ง (นายชัยพฤกษ์ เสรีรักษ์, 2559)

จากข้อมูลสถิติทางการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ปัจจุบันมีสถานศึกษาอาชีวศึกษาของรัฐบาลจำนวน 426 แห่ง โดยในจำนวนนี้มีสถานศึกษาอาชีวศึกษาที่จัดการศึกษาระบบทวิภาคีจำนวน 426 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 100 (กลุ่มเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารงานอาชีวศึกษา ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและกำลังคนอาชีวศึกษา, 2559) ซึ่งเป็นไปตามนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาที่เร่งให้ดำเนินการจัดการเรียนการสอนในระบบทวิภาคีในทุกสถานศึกษาอาชีวศึกษา ในขณะที่สถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนจำนวน 484 แห่ง มีสถานศึกษา

อาชีวศึกษาที่จัดการศึกษาระบบทวิภาคีเพียง 104 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 21.48 เท่านั้น(ศูนย์ส่งเสริมการอาชีวศึกษาเอกชน, 2559)

จากสถิติจำนวนสถานศึกษาและผู้เรียนในระบบทวิภาคี ในหลายปีที่ผ่านมา มีความพยายามพัฒนาคุณภาพด้วยการอาชีวศึกษารูปแบบทวิภาคี ระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการเพื่อเพิ่มโอกาสเรียนรู้จากการปฏิบัติงานจริง รวมกับนโยบายของรัฐบาลที่เร่งให้จัดการเรียนการสอนระบบทวิภาคีในทุกสถานศึกษาอาชีวศึกษาของรัฐบาล แม้ว่าจำนวนผู้เรียนในระบบทวิภาคีจะเพิ่มมากขึ้น แต่ก็ยังอยู่ในระดับที่ต่ำกว่าเป้าหมาย เนื่องมาจากอุปสรรคที่สำคัญ ได้แก่ ระบบสนับสนุนการนิเทศนักศึกษาฝึกงานที่ไม่เอื้อต่อการปฏิบัติงานของอาจารย์และการพัฒนาตัวผู้เรียน สิทธิประโยชน์ที่สถานประกอบการได้รับยังไม่จูงใจให้ผู้ประกอบการเข้าร่วมพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนในระบบทวิภาคีเต็มรูปแบบ (สำนักงานส่งเสริมสังคมแห่งการเรียนรู้และคุณภาพเยาวชน[สสค.], 2555) นักเรียน/นักศึกษาขาดทักษะพื้นฐานในการทำงาน ขาดคุณธรรมจริยธรรมและความรับผิดชอบในการปฏิบัติงาน (จำปา อุ่งเงิน ,2541; อินดา แต่งอ่อน, 2556) ส่งผลให้มีจำนวนนักเรียนออกกลางคันในระดับมาก รวมถึงปัญหาที่สำคัญคือ แนวโน้มในการเข้าทำงานในสถานประกอบการของผู้เรียน หลังจากสำเร็จการศึกษาระบบทวิภาคี มีจำนวนน้อยมาก (ธัญลักษณ์ มูลสุข, 2545) ซึ่งขัดแย้งกับวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีที่ต้องการให้ผู้เรียนมีงานทำทันทีหลังจากที่สำเร็จการศึกษา จากผลงานวิจัยและแนวคิดของนักวิชาการที่ศึกษาสภาพการบริหารงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในสถานศึกษา พบปัญหา 7 ประการ คือ (1) การไม่เข้าใจในนโยบายการจัดการเรียนการสอนระบบทวิภาคี (2) ครูขาดการถ่ายทอดประสบการณ์ให้แก่แก่นักเรียนนักศึกษา (3) ขาดการประสานความร่วมมือระหว่างวิทยาลัยกับสถานประกอบการ (4) ครูไม่เข้าใจการวัดผลและประเมินผล (5) ครูฝึกในสถานประกอบการไม่เข้าใจวัตถุประสงค์ของการนิเทศ (6) การจัดการระบบทวิภาคีอยู่ในระดับปานกลาง (7) จำนวนของเครื่องมือ อุปกรณ์ในสถานศึกษามีจำนวนไม่เพียงพอและไม่ทันสมัย ต่อจำนวนของนักศึกษาอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี เป็นต้น (สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา, 2552; วีระศักดิ์ โชติกันต์กุล, 2546; ถนอม มงคลชื่น, 2543; วิญญู เล้าพูนพิทยะ, 2544 อ้างถึงในธานีทร ศรีชมภู, 2557) นอกจากนี้ พบว่ามีสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนประมาณ 10-20 แห่งทั่วประเทศไม่ได้ส่งเด็กเข้าไปฝึกงานในสถานประกอบการ และบางแห่งส่งเด็กเข้าไปฝึกงานในสถานประกอบการที่ไม่ได้มาตรฐาน แต่เด็กเหล่านี้สามารถเรียนจบ และได้รับวุฒิ ปวช. (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา, 2557)

จะเห็นว่าทุกภาคส่วน โดยเฉพาะภาครัฐบาล และภาคอุตสาหกรรม เล็งเห็นถึงความสำคัญและสนับสนุนการจัดการอาชีวศึกษาทวิภาคีอย่างต่อเนื่อง แต่ก็ยังไม่สามารถพัฒนาการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีให้ประสบความสำเร็จตามเป้าหมายได้ จากปัญหาที่กล่าวมาข้างต้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาแนวทางการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนระบบทวิภาคี ในเขต

กรุงเทพมหานคร เพื่อให้การบริหารจัดการสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนระบบทวิภาคี ในเขต กรุงเทพมหานคร ประสบผลสำเร็จ ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ศักยภาพของผู้เรียน อาชีวศึกษา และการเพิ่มจำนวนผู้เรียนอาชีวศึกษาให้เพียงพอต่อตลาดแรงงาน รวมถึงความอยู่รอด ของสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนในอนาคต

1.2 คำถามวิจัย

1.2.1 กรอบแนวคิดการบริหารจัดการสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนระบบทวิภาคี ในเขต กรุงเทพมหานครควรเป็นอย่างไร

1.2.2 สภาพปัจจุบันของการบริหารจัดการสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนระบบทวิภาคี ในเขต กรุงเทพมหานครในปัจจุบันเป็นอย่างไร

1.2.3 ปัญหาของการบริหารจัดการสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนระบบทวิภาคี ในเขต กรุงเทพมหานครมีอะไรบ้าง

1.2.4 แนวทางการบริหารจัดการสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนระบบทวิภาคี ในเขต กรุงเทพมหานครควรเป็นอย่างไร

1.3 วัตถุประสงค์

1.3.1 เพื่อศึกษากรอบแนวคิดการบริหารจัดการสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนระบบทวิภาคี ในเขต กรุงเทพมหานคร

1.3.2 เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันของการบริหารจัดการสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนระบบทวิภาคี ใน เขตกรุงเทพมหานคร

1.3.3 เพื่อศึกษาปัญหาของการบริหารจัดการสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนระบบทวิภาคี ในเขต กรุงเทพมหานคร

1.3.4 เพื่อนำเสนอแนวทางการบริหารจัดการสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนระบบทวิภาคี ในเขต กรุงเทพมหานคร

1.4 นิยามศัพท์

1.4.1 แนวทางการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนระบบทวิภาคี ในเขตกรุงเทพมหานคร หมายถึง วิธีการปฏิบัติหรือดำเนินการในการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนที่จัดการศึกษาโดยความร่วมมือระหว่างสถานศึกษาอาชีวศึกษาหรือสถาบันกับสถานประกอบการ เพื่อให้สามารถดำเนินการจัดการศึกษาอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีได้สัมฤทธิ์ผล

1.4.2 สถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนระบบทวิภาคี หมายถึง สถานศึกษาที่จัดการศึกษาโดยเอกชน ซึ่งมีวัตถุประสงค์ในการจัดการเรียนการสอนในระดับอาชีวศึกษา มีการจัดการเรียนการสอนระบบทวิภาคี ที่มุ่งเน้นกระบวนการจัดการศึกษาจากการปฏิบัติจริงเพื่อเพิ่มทักษะการเรียนรู้ภาคปฏิบัติ เพื่อให้มีความรู้ ความสามารถ ดำเนินการจัดการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพตามพระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ.2551 มีการจัดการศึกษาโดยความร่วมมือระหว่างสถานศึกษาอาชีวศึกษาหรือสถาบันกับสถานประกอบการ

1.4.3 การบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนระบบทวิภาคี หมายถึง การดำเนินการบริหารจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี โดยร่วมมือกันระหว่างสถานศึกษาเอกชนและสถานประกอบการในการจัดการศึกษาวิชาชีพ ตั้งแต่กระบวนการจัดหลักสูตร การจัดการเรียนการสอนและการวัดประเมินผล การจัดการฝึกอาชีพ และการนิเทศ เพื่อสามารถผลิตและพัฒนากำลังคนเข้าสู่ตลาดแรงงาน และเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ความสามารถทั้งในภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติจากประสบการณ์จริง

1.4.4 การจัดหลักสูตร หมายถึง การวางแผนการเรียนรู้อารมณ์ร่วมกันของสถานศึกษาอาชีวศึกษาและสถานประกอบการในการเรียนรู้ภาคปฏิบัติในสถานประกอบการ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เกิดทักษะปฏิบัติในสถานการณ์ที่ใกล้เคียงกับการทำงานจริง การแก้ปัญหาในงาน รวมถึงการทำให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจ และลักษณะนิสัยในการทำงานที่ดี ประกอบด้วย การจัดโครงสร้างหลักสูตร หลักเกณฑ์การใช้หลักสูตร การจัดแผนการเรียนและแผนการฝึกอาชีพ

1.4.5 การจัดการเรียนการสอนและการวัดประเมินผล หมายถึง การดำเนินการสอนโดยครูผู้สอนในสถานศึกษาและครูฝึกในสถานประกอบการ เพื่อให้เป็นไปตามหลักสูตร มาตรฐานการอาชีวศึกษาและมาตรฐานวิชาชีพที่กำหนด ประกอบด้วย รูปแบบการสอน การจัดตารางสอน ทรัพยากรการเรียนการสอนและการจัดการ การพัฒนาครูผู้สอนและบุคลากร และการประเมินผลรายวิชา การประเมินผลการฝึกอาชีพ และการประเมินมาตรฐานวิชาชีพ

1.4.6 การจัดการฝึกอาชีพ หมายถึง การเตรียมการและการสร้างความรู้ความเข้าใจในการฝึกอาชีพตามแผนการฝึกที่สถานศึกษาและสถานประกอบการร่วมกันจัดทำขึ้น ประกอบด้วย การ

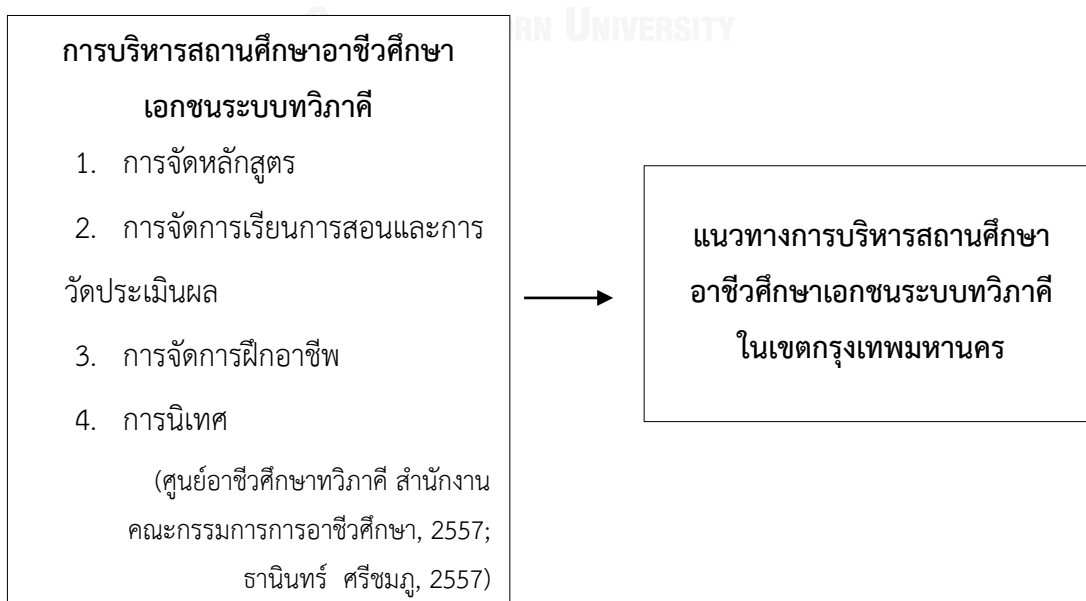
สำรวจความพร้อม การพัฒนาครูฝึกในสถานประกอบการ การลงนามในบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ (MOU) ประชาสัมพันธ์ แนะนำผู้เรียน คัดเลือกผู้เข้าเรียนหรือผู้ทำสัญญาการฝึกอาชีพ การทำสัญญาการฝึกอาชีพ ปฐมนิเทศผู้เรียนและประชุมผู้ปกครอง รวมไปถึงการติดตามผู้สำเร็จการศึกษา

1.4.7 การนิเทศ หมายถึง กระบวนการในการพัฒนาเพื่อให้กระบวนการฝึกอาชีพในสถานประกอบการบรรลุตามวัตถุประสงค์หรือมาตรฐานที่กำหนดไว้ ประกอบด้วย การวางแผน การให้ความรู้ การปฏิบัติงานนิเทศ การสร้างขวัญและกำลังใจ และการจัดทำสรุปรายงานการนิเทศ

1.5 กรอบแนวคิดในการวิจัย

การศึกษาแนวทางการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนระบบทวิภาคี ในเขตกรุงเทพมหานครครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาวิเคราะห์และสังเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบของการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ของศูนย์อาชีวศึกษาทวิภาคี (2557), ประภาพรรณปริวรรณ(2558), พิศณุ ทองเลิศ(2555), ธานินทร์ ศรีชมภู(2557), จินตนา รวมชมรัตน์(2558), พิทยา ชินะจิตพันธ์ุ(2555), พชรนันท์ บุญยโพธิ์วัฒน์(2553), อรุณแก้ว ลีธรรมชโย(2541), อมร เอี่ยมสะอาด(2537) ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำองค์ประกอบของการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของศูนย์อาชีวศึกษาทวิภาคี(2557) และธานินทร์ ศรีชมภู(2557) มาเป็นแนวคิดหลักในการกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย ซึ่งประกอบด้วยการบริหาร 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการจัดหลักสูตร ด้านการจัดการเรียนการสอนและการวัดประเมินผล ด้านการจัดการฝึกอาชีพ และด้านการนิเทศ ดังแผนภาพที่ 1.1

แผนภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดในการวิจัยการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนระบบทวิภาคี

1.6 ขอบเขตการวิจัย

1.6.1 ขอบเขตด้านประชากร

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ คือ สถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนที่จัดการเรียนการสอนระบบทวิภาคี ในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 16 แห่ง (จากข้อมูลสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ศูนย์ส่งเสริมการศึกษาเอกชน ข้อมูล ณ วันที่ 31 มีนาคม 2557 มีจำนวนสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนที่เปิดสอนระบบทวิภาคี จำนวน 30 แห่ง แต่เมื่อสำรวจพบว่ามีสถานศึกษาที่ปิดกิจการ 4 แห่ง และไม่ได้เปิดสอนระบบทวิภาคีจำนวน 10 แห่ง จึงเหลือสถานศึกษาที่เป็นประชากรเพียง 16 แห่ง)

1.6.2 ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการศึกษาแนวทางการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนระบบทวิภาคี ในเขตกรุงเทพมหานคร ตามแนวคิดเกี่ยวกับองค์ประกอบของการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ของศูนย์อาชีวศึกษาทวิภาคี(2557) และและธานินทร์ ศรีชมภู(2557)

1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.7.1 ผู้บริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชน มีแนวทางในการจัดการศึกษาระบบทวิภาคี แนวทางในการบริหาร ป้องกันและแก้ไขปัญหาที่อาจเกิดขึ้นกับการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี รวมถึงนำผลการวิจัยไปใช้ พัฒนาการจัดการเรียนการสอนระบบทวิภาคี การบริหารงานและดำเนินงานร่วมกับสถานประกอบการอย่างมีประสิทธิภาพ เกิดประโยชน์สูงสุดต่อสถานศึกษาและ ผู้เรียน

1.7.2 สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำข้อมูลไปเป็นแนวทางในการบริหารจัดการ กำหนดนโยบายให้สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชน สนับสนุน แก้ไขและป้องกันปัญหาที่อาจเกิดขึ้นกับการจัดการศึกษาระบบทวิภาคี รวมถึงนำผลการวิจัยไปปรับปรุงนโยบายการจัดการศึกษาในระดับอาชีวศึกษา และใช้ประกอบการวางแผนกำลังคนในตลาดแรงงาน

1.7.3 สถานประกอบการ นำผลการวิจัยเป็นแนวทางประกอบกระบวนการบริหาร และการดำเนินงานร่วมกับสถานศึกษา ให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อองค์กร และวางแผนกำลังคนของแรงงานในองค์กรในอนาคต

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนระบบทวิภาคี ในเขตกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยได้วิเคราะห์และสังเคราะห์แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง สรุปสาระสำคัญ ดังนี้

- 2.1 การบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชน
- 2.2 การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี
- 2.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 การบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชน

2.1.1 ความหมายของการอาชีวศึกษา

จากการศึกษาความหมายของการอาชีวศึกษา พบว่ามีผู้วิจัยได้ให้ความหมายของการอาชีวศึกษา ไว้ดังนี้

ธีรวุฒิ บุญยโสภณ(2542) การอาชีวศึกษาเป็นการจัดการศึกษาเพื่อเตรียมทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณภาพสำหรับอาชีพหนึ่ง หรือกลุ่มอาชีพ โดยจัดเป็นขบวนการศึกษาที่มุ่งพัฒนา และเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของบุคคลในด้านทักษะ หรือความชำนาญงาน(Psychomotor Domain) ด้านความรู้ ความเข้าใจ(Cognitive Domain) และด้านเจตคติ (Affective Domain) เพื่อสามารถประกอบอาชีพที่ตนเองเลือกเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

มงคล ราชบุตร(2550) การอาชีวศึกษาหมายถึง การศึกษาเพื่อเตรียมบุคลากรด้านฝีมือโดยใช้กระบวนการฝึกฝน หรือการฝึกอบรมเพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะ และเจตคติ สามารถปฏิบัติงานเพื่อประกอบสัมมาชีพ และดำรงตนอยู่ในสังคมได้อย่างเป็นสุข

พระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา(2551) กล่าวว่า การอาชีวศึกษา หมายถึง กระบวนการศึกษาเพื่อผลิตและพัฒนากำลังคนในด้านวิชาชีพระดับฝีมือ และระดับเทคโนโลยี

ณรงค์ ฤทธิเดช(2552) การอาชีวศึกษาคือการศึกษามุ่งพัฒนาคนเข้าสู่อาชีพ เป็นการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนากำลังคนทั้งก่อนทำงานและที่ทำงานแล้ว โดยเน้นการเพิ่มสมรรถนะให้เพียงพอที่จะเข้าสู่อาชีพ ได้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน ซึ่งสามารถจัดได้ทั้งในระบบและนอกระบบ และตามอัธยาศัย

พนิต เข้มทอง(2552) การอาชีวศึกษา เป็นการศึกษาที่จัดขึ้น เพิ่มเติมจากการศึกษาสามัญ โดยเป็นโปรแกรมการศึกษาเพื่อประกอบอาชีพที่ให้ความรู้และทักษะแก่ผู้เรียนอย่างพอเพียงที่

จะออกไปประกอบอาชีพได้ โดยมีใช้โปรแกรมการศึกษาที่มุ่งให้ศึกษาต่อยอดไปเรื่อยๆ เป็นการศึกษาที่เน้นความสำคัญของการฝึกหัด เพื่อให้เกิดความชำนาญในภาคปฏิบัติ

พจนานุกรมศัพท์ศึกษาศาสตร์ฉบับบัณฑิตยสถาน(2555) ได้ให้ความหมายว่า การอาชีวศึกษา หมายถึง ระบบการศึกษาที่จัดหลักสูตรโดยมีเนื้อหาสาระ การฝึกทักษะ และการปฏิบัติ และเจตคติ ที่เหมาะสมกับการประกอบอาชีพ โดยเฉพาะการจัดให้มีการฝึกปฏิบัติจริงในสถานประกอบการนอกเหนือจากการฝึกปฏิบัติในสถานศึกษา เพื่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ และคุ้นเคยกับแนวทางการทำงาน เครื่องมือ เครื่องจักร และเทคโนโลยีตามสภาพของความเป็นจริง จนสามารถนำความรู้ ความสามารถในทางปฏิบัติไปประกอบอาชีพในลักษณะผู้ปฏิบัติ หรือประกอบอาชีพโดยอิสระได้

พิรพงษ์ ทิพนาค(2557) กล่าวว่า อาชีวศึกษา คือ การจัดการศึกษาเพื่อเตรียมคนเข้าสู่โลกของการทำงานหรือโลกอาชีพ เป็นการจัดการศึกษาเฉพาะทางด้านอาชีพที่แตกต่างไปจากการศึกษาทั่วไป โปรแกรมการศึกษาจึงถูกออกแบบมาเพื่อการ พัฒนาทักษะ ความสามารถ ทักษะคติ ต่อการทำงาน และการพัฒนาลักษณะนิสัยที่ดีเพื่อการทำงานและการอยู่ร่วมกันในสังคม และการพัฒนาทักษะเบื้องต้นในการเพิ่มผลผลิตจากการจ้างงาน

อนุชัย รามวงษ์(2558) การอาชีวศึกษาเป็นการศึกษาที่เชื่อมต่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต เริ่มตั้งแต่การสร้างความรู้ความตระหนัก เจตคติที่ดีต่ออาชีพ การเตรียมตัวเข้าสู่อาชีพโดยเน้นการฝึกทักษะในการประกอบอาชีพทั้งระยะสั้นและระยะยาว เพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำไปประกอบอาชีพสุจริตได้ ตรงตามความต้องการของสังคมและตลาดแรงงาน นอกจากนี้ เมื่อเข้าสู่อาชีพแล้ว การอาชีวศึกษายังเข้ามามีบทบาทในการพัฒนาทักษะที่จำเป็นในการประกอบอาชีพอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ผู้ประกอบการพัฒนาสายอาชีพต่อไป

สรุปความหมายของการอาชีวศึกษาได้ว่า การอาชีวศึกษา หมายถึง กระบวนการจัดการศึกษาที่มุ่งเน้นการปฏิบัติจริงเพื่อเพิ่มทักษะการเรียนรู้ภาคปฏิบัติ เพื่อให้มีความรู้ความสามารถ รวมถึงคุณธรรมจริยธรรมที่เพียงพอต่อการเข้าสู่อาชีพในอนาคต

2.1.2 หลักการจัดการอาชีวศึกษา

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา(2547) ได้กำหนดหลักการของการจัดการอาชีวศึกษาไว้ 17 ประการ แบ่งออกเป็น 5 ประเด็นหลัก ดังนี้

1. หลักการทั่วไปจะต้องจัดทำหลักสูตรการศึกษาให้สอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาประเทศและต้องคำนึงถึงความต้องการของตลาดแรงงาน การศึกษาระดับมัธยมศึกษาจะต้องคำนึงถึงความสมดุลระหว่างสายสามัญและสายอาชีพ และความสมดุลระหว่างภาครัฐและเอกชน ควรให้เป็นไปตามกลไกของตลาดเช่นกัน จะต้องให้ความสำคัญกับสมรรถนะในการทำงาน

(Competency) ที่เน้นการทำงานได้ ทานเป็นมากกว่าการได้ประกาศนียบัตร การฝึกทักษะเฉพาะ จะต้องเกี่ยวข้องกับการจ้างงานหรือเข้าสู่ตลาดแรงงานทันที อีกทั้งระบบการศึกษาควรมีความยืดหยุ่น และเป็นระบบเปิดเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต

2. การบริหารให้มีความเป็นเอกภาพในเชิงนโยบายและหลากหลายในการปฏิบัติ เน้นเรื่องความเป็นอิสระ ในการบริหารจัดการของสถาบันการศึกษาแต่ต้องตรวจสอบได้ และให้ความสำคัญกับผลผลิตมากกว่าตัวป้อน เปิดโอกาสให้ฝ่ายต่างๆ เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการอาชีวศึกษา โดยต้องอยู่ในฐานะที่ได้รับการปฏิบัติอย่างเท่าเทียมกันระหว่างสถานศึกษาของรัฐและเอกชน รวมถึงสถานประกอบการ จะต้องส่งเสริมความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการให้เกิดระบบทวิภาคี ระบบสหกิจศึกษา และการฝึกอบรมในงานและสถานประกอบการมากขึ้น ควรยกเลิกกฎเกณฑ์และระเบียบปฏิบัติที่ซ้ำซ้อนเพื่อดึงดูดให้ภาคเอกชนเข้ามาร่วมจัดการอาชีวศึกษา

3. การส่งเสริมคุณภาพ ควรกำหนดสมรรถนะหลักของผู้เรียนมัธยมศึกษาทั้งสายสามัญและสายอาชีพ เช่น ทักษะในการแก้ปัญหา การสื่อสาร และการทำงานร่วมเป็นทีม และมีการพัฒนาครูก่อนประจำการและหลังประจำการให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพสามารถประเมินได้

4. การส่งเสริมประสิทธิภาพ มุ่งเน้นความร่วมมือที่เป็นเครือข่ายวันวรรคหรือการใช้ทรัพยากรร่วมกันเพื่อลดการสูญเสียและซ้ำซ้อนควรมีระบบบัญชีเงินเดือนหลากหลายเพื่อสร้างขวัญและกำลังใจสำหรับครู

5. การส่งเสริมความเสมอภาค รัฐพึง จัดบริการการศึกษาให้ทั่วถึง โดยเฉพาะไปยังกลุ่มผู้เสียเปรียบ โดยกำหนดรูปแบบการจัดสรรทรัพยากรที่ชัดเจน มีประสิทธิภาพ และจะต้องคำนึงถึงประโยชน์ต่างๆที่กำหนดไว้ทั้งในรัฐธรรมนูญและวันวรรคพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา(2551) กล่าวว่า การจัดการอาชีวศึกษาจะต้องคำนึงถึงหลักการสำคัญต่อไปนี้

1. การมีเอกภาพด้านนโยบายและมีความหลากหลายในทางปฏิบัติ โดยมีการกระจายอำนาจจากส่วนกลางไปสู่สถานศึกษาอาชีวศึกษาและสถาบัน

2. การศึกษาในด้านวิชาชีพสำหรับประชาชนวัยเรียน และวัยทำงานตามความถนัดและความสนใจอย่างทั่วถึงและต่อเนื่องจนถึงระดับปริญญาตรี

3. การมีส่วนร่วมของชุมชน สังคม และสถานประกอบการในการกำหนดนโยบายการผลิตและพัฒนากำลังคน รวมทั้งการกำหนดมาตรฐานการอาชีวศึกษา

4. การศึกษาที่มีความยืดหยุ่น หลากหลาย และมีระบบเทียบโอนผลการเรียน และระบบเทียบประสบการณ์ทำงานของบุคคล เพื่อเข้ารับการศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง

5. การมีระบบจูงใจให้สถานประกอบการมีส่วนร่วมในการจัดการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพ
6. การระดมทรัพยากรทั้งจากภาครัฐและเอกชน ในการจัดการอาชีวศึกษา และการฝึกอบรมวิชาชีพ โดยคำนึงถึงการประสานประโยชน์อย่างทั่วถึงและเป็นธรรม
7. การมีระบบการพัฒนาครูและคณาจารย์ของการอาชีวศึกษาอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ทันต่อความเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี

2.1.3 สถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชน

สถานศึกษา หมายความว่า สถานพัฒนาเด็กปฐมวัย โรงเรียน ศูนย์การเรียน วิทยาลัย สถาบัน มหาวิทยาลัย หน่วยงานการศึกษาหรือหน่วยงานอื่นของรัฐหรือของเอกชน ที่มีอำนาจหน้าที่หรือมีวัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษา (ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 127, 2553)

โรงเรียนเอกชน หมายถึง สถานศึกษาเอกชนที่จัดการศึกษาไม่ว่าจะเป็นโรงเรียนในระบบหรือโรงเรียนนอกระบบ ที่มีใช้เป็นสถาบันอุดมศึกษาของเอกชนตามกฎหมายว่าด้วยสถาบันอุดมศึกษาเอกชน (ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 125, 2551)

การศึกษาเอกชน หมายถึง กิจกรรมการศึกษาที่เอกชนหรือคณะบุคคลเป็นผู้จัดโดยใช้ทรัพยากรหลักทั้งที่เป็นคน ทุนทรัพย์ และวัสดุอุปกรณ์ของภาคเอกชน และจัดขึ้นด้วยวัตถุประสงค์เพื่อประโยชน์อันจำกัดสำหรับบุคคลเฉพาะกลุ่มเท่านั้น โดยมีองค์ประกอบสำคัญ 4 ประการคือ

(1) ผู้จัดเป็นเอกชนหรือบุคคล หรือคณะบุคคล ในกรณีที่เป็นข้าราชการหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐจะต้องดำเนินการในฐานะของภาคเอกชน ผู้จัดดังกล่าวมีชื่อเรียกต่างกันได้แก่ ผู้จัดการ เจ้าของ หรือผู้รับใบอนุญาต

(2) ทรัพยากรที่ใช้ในการจัดการศึกษา ได้แก่บุคลากรทางการศึกษา สิ่งก่อสร้าง ที่ดิน วัสดุอุปกรณ์และเงินทุน จะต้องมาจากภาคเอกชนเป็นหลัก

(3) วัตถุประสงค์เป็นการจัดการศึกษา เพื่อประโยชน์อันจำกัดสำหรับบุคคลเฉพาะกลุ่มเฉพาะเหล่า มิได้จัดให้กับบุคคลทั่วไป

(4) ผู้เรียน โดยปกติผู้เรียนจะเป็นบุคคลที่มีพื้นฐานทางสังคมและเศรษฐกิจในระดับเดียวกัน ในการนี้หากมีผู้เรียนรวมกันทุกผลัดมากกว่า 7 คนขึ้นไป สถานศึกษานั้นจะได้ชื่อว่าเป็นสถานศึกษาเอกชนตามกฎหมาย (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน, 2535)

นอกจากนี้แล้วก็ได้กำหนดเป้าหมายหลักของการจัดการเรียนการสอนไว้ดังนี้

(1) จัดทำรายละเอียดหลักสูตรของโรงเรียนหรือที่โรงเรียนใช้ให้มีความเหมาะสมกับสภาพความต้องการของชุมชนและสังคม

(2) กิจกรรมการเรียนการสอนทุกกลุ่มสาระฯมีความเหมาะสมกับความต้องการหรือความสนใจของนักเรียนและสภาพความแตกต่างระหว่างบุคคล

(3) จัดการเรียนการสอนที่เหมาะสม โดยเน้นการฝึกฝนให้ผู้เรียนเกิดทักษะกระบวนการวัดประเมินผลที่เอื้ออำนวยต่อการปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอน และดำเนินการตามเป้าหมายหลักอื่นๆที่โรงเรียนต้องการเน้นโดยเฉพาะการพัฒนาคุณภาพการศึกษาต้องมุ่งให้ผู้เรียนมีความสามารถทางปัญญา คุณธรรมจริยธรรมและทักษะในการประกอบอาชีพ การจัดการศึกษาไม่เพียงแต่ผลิตกำลังคนเพื่อสนองความต้องการด้านเศรษฐกิจเท่านั้น แต่จะรวมถึงการเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม เป็นผู้รักษาระเบียบวินัย เป็นผู้มีส่วนในหน้าที่และความรับผิดชอบที่จะรักษาทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อม ให้ความร่วมมือป้องกันและแก้ไขมลภาวะอีกด้วย

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพ.ศ. 2542และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 กล่าวถึงการบริหารและการจัดการศึกษาของเอกชน ดังนี้

มาตรา 43 การบริหารและการจัดการศึกษาของเอกชนให้มีความเป็นอิสระ โดยมีการกำกับ ติดตาม การประเมินคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาจากรัฐ และต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ของประเมินคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาเช่นเดียวกับสถานศึกษาของรัฐ

มาตรา 44 ให้สถานศึกษาเอกชนตามมาตรา 18 (2) เป็นนิติบุคคล และมีคณะกรรมการบริหารประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษาเอกชน ผู้รับใบอนุญาต ผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนองค์กรชุมชนผู้แทนครู ผู้แทนศิษย์เก่า และผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวนกรรมการ คุณสมบัติ หลักเกณฑ์วิธีการสรรหา การเลือกประธานกรรมการและกรรมการ วาระการดำรงตำแหน่ง และการพ้นจากตำแหน่ง ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา 45 ให้สถานศึกษาเอกชนจัดการศึกษาได้ทุกระดับและทุกประเภทการศึกษาตามที่กฎหมายกำหนด โดยรัฐต้องกำหนดนโยบายและมาตรการที่ชัดเจนเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของเอกชนในด้านการศึกษา

การกำหนดนโยบายและแผนการจัดการศึกษาของรัฐของเขตที่การศึกษาหรือขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้คำนึงถึงผลกระทบต่อจัดการศึกษาของเอกชน โดยให้รัฐมนตรีหรือคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรับฟังความคิดเห็นของเอกชนและประชาชนประกอบการพิจารณาด้วยให้สถานศึกษาของเอกชนที่จัดการศึกษาระดับปริญญาดำเนินการได้ โดยอิสระ สามารถพัฒนาระบบบริหารและการจัดการที่เป็นของตนเอง มีความคล่องตัว มีเสรีภาพทางวิชาการ และอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของสภาสถานศึกษา ตามกฎหมายว่าด้วยสถาบันอุดมศึกษาเอกชน

มาตรา 46 รัฐต้องให้การสนับสนุนด้านเงินอุดหนุน การลดหย่อนหรือการยกเว้นภาษี และสิทธิประโยชน์อื่นที่เป็นประโยชน์ในทางการศึกษาแก่สถานศึกษาเอกชนตามความเหมาะสม รวมทั้งส่งเสริมและสนับสนุนด้านวิชาการให้สถานศึกษาเอกชนมีมาตรฐานและสามารถพึ่งตนเองได้

การศึกษาเอกชนเป็นสิ่งที่มีความสำคัญและเป็นสิ่งที่จำเป็นสำหรับระบบของการศึกษาไทยตลอดมา(สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2526) ทั้งนี้เนื่องมาจาก

1. การศึกษาเอกชนช่วยแบ่งเบาภาระรัฐบาล จากการศึกษาของคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ตามโครงการศึกษาความเป็นไปได้ของการจัดตั้งกองทุนการศึกษาเอกชนได้แสดงให้เห็นว่า การศึกษาเอกชนได้ช่วยแบ่งเบาภาระรัฐบาล

2. การศึกษาเอกชนตอบสนองความต้องการของประชาชน สถานศึกษาเอกชนสามารถจัดบริการพิเศษต่างๆ เช่น พานะรับส่ง หอพัก หลักสูตรพิเศษ ฯลฯ สนองความต้องการของประชาชนได้เป็นอย่างดี

3. การศึกษาเอกชนช่วยส่งเสริมเสรีภาพในการเลือกด้านการศึกษา สถานศึกษาเอกชนช่วยให้ผู้ปกครองและนักเรียนมีโอกาสในการเลือกสถานศึกษามากแห่งขึ้น

4. การศึกษาเอกชนช่วยจัดการผูกขาดตัดตอน สถานศึกษาเอกชนที่ดีมีคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาสูง สามารถใช้เป็นต้นแบบของสถานศึกษาของรัฐได้ หากมีแต่สถานศึกษาของรัฐเพียงอย่างเดียว จะทำให้ขาดคู่แข่งหรือตัวเทียบมาตรฐานและเกิดการผูกขาดตัดตอนในการจัดการศึกษา

5. การศึกษาเอกชนมีความคล่องตัวในการจัดการ สถานศึกษาเอกชนสามารถนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษาเข้ามาใช้ดำเนินกิจการได้ตามความต้องการ โดยไม่มีข้อจำกัดทางด้านระเบียบข้อบังคับเหมือนสถานศึกษาของรัฐ ฉะนั้นสถานศึกษาเอกชนจึงมีโอกาสที่จะเป็นผู้ริเริ่มและเป็นแบบอย่างในการใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษาเป็นอย่างมาก

ประเภทและระดับของโรงเรียนเอกชน

โรงเรียนในระบบ หมายถึง โรงเรียนที่จัดการศึกษาตามหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการหรือหลักสูตรที่ได้รับอนุมัติจากกระทรวงศึกษาธิการและจัดการศึกษาในรูปแบบโรงเรียนในระบบตามมาตรา 17 แห่งพระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ.2550และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2554 ดังนี้

ข้อ 1 ประเภทสามัญศึกษา หมายถึงโรงเรียนที่จัดการศึกษาตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการในระดับต่าง ๆ ได้แก่

(1) ระดับก่อนประถมศึกษา

(ก) เตรียมอนุบาล เป็นการมุ่งเน้นการอบรมเลี้ยงดูและส่งเสริมพัฒนาการทุกด้าน รวมทั้งการประสานความร่วมมือระหว่างครอบครัว ชุมชน และท้องถิ่นให้เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาเด็ก เมื่อมีอายุครบสองปี

(ข) อนุบาล โดยปกติเป็นการจัดการศึกษาให้แก่เด็กที่มีอายุตั้งแต่สามปีถึงหกปี เพื่อเป็นรากฐานชีวิตและการเตรียมความพร้อมเด็กทั้งร่างกาย และจิตใจ สติปัญญา อารมณ์ บุคลิกภาพและการอยู่ร่วมในสังคม

(2) ระดับประถมศึกษา เป็นการจัดการศึกษาที่มุ่งวางรากฐานเพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ทั้งในด้านคุณธรรม จริยธรรม ความรู้ และความสามารถขั้นพื้นฐานโดยปกติใช้เวลาเรียนหกปี

(3) ระดับมัธยมศึกษา แบ่งเป็นสองระดับ คือ

(ก) มัธยมศึกษาตอนต้น เป็นการศึกษาที่มุ่งให้ผู้เรียนได้พัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในด้านต่าง ๆ ต่อจากระดับประถมศึกษา เพื่อให้รู้ความต้องการ ความสนใจ และความถนัดของตนเองทั้งในด้านวิชาการและวิชาชีพ ตลอดจนความสามารถในการประกอบการทำงานและอาชีพตามควรแก่วัยโดยปกติใช้เวลาเรียนสามปี

(ข) มัธยมศึกษาตอนปลาย เป็นการศึกษาที่มุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ศึกษาตามความถนัดและความสนใจ เพื่อเป็นพื้นฐานสำหรับการศึกษาต่อหรือการประกอบอาชีพรวมทั้งการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม และทักษะทางสังคมที่จำเป็น โดยปกติใช้เวลาเรียนสามปี

ข้อ 2 ประเภทอาชีวศึกษา หมายถึง โรงเรียนที่จัดการศึกษาตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการหรือหลักสูตรที่ได้รับอนุมัติจากกระทรวงศึกษาธิการในระดับต่าง ๆ ได้แก่

(1) ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ เป็นการศึกษาเพื่อพัฒนาความรู้และทักษะในการประกอบอาชีพให้เป็นการกำลังแรงงานที่มีฝีมือ โดยศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพโดยปกติใช้เวลาเรียนสามปี หลังจากจบระดับมัธยมศึกษาตอนต้นหรือเทียบเท่า

(2) ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง เป็นการศึกษาเพื่อพัฒนาความรู้และทักษะในการประกอบอาชีพให้เป็นการกำลังแรงงานระดับชำนาญการ โดยศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงโดยปกติใช้เวลาเรียนสองปีหลังจากจบหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพหรือจบระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า

ข้อ 3 ประเภทนานาชาติ หมายถึง โรงเรียนที่จัดการศึกษาโดยใช้หลักสูตรต่างประเทศหรือหลักสูตรต่างประเทศที่ปรับรายละเอียดเนื้อหาวิชาใหม่ หรือหลักสูตรที่จัดทำขึ้นเองที่ไม่ใช่หลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการ และใช้ภาษาต่างประเทศเป็นสื่อในการเรียนการสอนให้กับนักเรียนโดยไม่จำกัดเชื้อชาติ ศาสนา และไม่ขัดต่อศีลธรรมและความมั่นคงของประเทศ

โรงเรียนนอกระบบ หมายถึง โรงเรียนที่จัดการศึกษาโดยมีความยืดหยุ่นในการกำหนดจุดมุ่งหมาย รูปแบบ วิธีการจัดการศึกษา ระยะเวลาของการจัดการศึกษา การวัดและประเมินผล ซึ่งเป็นเงื่อนไขสำคัญของการสำเร็จการศึกษา โดยได้กำหนดประเภทและลักษณะของโรงเรียน และการจัดการเรียนการสอนและหลักสูตรของโรงเรียนนอกระบบ ไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ 1 ประเภทของโรงเรียนนอกระบบ แบ่งได้ดังนี้

- (1) ประเภทสอนศาสนา เป็นโรงเรียนที่จัดตั้งขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เฉพาะการสอนศาสนา
- (2) ประเภทศิลปะและกีฬา เป็นโรงเรียนที่จัดตั้งขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์ให้การศึกษาเกี่ยวกับดนตรี ศิลปะ และกีฬา
- (3) ประเภทวิชาชีพ เป็นโรงเรียนที่จัดตั้งขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์ให้การศึกษาเกี่ยวกับวิชาชีพ เพื่อให้นักเรียนนำไปประกอบอาชีพหรือเพิ่มเติมทักษะในการประกอบอาชีพ
- (4) ประเภททววิชา เป็นโรงเรียนที่จัดตั้งขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เสริมความรู้รายวิชาตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน
- (5) ประเภทเสริมสร้างทักษะชีวิต เป็นโรงเรียนที่จัดตั้งขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เสริมสร้างความคิด เขavnปัญญา และทักษะอื่น

ข้อ 2 การจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนนอกระบบ แบ่งได้ดังนี้

- (1) จัดการเรียนการสอนโดยใช้ครูหรือผู้สอน
- (2) จัดการเรียนการสอนโดยใช้สื่อการเรียนการสอน ทั้งนี้โรงเรียนจะต้องมีการจัดการเรียนการสอนต้นแบบที่ใช้ครูหรือผู้สอนเป็นหลัก
- (3) จัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการโดยมีทั้งครูหรือผู้สอนและสื่อการเรียนการสอน
- (4) การจัดการเรียนการสอนตาม (1) (2) และ (3) อาจจัดร่วมกันระหว่างโรงเรียนกับโรงเรียน หรือกับหน่วยงานอื่นทั้งในและนอกสถานศึกษาอย่างมีคุณภาพมาตรฐาน

ข้อ 3 หลักสูตรของโรงเรียนนอกระบบมีดังนี้

- (1) หลักสูตรที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด
- (2) หลักสูตรต้นแบบที่สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนจัดทำหรือจัดร่วมกับหน่วยงานอื่น
- (3) หลักสูตรที่นำมาจากหน่วยงานอื่นทั้งในและต่างประเทศ หลักสูตรที่โรงเรียนจัดทำขึ้นเอง หลักสูตรที่โรงเรียนจัดทำขึ้นร่วมกับโรงเรียนอื่นหรือหน่วยงานอื่น ซึ่งได้รับอนุมัติให้ใช้หลักสูตรจากกระทรวงศึกษาธิการ

ดังนั้น สถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชน หมายถึง สถานศึกษาที่จัดการศึกษาโดยเอกชน ซึ่งมีวัตถุประสงค์ในการจัดการเรียนการสอนในระดับอาชีวศึกษา มุ่งเน้นกระบวนการจัดการศึกษาจากการปฏิบัติจริงเพื่อเพิ่มทักษะการเรียนรู้ภาคปฏิบัติ เพื่อให้มีความรู้ ความสามารถ รวมถึงคุณธรรมจริยธรรมที่เพียงพอต่อการเข้าสู่อาชีพในอนาคต มีรายละเอียด หลักสูตร และ ประเภทวิชา โดยยึดตามสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ดังนี้

(1) ประเภทวิชาที่เปิดสอน

1. ประเภทวิชาอุตสาหกรรม
2. ประเภทวิชาพาณิชยกรรม/บริหารธุรกิจ
3. ประเภทวิชาศิลปกรรม
4. ประเภทวิชาคหกรรม
5. ประเภทวิชาเกษตรกรรม
6. ประเภทวิชาประมง
7. ประเภทวิชาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว
8. ประเภทวิชาอุตสาหกรรมสิ่งทอ
9. ประเภทวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

(2) ประเภทวิชาที่เปิดสอนระดับปริญญาตรีสายเทคโนโลยีหรือสายปฏิบัติการ

1. ประเภทวิชาอุตสาหกรรม
2. ประเภทวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
3. ประเภทวิชาบริหารธุรกิจ
4. ประเภทวิชาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว
5. ประเภทวิชาศิลปกรรม
6. ประเภทวิชาคหกรรม
7. ประเภทวิชาเกษตรกรรม
8. ประเภทวิชาประมง

(3) ระดับหลักสูตรที่เปิดสอน

1. หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ(ปวช.)เป็นหลักสูตรที่รับผู้สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เพื่อผลิตและพัฒนากำลังคนระดับฝีมือให้มีความชำนาญเฉพาะด้าน
2. หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) เป็น หลักสูตรที่รับผู้สำเร็จการศึกษาระดับหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) หรือระดับมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ เพื่อผลิตและพัฒนากำลังคนระดับผู้ชำนาญการเฉพาะสาขาอาชีพ

3. หลักสูตรประกาศนียบัตรครุเทคนิคชั้นสูง (ปทส.) เป็นหลักสูตรเทียบเท่าปริญญาตรีที่รับผู้สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) เป็นหลักสูตรที่มุ่งผลิตครูวิชาชีพ

4. หลักสูตรปริญญาตรีสายเทคโนโลยีหรือสายปฏิบัติการ เป็นหลักสูตรที่รับผู้สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) เข้าศึกษาต่อเนื่อง และจบการศึกษาภายใน 2 ปี

5. หลักสูตรพัฒนาอาชีพเฉพาะทาง เป็นหลักสูตรจัดรองรับผู้มีพื้นความรู้ทุกระดับการศึกษา มีระยะเวลาในการเรียน 6 – 225 ชั่วโมง และหลักสูตร 108 อาชีพ เปิดการสอนตามวาระโอกาสต่าง ๆ มีระยะเวลาในการเรียน 1 – 4 ชั่วโมง

สถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนระบบทวิภาคีในเขตกรุงเทพมหานคร

ในปัจจุบันสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนทั่วประเทศ มีจำนวน 484 แห่ง (สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา, 2559) และมีจำนวนสถานศึกษาที่เปิดการเรียนการสอนในระบบทวิภาคี จำนวน 104 แห่ง แบ่งเป็นสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนที่เปิดการเรียนการสอนในระบบทวิภาคีในเขตภูมิภาค จำนวน 74 แห่ง และสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนที่เปิดการเรียนการสอนในระบบทวิภาคีในเขตกรุงเทพมหานครจำนวน 30 แห่ง

สำหรับสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนที่เปิดการเรียนการสอนในระบบทวิภาคีในเขตกรุงเทพมหานครจำนวน 30 แห่ง (สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา, 2557) มีดังนี้

1. วิทยาลัยเทคโนโลยีสยาม(สยามเทค)
2. วิทยาลัยเทคโนโลยีหมู่บ้านครู
3. วิทยาลัยเทคโนโลยีพัฒนวิชาการราชดำเนิน
4. วิทยาลัยเทคโนโลยีสหพาณิชย์บริหารธุรกิจ
5. วิทยาลัยเทคโนโลยีศรีวิกรม์บริหารธุรกิจ
6. วิทยาลัยเทคโนโลยีจรัสสินทวงศ์
7. วิทยาลัยเทคโนโลยีกรุงเทพ
8. วิทยาลัยเทคโนโลยีพระนครบริหารธุรกิจ
9. วิทยาลัยเทคโนโลยีกิตติบริหารธุรกิจ
10. วิทยาลัยเทคโนโลยีพัฒนวิชาการสุโขทัย
11. วิทยาลัยเทคโนโลยีวิมลบริหารธุรกิจ
12. โรงเรียนจิตรลดา (สายวิชาชีพ)
13. วิทยาลัยเทคโนโลยีพัฒนวิชาการสยามในพระอุปถัมภ์สมเด็จพระเจ้า

ภคินีเธอ เจ้าฟ้าเพชรรัตนราชสุดา สิริโสภาพัณณวดี

14. วิทยาลัยเทคโนโลยีมีนบุรีโปลีเทคนิค
15. วิทยาลัยเทคโนโลยีรัตนโกสินทร์
16. วิทยาลัยเทคโนโลยีอรรถวิทย์พัฒนชยการ
17. วิทยาลัยเทคโนโลยีพระรามหก
18. วิทยาลัยเทคโนโลยีวิบูลย์บริหารธุรกิจ (รามอินทรา)
19. วิทยาลัยเทคโนโลยีศรีวัฒนาบริหารธุรกิจ
20. วิทยาลัยอาชีวศึกษาเทคนิควิทยา
21. วิทยาลัยเทคโนโลยีพัฒนชยการสามเสน
22. วิทยาลัยเทคโนโลยียานยนต์
23. วิทยาลัยเทคโนโลยีพัฒนชยการภาษานุสรณ์บางแค
24. วิทยาลัยเทคโนโลยีทักษิณาบริหารธุรกิจ
25. โรงเรียนวังเด็กพัฒนาและพัฒนบริหารธุรกิจ
26. วิทยาลัยเทคโนโลยีวัฒนาบริหารธุรกิจ
27. วิทยาลัยเทคโนโลยีธุรกิจการอาหารไทยและนานาชาติ
28. วิทยาลัยเทคโนโลยีธุรกิจแฟชั่นนานาชาติ
29. วิทยาลัยเทคโนโลยีพัฒนชยการเจ้าพระยา
30. วิทยาลัยอาชีวศึกษาศาสนบริหารธุรกิจ

2.2 การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี

พระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ. 2551 มาตรา 54 สถานประกอบการ สมาคมวิชาชีพ หรือองค์กรอื่นที่ให้ความร่วมมือในการจัดการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพ อาจได้รับสิทธิและประโยชน์ ดังต่อไปนี้

- (1) การสนับสนุนด้านวิชาการ และทรัพยากรตามสมควรแก่กรณี
- (2) การเชิดชูเกียรติแก่สถานประกอบการ สมาคมวิชาชีพ หรือองค์กรอื่น ที่ให้ความร่วมมือในการจัดการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพ

2.2.1 ความหมายการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี

ทวิภาคี หมายถึง สองฝ่าย คือสถานประกอบการและสถานศึกษาร่วมกันฝึกอาชีพ นักศึกษา/พนักงานให้มีคุณภาพในสองสถานที่ คือสถานประกอบการ(เน้นในการฝึกทักษะ) และในชั้นเรียน (เน้นในการเรียนด้านทฤษฎี) เพื่อดำเนินการให้บรรลุวัตถุประสงค์สองวัตถุประสงค์ คือ ใ้ทำงานที่เกี่ยวข้องกับทักษะ และได้รับประกาศนียบัตรวิชาชีพ หรือประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง(สำนักงาน

พัฒนาการจัดการอาชีวศึกษาและการฝึกอาชีพระบบทวิภาคีแห่งชาติ, 2536) จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง มีผู้ให้ความหมายของการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีไว้ดังนี้

อมร เอี่ยมสะอาด(2537) กล่าวถึง การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี คือการศึกษาอาชีพที่เป็นการเตรียมบุคลากร ของสถานประกอบการ โดยสถานประกอบการ เพื่อสถานประกอบการ ด้วยความร่วมมือกับสถานศึกษา กล่าวคือ เยาวชนที่ศึกษามีสถานภาพเป็นผู้ฝึกหัดงานของสถานประกอบการ สถานประกอบการร่วมรับผิดชอบในการให้ความรู้และฝึกปฏิบัติตามแนวทางที่กำหนดร่วมกับสถาบันการศึกษา ผู้สำเร็จการศึกษาจะเป็นบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในงานที่สถานประกอบการต้องการกำลังคนต่อไป สถานศึกษาจะเป็นองค์กรที่ให้ความรู้เกี่ยวกับหลักในการดำรงชีวิต และหลักวิชาทางเทคนิคที่เกี่ยวข้องกับงาน รวมทั้งทักษะพื้นฐาน

เฉลิมศักดิ์ นามเชียงใต้(2541) ได้ให้ความหมายว่า การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี เป็นการจักระบบคู่ ดำเนินการฝึกอาชีพให้แก่เยาวชนของชาติ โดยความร่วมมือของสถานศึกษา และ สถานประกอบการ

กรมอาชีวศึกษา(2543) ได้อธิบายถึงการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีไว้ว่า เป็นการให้ภาคเอกชนหรือสถานประกอบการมีส่วนร่วมในการจัดการอาชีวศึกษาในด้านการฝึกอาชีพซึ่งเป็นแนวทางหนึ่งที่จะนำไปสู่การแก้ไขปัญหาในด้านคุณภาพของแรงงานระดับช่างฝีมือ ที่จำเป็นต้องมุ่งเน้นทักษะและประสบการณ์ตรง เพื่อให้มีคุณภาพได้มาตรฐานของตลาดแรงงาน การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี (Dual Vocational Training หรือ DVT) เป็นความร่วมมือของทั้งสองฝ่ายระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการ จึงเป็นรูปแบบของการจัดการอาชีวศึกษาที่อยู่ในลักษณะของความร่วมมือ (Cooperative education and Training) ซึ่งกำหนดให้นักเรียน เรียนภาคทฤษฎีที่สถานศึกษา สัปดาห์ละ 1-2 วัน และฝึกอาชีพ ที่สถานประกอบการสัปดาห์ละ 3-4 ;น ตลอดระยะเวลา 3 ปี เมื่อสำเร็จการศึกษาแล้ว นักเรียนจะได้รับประกาศนียบัตรวิชาชีพ(ปวช.) วุฒิบัตรและใบรับรองการผ่านงาน ซึ่งสามารถทำงานในสถานประกอบการหรือประกอบอาชีพอิสระได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สงวน บุญปิยทัศน์(2544) ได้กล่าวว่า การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี เป็นการร่วมกันระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการ ร่วมกันทำกิจกรรม การรับนักเรียน เพื่อจะฝึก ร่วมกัน และเป็นนักเรียนสองเรื่องในตัวคนเดียวกัน คือเป็นทั้งนักเรียนและช่างฝึกอาชีพหรือพนักงานของสถานประกอบการ

พระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา(2551) การศึกษาระบบทวิภาคี เป็นการจัดการศึกษาวิชาชีพที่เกิดจากข้อตกลงระหว่าง สถานศึกษาอาชีวศึกษา หรือสถาบันกับสถานประกอบการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานของรัฐในเรื่อง การจัดหลักสูตรการเรียนการสอน การวัดและการประเมินผล โดยผู้เรียนใช้เวลาส่วนหนึ่งใน สถานศึกษาอาชีวศึกษาหรือสถาบันและเรียน ภาคปฏิบัติในสถาน

ประกอบการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานของรัฐ เพื่อประโยชน์ในการผลิตและพัฒนากำลังคน สถานศึกษาอาชีวศึกษาหรือสถาบัน สามารถจัดการศึกษาตามวรรคหนึ่งในหลายรูปแบบรวมกันก็ได้ ทั้งนี้ สถานศึกษาอาชีวศึกษาหรือสถาบันนั้นต้อง มุ่งเน้นการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีเป็นสำคัญ

พินนศิลป์ ทัพนันตกุล(2552) การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี หมายถึงการจัดการเรียนการสอนทางด้านอาชีวศึกษา เป็นความร่วมมือกันระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการ โดยสถานศึกษาจะสอนในภาคทฤษฎีและสถานประกอบการสอนภาคปฏิบัติ

ศูนย์อาชีวศึกษาทวิภาคี สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา(2557) ได้ระบุความหมายของการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ไว้ว่า การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี หมายถึงการจัดการศึกษาวิชาชีพที่เกิดจากข้อตกลงระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการในเรื่องการจัดการหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การจัดการฝึกอาชีพ การวัดและประเมินผล

สรุปได้ว่า การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี คือการร่วมมือกันระหว่างสถานศึกษาและสถานประกอบการในการจัดการศึกษาวิชาชีพ ตั้งแต่กระบวนการจัดการหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การฝึกอาชีพ การวัดและประเมินผล เพื่อประโยชน์ในการผลิตและพัฒนา กำลังคนเข้าสู่ตลาดแรงงาน และเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ความสามารถทั้งในภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติจากประสบการณ์จริง

2.2.2 ความเป็นมาของการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี

การพัฒนาการจัดการอาชีวศึกษาโดยความร่วมมือระหว่างสถานศึกษาและสถานประกอบการได้เริ่มต้นดำเนินการตั้งแต่ พ.ศ. 2527 จนถึงปัจจุบัน มีพัฒนาการและเปลี่ยนแปลงตามบริบทที่เปลี่ยนแปลงแบ่งเป็น 4 ระยะเวลา (ศูนย์อาชีวศึกษาทวิภาคี, 2557) ดังนี้

1. โครงการโรงเรียน-โรงงาน (Dual System) พ.ศ. 2527-2537
2. โครงการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี (Dual Vocational System) พ.ศ. 2538-2541
3. การฝึกงานครึ่งหลักสูตร พ.ศ. 2542-2550
4. การศึกษาระบบทวิภาคี พ.ศ. 2551 – ปัจจุบัน (Dual Vocational Education)

ระยะที่ 1 โครงการโรงเรียน-โรงงาน (Dual System) พ.ศ.2527-2537

การจัดการอาชีวศึกษาตามโครงการโรงเรียน-โรงงาน ในระยะที่ 1 นั้น มีวัตถุประสงค์เพื่อฝึกช่างฝีมือที่มีคุณภาพตรงตามความต้องการของสถานประกอบการ และประหยัดงบประมาณของรัฐบาล

พ.ศ.2527 โดยกรมอาชีวศึกษา (ชื่อหน่วยงานในขณะนั้น) ได้รับความช่วยเหลือทางวิชาการจากรัฐบาลสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี ได้เริ่มดำเนินการอย่างเป็นระบบ โดย บริษัทปูนซีเมนต์ไทย จำกัด ได้มอบโรงเรียนซีเมนต์ไทยอุบลรัตน์ ให้กรมอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ

จัดตั้งวิทยาลัยเทคนิคท่าหลวงซีเมนต์ไทยอนุสรณ์ เพื่อเป็นวิทยาลัยต้นแบบ ทดลองจัดอาชีวศึกษา ระบบโรงเรียน – โรงงาน โดยได้รับความเห็นชอบและความช่วยเหลือทางวิชาการ จากรัฐบาลสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี

พ.ศ.2532 กระทรวงศึกษาธิการได้อนุมัติให้ทดลองใช้หลักสูตรช่างชำนาญงาน สาขาช่างซ่อมบำรุงโรงงานอุตสาหกรรม ภายใต้ความช่วยเหลือ ด้านการจัดระบบและรูปแบบการฝึกหัด จากองค์การ GTZ เป็นตัวย่อจากภาษาเยอรมันว่า (German Technical Cooperation ; Gesellschaft fur Technische Zusammenarbeit) สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี

พ.ศ.2534 สถานศึกษาที่จัดการอาชีวศึกษาระบบโรงเรียน-โรงงานนั้นมีจำนวนเพิ่มขึ้นอีก 3 แห่งคือ วิทยาลัยเทคนิคมินบุรี วิทยาลัยเทคนิคสมุทรสงคราม และวิทยาลัยเทคนิคระยอง

พ.ศ.2535 ได้เปลี่ยนชื่อการจัดการศึกษาระบบโรงเรียน – โรงงานเป็น การจัดการศึกษาระบบทวิภาคี (Dual Vocational Training : DVT)

เมื่อสำเร็จการศึกษาได้รับประกาศนียบัตรช่างชำนาญงาน สามารถทำงานให้กับสถานประกอบการได้ และส่วนมากจะได้เงินเดือนสูง กว่าผู้สำเร็จระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ(ปวช.) แต่ถ้าจะศึกษาต่อระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง(ปวส.) จะต้องเรียนเพิ่มให้ได้ครบตามโครงสร้างหลักสูตร ปวช. ขณะนั้น

ระยะที่ 2 โครงการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี (Dual Vocational System) พ.ศ.2538-2541

รัฐบาลสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนีให้ความช่วยเหลือ เน้นด้านการประชาสัมพันธ์สร้างความเข้าใจการพัฒนาครู อาจารย์ ครูฝึก ของสถานประกอบการและผู้เชี่ยวชาญ

พ.ศ.2538 กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศใช้หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ(ปวช.) พุทธศักราช 2538 โดยสาระสำคัญ ในหลักสูตรได้กำหนดวิธีการจัดการเรียนการสอนแบบหลากหลาย นอกเหนือจากระบบปกติ

สืบเนื่องจากการประกาศใช้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 มาตรา 20 การจัดการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพ ให้จัดในสถานศึกษาของรัฐ สถานศึกษาของเอกชน สถานประกอบการ หรือโดยความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการ ทั้งนี้ให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการอาชีวศึกษาและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

รัฐบาลสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนีให้ความช่วยเหลือด้านการจัดการเรียนการสอนอาชีวศึกษา สร้างความเข้าใจ พัฒนาครูอาจารย์ ครูฝึกในสถานประกอบการ สำนักงานคณะกรรมการอาชีวศึกษาจึงได้ดำเนินการพัฒนาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) พุทธศักราช 2545 (ปรับปรุง พ.ศ.2546) และหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) พุทธศักราช 2546 เพื่อให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2546

การจัดการศึกษาในหลักสูตร ปวช.2545 (ปรับปรุง พ.ศ. 2546) และ ปวส.2546 เป็น การจัดอาชีวศึกษาโดยความร่วมมือกับสถานประกอบการกำหนดให้จัดการเรียนการสอนเน้นการ ปฏิบัติจริงสามารถนำรายวิชาชีพไปจัดฝึกในสถานประกอบการไม่น้อยกว่า 1 ภาคเรียนเพื่อให้เกิด ความรู้จริงจากการปฏิบัติงาน (On the job training) สถานศึกษาจัดแผนการเรียน โดยนำราย วิชาชีพหรือบูรณาการรายวิชาชีพพร้อมกับสถานประกอบการนำไปฝึกงานในสถานประกอบการ

ระยะที่ 3 การปฏิรูปการศึกษา : การปฏิรูปการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี พ.ศ. 2545-2550

สืบเนื่องจาก พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ได้มีการปฏิรูปการศึกษา ครั้งสำคัญของประเทศ ทั้งทางด้านโครงสร้าง การบริหารจัดการ ครูและบุคลากรทางการศึกษา หลักสูตรและการปฏิรูปการเรียนรู้ ในส่วนของกรมอาชีวศึกษานั้น ได้มีการเปลี่ยนแปลงทางด้านการ จัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ดังนี้

1. การปฏิรูปหลักสูตร ในปีการศึกษา 2545 กระทรวงศึกษาธิการประกาศใช้หลักสูตร ประกาศนียบัตรวิชาชีพ พ.ศ. 2545 และในปีการศึกษา 2546 ได้ประกาศใช้หลักสูตร พ.ศ. 2545(ปรับปรุง 2546) และประกาศใช้หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง พ.ศ.2546 ซึ่งหลักสูตร ดังกล่าวได้มีการเปลี่ยนแปลงระยะเวลาการฝึกงาน โดยมีสาระสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา ระบบทวิภาคี ดังนี้

1.1 ด้านหลักการของหลักสูตร หลักสูตรใหม่นี้เป็นหลักสูตรที่เน้นความชำนาญ เฉพาะด้านด้วยการปฏิบัติจริง เปิดโอกาสให้เลือกเรียนได้หลากหลายวิธีอย่างกว้างขวาง สามารถเลือก วิธีการเรียนตามศักยภาพและโอกาสของผู้เรียน ถ่ายโอนผลการเรียน สะสมผลการเรียน เทียบความรู้ และประสบการณ์จากแหล่งวิทยากร สถานประกอบการและสถานประกอบอาชีพอิสระได้ ที่สำคัญคือ เป็นหลักสูตรที่สนับสนุนการประสานความร่วมมือในการจัดการศึกษาร่วมกันระหว่างหน่วยงานและ องค์กรที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชน

1.2 ด้านวิธีการจัดการเรียนการสอน จากแนวทางของการปฏิรูปการอาชีวศึกษา โดยมีปรัชญาว่าผู้สำเร็จการศึกษาจะต้องเป็นผู้ที่ รู้จริง ทำได้ เข้าใจชีวิต แนวทางการปฏิรูปหลักสูตร และการจัดการเรียนการสอนจึงเน้น 4 จริง คือ เรียนรู้จากสถานที่จริง เรียนรู้จากผู้ปฏิบัติจริง เรียนรู้ ในสถานที่จริงและเรียนรู้ในวัฒนธรรมจริง การจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรใหม่จึงให้ ความสำคัญกับการเรียนร่วมกับสถานประกอบการ เน้นความร่วมมือกับสถานประกอบการ เน้นการ ปฏิบัติจริง ให้สามารถนำรายวิชาชีพและรายวิชาในหมวดไปจัดการเรียนและการฝึกงานในสถาน ประกอบการ เพื่อให้เกิดการเรียนรู้จากการปฏิบัติงาน (On the job training) โดยจัดได้ 2 รูปแบบ คือ

1) การฝึกงาน ให้สถานศึกษานำรายวิชาในหมวดวิชาชีพไปจัดฝึกในสถาน ประกอบการ ไม่น้อยกว่า 1 ภาคเรียน

2) ทวิภาคี หรือฝึกงานครึ่งหลักสูตร หลักสูตรใหม่นี้ให้สถานศึกษานำรายวิชา ในหมวดวิชาชีพไปจัดฝึกในสถานประกอบการ ไม่น้อยกว่า 3 ภาคเรียน ในระดับ ปวช. และ 2 ภาคเรียนในระดับ ปวส.

ระยะที่ 4 การศึกษาระบบทวิภาคี พ.ศ.2551 – ปัจจุบัน (Dual Vocational Education : DVE)

จากพระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ. 2551 มาตรา 8 การจัดการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพให้จัดได้ 3 รูปแบบคือ

- 1) การศึกษาในระบบ
- 2) การศึกษานอกระบบ

3) การศึกษาระบบทวิภาคี เป็นการจัดการศึกษาวิชาชีพที่เกิดจากข้อตกลงระหว่างสถานศึกษาหรือสถาบันกับสถานประกอบการ รัฐวิสาหกิจหรือหน่วยงานของรัฐในเรื่องการจัดหลักสูตร การเรียนการสอน การวัดและประเมินผล โดยผู้เรียนใช้เวลาส่วนหนึ่งในสถานศึกษาอาชีวศึกษาหรือสถาบันและเรียนภาคปฏิบัติในสถานประกอบการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานของรัฐ

เพื่อประโยชน์ในการผลิตและพัฒนากำลังคนสามารถจัดการศึกษาได้หลายรูปแบบรวมทั้งนี้ต้องมุ่งเน้นการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีเป็นสำคัญโดยได้ดำเนินการพัฒนาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ(ปวช.) พุทธศักราช 2556 หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) พุทธศักราช 2557 และหลักสูตรปริญญาตรีสายเทคโนโลยีหรือสายปฏิบัติการ

เมื่อวันที่ 5 พฤศจิกายน พ.ศ.2555 สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ได้จัดตั้งศูนย์อาชีวศึกษาทวิภาคีขึ้นเป็นหน่วยงานภายใน ทำหน้าที่ส่งเสริม สนับสนุน การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีเชื่อมโยงเพื่อผลักดันนโยบายรัฐบาลสู่สถานศึกษาในสังกัด ประสานความร่วมมือภาคีเครือข่ายในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี โดยจัดตั้งคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ด้านความร่วมมือและการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีขึ้น จากการดำเนินการที่ผ่านมา ถือว่าประสบความสำเร็จในระดับหนึ่ง จากตัวชี้วัดจำนวนผู้เรียนระบบทวิภาคีและสถานประกอบการมีจำนวนเพิ่มมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง

จากความสำคัญดังกล่าวใน ปี พ.ศ.2557 กระทรวงศึกษาธิการได้มีประกาศ เรื่อง “มาตรฐานการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี” ลงวันที่ 17 ตุลาคม 2557 โดยได้ลงประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 131 ตอนพิเศษ 239 วันที่ 24 พฤศจิกายน 2557แนวทางในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพยิ่งขึ้น(ศูนย์อาชีวศึกษาทวิภาคี สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา, 2557)

2.2.3 วัตถุประสงค์ของการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี

สำนักงานโครงการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี(2541) กล่าวว่า การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีมีจุดมุ่งหมายของการดำเนินการ พอสรุปได้ดังนี้

1. เพื่อจัดเตรียมกำลังคนทางด้านอาชีวศึกษาเข้าสู่ตลาดแรงงาน
2. เพื่อผลิตช่างฝีมือผู้มีความชำนาญงานเพียงพอทั้งด้านปริมาณและคุณภาพ
3. เพื่อผลิตกำลังคนที่ตรงตามความต้องการของสถานประกอบการ
4. เพื่อจัดการสร้างระบบการจัดการศึกษาวิชาชีพระบบนี้ขึ้นมาเพื่อเป็นการให้โอกาสในการศึกษาวิชาชีพแก่เยาวชนที่สำเร็จการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น
5. เพื่อเปิดโอกาสให้บุคคลในวัยเรียนและวัยทำงานพัฒนาตนเองทางด้านวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง
6. เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมสำหรับสถานศึกษา ในการเข้าสู่ระบบการปฏิรูปทางการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542
7. เพื่อเป็นการลดปัญหาในเรื่องงบประมาณในการจัดการศึกษาทางด้านอาชีวศึกษา
8. เพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้การปฏิบัติโดยแท้จริงและมีเนื้อหาที่ทันต่อเทคโนโลยี
9. เพื่อส่งเสริมให้มีการประกอบอาชีพ การจ้างงานและอาชีพอิสระ

อรุณแก้ว สิริธรรมชโย(2541) ได้กล่าวถึง วัตถุประสงค์ของการจัดศึกษาระบบทวิภาคีในการเรียนการสอนระบบทวิภาคีนั้นมีวัตถุประสงค์ดังนี้

1. เพื่อผลิตช่างฝีมือ/ผู้มีฝีมือที่มีความชำนาญเพียงพอ (ทั้งด้านปริมาณและคุณภาพ) แก่ความต้องการของอุตสาหกรรมหรือสารประกอบการ
2. เพื่อให้โอกาสในการศึกษาวิชาชีพแก่เยาวชนในท้องถิ่น
3. การสร้างระบบการจัดการศึกษาวิชาชีพระบบใหม่
4. เพื่อให้เกิดความร่วมมือประสานสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการ

พิมพร ศิระจันทร์(2549) กล่าวถึง วัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษาอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ซึ่งสามารถสรุปได้ดังนี้

1. เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีสมรรถนะตามความต้องการของสถานประกอบการ
2. เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ความสามารถและมีความชำนาญงานในอาชีพนั้นๆ
3. เพื่อเปิดโอกาสให้สถานประกอบการเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดอาชีวศึกษา
4. เพื่อพัฒนาบุคลากรทั้งในสถานศึกษาและสถานประกอบการให้มีศักยภาพสูงขึ้น

กลุ่มงานวิจัยและประเมินผล(2545) กล่าวถึงวัตถุประสงค์ของการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ไว้ดังนี้

1. เพื่อผลิตช่างฝีมือ/ผู้มีฝีมือเพียงพอ(ทั้งด้านปริมาณ และคุณภาพ) แก่ความต้องการของอุตสาหกรรมหรือสถานประกอบการ
2. เพื่อให้โอกาสในการศึกษาวิชาชีพแก่เยาวชนที่สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียน(ระดับมัธยมต้น)
3. เพื่อจัดการสร้างระบบการจัดการศึกษาวิชาชีพระบบใหม่(ระบบฝึกหัดช่างชำนาญงาน/ผู้ชำนาญงาน) ให้สามารถดำเนินการได้ด้วยตนเองในประเทศ

2.2.4 ประโยชน์ของการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี

วิพันธ์ สิทธิพงศ์(2540) ได้กล่าวถึง ประโยชน์ของการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีต่อผู้เกี่ยวข้อง 4 ส่วนดังนี้

1. สถานศึกษา
 - 1.1 เป็นช่องทางให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการกำลังคนทางอุตสาหกรรม และข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาหลักสูตรการศึกษา
 - 1.2 สามารถสร้างประสบการณ์ตรงทางด้านอาชีพให้กับนักศึกษา
 - 1.3 ผลิตนักศึกษาที่มีคุณสมบัติตรงตามความต้องการของอุตสาหกรรม
 - 1.4 ลดเงินงบประมาณในการจัดกิจกรรมการฝึกงาน
 - 1.5 สามารถให้นักศึกษาได้รับประสบการณ์จริงในวัสดุอุปกรณ์เครื่องจักรที่ทันสมัย
 - 1.6 ลดภาระในการหางานให้กับผู้สำเร็จการศึกษา
 - 1.7 สถานศึกษาได้ใช้ทรัพยากรจากสถานประกอบการเพื่อประโยชน์ในการศึกษา
 - 1.8 ครู-อาจารย์ มีโอกาสพัฒนาตนเอง ให้มีความรู้ทันต่อเทคโนโลยีจากสถานประกอบการ
 - 1.9 ได้ข้อมูลที่ถูกต้องสอดคล้องกับความต้องการของอุตสาหกรรมในการพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอน
 - 1.10 สามารถแลกเปลี่ยนบุคลากรในการดำเนินงานและสร้างความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันกับสถานประกอบการ
 - 1.11 ได้เสริมความรู้ที่ฝ่ายสถานศึกษา/สถานประกอบการยังขาดอยู่

1.12 ได้ผู้ชำนาญการหรือนักวิชาชีพจากภาคอุตสาหกรรมมาเป็นอาจารย์พิเศษ หรือร่วมเป็นนักวิจัยหรือเป็นที่ปรึกษาด้านวิชาการ

1.13 เป็นช่องทางได้แหล่งเงินทุนการวิจัย และหัวข้อวิจัยทางอุตสาหกรรม

2. สถานประกอบการ

2.1 ได้มีส่วนในการจัดการศึกษาช่างเทคนิคของประเทศอันถือเป็นการทำ ประโยชน์ให้กับสังคมส่วนรวม

2.2 ได้มีส่วนร่วมในการพัฒนากำลังคน ซึ่งเป็นแรงงานที่มีศักยภาพตรงตาม ความต้องการอันจะทำให้ผลผลิตเพิ่มขึ้น

2.3 เป็นการประหยัดงบประมาณและบุคลากรจากการได้แรงงานของ สถานศึกษามาร่วมในกระบวนการผลิต และประหยัดในการรับภาระฝึกอบรมพนักงานใหม่ในการ รับเข้าทำงาน

2.4 ได้แรงงานที่มีคุณภาพและพร้อมเข้าทำงาน

2.5 ได้ประโยชน์ทางวิชาและความชำนาญจากสถานประกอบการ ด้านอุปกรณ์ การทดสอบ วิจัยและบุคลากร

2.6 ก่อให้เกิดความร่วมมือในการค้นคว้าและวิจัยในการพัฒนาเทคโนโลยีต่างๆ สำหรับพัฒนาผลผลิตของสถานประกอบการ

2.7 กระตุ้นให้บุคลากรของสถานประกอบการตื่นตัวต่อการพัฒนาความสามารถ

2.8 ประสิทธิภาพของอุตสาหกรรมจะเพิ่มขึ้นในระยะยาวตลอด

2.9 เป็นการประชาสัมพันธ์ชื่อเสียงของสถานประกอบการ ภาพพจน์ของสถาน ประกอบการจะดีขึ้นในแง่ที่เป็นผู้มีความเข้าใจและเห็นใจความสำคัญของประโยชน์ที่จะเกิดแก่ เศรษฐกิจของประเทศเป็นการส่วนรวมจากให้ความร่วมมือ และมีส่วนช่วยลงทุนในการผลิตแรงงานที่ ก่อประโยชน์ดังกล่าว

3. นักศึกษา

3.1 ได้รับการศึกษาและฝึกอบรมอย่างดีครบถ้วนทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ

3.2 เกิดความคุ้นเคยกับโลกของงานอาชีพ ได้รับประสบการณ์โดยตรง ได้รู้จัก งานผู้คน เพื่อนร่วมอาชีพ แลรู้ช่องทางการหางานและช่องทางการประกอบการณ์มากขึ้น

3.3 สามารถปรับปรุงตนเองและพัฒนาความสามารถของตนเองให้เหมาะสมกับ อาชีพที่จะประกอบในอนาคตได้ดียิ่งขึ้น

3.4 มีโอกาสได้รับเงินทุนสนับสนุนจากสถานประกอบการ

3.5 นักศึกษามีจิตสำนึกที่ดีต่อการทำงานและมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพของตน

3.6 เมื่อสำเร็จการศึกษาแล้วมีสมรรถนะเหมาะสมและพร้อมจะทำงาน

4. รัฐบาลและสังคมส่วนรวม

4.1 ประหยัดงบประมาณ การลงทุน เพื่อการศึกษาทางวิศวกรรมช่างเทคนิค ช่างอุตสาหกรรม และพาณิชย์กรรมได้รับประโยชน์สูงสุดจากการลงทุนนั้นๆ

4.2 ก่อให้เกิดระบบการจัดการศึกษาช่างเทคนิคแบบใหม่ๆ ที่อาศัยความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับภาคธุรกิจเพื่อการพัฒนาประเทศ

4.3 ช่วยให้การดำเนินงานตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติด้านการวางแผนกำลังคนเป็นไปตามความต้องการของตลาดอย่างแท้จริง

4.4 สังคมตระหนักในหน้าที่และความรับผิดชอบที่ทุกฝ่ายในสังคมจะได้ร่วมมือกันเพื่อพัฒนาระบบการศึกษาและอุตสาหกรรมของประเทศ

สำนักงานโครงการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี(2546) กล่าวถึงประโยชน์ที่สถานประกอบการจะได้รับจากการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ว่า การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีเป็นการจัดการศึกษาที่ให้ประโยชน์กับทุกฝ่าย ทั้งต่อตัวนักเรียนเอง ผู้ปกครอง สถานศึกษา และสถานประกอบการ ต่างก็ได้รับผลประโยชน์ สำหรับผลประโยชน์ที่สถานประกอบการจะได้รับการจากการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี สรุปได้ดังนี้

1. สามารถจัดวางแผนกำลังคนในระยะยาวได้ในสาขาวิชาที่ขาดแคลนและต้องใช้ความชำนาญ

2. ช่วยคัดเลือกผู้สมัครที่เหมาะสม เมื่อนักเรียนสำเร็จการศึกษา แล้วมีคุณภาพตอบสนองความต้องการอันแท้จริงของสถานประกอบการ และได้เรียนรู้พนักงานก่อนที่จะมีการจ้างงาน โดยเฉพาะในเรื่องระเบียบวินัย ความรับผิดชอบ ความซื่อสัตย์

3. พัฒนาบุคลากรให้สามารถปฏิบัติงานกับเทคโนโลยีขั้นสูงได้ การจัดการในระบบนี้เป็นการจัดร่วมกันระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการ จึงมีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างครูสอนในสถานศึกษาและครูฝึกประจำสถานประกอบการได้ง่ายขึ้น

4. การวางแผนกำลังคนเป็นระบบนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพของงานเข้าสู่ระบบสากล เมื่อสถานประกอบการต้องรับผิดชอบในการฝึกภาคปฏิบัติจะช่วยให้เกิดการปรับปรุงบุคลากร เครื่องมือและอุปกรณ์

5. ผลผลิตงานมีคุณภาพมากขึ้น ได้รับความเชื่อมั่นจากลูกค้า

6. บุคลากรมีความจงรักภักดีและผูกพันกับสถานประกอบการ นักเรียนระบบทวิภาคีจะมีความผูกพันกับสถานประกอบการมากกว่าพนักงานที่มาจากการเลือกสรรของสถานประกอบการ

7. ลดจำนวนการลาออกของพนักงาน

8. สถานประกอบการสามารถลดต้นทุนค่าใช้จ่ายและประหยัดเวลาในการฝึกอบรมพนักงานใหม่

9. สามารถปรับตัวเข้ากับสภาวะเศรษฐกิจ

10. เป็นการช่วยเหลือสังคมอีกประการหนึ่งด้วย

ซึ่งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ. 2551 มาตราที่ 54 ที่ระบุว่า สถานประกอบการ สมาคมวิชาชีพ หรือองค์กรอื่นที่ให้ความร่วมมือในการจัดการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพ อาจได้รับสิทธิและประโยชน์ ดังต่อไปนี้

1. การสนับสนุนด้านวิชาการ และทรัพยากรตามสมควรแก่กรณี
2. การเชิดชูเกียรติแก่สถานประกอบการ สมาคมวิชาชีพ หรือองค์กรอื่น ที่ให้ความร่วมมือในการจัดการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพ

2.2.5 หลักการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี

กรมอาชีวศึกษา (2540) ได้กล่าวถึงหลักการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ไว้ว่า การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีเป็นการจัดการศึกษาให้แก่เยาวชนที่สำเร็จการศึกษาชั้นมัธยมศึกษา และมีอายุไม่ต่ำกว่า 15 ปี เพื่อฝึกอบรมเป็นช่างฝีมือให้เป็นผู้มีความชำนาญงานโดยความร่วมมือระหว่างสถานศึกษาและสถานประกอบการให้สอดคล้องกับความต้องการของสถานประกอบการและตลาดแรงงานเป็นการสร้างระบบการจัดการอาชีวศึกษา โดยหลักการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี มีดังต่อไปนี้

1. เกิดจากความร่วมมือระหว่างสถานประกอบการกับสถานศึกษาตามความต้องการของสถานประกอบการ
2. นักเรียนมีสถานภาพเป็นช่างฝึกหัดของสถานประกอบการโดยสถานประกอบการเป็นผู้คัดเลือก
3. นักเรียนต้องทำสัญญาการฝึกอาชีพกับสถานประกอบการ
4. หลักสูตรที่ใช้ต้องเห็นชอบทั้ง 2 ฝ่าย
5. โดยทั่วไปหลักสูตรในระดับนี้ใช้เวลาเรียนและปฏิบัติ 3 ปี
6. สถานศึกษามีหน้าที่จัดการสอนพื้นฐานวิชาชีพวิชาทฤษฎีและปฏิบัติเบื้องต้นการฝึกปฏิบัติวิชาชีพส่วนใหญ่สถานประกอบการเป็นผู้ดำเนินการใน 1 สัปดาห์จะเรียนในสถานศึกษา 1 ถึง 2 วันและฝึกในสถานประกอบการ 3 ถึง 4 วัน
7. ในระหว่างการศึกษาอบรมนักเรียนจะต้องจัดทำเป็นสมุดรายงานผลการเรียนและการฝึกปฏิบัติในสถานประกอบการและครูผู้สอนของสถานศึกษาดำเนินการพิจารณาผลการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามหลักสูตรที่สถานประกอบการและสถานศึกษาเห็นชอบตั้งแต่ต้น

8. เมื่อสอบผ่านเกณฑ์การเรียนการปฏิบัติแล้วนักเรียนต้องสอบมาตรฐานฝีมือโดยคณะกรรมการประเมินผลซึ่งเป็นคณะกรรมการร่วมระหว่างสถานประกอบการและสถานศึกษาเป็นผู้ดำเนินการเพื่อตัดสินการจบหลักสูตร

9. เมื่อผ่านการตัดสินแล้วจะรับประกาศนียบัตรวิชาชีพ(ปวช.) ของกระทรวงศึกษาธิการและได้รับประกาศนียบัตรรับรองความสามารถจากสถานประกอบการหรือสมาคมวิชาชีพที่เกี่ยวข้องและสามารถทำงานในสถานประกอบการได้

10. นักเรียนสามารถเรียนต่อในระดับ ปวส. ได้เมื่อมีประสบการณ์ในการทำงานในสถานประกอบการไม่น้อยกว่า 2 ปี

2.2.6 กระบวนการในการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี

อมร เอี่ยมสะอาด(2537) กล่าวว่า กระบวนการในการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีจะต้องกำหนดร่วมกัน ระหว่างสถานศึกษาและสถานประกอบการ ดังนี้

1. การจัดทำหลักสูตร ซึ่งจะเป็นสิ่งที่กำหนดถึงขอบข่ายความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานที่ผู้ศึกษาจะต้องมีหลังจากสำเร็จการศึกษา โดยสถานประกอบการจะเป็นผู้กำหนดของข่าย และมาตรฐานความสามารถในการปฏิบัติงานของสาขาวิชาที่ต้องการกำลังคน และสถานศึกษาจะเป็นผู้กำหนดเนื้อหาความรู้ที่เป็นหลักวิชาการในการปฏิบัติงาน ทั้งในด้านที่เป็นทักษะพื้นฐานและทางเทคนิค รวมทั้งหลักในการดำรงชีวิตร่วมกับผู้อื่นในสังคม

2. การกำหนดคุณสมบัติของบุคคลและการพิจารณาคัดเลือกเข้าศึกษา เพื่อให้ได้บุคคลที่มีความตั้งใจและเต็มใจที่จะปฏิบัติงานในอาชีพ หลังจากสำเร็จการศึกษาในสาขาวิชานั้นแล้วรวมทั้งเป็นบุคคลที่มีความพร้อมต่อการเรียนรู้ในหลักวิชาทางเทคนิคและฝึกปฏิบัติงานขณะที่ศึกษาอยู่ในระบบนี้ได้

3. การกำหนดคุณสมบัติของสถานประกอบการที่ร่วมจัดการศึกษา เพื่อให้คุณภาพของผู้สำเร็จการศึกษาเฉพาะที่เกี่ยวกับความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานที่หลักสูตรสาขาวิชานั้นกำหนด มีมาตรฐานใกล้เคียงกันจะต่างกันก็ในส่วนที่เป็นความชำนาญงานซึ่งขึ้นอยู่กับลักษณะงานของแต่ละกิจการ

4. การกำหนดแผนการศึกษาในสถานศึกษา และแผนการปฏิบัติงานในสถานประกอบการ เพื่อให้เป็นไปตามลำดับขั้นของการเรียนรู้จากง่ายไปหายากอย่างต่อเนื่องและสัมพันธ์กันทั้งในส่วนที่หลักวิชาการและการฝึกปฏิบัติ อีกทั้งเพื่อเป็นแนวทางในการประเมินผลความรู้ความสามารถของนักศึกษาผู้ฝึกหัดงาน รวมตลอดถึงการติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานของแต่ละฝ่ายเพื่อการแก้ไขปรับปรุงให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

5. การวัดและประเมินผลความรู้ความสามารถของนักศึกษาผู้ฝึกหัดงาน เพื่อให้คุณภาพของผู้สำเร็จการศึกษา ไม่ว่าจะฝึกปฏิบัติ อยู่ในสถานประกอบการใด มีมาตรฐาน ความรู้ความสามารถของการปฏิบัติงานในสาขาวิชาชีพนั้นๆ ใกล้เคียงกัน และเพื่อประโยชน์ในการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานขององค์กรแต่ละฝ่ายให้เป็นไปในแนวทางเดียวกัน

6. กฎระเบียบปฏิบัติต่างๆ ทั้งในส่วนที่จะบังคับใช้กับนักศึกษาผู้ฝึกหัดงานจะต้องตกลงร่วมกันเพื่อความเสมอภาคเท่าเทียมกันถึงสิทธิ และหน้าที่ซึ่งผู้ฝึกหัดงานจะได้รับและปฏิบัติ อีกทั้งข้อกำหนดต่างๆ ที่จะเอื้อประโยชน์ให้การปฏิบัติงานร่วมกันขององค์กรทั้งสองดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ

จะเห็นได้ว่า การประสานงานที่มีคุณภาพ และมีประสิทธิภาพระหว่างสถานประกอบการและสถานศึกษาเป็นสิ่งจำเป็นที่จะทำให้เกิดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีประสบความสำเร็จ

2.2.7 องค์ประกอบสำคัญในการจัดการอาชีวศึกษา

ศูนย์อาชีวศึกษาทวิภาคี สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา(2557) ระบุว่า องค์ประกอบสำคัญในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี มี 6 ประการ ดังนี้

1. มีบันทึกความร่วมมือ MOU (Memorandum of Understanding) ระหว่าง สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา / สถาบัน / สถานศึกษากับสถานประกอบการ
2. มีสัญญาฝึกอาชีพระหว่างสถานประกอบการกับผู้เรียน
3. มีแผนการฝึกอาชีพในสถานประกอบการ ตลอดระยะเวลาการฝึกอาชีพที่กำหนดในแผนการเรียนตลอดหลักสูตร
4. มีการประเมินมาตรฐานการฝึกอาชีพตามข้อตกลง และตามแผนการฝึกอาชีพที่จัดทำร่วมกันระหว่างสถานประกอบการ และสถานศึกษาหรือสถาบัน
5. มีใบรับรองการผ่านงานของสถานประกอบการ เมื่อสิ้นสุดการฝึกอาชีพลงนามโดยสถานประกอบการ
6. มีวุฒิบัตรการศึกษาระบบทวิภาคีลงนามร่วมกัน 2 ฝ่าย คือ สถานประกอบการ และสถานศึกษา/สถาบัน

ประภาพรรณ ปวีวรรณ(2558) เสนอว่า องค์ประกอบที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีประกอบด้วย

1. ด้านการบริหารการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี มีการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน มาตรฐานการอาชีวศึกษา และการนิเทศติดตามผลการฝึกทักษะและการเรียนรู้
2. ด้านความร่วมมือ มีการพัฒนาการสนับสนุนของรัฐบาล งบประมาณและทรัพยากรและการพัฒนาระบบทวิภาคี

3. ด้านการจัดการเรียนการสอน มีการพัฒนาหลักสูตร ครูผู้สอน การใช้สื่อและ กิจกรรม และการวัดและประเมินผล

พิศณุ ทองเลิศ(2555) เสนอนวัตกรรมการบริหารงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีมี องค์ประกอบ 7 องค์ประกอบคือ

1.การบริหารจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ได้แก่ หลักการบริหารต่างๆ การ สร้างความเข้าใจให้ตรงกันเกี่ยวกับการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีระหว่างสถานประกอบการและ สถานศึกษา การกำกับติดตาม การสร้างเครือข่าย ความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับสถาน ประกอบการให้ครอบคลุมทุกสาขางาน การจัดงานเขตชูเกียรติและพัฒนาบุคลากร การ ประชาสัมพันธ์การจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี การกำหนดบทบาทและหน้าที่ของครูในการนิเทศและ ประสานงานกับสถานประกอบการ การสนับสนุนงบประมาณและอุปกรณ์ในระดับสถานศึกษา

2.ระบบการดำเนินงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ได้แก่ การสนับสนุนการเรียนใน ระบบทวิภาคี การสร้างแรงจูงใจให้สถานประกอบการเข้าร่วมการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี การใช้ เทคโนโลยีสารสนเทศในการจัดเก็บข้อมูล

3.นโยบายการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ให้สถานศึกษาจัดการเรียนการสอน ในระบบทวิภาคี ทุกสาขางานให้สอดคล้องกับความต้องการของสถานประกอบการ

4.ความร่วมมือการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ได้แก่ ความร่วมมือระหว่าง สถานศึกษาและสถานประกอบการในเรื่อง การกำหนดยุทธศาสตร์เป้าหมาย การจัดประชุมสัมมนา บุคลากร การทำบันทึกข้อตกลง

5.การวัดและประเมินผล โดยเน้นการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง ครอบคลุมทั้ง 3 ด้าน คือด้านความรู้ ทักษะและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ และมีการจัดทำรายงานผล ความก้าวหน้าในการฝึกงาน การจัดทำบันทึกฝึกงาน

6.หลักสูตร ต้องเกิดจากความร่วมมือของสถานศึกษาและสถานประกอบการ โดยผู้เรียนส่วนหนึ่งใช้เวลาในสถานศึกษาเป็นภาคทฤษฎี และฝึกทักษะวิชาชีพในสถานประกอบการ ซึ่งมีระยะเวลาการจบหลักสูตรที่แน่นอน ซึ่งได้รับความร่วมมือจากผู้เชี่ยวชาญหรือผู้ทรงคุณวุฒิใน สาขาวิชาชีพต่างๆร่วมจัดทำหลักสูตร เพื่อให้สามารถผลิตนักศึกษาที่มีคุณภาพตามความต้องการของ ตลาดแรงงาน

7.คุณลักษณะผู้เรียน ควรกำหนดคุณลักษณะของผู้เรียนให้สอดคล้องกับ ความ ต้องการของสถานประกอบการ

ธานินทร์ ศรีชมภู(2557) เสนอว่า การบริหารงานอาชีวศึกษาทวิภาคีในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ได้แก่ ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ ผลผลิต และปัจจัยเงื่อนไขความสำเร็จ ซึ่งรูปแบบการบริหารงานอาชีวศึกษาระบบทวิ

ภาคีในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาประกอบด้วย 5 องค์กรประกอบที่เป็นกลไกการขับเคลื่อนให้ประสบความสำเร็จได้แก่

1. คณะกรรมการบริหารงานระบบทวิภาคีในสถานศึกษาประกอบด้วย
 - 1.1 ผู้อำนวยการสถานศึกษา
 - 1.2 รองผู้อำนวยการสถานศึกษา
 - 1.3 หัวหน้าแผนกวิชาที่จัดการเรียนการสอนระบบทวิภาคี
 - 1.4 ผู้แทนศูนย์พัฒนาฝีมือแรงงานจังหวัดฯ
 - 1.5 ผู้แทนสถานประกอบการ/ผู้แทนสมาคมวิชาชีพ
 - 1.6 ผู้ทรงคุณวุฒิแต่ละสาขาที่จัดการเรียนการสอนระบบทวิภาคี
 - 1.7 หัวหน้างานระบบทวิภาคี

โดยมีการกำหนดลักษณะและที่มา รวมถึงหน้าที่ของบุคคลที่จะเข้ามาเป็นคณะกรรมการดังกล่าว

2. ขอบข่ายงานการบริหารงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี 8 ภารกิจ ได้แก่

- 2.1 งานจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามวิธีการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี
- 2.2 งานวางแผนการรับนักศึกษาอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี
- 2.3 งานประชาสัมพันธ์และงานแนะแนวตามหลักวิธีการเรียนการสอนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี
- 2.4 งานประสานความร่วมมือกับสถานประกอบการ
- 2.5 งานนิเทศติดตามการฝึกอาชีพของนักศึกษาอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี
- 2.6 งานวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอนตามหลักวิธีการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี
- 2.7 งานสวัสดิการผู้เรียนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี
- 2.8 งานการสร้าง ความเข้าใจในการจัดการเรียนการสอนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีกับสถานประกอบการและครูฝึก

3. กระบวนการประกอบด้วย การวางแผน การจัดองค์กร การนำหรือการสั่งการ การลงมือปฏิบัติ การควบคุมตรวจสอบและประเมิน และการปรับปรุงและพัฒนา

4. สมรรถนะทางวิชาชีพของผู้สำเร็จการศึกษาอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี 3 สมรรถนะ ได้แก่ ความรู้ทักษะและคุณลักษณะที่พึงประสงค์

5. ปัจจัยเงื่อนไขความสำเร็จในการบริหารงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ได้แก่

- 5.1 นโยบายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี
- 5.2 การมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่าย

5.3 ความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการ

5.4 รูปแบบของการเรียนการสอนระบบทวิภาคี

5.5 รูปแบบของการวัดผลและประเมินผล

จินตนา รอมชมรัตน์(2558) เสนอว่ารูปแบบการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาประกอบด้วย 5 องค์ประกอบคือ

- 1.การมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษาระบบทวิภาคี
- 2.การกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการเรียนการสอน
- 3.การพัฒนาบุคลากรให้มีคุณภาพและทันต่อการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี
- 4.การจัดหลักสูตรตามมาตรฐานวิชาชีพและตรงตามความต้องการของ

ตลาดแรงงาน

5.การบริหารจัดการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาล

พิทยา ชินะจิตพันธ์ุ(2555) เสนอว่ารูปแบบที่พัฒนาขึ้นประกอบด้วยชุดฝึกอบรม6 หน่วย ประกอบด้วยหน่วยการเรียนรู้ 6หน่วย ได้แก่

1. หลักการจัดการเรียนการสอนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี
2. การจัดแผนการฝึกอาชีพอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี
3. การสอนงาน
4. การวัดและประเมินผลอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี
5. การเตรียมความพร้อมและควบคุมติดตามอาชีวศึกษาทวิภาคี
6. ระบบเครือข่ายอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี

และส่วนสนับสนุน 3 องค์ประกอบ ที่จะช่วยให้ข้อมูลและตอบปัญหาต่างๆ คือ

1. ศูนย์เครือข่ายทวิภาคี
2. ศูนย์ฝึกอบรม
3. ศูนย์บริการ

พัชรนันท์ บุญยโพธิวัฒน์(2553) กล่าวว่า องค์ประกอบของการจัดการเรียนการสอนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีที่สมบูรณ์ ควรจะประกอบด้วย

1. หลักสูตร
2. ครูผู้สอน
3. ครูฝึก
4. ผู้เรียน
5. สื่อและอุปกรณ์การสอน

6. การวัดและประเมินผล

7. สถานประกอบการ

อรุณแก้ว ลิขธรรมชโย(2541) เสนอว่า การดำเนินงานการจัดหลักสูตรอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของสถานศึกษาสังกัดกองวิทยาลัยเทคนิคผอมอาชีวศึกษาในเขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลภาคตะวันออก มี 3 ขั้นตอนดังนี้

1. ขั้นเตรียมการ ได้แก่ การจัดทำโครงการอาชีวศึกษาระดับทวิภาคี การวางแผนการปฏิบัติงาน การจัดประชุมเพื่อสร้างความเข้าใจกับบุคคลที่เกี่ยวข้อง การประชาสัมพันธ์การจัดอาชีวศึกษาทวิภาคีทั้งทางสถานศึกษาและสถานประกอบการ

2. ขั้นดำเนินการ ได้แก่ การแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี การจัดประชุมชี้แจงขั้นตอนการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี การแต่งตั้งอาจารย์นิเทศและครูฝึก การประชุมสัมมนาอาจารย์นิเทศและครูฝึก การปฐมนิเทศการขึ้นทะเบียนเป็นนักเรียนโดยสถานศึกษา การทำสัญญาการฝึกวิชาชีพโดยสถานประกอบการ

3. ขั้นนิเทศติดตามผล ได้แก่ การนิเทศการเรียนการสอน การติดตามผล

อมร เอี่ยมสะอาด(2537) เสนอว่า กระบวนการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีต้องกำหนดขึ้นร่วมกันระหว่างองค์กรทางการศึกษาและองค์กรกลุ่มสถานประกอบการ ดังนี้

1. การจัดทำหลักสูตร เป็นสิ่งที่กำหนดถึงขอบเขตความรู้ ความสามารถในการปฏิบัติงานที่ผู้สำเร็จจะต้องมีหลังจากสำเร็จการศึกษา โดยองค์กรสถานประกอบการจะเป็นผู้กำหนดขอบข่ายและ มาตรฐานความสามารถในการปฏิบัติงานของสาขาวิชาที่ต้องการกำลังคนและองค์กรสถานศึกษาจะเป็นผู้กำหนดเนื้อหาความรู้ที่เป็นหลักวิชาการในการปฏิบัติงานทั้งในด้านทักษะพื้นฐานและทางเทคนิค รวมถึงหลักในการอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคม

2. การกำหนดคุณสมบัติของบุคคลและการพิจารณาคัดเลือกเข้าศึกษา เพื่อให้ได้บุคคลที่มีความตั้งใจและเต็มใจที่จะปฏิบัติงานในอาชีพหลังจากสำเร็จการศึกษาในสาขาวิชานั้นแล้ว เป็นบุคคลที่มีความพร้อมต่อการเรียนรู้ในหลักวิชาทางเทคนิคและฝึกปฏิบัติงานขณะที่ศึกษาอยู่ในระบบนี้ได้

3. การกำหนดคุณสมบัติของสถานประกอบการที่ร่วมจัดการศึกษา เพื่อให้คุณภาพของผู้สำเร็จการศึกษา โดยเฉพาะที่เกี่ยวกับความรู้ ความสามารถในการปฏิบัติงานที่หลักสูตรสาขาวิชานั้นกำหนดมีมาตรฐานใกล้เคียงกัน จะต่างกันในส่วนที่เป็นความชำนาญงานซึ่งขึ้นอยู่กับลักษณะงานของแต่ละกิจการ

4. การกำหนดแผนการศึกษาในสถานศึกษาและแผนการปฏิบัติงานในสถานประกอบการ เพื่อให้เป็นไปตามลำดับขั้นของการเรียนรู้จากง่ายไปหายากอย่างต่อเนื่อง และสัมพันธ์กันทั้งในส่วนที่หลักวิชาและการฝึกปฏิบัติอีกทั้งเพื่อเป็นแนวทางในการประเมินผลความรู้

ความสามารถของนักศึกษาผู้ฝึกหัดงาน รวมตลอดถึงการติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานของแต่ละฝ่ายเพื่อการแก้ไขปรับปรุงให้เหมาะสมขึ้น

5. การวัดและประเมินผลความรู้ความสามารถของนักศึกษาผู้ฝึกหัดงาน เพื่อให้คุณภาพของผู้สำเร็จการศึกษาไม่ว่าจะฝึกปฏิบัติอยู่ในสถานประกอบการใดมีมาตรฐานความรู้ความสามารถของการปฏิบัติงานในสาขาอาชีพนั้นๆใกล้เคียงกัน และเพื่อประโยชน์ในการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานขององค์กรแต่ละฝ่ายให้เป็นไปในแนวทางเดียวกัน

6. กฎระเบียบปฏิบัติต่างๆทั้งในส่วนที่จะบังคับใช้กับนักศึกษาผู้ฝึกหัดงานจะต้องตกลงร่วมกันเพื่อความเสมอภาคเท่าเทียมกันถึงสิทธิและหน้าที่ ซึ่งผู้ฝึกหัดงานจะได้รับและปฏิบัติ อีกทั้งข้อกำหนดต่างๆที่จะเอื้อประโยชน์ให้การปฏิบัติงานร่วมกันขององค์กรทั้งดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ

ประทีป นานคงแนบ(2554) ศึกษาารูปแบบการนิเทศฝึกงานแบบผสม สำหรับนักศึกษาช่างอุตสาหกรรม สถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา พบว่ารูปแบบพัฒนาขึ้นมี 9 ขั้นตอนหลัก 33 ขั้นตอนย่อย โดยมีขั้นตอนหลักดังนี้ คือ ขั้นการวางแผน ขั้นการลงทะเบียน ขั้นการการปฐมนิเทศ ขั้นการจัดนักศึกษาฝึกงาน ขั้นการนำและให้คำปรึกษา ขั้นการควบคุม ขั้นการประเมิน ขั้นการรายงาน และขั้นการให้ข้อมูลป้อนกลับ

จากการศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนระบบทวิภาคี และการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี รวมทั้งงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สามารถทำการวิเคราะห์และสังเคราะห์ ดังตารางที่ 2.1

ตารางที่ 2.1 การสังเคราะห์กรอบแนวคิดการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนระบบทวิภาคี

กระบวนการ/องค์ประกอบของ การจัดอาชีวศึกษาระบบทวิ ภาคี	ศูนย์อาชีวศึกษาทวิภาคี (2557)	ประภาพรรณ ปรีวรรม(2558)	พิชญ์ ทองเลิศจิต(2555)	ธานินทร์ ศรีขมภู(2557)	จินตนา รามชมรัตน์(2558)	พิทยา ชินะจิตพันธ์(2555)	พัชรินทร์ บุญโพธิ์วัฒน(2553)	อรุณแก้ว สิทธิธรรมโย(2541)	อมร เอี่ยมสะอาด(2537)	อัญชลี โพธิ์ทอง(2549)	สัจด์ อุทรานันท์ (2530)	ประทีป นานคงแนบ(2553)
1. การจัดหลักสูตร		✓	✓	✓	✓		✓		✓			
- การกำหนดแผนการฝึก อาชีพ/แผนการเรียน	✓					✓		✓	✓			
2. การจัดการเรียนการสอน		✓		✓	✓	✓	✓					
- ทรัพยากร/งบประมาณ		✓	✓									
- การพัฒนาครูผู้สอน และ บุคลากร		✓	✓		✓	✓	✓					
3. การวัดและประเมินผล	✓	✓	✓	✓		✓	✓	✓	✓			
4. การจัดการฝึกอาชีพ	✓											
- บันทึกความร่วมมือ	✓		✓									
- สัญญาการฝึกอาชีพ	✓			✓				✓	✓			
- การกำหนดคุณสมบัติและ พิจารณาคัดเลือกเข้าศึกษา				✓				✓	✓			
- สถานประกอบการที่ร่วม จัดการศึกษา				✓		✓	✓		✓			
- การมีส่วนร่วมในการ บริหาร			✓	✓	✓			✓				

กระบวนกร/องค์ประกอบของ การจัดอาชีวศึกษาระบบทวิ ภาคี	ศูนย์อาชีวศึกษาทวิภาคี (2557)	ประกาศนียบัตร (2558)	พินิจ ทองเลิศ(2555)	ธานีพร ศรีขมภู(2557)	จินตนา รวมชมรัตน์(2558)	พิทยา ชินะจิตพันธ์(2555)	พัชรนันท์ บุญยไพฑูริวัฒน์(2553)	อรุณแก้ว ลิธธรรมชัย(2541)	อมร เอี่ยมสะอาด(2537)	อัญชลี โพธิ์ทอง(2549)	สังัด อุทรานันท์ (2530)	ประทีป นานคงแนบ(2553)
- การประชาสัมพันธ์ แนะนำ			✓	✓				✓				
- ใ้รับรองการผ่านงานและ วุฒิบัตรการศึกษาระบบทวิ ภาคี	✓											
- คุณลักษณะผู้เรียน/ผู้สำเร็จ การศึกษา			✓	✓			✓		✓			
- การสนับสนุนจากรัฐบาล/ นโยบาย		✓	✓	✓								
5. การนิเทศติดตาม		✓		✓		✓		✓				
- การวางแผนการนิเทศ											✓	✓
- การให้ความรู้เกี่ยวกับ การนิเทศ											✓	
- พัฒนาหลักสูตรและการ เรียนการสอน	✓									✓		
- การปฏิบัติงานนิเทศ											✓	✓
- การสร้างขวัญและกำลังใจ	✓									✓	✓	✓
- การประเมินผลการดำเนิน งานและรายงานผล	✓										✓	✓

สรุปได้ว่า การบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ประกอบด้วย 4 ด้าน ดังนี้ 1)การ
จัดหลักสูตร 2)การจัดการเรียนการสอน และการวัดประเมินผล 3)การจัดการฝึกอาชีพ 4)การนิเทศ
ติดตาม รายละเอียด ดังนี้

1. การจัดหลักสูตร

ความหมายของหลักสูตร

นิรมล ศตวุฒิ(2543) กล่าวว่า หลักสูตร หมายถึง ประสบการณ์การเรียนรู้ทั้งหมดที่ผู้รับผิดชอบจัดการศึกษาจัดให้แก่ผู้เรียน ซึ่งประสบการณ์การเรียนรู้เหล่านี้ ครอบคลุมตั้งแต่ประสบการณ์การเรียนรู้ที่คาดหวังอันได้แก่ประสบการณ์การเรียนรู้ที่ผู้เรียนได้รับจากเนื้อหาวิชาและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ตลอดจนประสบการณ์การเรียนรู้ที่เป็นผลของการจัดการเรียนการสอน อันได้แก่ ประสบการณ์ที่ผู้เรียนได้รับไปแล้ว และจะนำไปใช้ต่อไปโดยสรุปผลที่ได้จากแบบประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการประเมินหลักสูตร

วิชัย วงษ์ใหญ่ (2554) ได้กล่าวถึงความหมายของหลักสูตรไว้ว่า หลักสูตร (Curriculum) มีรากศัพท์จากภาษาลาตินว่า “race - course” หมายถึง เส้นทางที่ใช้วิ่งแข่งขัน เนื่องมาจากเป้าหมายของหลักสูตรที่มุ่งหวังให้ผู้เรียนสามารถเจริญเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพและประสบความสำเร็จในการดำรงชีวิตอยู่ในสังคมแห่งอนาคต และในปัจจุบัน ความหมายของหลักสูตรหมายถึง มวลประสบการณ์ทางการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ในรายวิชา กลุ่มวิชา เนื้อหาสาระ รวมทั้งกิจกรรมต่างๆ ที่ได้ดำเนินการจัดการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนอย่างมีประสิทธิภาพ

พจนานุกรมศัพท์ศึกษาศาสตร์ ฉบับราชบัณฑิตยสถาน(2555) ให้ความหมายว่า หลักสูตร (curriculum) หมายถึง แผนการจัดการศึกษาที่ประมวลเนื้อหาสาระ ประสบการณ์ และกิจกรรมต่างๆ โดยมีองค์ประกอบสำคัญ ได้แก่ หลักการ จุดหมาย สาระการเรียนรู้ แนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อุปกรณ์การเรียนการสอน การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนมีพัฒนาการต่าง ๆ ตามจุดหมายที่กำหนดไว้

สุเทพ อ่วมเจริญ(2557) สรุปความหมายของหลักสูตรไว้ว่า “หลักสูตร (Curriculum)” หมายถึง ศาสตร์ที่เรียนรู้เพื่อนำไปกำหนดวิถีทางที่นำไปสู่การจัดประสบการณ์ให้ผู้เรียนเพื่อการเรียนรู้ ซึ่งจัดกลุ่มได้เป็น 5 กลุ่มดังนี้

1. หลักสูตรเป็นผลผลิตในรูปแบบ เอกสาร สื่ออิเล็กทรอนิกส์ หรือมัลติมีเดียเป็นต้น
2. หลักสูตรเป็นโปรแกรมการศึกษา โดยปกติเขียนในรูปแบบหลักสูตรรายวิชา การจัดลำดับของมาตรฐานในการเรียนรู้ตามหลักสูตร
3. หลักสูตรเป็นความตั้งใจเพื่อการเรียนรู้ จะบอกจุดหมาย เนื้อหาสาระ มโนทัศน์ หลักการทั่วไป และผลการเรียนรู้
4. หลักสูตรเป็นประสบการณ์ของผู้เรียน มีกิจกรรม ทั้งที่มีการวางแผนและไม่ได้วางแผนไว้
5. หลักสูตรแฝง ไม่ได้เป็นหลักสูตรโดยตรง แต่จะเป็นสิ่งใดหรืออะไรก็ตาม ที่ผู้เรียนเรียนรู้ที่ไม่ได้วางแผนไว้ หรือถึงแม้จะไม่ได้เป็นความคาดหวังไว้ แต่เป็นไปได้

สรุปได้ว่า หลักสูตร หมายถึง แนวทางการจัดการเรียนการสอนที่กำหนดเนื้อหาสาระ และกิจกรรมที่เป็นองค์ประกอบ เพื่อให้ผู้เรียนได้มีความรู้และประสบการณ์ และพัฒนาการตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

ความหมายของการจัดหลักสูตร

ภาสกร อัมพรสวัสดิ์(2548) ให้ความหมายของการจัดหลักสูตรว่า เป็นโครงการ ข้อกำหนด หรือมวลประสบการณ์ที่สถาบันการศึกษาจัดให้แก่ผู้เรียน เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาความรู้ ความสามารถ ได้รับประสบการณ์และเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านพุทธิพิสัย ด้านจิตพิสัย และด้านทักษะพิสัยไปในทางที่ดี ตลอดจนมีคุณลักษณะตามความมุ่งหมายของการศึกษาที่กำหนดไว้

นพวรรณ อารยกุล(2548) ให้ความหมายของการจัดหลักสูตรว่า หมายถึง แผน โครงการ เนื้อหาวิชา กิจกรรม และมวลประสบการณ์ที่สถานศึกษาจัดขึ้น เพื่อให้ผู้เรียนพัฒนาตนเองเต็มตามศักยภาพ มีชีวิตอยู่ในครอบครัว สังคมและในโลกอย่างมีความสุข

ณัฐวุฒิ ประทุมชาติ(2556) ให้ความหมายของการจัดหลักสูตรว่า เป็นการวางแผนการเรียนรู้ร่วมกันของนักเรียนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี สถานศึกษาอาชีวศึกษา และสถานประกอบการในการเรียนรู้ภาคปฏิบัติในสถานประกอบการ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เกิดทักษะปฏิบัติในสถานการณ์ที่ใกล้เคียงกับการทำงานจริง โดยลำดับการเรียนรู้ตามลำดับตั้งแต่ลำดับที่ง่ายไปยาก

สรุปได้ว่า การจัดหลักสูตร หมายถึง แผน โครงการ หรือข้อกำหนดที่สถานศึกษาและสถานประกอบการร่วมกันจัดขึ้น เพื่อพัฒนาผู้เรียนในสถาบันอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี เพื่อให้มีความรู้ทางด้านวิชาชีพ และทักษะในการปฏิบัติงานจริง

องค์ประกอบของหลักสูตร

องค์ประกอบของหลักสูตร หมายถึง ส่วนที่อยู่ภายในและประกอบกันเข้าเป็นหลักสูตรเป็นส่วนสำคัญที่จะทำให้ความหมายของหลักสูตรสมบูรณ์เป็นแนวทางในการจัดการเรียน การสอน การประเมินผลและการปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรนักรับการศึกษาหลายท่านได้กล่าวถึงองค์ประกอบของหลักสูตรไว้ดังนี้

วิชัย ประสิทธิ์วุฒิเวชช์(2542) กล่าวว่า หลักสูตรไม่ว่าจะเป็นการออกแบบในลักษณะใดก็ตาม จะต้องประกอบด้วยองค์ประกอบต่าง ๆ ดังนี้

1. จุดหมายและจุดประสงค์ (aims and objectives)

1.1 จุดหมาย เป็นสิ่งที่กำหนดไว้กว้าง ๆ เน้นคุณลักษณะที่คาดหวังของผู้เรียน

1.2 จุดประสงค์ เป็นสิ่งที่กำหนดเฉพาะเรื่องในระดับกลุ่มวิชา กลุ่มประสบการณ์และรายวิชา

รายวิชา

2. เนื้อหาสาระและประสบการณ์ (contents and experiences)

2.1 เนื้อหาสาระ ที่จะช่วย ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ตามจุดประสงค์

2.2 ประสพการณ์ เป็นการกำหนดคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม อันพึงปรารถนาให้ผู้สอน ได้นำไปพิจารณาตัดสินใจสร้างเป็นกิจกรรมการเรียนการสอน ให้เหมาะสมกับสภาพ ผู้เรียนและชั้น เรียน

3. การนำหลักสูตรไปใช้ (curriculum implementation) เป็นกระบวนการต่อเนื่องที่มีการ ปรับปรุงตลอดเวลาของการใช้หลักสูตร ต้องมีปฏิสัมพันธ์กับบุคลากรในหน่วยงานต่าง ๆ และมีการ ติดตามผลเป็นระยะๆ

4. การประเมินผล (evaluation) เป็นการตรวจสอบสัมฤทธิ์ผลของหลักสูตร ค้นหาสาเหตุ ของสิ่งที่ไม่สัมฤทธิ์ผล เป็นงานใหญ่ที่มีขอบเขตกว้างขวางจะต้องวางโครงการประเมินผลไว้ล่วงหน้า อย่างเป็นทางการ

สุนีย์ ภูพันธ์(2546) กล่าวว่า หลักสูตรมีองค์ประกอบที่สำคัญคือ

1. จุดมุ่งหมายของหลักสูตร (curriculum aims) หมายถึง ความตั้งใจหรือความคาดหวังที่ ต้องการให้เกิดขึ้นในตัวผู้ที่จะผ่านหลักสูตร เป็นตัวกำหนดทิศทางและขอบเขตในการให้ การศึกษาแก่ เด็ก ช่วยในการเลือกเนื้อหาและกิจกรรมตลอดจนใช้เป็นมาตรการอย่างหนึ่งในการประเมินผล

2. เนื้อหา (content) เป็นสิ่งที่คาดว่าจะช่วยให้ผู้เรียนพัฒนาไปสู่จุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ โดย ดำเนินการตั้งแต่การเลือกเนื้อหาและประสบการณ์การเรียนรู้ลำดับเนื้อหาสาระ และการกำหนดเวลา เรียนที่เหมาะสม

3. การนำหลักสูตรไปใช้ (curriculum implementation) เป็นการนำหลักสูตรไปสู่ การ ปฏิบัติประกอบด้วยกิจกรรมต่าง ๆ เช่น การจัดทำวัสดุหลักสูตร การจัดเตรียมความพร้อมด้าน บุคลากรและสิ่งแวดล้อม การดำเนินการสอน

4. การประเมินผลหลักสูตร (evaluation) คือการหาคำตอบว่าหลักสูตรสัมฤทธิ์ผลตามที่ กำหนดไว้ในจุดมุ่งหมายหรือไม่มากน้อยเพียงใดและอะไรเป็นสาเหตุ การประเมินผลหลักสูตรเป็นงาน ใหญ่และมีขอบเขตกว้างขวาง ผู้ประเมินจำเป็นต้องวางโครงการประเมินผลไว้ล่วงหน้า

ธำรง บัวศรี(2532) กล่าวถึง องค์ประกอบที่สำคัญของหลักสูตรว่ามี ดังต่อไปนี้

1. เป้าประสงค์และนโยบายการศึกษา (education goals and policies) หมายถึงสิ่งที่รัฐ ต้องการตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติในเรื่องที่เกี่ยวกับการศึกษา

2. จุดหมายของหลักสูตร (curriculum aims) หมายถึงผลส่วนรวมที่ต้องการให้เกิดแก่ ผู้เรียน หลังจากเรียนจบหลักสูตรไปแล้ว

3. รูปแบบและโครงสร้างหลักสูตร (types and structures) หมายถึง ลักษณะและแผนผังที่ แสดงการแจกแจงวิชาหรือกลุ่มวิชาหรือกลุ่มประสบการณ์

4. จุดประสงค์ของวิชา (subject objectives) หมายถึงผลที่ต้องการให้เกิดแก่ผู้เรียนหลังจากที่ได้เรียนวิชานั้นไปแล้ว

5. เนื้อหา (content) หมายถึงสิ่งที่ต้องการให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ ทักษะและความสามารถที่ต้องการให้มีรวมทั้งประสบการณ์ที่ต้องการให้ได้รับ

6. จุดประสงค์ของการเรียนรู้ (instructional objectives) หมายถึงสิ่งที่ต้องการให้ ผู้เรียนได้เรียนรู้ ได้มีทักษะและความสามารถ หลังจากที่ได้เรียนรู้เนื้อหาที่กำหนดไว้

7. ยุทธศาสตร์การเรียนการสอน (instructional strategies) หมายถึงวิธีการจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสมและมีหลักเกณฑ์ เพื่อให้บรรลุผลตามจุดประสงค์ของการเรียนรู้

8. การประเมินผล (evaluation) หมายถึงการประเมินผลการเรียนรู้เพื่อใช้ในการปรับปรุงการเรียนการสอนและหลักสูตร

9. วัสดุหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน (curriculum materials and instructional media) หมายถึงเอกสารสิ่งพิมพ์ แผ่นฟิล์ม แถบวีดีทัศน์ ฯลฯ และวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ รวมทั้งอุปกรณ์โสตทัศนศึกษา เทคโนโลยีการศึกษาและอื่น ๆ ที่ช่วยส่งเสริมคุณภาพและประสิทธิภาพการเรียนการสอน

จากแนวคิดที่เกี่ยวกับองค์ประกอบของหลักสูตรตามที่นักพัฒนาหลักสูตรและนักการศึกษาได้กำหนดไว้ตามที่กล่าวมา สามารถสรุปได้ว่า องค์ประกอบหลักที่สำคัญของหลักสูตร มี 4 ประการคือ

1. ความมุ่งหมาย (objectives) คือ เป็นเสมือนการกำหนดทิศทางของการจัดการศึกษา การจัดการเรียนการสอน เพื่อมุ่งให้ผู้เรียนได้พัฒนาไปในลักษณะต่าง ๆ ที่พึงประสงค์อันก่อให้เกิดประโยชน์ในสังคมนั้นการกำหนดความมุ่งหมายของหลักสูตรต้องคำนึงถึงข้อมูลพื้นฐานของสังคม เพื่อประโยชน์ ในการแก้ปัญหา และสนองความต้องการของสังคมและผู้เรียน และต้องสอดคล้องสัมพันธ์กับนโยบายการจัดการศึกษาของชาติด้วย กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ กำหนดองค์ประกอบของหลักสูตรส่วนนี้ เป็น 2 ลักษณะ คือ “หลักการของหลักสูตร” หมายถึง แนวทางหรือทิศทางในการจัดการศึกษาซึ่งผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายในการจัดการศึกษาระดับนั้น ๆ จะได้ยึดถือเป็นแนวปฏิบัติ “จุดหมายของหลักสูตร” หมายถึง พฤติกรรมต่าง ๆ หรือคุณสมบัติต่าง ๆ ที่ต้องการให้เกิดขึ้นแก่ผู้เรียน เมื่อผ่านกระบวนการต่าง ๆ ตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตรนั้นแล้ว

2. เนื้อหาวิชา (Content) เป็นสาระสำคัญที่กำหนดไว้ในหลักสูตรให้ชัดเจน โดยมุ่งให้ผู้เรียนได้มีประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อพัฒนาไปสู่ความมุ่งหมายของหลักสูตร เนื้อหาสาระที่ได้กำหนดไว้ต้องสมบูรณ์ ต้องผนวกความรู้ ประสบการณ์ ค่านิยม แนวคิด และทัศนคติเข้าด้วยกันเพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาทั้งในด้านความรู้ ความทัศนคติ และพฤติกรรมต่าง ๆ อันพึงประสงค์

3. การนำหลักสูตรไปใช้ (Curriculum implementation) เป็นองค์ประกอบที่สำคัญยิ่ง เพราะเป็นกิจกรรมที่จะแปลงหลักสูตรไปสู่การปฏิบัติกิจกรรมนั้นมีหลายลักษณะ แต่กิจกรรมที่สำคัญที่สุด คือ กิจกรรมการเรียนการสอน หรือ อาจกล่าวได้ว่า “การสอนเป็นหัวใจของการนำหลักสูตรไปใช้” ดังนั้น ครูผู้สอนจึงเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในฐานะเป็นผู้จัดการเรียนรู้ การกำหนดวิธีการที่จะนำผู้เรียนไปสู่ความมุ่งหมายของหลักสูตร ประกอบด้วย

3.1 วิธีการจัดการเรียนรู้ การกำหนดวิธีการจัดการเรียนรู้หลักสูตรจะเน้นแบบยึดครูเป็นสำคัญหรือยึดผู้เรียนเป็นสำคัญนั้น ย่อมขึ้นอยู่กับปรัชญาการศึกษา หรือแนวความคิด ความเชื่อในการจัดการศึกษาที่พึงประสงค์ และขึ้นอยู่กับจุดหมายของหลักสูตรนั้นเป็นสำคัญ สำหรับวิธีการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรในปัจจุบันเน้นแบบยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ หรือเน้น “การสอนคนมากกว่าการสอนหนังสือ” โดยมีแนวทางการจัดการเรียนรู้ เช่น กระบวนการเรียนหรือวิธีการเรียนสำคัญพอ ๆ กับเนื้อหาวิชาให้ผู้เรียนเป็นผู้แสดงและครูเป็นผู้กำกับกับการแสดงชี้แนะแนวทาง ผู้เรียนค้นหาความรู้สรุป และ ตัดสินใจเอง สอนปฏิบัติควบคู่ไปกับทฤษฎี เป็นต้น

3.2 วัสดุประกอบหลักสูตร หมายถึง วัสดุ เอกสาร รวมทั้งสื่อการเรียนการสอนต่าง ๆ เพื่อช่วยให้ครูใช้หลักสูตรได้โดยง่าย สะดวก และมีประสิทธิภาพสูงขึ้น แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

3.2.1 วัสดุประกอบหลักสูตรสำหรับครู เช่น แผนการจัดการเรียนรู้ คู่มือครู คู่มือการใช้หลักสูตร คู่มือการประเมินผล คู่มือการแนะแนว คู่มือการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร เป็นต้น

3.2.2 วัสดุประกอบหลักสูตรสำหรับนักเรียน เช่น หนังสือเรียน หนังสือแบบฝึกหัด บัตรงาน หนังสืออ่านเพิ่มเติม แบบคัดลายมือ เป็นต้น

4. การประเมินผล (evaluation) เป็นองค์ประกอบที่ชี้ให้เห็นว่าการนำหลักสูตร แปลงไปสู่การปฏิบัติ นั้น บรรลุจุดมุ่งหมายหรือไม่ หลักสูตรเกิดสัมฤทธิ์ผลมากน้อยเพียงใด ข้อมูลจากการประเมินผลนี้จะ เป็นแนวทางไปสู่การปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรต่อไป

เกณฑ์การจัดหลักสูตร

นิรมล ศตวุฒิ(2543) กำหนดเกณฑ์การจัดหลักสูตรสำคัญไว้ดังนี้

1. สถานศึกษาต้องทำโครงสร้างหลักสูตรไปจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา โดยคำนึงถึงสภาพปัญหา ความพร้อม เอกลักษณะภูมิปัญญาท้องถิ่น และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ สถานศึกษาต้องจัดทำรายวิชาในแต่ละกลุ่มให้ครบถ้วนตามมาตรฐานที่กำหนด

2. สถานศึกษาสามารถจัดทำสาระการเรียนรู้เพิ่มเติมเป็นหน่วยการเรียนรู้ รายวิชาใหม่ๆ รายวิชาที่มีความเข้มข้นอย่างหลากหลาย ให้ผู้เรียนได้เลือกเรียนตามความถนัด ความสนใจ ความต้องการ และความแตกต่างระหว่างบุคคล โดยเลือกสาระการเรียนรู้จาก 8 กลุ่ม ในช่วงชั้นที่ 2,3 และ 4 ส่วนช่วงชั้นที่ 1 ควรเรียนเฉพาะรายวิชาซีพีพื้นฐานก่อน

สำหรับช่วงชั้นที่ 3 เน้นให้ผู้เรียนได้สำรวจความถนัด ความสนใจของตนเอง การพัฒนาบุคลิกภาพ ความสามารถ ทักษะ พื้นฐานด้านการเรียนรู้และการดำเนินชีวิต ให้ความสมดุลทั้งด้านความรู้ ความคิด ความสามารถ ความดีงาม ความรับผิดชอบ การสร้างเสริมสุขภาพของตนเองและชุมชน ความภูมิใจในความเป็นไทย เพื่อใช้เป็นพื้นฐานในการประกอบอาชีพหรือศึกษาต่อ

กระบวนการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา

1. การเตรียมความพร้อม

1.1 สร้างความตระหนักให้แก่บุคลากร เพื่อให้เห็นความสำคัญและความจำเป็นที่จะต้องร่วมมือกันจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาขึ้นใช้ในการจัดการศึกษาตามแนวทางของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน บุคลากรที่สำคัญ เช่น คณะครูในโรงเรียน กรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน ภูมิปัญญาท้องถิ่น ตลอดจนนักเรียน เป็นต้น โดยโรงเรียนจะต้อง จัดเตรียมหรือจัดทำ ข้อมูลที่สำคัญ ๆ เช่น ข้อมูลที่แสดงถึงความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย 2540 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ 2542 หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ของบุคลากรที่เกี่ยวข้อง ตลอดจน ความรู้ ความสนใจ ความถนัดของบุคลากร

1.2 พัฒนาบุคลากรของสถานศึกษาให้มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา เช่น

- การศึกษาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน เอกสารประกอบหลักสูตร

- ศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการของบุคลากร ชุมชน เช่น ข้อมูลทั่วไป สภาพ ศักยภาพ จุดเด่น จุดด้อย ปัจจัยพื้นฐานที่เป็นทางบวกของโรงเรียน เป็นต้น

- จัดอบรม ประชุมทางวิชาการ สร้างเครือข่ายการเรียนรู้ร่วมกันของบุคลากร

ทั้งนี้ อาจมีการแต่งตั้งคณะทำงานที่รับผิดชอบการศึกษาเอกสารหลักสูตร ในแต่สาระเพื่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน มีการจัดทำข้อมูลสารสนเทศของโรงเรียนอย่างเป็นระบบ ครบทุกด้าน เช่น ข้อมูลบุคลากร ทั้งโรงเรียน ชุมชน ภูมิปัญญา แหล่งเรียนรู้ คุณภาพนักเรียน สภาพความสำเร็จความภาคภูมิใจในอดีต ฯลฯ

1.3 การแต่งตั้งคณะกรรมการของสถานศึกษา ให้ครอบคลุมสอดคล้องตามภารกิจของการบริหารจัดการหลักสูตร เช่น คณะกรรมการบริหารหลักสูตรและงานวิชาการสถานศึกษา , คณะอนุกรรมการระดับกลุ่มสาระการเรียนรู้ กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

1.4 จัดทำระบบสารสนเทศของสถานศึกษา โรงเรียนควรมีการจัดทำข้อมูลสารสนเทศครบ รอบด้าน ตามภารกิจของการเป็นผู้จัดการศึกษา เช่น

- ข้อมูลทั่วไปของสถานศึกษา

- สภาพการบริหารและจัดการศึกษา คุณภาพผู้เรียนทั้งในอดีต ปัจจุบัน

- ศักยภาพของสถานศึกษา จุดเด่น จุดด้อย โอกาสที่เอื้ออำนวย ปัจจัยที่ส่งเสริมการพัฒนา

- ความต้องการของสถานศึกษา โรงเรียนมีทิศทางที่ชัดเจน สอดคล้องตอบสนองท้องถิ่น
- แนวโน้มการพัฒนาท้องถิ่น สังคม ประเทศชาติ สถานการณ์ วิกฤตชาติ สังคมโลก
- แนวทางการจัดการศึกษา ตอบสนองนโยบายพื้นฐานของรัฐ วิสัยทัศน์โรงเรียน
- การมีส่วนร่วมของชุมชน ในรูปแบบต่าง ๆ เช่น กรรมการสถานศึกษา /สภานักเรียน

1.5 จัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยการนำข้อมูลสารสนเทศของโรงเรียนมาเป็นฐานและดำเนินการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ให้สอดคล้องตอบสนองกับวิสัยทัศน์ พันธกิจ (ภารกิจ) เป้าหมาย ของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน หลักสูตรสถานศึกษา ใช้เป็นแม่บทในการพัฒนาการศึกษา ให้มีความต่อเนื่อง

1.6 เผยแพร่ประชาสัมพันธ์หลักสูตร ให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้รับรู้ เข้าใจตรงกัน เพื่อความร่วมมือที่ดีในการดำเนินการจัดการศึกษาต่อไป

2. การวางแผนจัดทำหลักสูตร หลังจากที่ได้ดำเนินการเตรียมความพร้อมให้แก่บุคลากรทุกด้านเรียบร้อยแล้ว โรงเรียนจะต้องมีการระดมสรรพกำลัง ทั้งด้านความคิด / สมอง และเวลา ปัจจัยอื่น ๆ เพื่อการนี้อย่างดี ดังนี้

2.1 ศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้องร่วมกัน

2.2 กำหนดวิสัยทัศน์ ภารกิจ และเป้าหมาย ของการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

2.3 กำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ (ใช้ของหลักสูตรแกนกลางก็ได้ หากเห็นว่าควรเพิ่มเพื่อให้สอดคล้องกับ ม. 27 วรรค 2 อีกก็ได้ แต่ต้องไม่ตัดหรือลด ที่แกนกลางกำหนดไว้)

2.4 กำหนดสมรรถนะผู้เรียน(ยึดตามหลักสูตรแกนกลาง)

2.5 กำหนดโครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษาแต่ละช่วงชั้น และสัดส่วนเวลาเรียน (กลุ่มสาระพื้นฐาน ยึดตามแกนกลางที่กำหนด ส่วนสาระเพิ่มเติมให้โรงเรียนพิจารณาตามความเหมาะสม ทั้งนี้ต้องไม่ขัดกับหลักการที่หลักสูตรแกนกลางกำหนด)

2.6 กำหนดตัวชี้วัดรายปีและสาระการเรียนรู้แกนกลางรายปี (สำหรับชั้น ป.1- 6 ม.1-3) ส่วน ม. 4-6 ให้ยึดตัวชี้วัดช่วงชั้น/สาระการเรียนรู้แกนกลางช่วงชั้น จัดทำเป็นรายภาค ซึ่งหลักสูตรแกนกลาง จัดทำไว้ให้แล้ว) กำหนดสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น /ตัวชี้วัดการเรียนรู้ท้องถิ่น ที่โรงเรียนชุมชน ร่วมกันกำหนดขึ้น ตามกรอบแนวคิด หรือขอบข่ายการเรียนรู้ท้องถิ่น ที่สพท. ประกาศไว้)

2.7 จัดทำคำอธิบายรายวิชา

การจัดทำคำอธิบายรายวิชา ให้พิจารณาคำสำคัญจากมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด ซึ่งจะพบในลักษณะของเนื้อหาสาระ ทักษะกระบวนการ และคุณลักษณะของนักเรียน คำสำคัญของเนื้อหาสาระบ่งบอกให้ทราบว่า นักเรียนจะต้องเรียนรู้เนื้อหาสาระใดบ้าง ส่วนคำสำคัญในลักษณะของทักษะกระบวนการนั้น มุ่งเน้นการฝึกปฏิบัติ รวมทั้งคุณลักษณะที่ต้องการปลูกฝังให้เกิดแก่นักเรียน เพื่อให้บรรลุมาตรฐานที่กำหนด

คำอธิบายรายวิชาควรประกอบด้วย ชื่อรายวิชา กลุ่มสาระการเรียนรู้ ระดับชั้น รหัสวิชา จำนวนเวลา หรือจำนวนหน่วยกิต สาระสำคัญโดยสังเขป และมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดที่เกี่ยวข้อง

2.8 ออกแบบการเรียนรู้

2.9 กำหนดหน่วยการเรียนรู้

2.10 จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้

2.11 กำหนดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

2.12 กำหนดสื่อการเรียนรู้ / แหล่งเรียนรู้

2.13 กำหนดการวัดและประเมินผล

2.14 บริหารจัดการงบประมาณ อาคารสถานที่ วัสดุ อุปกรณ์ และบุคลากรให้สอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษา

2.3 ขั้นตอนการดำเนินการสร้างหลักสูตรแกนกลางสถานศึกษา

2.3.1 จัดวางบุคลากรให้เหมาะสมกับความรู้ ความสามารถ ความถนัด โดยการแต่งตั้ง คณะอนุกรรมการจัดทำร่างสาระหลักสูตรสถานศึกษา และหลักสูตรกลุ่มสาระต่าง ๆ ทั้ง 8 กลุ่ม และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน พร้อมมอบหมายภารกิจให้ชัดเจน

2.3.2 คณะอนุกรรมการ ฯ ดังกล่าวดำเนินการดังนี้

1) กำหนดวิสัยทัศน์ ภารกิจ เป้าหมาย คุณลักษณะที่พึงประสงค์ สมรรถนะผู้เรียน ร่วมกันดำเนินการทุกคนทั้งบุคลากรครู ผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน กรรมการสถานศึกษา ภูมิปัญญาท้องถิ่น

วิสัยทัศน์ เป็นเจตนารมณ์ อุดมการณ์ หลักการ ความเชื่อ อนาคตที่พึงประสงค์ เป็นการคิดไปล่วงหน้า มีเอกลักษณ์ ที่สามารถสร้างความศรัทธา การมีส่วนร่วม และจุดประกาย ความ-คิดในสภาพการพัฒนาสูงสุด มีความเป็นไปได้ มีตัวชี้วัดความสำเร็จที่ชัดเจน มีระยะเวลาที่แน่นอน

ภารกิจ (พันธกิจ) แสดงวิธีดำเนินการของสถานศึกษา การมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่น เพื่อให้บรรลุวิสัยทัศน์และนำไปสู่การวางแผนปฏิบัติต่อไปอย่างเป็นรูปธรรม

เป้าหมาย กำหนดเป็นความคาดหวังด้านคุณภาพที่เกิดกับผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ ภารกิจ ที่สถานศึกษากำหนดและสอดคล้องกับหลักการ จุดหมายของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน

คุณลักษณะอันพึงประสงค์ เป็นเป้าหมายในการพัฒนาผู้เรียนด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม ซึ่งโรงเรียน สามารถกำหนดขึ้นได้ตามความต้องการ โดยสอดคล้องกับ

วิสัยทัศน์ สภาพปัญหา และความจำเป็นที่จะต้องมีการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยม เพิ่มจากที่กำหนดในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ

สมรรถนะผู้เรียน เป็นเป้าหมายสุดท้ายที่บ่งบอกว่า เมื่อผู้เรียนจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน หรือช่วงชั้นที่โรงเรียนจัดการศึกษาแล้ว ผู้เรียนจะมีความสามารถที่ปรากฏขึ้นได้อย่างมีรูปธรรม หรือปรากฏให้เป็นที่รับรู้รับทราบได้ด้วยวิธีการที่หลากหลาย เป็นที่ยอมรับหรือรับรู้ของผู้เกี่ยวข้องได้จริง

2) จัดทำโครงสร้างหลักสูตรแกนกลางสถานศึกษา ทุกคนจัดทำร่วมกัน โดยการศึกษาวិเคราะห์ วิสัยทัศน์ เป้าหมาย ภารกิจ ร่วมกัน แล้วนำมากำหนดโครงสร้างหลักสูตร กำหนดสาระการเรียนรู้ และเวลาเรียนให้ชัดเจน ซึ่งโครงสร้างหลักสูตรจะต้องประกอบด้วย

- สาระการเรียนรู้ /รายวิชา มาตรฐานการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ครบ 8 กลุ่มสาระ สาระรายปี รายภาค ทั้งที่กำหนดไว้ในหลักสูตรและเพิ่มเติมตามความถนัด ความสนใจ ความต้องการของชุมชน ท้องถิ่น ผู้เรียน

- มีกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนรายปี/ภาค

- เวลาแต่ละกลุ่มสาระ ทุกช่วงชั้น ชั้นปี หน่วยการเรียนรู้

3) จัดทำสาระหลักสูตร

3.1) กำหนดตัวชี้วัดการเรียนรู้รายปี /รายภาค โดยวิเคราะห์จากมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัดการเรียนรู้รายปีที่หลักสูตรแกนกลางกำหนดไว้ในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้

3.2) กำหนดสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น โดยวิเคราะห์จากมาตรฐาน ตัวชี้วัดการเรียนรู้รายปี / รายภาค ที่กำหนดไว้ ให้สอดคล้องกับสภาพความต้องการของท้องถิ่น ชุมชน

3.3) กำหนดเวลาเรียน และ คำนวณน้ำหนักกลุ่มสาระ หรือ จำนวนหน่วยกิต

- ช่วงชั้นที่ 1 (ชั้น ป . 1 – 3) ช่วงชั้นที่ 2 (ป. 4 – 6) กำหนดสาระการเรียนรู้เป็นรายปี กำหนดคาบเวลาเป็น ชั่วโมง โดยคำนึงถึงความเหมาะสมสอดคล้องกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง และสาระการเรียนรู้รายปี ส่วนช่วงชั้นที่ 3.4 กำหนดสาระการเรียนรู้เป็นรายภาค

3.4) จัดทำคำอธิบายรายวิชา ให้เขียนเป็นความเรียง ตามรูปแบบเดิมที่เคยใช้ในหลักสูตรประถมศึกษา 2521 มัธยมศึกษาตอนต้น 2521 มัธยมศึกษาตอนปลาย 2524 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533)

3.5) จัดทำหน่วยการเรียนรู้โดยการนำเอาสาระการเรียนรู้รายปี ที่กำหนดไปบูรณาการจัดทำเป็นหน่วยการเรียนรู้ย่อย ๆ เพื่อความสะดวกในการจัดการเรียนรู้และผู้เรียนได้เรียนรู้ในลักษณะองค์รวม หน่วยการเรียนรู้ แต่ละหน่วยประกอบด้วย ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง สาระการเรียนรู้ และจำนวนคาบ เวลาสำหรับจัดการเรียนรู้ ซึ่งเมื่อผู้เรียน เรียนรู้ครบทุกหน่วยการเรียนรู้ก็สามารถตัวชี้วัดรายปีได้

3.6) จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ วิเคราะห์จากคำอธิบายรายวิชา รายปี แต่
 หน่วยงานการเรียนรู้ที่จัดทำ กำหนดเป็นแผนการจัดการเรียนรู้ของผู้เรียนและผู้สอน

4) การออกแบบการเรียนรู้

4.1) การจัดการเรียนการสอน ครูต้องคำนึงถึง จิตวิทยาพัฒนาการของผู้เรียน
 สภาพความพร้อมของผู้เรียน วิธีการเรียนรู้ กระบวนการเรียนรู้ ความต่อเนื่องของการเรียนรู้ เน้น
 การบูรณาการโดยช่วงชั้นที่ 1 ใช้กลุ่มสาระภาษาไทย หรือคณิตศาสตร์ เป็นแกน ช่วงชั้นที่ 2 เน้น
 การบูรณาการ โครงการ โดยใช้หัวเรื่องเป็นแกน เพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกคิด วิเคราะห์ สังเคราะห์ สร้าง
 องค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง

4.2) สื่อการเรียนรู้ / แหล่งเรียนรู้ ใช้สื่อหลากหลาย เน้นของจริง ของจำลอง
 ทันสมัย ใกล้ตัว เกิดการเรียนรู้ง่าย เชิงประจักษ์ เหมาะสมทั้งปวง

4.3) การวัดและประเมินผล ด้วยวิธีการที่หลากหลาย มีเกณฑ์การวัดที่
 สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ และสภาพที่แท้จริงขององค์ความรู้ ผู้เรียนในแต่ละ
 ระดับชั้น

4.4) การบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา เพื่อให้หลักสูตรสามารถเป็น
 เครื่องมือในการเสริมสร้างคุณภาพผู้เรียนตามที่คาดหวังได้ เช่น การบรรจุแผนงานทางวิชาการลงใน
 แผนพัฒนาคุณภาพอย่างหลากหลายและต่อเนื่อง การจัดการแหล่งเรียนรู้ให้เอื้อต่อการใช้หลักสูตร
 การจัดการสภาพแวดล้อมภายใน ภายนอก การเตรียมการของบุคลากรที่เกี่ยวข้อง ฯลฯ

2.3.3 คณะกรรมการจัดทำร่างหลักสูตร นำร่างหลักสูตร เข้าร่วมพิจารณาปรับปรุงแก้ไข
 หลอมรวม เรียบเรียง เพื่อให้เป็นหลักสูตรที่สมบูรณ์ หรือหลักสูตรสถานศึกษาระดับแม่บทของโรงเรียน
 ต่อไป

การเรียบเรียงหลักสูตรแกนกลางสถานศึกษา ประกอบด้วยส่วนสำคัญดังต่อไปนี้

1. ส่วนนำ คือการแสดงถึง สภาพพื้นฐานทั่วไปของสถานศึกษา / ชุมชน
2. วิสัยทัศน์ ภารกิจ เป้าหมาย คุณลักษณะอันพึงประสงค์
3. โครงสร้างหลักสูตร
4. คำอธิบายรายวิชาตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระ
5. กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
6. การจัดการเรียนรู้และการส่งเสริมการเรียนรู้
7. การวัดและประเมินผล
8. การบริหารจัดการหลักสูตรแกนกลางสถานศึกษา
9. อื่น ๆ

2.4 การใช้หลักสูตร

2.4.1 การบริหารจัดการการเรียนรู้

- 1) การจัดการด้านโครงสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ อาหารสถานที่ แหล่งเรียนรู้ ภายใน ภายนอก
- 2) การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา / แผนปฏิบัติการประจำปี ที่ตอบสนองต่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนตามเป้าหมายหลักสูตร เน้นการเรียนรู้ควบคู่การลงมือปฏิบัติจริง การพัฒนาและส่งเสริมศักยภาพผู้เรียนตามสภาพจริงเชิงประจักษ์ อย่างต่อเนื่อง
- 3) การจัดหา เลือก ใช้ จัดทำและพัฒนาสื่อ และส่งเสริมการใช้สื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยี ให้สอดคล้องตามแผนการเรียนรู้
- 4) การจัดกระบวนการเรียนรู้ เน้นการตอบสนองศักยภาพ ความต้องการของผู้เรียน
- 5) กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน กิจกรรมแนะแนว กิจกรรมลูกเสือ ยุวกาชาด กิจกรรมผู้เรียน
- 6) การวัดประเมินผล เน้นการประเมินผลด้วยวิธีการที่หลากหลาย ประเมินตามสภาพจริงการวัดประเมินผล การวัดประเมินผล การเรียนรู้อตามหลักสูตรสถานศึกษา การผ่านช่วงชั้น การเทียบโอน
- 7) การวิจัยในชั้นเรียน
- 8) การนิเทศภายใน กำกับ ติดตาม

2.4.2 การบริหารด้านบุคคล การแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารหลักสูตรและงานวิชาการ , คณะกรรมการดำเนินการจัดสร้างเกณฑ์การประเมินอ่าน เขียน คิด วิเคราะห์ , คณะกรรมการวัดประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ , คณะกรรมการดำเนินการตามระเบียบการวัดประเมินผลของสถานศึกษา ฯลฯ

2.4.3 การบริหารแบบบูรณาการ การมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้เสียในผลผลิตของการศึกษา การสนับสนุนทรัพยากร แหล่งเรียนรู้ภายนอก เช่น สถานประกอบการในท้องถิ่น ชุมชน

2.5 การนิเทศ ติดตามและประเมินผล

- 2.5.1 มีคณะกรรมการนิเทศภายในของสถานศึกษา
- 2.5.2 มีแผนงาน/โครงการนิเทศ ติดตาม กำกับ ในสถานศึกษา
- 2.5.3 มีเอกสารหลักฐานการดำเนินงานบริหารจัดการหลักสูตรที่เป็นปัจจุบัน
- 2.5.4 มีรายงานการนิเทศภายใน ภายนอก เป็นปัจจุบัน
- 2.5.5 มีระบบกำกับ ติดตามและประเมินผล

คุณสมบัติของหลักสูตรที่ดี

1. ตรงตามความมุ่งหมายของการศึกษา

2. ตรงตามลักษณะของพัฒนาแต่ละช่วงวัยของผู้เรียน
3. ตรงตามลักษณะวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี เอกลักษณ์ของชาติ
4. เนื้อหาสาระเรื่องที่สอนเพียงพอที่จะช่วยให้นักเรียนคิดเป็นและมีพัฒนาการในด้านต่างๆ
5. สอดคล้องกับชีวิตประจำวันของผู้เรียน คือ ต้องจัดวิชาทักษะ และวิชาเนื้อหาให้เหมาะสม
6. หลักสูตรที่ดีต้องสำเร็จจากการร่วมมือของทุกฝ่าย เพื่อให้ได้ผลดีควรจัดให้เป็น
คณะกรรมการ
7. หลักสูตรที่ดีต้องให้นักเรียนได้เรียนรู้ต่อไป และจะต้องเรียงลำดับความยากง่ายไม่ให้ขาด
ตอนออกจากกัน
8. หลักสูตรที่ดีต้องส่งเสริมให้ได้รู้จักแก้ไขปัญหา
9. หลักสูตรที่ดีต้องจัดประสบการณ์ที่ดีและกิจกรรมหลากหลาย เปิดโอกาสให้เด็กได้เลือก
อย่างเหมาะสมตามความสนใจ ความต้องการ และความสามารถของแต่ละคน
10. หลักสูตรที่ดีต้องวางกฎเกณฑ์ได้อย่างเหมาะสม นำไปปฏิบัติ และวัดประเมินผลได้อย่าง
สะดวก

ขั้นตอนการจัดแผนการเรียน/แผนการฝึกอาชีพตลอดหลักสูตร ระบบทวิภาคี

สถานศึกษาและสถานประกอบการร่วมกันดำเนินการ ดังนี้

1. ชี้แจงทำความเข้าใจเกี่ยวกับ
 - 1.1 ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ ลงวันที่ 17 ตุลาคม พ.ศ.2557 เรื่องมาตรฐานการ
จัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี
 - 1.2 โครงสร้างหลักสูตร และหลักเกณฑ์การใช้หลักสูตร
 - 1.3 ระเบียบที่เกี่ยวข้องเช่น การวัดผลและประเมินผล การนิเทศ ฯลฯ
2. ทำแผนการเรียน แผนการฝึกอาชีพ แผนการนิเทศร่วมกันตลอดหลักสูตร
3. ดำเนินการในกรอบข้อตกลงของทั้ง 2 ฝ่าย
 - 3.1 การส่งเสริม สนับสนุนการจัดการศึกษา
 - 3.2 ลักษณะงานที่ฝึกอาชีพ
 - 3.3 ประโยชน์ที่จะได้รับของสถานประกอบการ สถานศึกษา และผู้เรียน

โครงสร้างหลักสูตร จำนวนหน่วยกิต การคิดหน่วยกิตต่อภาคเรียนและการจัดการ

โครงสร้างหลักสูตร จำนวนหน่วยกิตและการคิดหน่วยกิตให้เป็นไปตามประกาศ
กระทรวงศึกษาธิการเรื่อง มาตรฐานคุณวุฒิอาชีวศึกษาแต่ละระดับ

1. หลักสูตรระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ(ปวช.)พ.ศ.2556ให้มีจำนวนหน่วยกิตเป็นไปตามที่
หลักสูตรกำหนด การคิดหน่วยกิตให้ถือเกณฑ์ดังนี้

การคิดหน่วยกิตต่อภาคเรียน

1. รายวิชาทฤษฎีที่ใช้เวลาบรรยายหรืออภิปรายไม่น้อยกว่า 18 ชั่วโมงเท่ากับ 1 หน่วยกิต
2. รายวิชาปฏิบัติที่ใช้เวลาในการทดลองหรือฝึกปฏิบัติในห้องปฏิบัติการไม่น้อยกว่า 36 ชั่วโมงเท่ากับ 1 หน่วยกิต
3. รายวิชาปฏิบัติที่ใช้เวลาในการฝึกปฏิบัติในโรงฝึกงานหรือภาคสนามไม่น้อยกว่า 54 ชั่วโมงเท่ากับ 1 หน่วยกิต
4. การฝึกอาชีพในการศึกษาระบบทวิภาคีไม่น้อยกว่า 54 ชั่วโมงเท่ากับ 1 หน่วยกิต
5. การฝึกประสบการณ์ทักษะวิชาชีพในสถานประกอบการหรือแหล่งวิทยาการไม่น้อยกว่า 320 ชั่วโมงเท่ากับ 4 หน่วยกิต
6. การทำโครงการพัฒนาทักษะวิชาชีพไม่น้อยกว่า 54 ชั่วโมงเท่ากับ 1 หน่วยกิต

โครงสร้างหลักสูตร

1. หมวดวิชาทักษะชีวิตประกอบด้วยกลุ่มวิชาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะในการปรับตัวและดำเนินชีวิตในสังคมสมัยใหม่เห็นคุณค่าของตนเองและการพัฒนาตนมีความใฝ่รู้แสวงหาและพัฒนาความรู้ใหม่ มีความสามารถในการใช้เหตุผลการคิดวิเคราะห์การแก้ปัญหาและการจัดการมีทักษะในการสื่อสารการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการทำงานร่วมกับผู้อื่นมีคุณธรรมจริยธรรม มนุษยสัมพันธ์รวมถึงความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม

การจัดวิชาในหมวดวิชาทักษะชีวิตสามารถทำได้ในลักษณะเป็นรายวิชาหรือลักษณะบูรณาการให้ครอบคลุมกลุ่มวิชาภาษาไทยกลุ่มวิชาภาษาต่างประเทศกลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์กลุ่มวิชาคณิตศาสตร์กลุ่มวิชาสังคมศึกษากลุ่มวิชาสุขศึกษาและพลศึกษาในสัดส่วนที่เหมาะสมเพื่อให้บรรลุจุดประสงค์ของหมวดวิชาทักษะชีวิต

2. หมวดวิชาทักษะวิชาชีพประกอบด้วยกลุ่มวิชาที่พัฒนาผู้เรียนให้เกิดสมรรถนะวิชาชีพมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์วางแผนดำเนินการตรวจสอบแก้ปัญหาบูรณาการความรู้ และทักษะในการปฏิบัติงานประกอบด้วย 5 กลุ่มดังนี้

- 2.1 กลุ่มทักษะวิชาชีพพื้นฐาน
- 2.2 กลุ่มทักษะวิชาชีพเฉพาะ
- 2.3 กลุ่มทักษะวิชาชีพเลือก
- 2.4 ฝึกประสบการณ์ทักษะวิชาชีพ

2.5 โครงการพัฒนาทักษะวิชาชีพในการกำหนดให้เป็นสาขาวิชาใดสาขาวิชาหนึ่ง ต้องศึกษากลุ่มทักษะวิชาชีพพื้นฐานและกลุ่มทักษะวิชาชีพเฉพาะในสาขาวิชานั้นๆ นอกจากนี้กำหนดให้มีการฝึกประสบการณ์ทักษะวิชาชีพและโครงการพัฒนาทักษะวิชาชีพ

3. หมวดวิชาเลือกเสรีประกอบด้วยวิชาที่เกี่ยวกับทักษะชีวิตและหรือทักษะวิชาชีพ เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เรียนเลือกเรียนตามความถนัดและความสนใจเพื่อการประกอบอาชีพหรือ การศึกษาต่อ

4. กิจกรรมเสริมหลักสูตรเป็นส่วนที่ส่งเสริมการพัฒนาทักษะชีวิตและหรือทักษะ วิชาชีพผู้เรียนทุกคนต้องเข้าร่วมกิจกรรมอย่างน้อยสัปดาห์ละ 2 ชั่วโมงทุกภาคเรียน กิจกรรมเสริม หลักสูตรนี้ไม่นับหน่วยกิต

การยกเว้นการเรียนรายวิชาในหมวดวิชาทักษะชีวิตหมวดวิชาทักษะวิชาชีพและ หมวดวิชาเลือกเสรีสามารถทำได้โดยการเทียบโอนผลการเรียนหรือโดยการเทียบโอนความรู้และ ประสบการณ์เข้าสู่หน่วยกิตตามหลักสูตรตามหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติที่คณะกรรมการการ อาชีวศึกษากำหนด

2. หลักสูตรระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) พ.ศ.2557 ให้มีจำนวนหน่วยกิต เป็นไปตามที่หลักสูตรกำหนด การคิดหน่วยกิตให้ถือเกณฑ์ดังนี้

การคิดหน่วยกิตต่อภาคเรียน

1. รายวิชาทฤษฎีที่ใช้เวลาบรรยายหรืออภิปรายไม่น้อยกว่า 18 ชั่วโมงเท่ากับ 1 หน่วยกิต

2. รายวิชาปฏิบัติที่ใช้เวลาในการทดลองหรือฝึกปฏิบัติในห้องปฏิบัติการไม่น้อยกว่า 36 ชั่วโมงเท่ากับ 1 หน่วยกิต

3. รายวิชาปฏิบัติที่ใช้เวลาในการฝึกปฏิบัติในโรงฝึกงานหรือภาคสนามไม่น้อยกว่า 54 ชั่วโมงเท่ากับ 1 หน่วยกิต

4. การฝึกอาชีพในการศึกษาระบบทวิภาคีไม่น้อยกว่า 54 ชั่วโมงเท่ากับ 1 หน่วยกิต

5. การฝึกประสบการณ์ทักษะวิชาชีพในสถานประกอบการ หรือแหล่งวิทยาการไม่ น้อยกว่า 320 ชั่วโมงเท่ากับ 4 หน่วยกิต

6. การทำโครงการพัฒนาทักษะวิชาชีพไม่น้อยกว่า 54 ชั่วโมงเท่ากับ 1 หน่วยกิต

โครงสร้างหลักสูตร

1. หมวดวิชาทักษะชีวิตประกอบด้วยกลุ่มวิชาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะในการ ปรับตัวและดำเนินชีวิตในสังคมสมัยใหม่เห็นคุณค่าของตนและการพัฒนาตนมีความใฝ่รู้แสวงหาและ พัฒนาความรู้ใหม่ มีความสามารถในการใช้เหตุผลการคิดวิเคราะห์การแก้ปัญหาและการจัดการมี ทักษะในการสื่อสารการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการทำงานร่วมกับผู้อื่นมีคุณธรรมจริยธรรม มนุษย์สัมพันธ์รวมถึงความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคมรวมไม่น้อยกว่า 18 หน่วยกิตการจัดวิชาใน หมวดวิชาทักษะชีวิตสามารถทำได้ในลักษณะเป็นรายวิชาหรือลักษณะบูรณาการให้ครอบคลุมกลุ่ม วิชาภาษาไทยกลุ่มวิชาภาษาต่างประเทศกลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์กลุ่มวิชาคณิตศาสตร์กลุ่มวิชา

สังคมศาสตร์กลุ่มวิชามนุษยศาสตร์ในสัดส่วนที่เหมาะสมเพื่อให้บรรลุจุดประสงค์ของหมวดวิชาทักษะชีวิต

2. หมวดวิชาทักษะวิชาชีพประกอบด้วยกลุ่มวิชาที่พัฒนาผู้เรียนให้เกิดสมรรถนะวิชาชีพมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์วางแผนจัดการประเมินผลแก้ปัญหาควบคุมและสอนงาน บูรณาการความรู้และทักษะในการปฏิบัติงานประกอบด้วย 5 กลุ่มดังนี้

- 2.1 กลุ่มทักษะวิชาชีพพื้นฐาน
- 2.2 กลุ่มทักษะวิชาชีพเฉพาะ
- 2.3 กลุ่มทักษะวิชาชีพเลือก
- 2.4 ฝึกประสบการณ์ทักษะวิชาชีพ
- 2.5 โครงการพัฒนาทักษะวิชาชีพ

ในการกำหนดให้เป็นสาขาวิชาใดวิชาหนึ่งต้องศึกษากลุ่มทักษะวิชาชีพพื้นฐานและกลุ่มทักษะวิชาชีพเฉพาะในสาขาวิชานั้นๆ นอกจากนี้ กำหนดให้มีการฝึกประสบการณ์ทักษะวิชาชีพและโครงการพัฒนาทักษะวิชาชีพ

3. หมวดวิชาเลือกเสรีประกอบด้วยวิชาที่เกี่ยวกับทักษะชีวิตและหรือทักษะวิชาชีพ เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เรียนเลือกเรียนตามความถนัดและความสนใจเพื่อการประกอบอาชีพหรือการศึกษาต่อ

4. กิจกรรมเสริมหลักสูตรเป็นส่วนที่ส่งเสริมการพัฒนาทักษะชีวิตและหรือทักษะวิชาชีพ ผู้เรียนทุกคนต้องเข้าร่วมกิจกรรมอย่างน้อยสัปดาห์ละ 2 ชั่วโมงทุกภาคเรียน กิจกรรมเสริมหลักสูตรนี้ไม่นับหน่วยกิต

การยกเว้นการเรียนรายวิชาในหมวดวิชาทักษะชีวิตหมวดวิชาทักษะวิชาชีพและหมวดวิชาเลือกเสรีสามารถทำได้โดยการเทียบโอนผลการเรียนหรือโดยการเทียบโอนความรู้และประสบการณ์เข้าสู่หน่วยกิต ตามหลักสูตรตามหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติที่คณะกรรมการการอาชีวศึกษากำหนด

การจัดทำแผนการเรียน/แผนการฝึกอาชีพ

สถานศึกษาและสถานประกอบการ ต้องดำเนินการจัดทำแผนการเรียน/แผนการฝึกอาชีพ ร่วมกันตลอดหลักสูตร โดยมีขั้นตอน ดังนี้

1. ชี้แจงทำความเข้าใจเกี่ยวกับ

1.1 ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ ลงวันที่ 17 มิถุนายน 2557 เรื่องมาตรฐานการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี

1.2 โครงสร้างหลักสูตร และหลักเกณฑ์การใช้หลักสูตร

1.3 ระเบียบที่เกี่ยวข้อง เช่น การวัดและประเมินผล การนิเทศ ฯลฯ

2. ทำแผนการเรียน แผนการฝึกอาชีพ แผนการนิเทศร่วมกันตลอดหลักสูตร
3. ดำเนินการในกรอบข้อตกลงของทั้ง 2 ฝ่าย
 - 3.1 การส่งเสริม สนับสนุนการจัดการศึกษา
 - 3.2 ลักษณะงานที่ฝึกอาชีพ
 - 3.3 ประโยชน์ที่ได้รับของสถานประกอบการ สถานศึกษา และผู้เรียน

แผนการฝึกอาชีพ

การเขียนแผนการฝึกอาชีพ

แผนการฝึกมี 2 ประเภท คือ

1. แผนการฝึกตลอดภาคเรียนเพื่อทราบว่าจะ
 - 1.1 ผู้เรียนจะฝึกอาชีพหน่วยงานใดบ้างจำนวนกี่คน
 - 1.2 เป็นระยะเวลาเท่าไร (จากวันที่เท่าไรถึงวันที่เท่าไร)
 - 1.3 ครบตามสมรรถนะที่กำหนด
2. แผนการฝึกรายหน่วยเพื่อทราบว่าจะ
 - 2.1 เนื้อหาที่ต้องสอนงานให้ผู้เรียน
 - 2.2 การจัดเตรียมสิ่งต่าง ๆ เช่น ตารางงานประจำวัน วัสดุ อุปกรณ์ สื่อเพื่อการเรียนรู้งานและฝึกอาชีพ (On the job training)
 - 2.3 การกำหนดเกณฑ์การประเมินผล

แนวทางการจัดแผนการฝึก

1. ศึกษาสมรรถนะที่กำหนด
2. เลือกงานที่สอดคล้องตรงกับสมรรถนะที่กำหนด
3. วิเคราะห์หน้าที่ (วิเคราะห์งานหลัก งานย่อย และระยะเวลาในการเรียนรู้)
4. กำหนดจุดประสงค์ งานย่อย
5. จัดทำเกณฑ์การประเมินสมรรถนะตามจุดประสงค์ที่กำหนด

ข้อมูลที่ควรทราบ ในการจัดทำแผนการฝึกอาชีพ

1. ระดับการศึกษา (ปวช. / ปวส.) และสาขางาน
2. จำนวนของผู้เรียนฝึกอาชีพของแต่ละสาขางาน
3. ระยะเวลาการฝึกอาชีพ (จำนวนภาคเรียน, จำนวนสัปดาห์, จำนวนวันฝึก/สัปดาห์)
4. สมรรถนะที่กำหนด
5. การประเมินผล
 - 5.1 จัดให้มีการประเมิน 3 ด้าน คือ

5.1.1 ความรู้

5.1.2 ความสามารถ

5.1.3 ทักษะ

5.2 กำหนดสัดส่วนคะแนนของแต่ละด้าน ได้แก่

- ความรู้ 30 คะแนน ความสามารถ 50 คะแนน พฤติกรรม 20 คะแนน
- ความรู้ 30 คะแนน ความสามารถ 60 คะแนน พฤติกรรม 10 คะแนน
- ความรู้ 20 คะแนน ความสามารถ 60 คะแนน พฤติกรรม 20 คะแนน
- ความรู้ 10 คะแนน ความสามารถ 70 คะแนน พฤติกรรม 20 คะแนน

2. การจัดการเรียนการสอนและการวัดและประเมินผล

2.1 การจัดการเรียนการสอน

ความหมายของการจัดการเรียนการสอน

ความหมายวิชัย ราชภูริศิริ (2526 อ้างถึงใน พรพรรณ คำเพ็ง, 2534) กล่าวว่า การจัดการเรียนการสอน เป็นหน้าที่ของครูในการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้นักเรียนพัฒนาทุกด้าน โดยพฤติกรรมด้านความรู้ ทักษะและทัศนคติที่พึงประสงค์เน้นให้นักเรียนเป็นศูนย์กลาง ให้นักเรียนเรียนรู้ด้วยตนเอง มุ่งให้ผู้เรียนรู้จักทำ รู้จักแก้ปัญหาโดยการปฏิบัติจริง

ธีรวุฒิ ประทุมรัตน์ (2529 อ้างถึงใน สุธรรม เดชนครินทร์, 2544) กล่าวว่า การจัดการเรียนการสอน หมายถึง การดำเนินงานเพื่อให้เกิดการเรียนการสอนตามหลักสูตรที่ ถูก กำหนดเป็นแบบแผนการเรียน ได้แก่ การจัดทำตารางสอน การจัดครูเข้าสอน การแบ่งกลุ่มนักเรียน ตลอดจนสิ่งอำนวยความสะดวกอันเกี่ยวกับการเรียนการสอน

สัมพันธ์ ประชุมเวช(2536) กล่าวว่า การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน หมายถึง การที่ครูเลือกใช้เทคนิค วิธีสอนหรือเลือกจัดประสบการณ์เพื่อให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติอย่างใดอย่างหนึ่ง หรือหลายอย่าง เพื่อการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับสภาพผู้เรียน โดยอาจจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามลำดับขั้น หรือดัดแปลงวิธีการจัดประสบการณ์อย่างมีเป้าหมาย เพื่อให้ผู้เรียนสามารถบรรลุ จุดประสงค์ที่ตั้งไว้

สรุปได้ว่า การจัดการเรียนการสอน หมายถึง การดำเนินงานในสถานศึกษาและสถานประกอบการเกี่ยวกับการสอน การฝึกทักษะ เพื่อให้เป็นไปตามหลักสูตรที่กำหนดโดยความร่วมมือระหว่างสถานศึกษาและสถานประกอบการ ในด้านการดำเนินการสอนโดยครูผู้สอนในสถานศึกษาและครูฝึกในสถานประกอบการ รูปแบบการสอน การจัดทำตารางสอน ทรัพยากรการเรียน การสอนและการจัดการ การพัฒนาครูผู้สอนและบุคลากร

มาตรฐานเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน

การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี กำหนดให้บุคลากรทุกฝ่ายในองค์กรมีส่วนร่วมรับผิดชอบดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้อง ซึ่งประกอบด้วย หัวหน้างานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี เจ้าหน้าที่งานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี อาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์นิเทศ และพนักงานธุรการ ซึ่งการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ได้แก่ การรับนักเรียน การจัดการเรียน การสอนนักเรียน อาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ความร่วมมือกับสถานประกอบการในรูปแบบคณะกรรมการ การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในสถานประกอบการ วัตถุประสงค์องค์การฝึกอาชีพ ครูฝึกอาชีพในสถานประกอบการ การคัดเลือกนักเรียนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี การทำสัญญาการฝึกอาชีพ การจัดการฝึกอาชีพในสถานประกอบการ ความร่วมมือระหว่างสถานประกอบการในการฝึกอาชีพ และการร่วมมือกับบุคลากรของสถานศึกษา(กรมอาชีวศึกษา, 2545) โดยประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง มาตรฐานการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี วันที่ 24 พฤศจิกายน 2557 (ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 131, 2557) ได้กล่าวถึงระบุมตรฐานในด้านต่างๆที่เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนไว้ ดังนี้

2.1.1 ผู้สอนและบุคลากรสนับสนุนการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี

2.1.1.1 คุณสมบัติผู้สอน

คุณสมบัติผู้สอนเป็นผู้มีวุฒิการศึกษา มีความรู้ความสามารถที่ตรงหรือเหมาะสมกับวิชาที่สอนตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่องมาตรฐานคุณวุฒิอาชีวศึกษาของแต่ละระดับ

2.1.1.2 ครูผู้สอนวิชาชีพในสาขาวิชาของสถานศึกษาที่จัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ไม่น้อยกว่าร้อยละ 20 ต้องได้รับการพัฒนาด้านวิชาชีพที่สอนไม่น้อยกว่า 40 ชั่วโมงต่อคนต่อปี การศึกษา จากสถานประกอบการที่ร่วมจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี

วัตถุประสงค์เพื่อให้ครูผู้สอนในสถานศึกษาได้ไปเรียนรู้เทคโนโลยีสมัยใหม่ในสถานประกอบการและสามารถวิเคราะห์งาน เพื่อนำมาพัฒนารายวิชาในหลักสูตรสามารถจัดทำแผนการฝึกอาชีพและแผนการจัดการเรียนรู้มุ่งเน้นสมรรถนะ

คุณสมบัติของครูในสาขาที่ต้องพัฒนาด้านวิชาชีพ จึงควรเป็นครูผู้สอนในสาขาวิชาที่ดำเนินการจัดสอนระบบทวิภาคี สถานประกอบ ควรเป็นสถานประกอบการที่ร่วมลงนามความร่วมมือและร่วมจัดการศึกษาระบบทวิภาคี หรือมีแผนการดำเนินการจัดการศึกษาในอนาคต ร่วมกัน

2.1.1.3 สถานศึกษาจัดให้มีผู้มีประสบการณ์ มีความชำนาญ มีความเชี่ยวชาญด้านวิชาชีพมาถ่ายทอดทักษะประสบการณ์และความรู้แก่ผู้เรียน ผู้สอนไม่น้อยกว่าสองครั้งๆละ ไม่ต่ำกว่าสองชั่วโมงต่อสาขาวิชาต่อภาคเรียน

โดยผู้ที่มีประสบการณ์และประสบความสำเร็จในอาชีพเฉพาะสาขา มีผลงานเป็นที่ยอมรับในสังคมและท้องถิ่น และสามารถถ่ายทอดความรู้ได้” ตามกฎหมายว่าด้วยการอาชีวศึกษา

2.1.2 ทฤษฎีการเรียนการสอนและการจัดการ

2.2.1.1 สถานศึกษาและสถานประกอบการต้องมีวัสดุ ครุภัณฑ์ พื้นที่และอุปกรณ์การศึกษาสำหรับผู้เรียน เพียงพอต่อการจัดการเรียนการสอนและการฝึกอาชีพ

2.2.1.2 สถานศึกษาต้องมีครูนิเทศที่สอนวิชาชีพสาขานั้นๆ

2.2.1.3 สถานประกอบการต้องมีบุคลากรผู้ประสานงาน และครูฝึก

2.1.3 สถานศึกษาที่จัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี

2.3.1.1 ผู้บริหารและบุคลากรในสถานศึกษาต้องส่งเสริมสนับสนุนการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง เพื่อให้เป็นไปตามนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาสถานศึกษาทุกแห่งควรมอบหมายบุคลากรในสถานศึกษา มีส่วนร่วมในการส่งเสริมสนับสนุนการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ดังนี้

1. แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง

2. จัดประชุมชี้แจงเรื่องของการจัดระบบทวิภาคีให้กับบุคลากรในสถานศึกษาให้เข้าใจอย่างสม่ำเสมอ

3. เชิญผู้ทรงคุณวุฒิให้ความรู้ความเข้าใจในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี

4. ประชุมแต่ละแผนกวิชาการระดมสมองเพื่อพัฒนาการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี

5. ประเมินการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีแต่ละแผนก

6. มีการติดตามและประเมินผลทุกสามเดือน หกเดือน หรือหนึ่งปี

7. รายงานผลประจำปี

2.3.1.2 จัดการเรียนในสาขาวิชาตรงตามความต้องการของสถานประกอบการ การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี มุ่งเน้นพัฒนาผู้เรียนให้มีสมรรถนะตรงความต้องการของสถานประกอบการ สถานศึกษาควรดำเนินการรวบรวมข้อมูลที่เป็น ความพร้อม ลักษณะงานและสมรรถนะที่สถานประกอบการต้องการ เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการจัดเตรียมผู้เรียนระบบทวิภาคีในการจัดทำแผนการเรียนแผนการฝึกอาชีพ

2.3.1.3 ทำบันทึกข้อตกลงความร่วมมือระหว่างสถานศึกษาและสถานประกอบการในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา เพื่อให้สถานศึกษาและสถานประกอบการมีความเข้าใจตรงกันในหลักการและวัตถุประสงค์ในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี

2.3.1.4. ให้ผู้เรียนทำสัญญาการฝึกอาชีพกับสถานประกอบการ การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีเพื่อให้สถานประกอบการ ผู้เข้ารับการฝึกมีความเข้าใจตรงกัน ป้องกันปัญหาที่อาจเกิดขึ้นในอนาคตสถานศึกษาดำเนินการให้สถานประกอบการและผู้เรียนรวมถึงผู้ปกครองได้ลงนามใน

สัญญาการฝึกอาชีพเพื่อใช้เป็นหลักฐานแสดงถึงความเข้าใจร่วมกันของทั้งสองฝ่าย โดยสัญญาการฝึกอาชีพดังกล่าวอาจมีการเปลี่ยนแปลงได้ตามความเหมาะสม ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับข้อพิจารณาและข้อตกลงร่วมกันระหว่างสถานศึกษา ผู้ปกครอง ผู้เรียนกับสถานประกอบการ

2.3.1.5 ทำแผนการเรียน แผนการฝึกอาชีพและแผนการนิเทศร่วมกับสถานประกอบการตลอดหลักสูตร

2.1.4 สถานประกอบการที่จัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี

2.4.1.1 ส่งเสริม สนับสนุนการจัดกิจกรรมพัฒนาให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์

สถานประกอบการต้องจัด ส่งเสริม สนับสนุนการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีสมรรถนะอาชีพตามความรู้ ความสามารถ เพื่อให้ผู้เรียน มีคุณธรรม จริยธรรมตามคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา เช่น กิจกรรมปลูกป่าของสถานประกอบการ กิจกรรมต่อต้านยาเสพติด กิจกรรมสร้างสรรค์ต่างๆ ของสถานประกอบการ ฯลฯ

2.4.1.2 ลักษณะงานที่ฝึกอาชีพต้องสอดคล้องกับการเรียนรู้ในสาขาวิชาที่ผู้เรียนกำลังศึกษา

สถานประกอบการควรดำเนินการจัดการฝึกอาชีพตามลักษณะงานให้สอดคล้องกับการเรียนรู้ในสาขาวิชาของผู้เรียนที่กำลังศึกษา จัดทำแผนการฝึกอาชีพควบคุมการฝึกของครูฝึกในสถานประกอบการประเมินการฝึกอาชีพร่วมกับสถานศึกษา

2.4.1.3 ทำบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ ระหว่างสถานประกอบการกับสถานศึกษา

2.4.1.4 ทำสัญญาการฝึกอาชีพสอดคล้องกับการเรียนรู้ในสาขาวิชาที่ผู้เรียนกำลังศึกษา

2.4.1.5 ทำแผนการเรียน แผนการฝึกอาชีพและแผนการนิเทศร่วมกับสถานศึกษาตลอดหลักสูตร

2.4.1.6 ประเมินการฝึกอาชีพร่วมกับสถานศึกษา

2.4.1.7 มีครูฝึกในสถานประกอบการ

2.4.1.8 มีผู้ควบคุมการฝึกอาชีพ

ผู้ควบคุมการฝึกอาชีพหมายถึงผู้ที่สถานประกอบการมอบหมายให้ประสานงานกับสถานศึกษา ในการจัดการศึกษาอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีและรับผิดชอบการฝึกอาชีพผู้เรียนในสถานประกอบการ

2.4.1.9 มีผู้ประสานงานการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของสถานประกอบการ

ผู้ประสานงาน หมายถึง ผู้ที่สถานประกอบการแต่งตั้ง มอบหมาย ให้ทำหน้าที่อำนวยความสะดวก ให้ความช่วยเหลือ ติดต่อสื่อสาร ประสานงาน ดำเนินการ เพื่อให้การดำเนินการจัดการศึกษาอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีร่วมกับสถานศึกษาบรรลุตามวัตถุประสงค์

2.4.1.10 ประชาสัมพันธ์การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีให้กับผู้เรียน ผู้ปกครอง และชุมชน

การดำเนินการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีสถานศึกษาและสถานประกอบการสามารถดำเนินการร่วมกันได้ โดยสถานประกอบการสนับสนุนผู้บริหาร ครูฝึกหรือผู้เรียนที่กำลังฝึกหรือผ่านการฝึกอาชีพมาถ่ายทอดประสบการณ์ที่ดีจากการฝึกอาชีพหรือร่วมจัดนิทรรศการเพื่อให้ผู้เรียน ผู้ปกครอง และชุมชน ได้รับทราบถึงผลดีและประโยชน์ของการจัดการเรียนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี เพื่อให้เกิดความเชื่อมั่นและเกิดแรงจูงใจในการส่งบุตรหลานเข้ามาศึกษาในระบบทวิภาคี

2.4.1.11 มีสวัสดิการและค่าตอบแทนที่เหมาะสมให้กับผู้เรียน ตามข้อตกลงระหว่างสถานประกอบการ

สถานประกอบการต้องยินยอมรับผู้เรียนเข้าทำการฝึกอาชีพในสถานประกอบการ ต้องจัดสถานที่เรียนที่เหมาะสม ปลอดภัย ถูกสุขลักษณะ จัดครูฝึกหรือผู้ควบคุมการฝึกในสถานประกอบการที่มีความรู้ ความสามารถจัดเครื่องมือ วัสดุและอุปกรณ์สำหรับการฝึกเพื่อฝึกอาชีพให้แก่ผู้เรียนตลอดระยะเวลาการฝึกอาชีพให้สอดคล้องกับรายวิชาและสมรรถนะของการเรียนรู้ตามหลักสูตรและเหมาะสมกับสภาพร่างกายของผู้เรียนแผนการฝึกโดยผู้เรียนไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายใดๆทั้งสิ้นให้กับผู้ดำเนินการฝึก มีสวัสดิการและค่าตอบแทนที่เหมาะสมให้กับผู้เรียนตามข้อตกลงในสัญญาการฝึกอาชีพและออกหนังสือรับรองให้แก่ผู้เรียนเมื่อสิ้นสุดการฝึกอาชีพ

2.1.5 ครูฝึกในสถานประกอบการ

พระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ. 2551 ระบุในมาตราที่ 55 ว่าครูฝึกในสถานประกอบการ ต้องมีคุณสมบัติอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังต่อไปนี้

1. เป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับอุดมศึกษาและผ่านการศึกษาหรือฝึกอบรมวิชาการศึกษาด้านอาชีพ
2. เป็นผู้ชำนาญการด้านอาชีพ โดยสำเร็จการศึกษาระดับวิชาชีพ ไม่ต่ำกว่าระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ หรือผ่านการทดสอบมาตรฐานฝีมือแรงงานแห่งชาติ หรือมาตรฐานอื่นตามที่คณะกรรมการการอาชีวศึกษากำหนด
3. เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านอาชีพเฉพาะสาขาซึ่งสำเร็จการศึกษาระดับวิชาชีพไม่ต่ำกว่าระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพที่มีประสบการณ์ในสาขาอาชีพนั้นไม่น้อยกว่าสามปี หรือผู้ผ่านการทดสอบมาตรฐานฝีมือแรงงานแห่งชาติและมีประสบการณ์ในการทำงานในสาขาอาชีพนั้นไม่น้อยกว่าห้าปี
4. เป็นผู้ที่มีประสบการณ์และประสบความสำเร็จในอาชีพเฉพาะสาขา มีผลงานเป็นที่ยอมรับในสังคมและท้องถิ่น และสามารถถ่ายทอดความรู้ได้

หลักเกณฑ์ในการแต่งตั้ง ทดสอบ การฝึกอบรม และการออกใบรับรองการเป็นครูฝึกในสถานประกอบการ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการการอาชีวศึกษากำหนด

ข้อกำหนดสำหรับครูฝึกในสถานประกอบการ ประกอบด้วย

1. มีคุณสมบัติตามกฎหมายว่าด้วยการอาชีวศึกษา
2. การฝึกอาชีพระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพและระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ต้องมีครูฝึกหนึ่งคนต่อผู้เรียนไม่เกิน 10คน ระดับปริญญาตรีต้องมีครูฝึกหนึ่งคนต่อผู้เรียนไม่เกิน 8 คน
3. ได้รับการแต่งตั้งให้เป็นครูฝึกตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการการอาชีวศึกษากำหนด

2.2 การวัดและประเมินผล

ความหมายของการวัดและประเมินผล

ณัฐวุฒิ ประทุมชาติ(2556) ระบุว่า การประเมินการเรียนรู้ หมายถึง กระบวนการพิจารณาเพื่อตัดสินคุณค่านักเรียนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ซึ่งเป็นผลที่ได้จากการวัดพฤติกรรมด้านต่างๆ ของผู้เรียนเทียบกับเกณฑ์และมาตรฐานการอาชีวศึกษากำหนด

ศูนย์อาชีวศึกษาทวิภาคี สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา(2557) ให้ความหมายของการวัดผล (Measurement) เป็นกระบวนการในการกำหนดตัวเลขหรือปริมาณให้กับสิ่งใดสิ่งหนึ่งอย่างมีกฎเกณฑ์โดยใช้เครื่องมือเช่นการใช้แบบทดสอบของครูเพื่อวัดความสามารถทางสมองของเด็กใช้ตลับเมตรวัดความยาวของต้นไม้ เป็นต้น การวัดผลต้องอาศัยองค์ประกอบที่สำคัญ 3 ส่วนคือ

1. สิ่งที่ต้องการจะวัดว่าต้องการวัดอะไรในสถานการณ์เช่นไร
2. เครื่องมือที่ใช้วัดเช่นแบบทดสอบแบบสอบถามการสังเกตสัมภาษณ์ เป็นต้น
3. ข้อมูลที่ได้เช่นคะแนนสอบความสูงความยาวพฤติกรรมที่วัดได้ เป็นต้น

และการประเมินผล (Evaluation) เป็นกระบวนการตัดสินใจหรือตีค่าที่ได้จากการวัดผลโดยอาศัยเกณฑ์การประเมินผลมีองค์ประกอบที่สำคัญ 3 ส่วนคือ

1. ข้อมูลที่ได้จากการวัด เช่นคะแนนความสูงความยาวที่วัดได้ เป็นต้น
2. เกณฑ์เป็นคะแนนจุดตัดหรือบรรทัดฐานที่ผู้ประเมินตั้งไว้
3. การตัดสินตีค่าตีความหมายเช่นการระบุว่าเก่งอ่อนสอบตกสูงต่ำ สั้นยาว เป็นต้น

สรุปได้ว่า การวัดและประเมินผล หมายถึง กระบวนการในการตัดสิน ให้ลำดับความสำเร็จของทักษะที่ผู้เรียนได้รับการศึกษาระบบทวิภาคี ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ เทียบกับมาตรฐานการอาชีวศึกษาและมาตรฐานวิชาชีพที่กำหนด จากการสังเกตและประเมินผลโดยผู้แทนสถานศึกษาและผู้แทนสถานประกอบการที่ได้รับการแต่งตั้ง

กฎเกณฑ์และระเบียบการประเมินผลการเรียนในระบบทวิภาคีให้ปฏิบัติตาม ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ

กรมอาชีวศึกษา(2545) กล่าวถึงกฎเกณฑ์และระเบียบการประเมินผลการเรียนในระบบทวิภาคีให้ปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการประเมินผลการเรียนตามหลักสูตร ประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2538 โดยสถานประกอบการจะประเมินผลการเรียนในรายวิชา ที่เรียนหรือฝึกอาชีพที่สถานประกอบการทุกภาคเรียน และร่วมกับสถานศึกษาและสถานประกอบการ อื่นๆจัดคณะดำเนินการสอบมาตรฐานฝีมือสำหรับนักเรียนในรูปแบบคณะกรรมการประเมินผล ประกอบด้วย กรรมการร่วมระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการไม่น้อยกว่า 7 คน โดยผู้แทน จากสถานประกอบการทำหน้าที่เป็นประธานกรรมการ ผู้แทนจากสถานศึกษาทำหน้าที่กรรมการและ เลขานุการ รับผิดชอบในการดำเนินการสอบมาตรฐานฝีมือทั้งประเมินผลครั้งหลักสูตร และ ประเมินผลสิ้นสุดหลักสูตร

2.2.1 การวัดผลและประเมินผลการเรียนและการสำเร็จการศึกษา

2.2.1.1 ให้เป็นไปตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการจัดการศึกษา และประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรแต่ละระดับ

2.2.1.2 การวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ ให้ดำเนินการอย่างเป็นระบบ และใช้วิธีการประเมินอย่างหลากหลายตามสภาพจริง สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตรและ กิจกรรมการเรียนการสอน การฝึกอาชีพ โดยคำนึงถึงพัฒนาการของผู้เรียนและสมรรถนะที่ต้องการ

การวัดผลตามสภาพจริง

การวัดและประเมินผลเป็นสิ่งสำคัญในระบบการจัดการเรียนการสอนเพราะเป็นสิ่ง สะท้อนให้เห็นถึงข้อบกพร่องจุดเด่นจุดด้อยของการจัดการเรียนการสอนว่าเป็นอย่างไรจึงเป็น กิจกรรมที่จำเป็นผลการวัดจะถูกใช้มาเป็นข้อมูลในการตัดสินใจที่จะกระทำหรือไม่กระทำบางอย่างซึ่ง ส่งผลต่อผู้เรียนทั้งในปัจจุบันและในอนาคตถึงแม้การตัดสินใจในบางครั้งของครูผู้สอนอาจจะมี ความผิดพลาดอาจจะไม่ส่งผลในทันทีทันใดก็ตามครูผู้สอนก็ควรจะมีการวัดและประเมินอย่างเป็นระบบ แบบแผนใช้เทคนิควิธีการที่ถูกต้องตามหลักวิชาที่มีวิธีการที่จะรวบรวมรายละเอียดต่างๆเกี่ยวกับผู้เรียน ด้วยเครื่องมือที่มีความหลากหลายเพื่อนำมาปรับปรุงพัฒนากระบวนการจัดการเรียนการสอนที่ สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายอย่างมีประสิทธิภาพ

การจัดการอาชีวศึกษาทวิภาคีเป็นการจัดการศึกษาที่เกิดจากข้อตกลงระหว่าง สถานศึกษาอาชีวศึกษาหรือสถาบันกับสถานประกอบการโดยผู้เรียนใช้เวลาส่วนหนึ่งในสถานศึกษา อาชีวศึกษาหรือสถาบันและเรียนภาคปฏิบัติในสถานประกอบการ รัฐวิสาหกิจหรือหน่วยงานของรัฐ เพื่อให้ผู้สำเร็จการศึกษามีคุณภาพในด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ด้านสมรรถนะหลักและสมรรถนะ ทัวไปและด้านสมรรถนะวิชาชีพตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิอาชีวศึกษาแห่งชาติซึ่งมีการวัดและ

ประเมินผลเพื่อมุ่งพัฒนาให้ผู้สำเร็จการศึกษาเป็นผู้มีความรู้ความเข้าใจมีทักษะมีคุณธรรมจริยธรรม จรรยาบรรณวิชาชีพและกิจนิสัยที่เหมาะสม ปฏิบัติงานได้จริงปฏิบัติงานที่ใช้เทคนิคในการทำงาน จัดการและพัฒนาตนเองและทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ปฏิบัติงานหรือประกอบอาชีพ อิสระได้ตามมาตรฐานการศึกษาวิชาชีพและมาตรฐานสมรรถนะของสาขาวิชานั้นๆ โดยให้เป็นไปตาม ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการจัดการศึกษาและประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรแต่ละ ระดับ อย่างเป็นระบบและมุ่งเน้นการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง

การวัดผลประเมินผลการเรียนและการสำเร็จการศึกษา

โดยคำนึงถึงพัฒนาการของผู้เรียนและสมรรถนะที่ต้องการ

แนวทางการวัดและประเมินผลตามสภาพจริงในการจัดอาชีวศึกษาทวิภาคีที่สำคัญ จำแนกตามแหล่งข้อมูล หรือสิ่งที่วัดและประเมินมีดังนี้

1. การประเมินจากการปฏิบัติงาน เป็นการประเมินการปฏิบัติในสภาพจริงที่สามารถใช้ในการประเมินได้ทั้งในการจัดการเรียนการสอนห้องเรียนและการฝึกอาชีพในสถานประกอบการ เป็นการประเมินการปฏิบัติงานของผู้เรียน ซึ่งสามารถประเมินได้ตั้งแต่ก่อนการมีการปฏิบัติ เช่น ประเมินความพร้อมของผู้เรียน ประเมินการเตรียมความพร้อมของผู้เรียน ประเมินระหว่างการทำงาน เช่น ประเมินจากท่วงท่าทักษะการปฏิบัติงานทักษะการแก้ปัญหาความถูกต้องในการปฏิบัติงานตามขั้นตอนเป็นต้น นอกจากนี้ยังสามารถประเมินผลที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงานของผู้เรียนซึ่งอาจออกมาเป็นชิ้นงาน หรือผลของการปฏิบัติงานตามเกณฑ์ที่ผู้สอนตั้งขึ้นก็ได้

เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินการปฏิบัติงาน เมื่อมีวิธีการประเมินที่หลากหลายแล้วเครื่องมือที่จะใช้ในการวัดและประเมินผลก็ต้องหลากหลายและสอดคล้องกับวิธีการด้วย ที่นิยมส่วนใหญ่จะเป็น แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงาน แบบบันทึกการปฏิบัติงาน แบบสัมภาษณ์ แบบตรวจสอบรายการ แบบวัดทักษะการแก้ปัญหา เป็นต้น

ผู้ประเมินการปฏิบัติงานนอกเหนือจากครูผู้สอนแล้วยังสามารถให้ผู้ที่เกี่ยวข้องร่วมเป็นผู้ประเมินได้ด้วย เช่น ผู้เรียนด้วยกันเอง ครูฝึก ครูนิเทศเจ้าของสถานประกอบการ ลูกค้า หรืออื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องจะทำให้ได้ข้อมูลที่หลากหลายเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาผู้เรียนได้ต่อไป

2. การประเมินจากผลงาน/ชิ้นงาน เป็นการประเมินความสามารถของผู้เรียนจากผลงานชิ้นงานที่ผู้เรียนจัดทำขึ้นตามที่ครูกำหนดให้ เช่น สิ่งประดิษฐ์นวัตกรรมโครงการซึ่งควรมีวิธีการประเมินอย่างครอบคลุมตั้งแต่ก่อนจะทำผลงานหรือชิ้นงานระหว่างการดำเนินการ และหลังการดำเนินการที่ได้ผลงานหรือชิ้นงานเรียบร้อยแล้ว

เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินเนื่องจากมีวิธีการที่รอบครอบ ดังนั้นเครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน คือ ก่อนจะทำผลงานเครื่องมือได้แก่ แบบประเมินความพร้อม แบบสำรวจความพร้อมก่อนการดำเนินการจัดทำชิ้นงานหรือผลงานชิ้นระหว่างการดำเนินการ เช่น แบบประเมิน

ความก้าวหน้า แบบสำรวจการดำเนินการ แบบบันทึกการดำเนินการ แบบสังเกต แบบสัมภาษณ์ แบบทดสอบ เป็นต้น

ผู้ประเมินผู้เรียนสามารถประเมินโดยตนเอง เพื่อน ครูผู้สอน ครูฝึก ครูนิเทศ หรือผู้ปกครอง หรือผู้เกี่ยวข้องอื่น ๆ จะทำให้ได้ข้อมูลที่หลากหลายเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาผู้เรียนได้ต่อไป

3. ประเมินจากการนำเสนอผลงาน เป็นการประเมินความรู้ความสามารถทักษะ กระบวนการรวมถึงคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนได้ซึ่งอาจมีวิธีการที่หลากหลาย เช่น การนำเสนอหน้าชั้นเรียน การนำเสนอปากเปล่ากับครูผู้สอน การนำเสนอในเวทีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การนำเสนอเป็นรูปเล่มรายงาน การนำเสนอโดยการจัดนิทรรศการ เป็นต้น

เครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน เช่น แบบสัมภาษณ์ แบบสังเกต แบบบันทึก พฤติกรรม แบบประเมินการนำเสนอในรูปแบบต่าง ๆ

ผู้ประเมินสามารถใช้ผู้ประเมินที่หลากหลายได้ เช่นกัน ประกอบด้วยผู้เรียน ตัวกันเอง ครูผู้สอน ครูฝึก ครูนิเทศ เจ้าของสถานประกอบการ ลูกค้า ผู้ที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ

4. ประเมินจากแฟ้มสะสมผลงาน เป็นการประเมินการเรียนรู้ของผู้เรียนโดยมุ่งที่จะพัฒนาผู้เรียนมากกว่าการตัดสินได้-ตกดี-เลวแต่จะเน้นการวิจารณ์ผลงานว่ามี “ข้อดีหรือข้อด้อยที่ควรปรับปรุงแก้ไขอะไรบ้าง” ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาผลงานให้ก้าวหน้ามากกว่าการประเมินเพื่อตัดสินผลการเรียนเพียงอย่างเดียว ซึ่งสามารถประเมินได้ตั้งแต่การเรียนรู้ของผู้เรียนทักษะการปฏิบัติงาน และความรู้สึกรักคิดหรือเจตคติของผู้เรียนได้

เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินประกอบด้วย แบบประเมินผลงาน แบบบันทึก การเรียนรู้ แบบสะท้อนคิด (Reflection) แบบสัมภาษณ์ เป็นต้น

ผู้ประเมิน เช่น การประเมินตนเองของผู้เรียนเพื่อตรวจสอบผลงานของตนเอง หาข้อบกพร่องและการปรับปรุง การประเมินของครูเป็นการประเมินชิ้นงานตามเกณฑ์คุณภาพที่กำหนด และการตรวจสอบแฟ้มสะสมผลงานโดยพิจารณาว่า ผู้เรียนคิดและทำเองหรือไม่ กระบวนการมีคุณภาพเพิ่มขึ้นหรือไม่ ปฏิบัติได้จริงหรือไม่ มีการจัดการที่มีประสิทธิภาพหรือไม่ และเป็นผลต่อการพัฒนาผู้เรียนเพียงใด

5. ประเมินจากการทดสอบ เป็นการประเมินเพื่อหาคำตอบว่าผู้เรียนมีความก้าวหน้า ทั้งด้านความรู้ทักษะกระบวนการ คุณธรรมจริยธรรม และค่านิยมอันพึงประสงค์ ซึ่งเกิดจากการจัดการเรียนรู้หรือไม่เพียงใดโดยใช้เครื่องมือประเมินอย่างหลากหลายเหมาะสมกับระดับพฤติกรรม หรือผลการเรียนรู้ที่คาดหวังตามหลักสูตร และสอดคล้องกับลักษณะของสิ่งที่ประเมิน

เครื่องมือ เช่น แบบทดสอบอัตนัย แบบทดสอบแบบเติมคำ และตอบสั้น ๆ แบบทดสอบแบบเลือกตอบ แบบทดสอบแบบถูกผิด และจับคู่ซึ่ง เป็นเครื่องมือประเมินที่มีบทบาท

มากในการประเมินระดับห้องเรียน สามารถประเมินได้ทั้งองค์ความรู้ และความรู้ที่เป็นกระบวนการต่าง ๆ ซึ่งคุณภาพของการประเมินขึ้นอยู่กับคุณภาพของเครื่องมือผลจากการประเมินจะมีคุณค่าเมื่อนำผลมาใช้ประกอบกับการประเมินวิธีอื่นๆ

ผู้ประเมินในการประเมินโดยการทดสอบส่วนใหญ่จะเป็นบทบาทของครูผู้สอนเป็นส่วนใหญ่ซึ่งอาจจะมีครูฝึก ครูนิเทศหรือผู้ที่เกี่ยวข้องอื่นๆ เจ้าของสถานประกอบการ ลูกจ้างร่วมประเมินด้วยก็ได้

6. ประเมินจากร่องรอยหลักฐานที่เกี่ยวข้อง เป็นการประเมินจากร่องรอยหลักฐานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องซึ่งสามารถนำมาประกอบการพิจารณาในการตัดสินผลหรือนำมาพัฒนาผู้เรียนได้อย่างยุติธรรมและครอบคลุมมากยิ่งขึ้น เช่น การเรียนอย่างสม่ำเสมอ การส่งแบบฝึกหัด หรือส่งงานตามกำหนดเวลา การปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมาย ความสามารถในการแก้ปัญหา การประสานงาน การให้ความร่วมมือ รวมถึงการแสดงออกของผู้เรียนในสถานการณ์ต่างๆ

เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินร่องรอยหลักฐานที่เกี่ยวข้องนี้ อาจจะใช้ในลักษณะปลายเปิดก็ได้ เช่น แบบบันทึกพฤติกรรม แบบสังเกตปลายเปิด แบบสัมภาษณ์ปลายเปิด เป็นต้น

ผู้ประเมินนอกเหนือจากครูผู้สอนแล้วผู้ที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ ก็สามารถเป็นผู้ประเมินได้ด้วย เช่น ผู้เรียนด้วยตนเอง ครูผู้สอน ครูฝึก ครูนิเทศ ผู้ปกครอง เจ้าของสถานประกอบการ ลูกจ้าง เป็นต้น

3. การจัดการฝึกอาชีพ

การจัดการฝึกอาชีพ เป็นกระบวนการของการเตรียมการ สร้างความรู้ความเข้าใจในการฝึกอาชีพ ตามแผนการฝึกที่สถานศึกษาและสถานประกอบการได้ร่วมกันจัดทำขึ้น(ศูนย์อาชีวศึกษาทวิภาคี, 2557) ประกอบด้วย

3.1 การสำรวจความพร้อม

ขั้นตอนในการสำรวจความพร้อมของสถานศึกษาและสถานประกอบการ ใน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านกำลังคน ด้านงบประมาณที่ใช้ดำเนินการ และด้านการบริหารจัดการ มีรายละเอียด ดังนี้

3.1.1 ด้านกำลังคน

3.1.1.1 สถานศึกษา

- 1) ผู้บริหารสถานศึกษา
- 2) ครูผู้สอน
- 3) ครูนิเทศ
- 4) บุคลากรทางการศึกษา

3.1.1.2 สถานประกอบการ

- 1) ผู้บริหารสถานประกอบการ
- 2) ผู้ควบคุมการฝึก
- 3) ครูฝึก

3.1.1.3 ปริมาณผู้เรียน /สาขาวิชาที่ต้องการหรือขาดแคลน

3.1.2 ด้านงบประมาณที่ใช้ดำเนินการ

3.1.2.1 สถานศึกษาและสถานประกอบการ มีงบประมาณที่ต้องใช้ในการดำเนินการเกี่ยวกับบุคคล ดังนี้ 1) ผู้เรียน 2) ครูผู้สอน 3) ครุภัณฑ์ 4) ผู้ควบคุมการฝึก 5) ครูฝึก

3.1.2.2 วัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องจักร อุปกรณ์สำนักงาน ห้องฝึกอบรม สถานที่พัก ค่าสาธารณูปโภค และค่าใช้จ่ายอื่นๆ

3.1.3 ด้านการบริหารจัดการ เช่น หลักสูตร สัญญาการฝึก แผนการเรียน แผนการฝึกอาชีพ แผนการนิเทศ ข้อกำหนด และระเบียบปฏิบัติในการดำเนินการฝึกอาชีพ ฯลฯ

3.2 บันทึกข้อตกลงความร่วมมือ

สถานศึกษาและสถานประกอบการดำเนินการจัดทำบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ (MOU) มีขั้นตอนดังนี้

3.2.1 คณะทำงานประชุมร่วมกันพิจารณากรอบการดำเนินงานและความร่วมมือ (ระยะเวลาเรียน/ฝึกทักษะวิชาชีพ ค่าใช้จ่าย บุคลากร ฯลฯ)

3.2.2 คณะทำงาน ร่างบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ นำเสนอผู้มีอำนาจทั้ง 2 ฝ่าย เพื่อพิจารณารายละเอียด

3.2.3 ลงชื่อบันทึกข้อตกลง ผู้มีอำนาจลงชื่อ ทั้ง / ฝ่าย และพยาน 2 คน

3.2.4 รายงานผล

3.2.5 บันทึกข้อมูลลงใน Web site ฐานข้อมูลความร่วมมือ ที่ <http://voc.vec.co.th> ของสำนักความร่วมมือ และ <http://www.d-vec.com> ของศูนย์อาชีวศึกษาระบบทวิภาคี

3.3 ประชาสัมพันธ์ แนะแนวผู้เรียน

ประชาสัมพันธ์และแนวทางการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี

3.3.1 การผลิตสื่อเพื่อเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ เช่น แผ่นพับ ป้ายประชาสัมพันธ์ การโฆษณาทางสื่อมวลชน แผ่นบันทึกข้อมูล เว็บไซต์ ฯลฯ

3.3.2 การแนวทางการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีตามกลุ่มเป้าหมายต่างๆ

- 1) สถานศึกษา เช่น โรงเรียนมัธยมศึกษา โรงเรียนขยายโอกาส
- 2) บุคคลที่เกี่ยวข้อง เช่น ผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชน

3) สถานประกอบการ

3.4 การคัดเลือกผู้เข้าเรียน

สถานศึกษาและสถานประกอบการคัดเลือกผู้เข้าเรียน โดยดำเนินการร่วมกันทั้ง 2 ฝ่าย

3.4.1 ดำเนินการร่วมกันทั้ง 2 ฝ่าย ในเรื่อง

- 1) แผนการรับผู้เรียน
- 2) ประชุม วางแผน กำหนดขั้นตอน วิธีการรับสมัคร วิธีการคัดเลือก ได้แก่ สอบข้อเขียน สอบสัมภาษณ์ สอบปฏิบัติ เป็นต้น
- 3) ดำเนินงานตามแผนงานที่กำหนด
- 4) ประกาศผล มอบตัว ลงทะเบียน

3.4.2 คุณสมบัติผู้เรียน

- 1) มีคุณสมบัติตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการจัดการศึกษา และการประเมินผลการศึกษา
- 2) มีคุณสมบัติตามที่สถานประกอบการกำหนด

3.5 ทำสัญญาการฝึกอาชีพ

สถานประกอบการ และผู้เรียน/ผู้ปกครอง ทำสัญญาการฝึกอาชีพร่วมกัน โดยให้สถานศึกษาเป็นผู้ประสานงานและลงชื่อเป็นพยานในสัญญาการฝึกอาชีพ โดยในสัญญาต้องระบุเกี่ยวกับเรื่องต่อไปนี้

3.5.1 ระยะเวลาฝึกอาชีพ

3.5.2 ข้อบังคับหรือระเบียบในการฝึกอาชีพ

3.5.3 วันหยุดประจำสัปดาห์

3.5.4 สวัสดิการ เช่น เบี้ยเลี้ยง ที่พัก เครื่องแต่งกาย การประกันอุบัติเหตุ ฯลฯ

3.5.5 เงื่อนไขการยกเลิกสัญญาการฝึกอาชีพ

3.5.6 อื่นๆตามข้อตกลงเพิ่มเติม

กรณีจะนำสัญญาการฝึกอาชีพไปประกอบเพื่อขอความเห็นชอบรายละเอียดฝึกเตรียมเข้าทำงานของกรมพัฒนาฝีมือแรงงานให้ใช้รูปแบบสัญญาการฝึกอาชีพของกรมพัฒนาฝีมือแรงงาน

3.6 ปฐมนิเทศผู้เรียน/ประชุมผู้ปกครอง/เตรียมความพร้อม

สถานศึกษาและสถานประกอบการร่วมกันปฐมนิเทศผู้เรียน ประชุมผู้ปกครองและเตรียมความพร้อมผู้เรียน เพื่อให้มีความเข้าใจในการจัดการเรียนการสอนระบบทวิภาคี และเพื่อให้ นักเรียนมีความพร้อมในการเรียนในระบบทวิภาคี โดยจะชี้แจงข้อมูลที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

3.6.1 ระเบียบต่างๆของสถานศึกษา ข้อบังคับของสถานประกอบการ

3.6.2 แนวทางการเรียนการสอนในสถานศึกษา และการฝึกอาชีพในสถานประกอบการ

3.6.3 ผู้รับผิดชอบและครูที่ปรึกษา

3.6.4 คู่มือผู้เรียน

3.6.5 หลักเกณฑ์การปฏิบัติของผู้เรียนระบบทวิภาคี

3.6.6 ประโยชน์ที่ได้รับจากการเข้าเรียนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี

3.7 ติดตามผู้สำเร็จการศึกษา

หลังจากที่ผู้เรียนสำเร็จการศึกษา สถานศึกษาและสถานประกอบการจะดำเนินการติดตามผู้สำเร็จการศึกษาด้วยการสำรวจความพึงพอใจของผู้มีส่วนร่วม ได้แก่ หัวหน้างานในสถานประกอบการ และผู้สำเร็จการศึกษา ผู้ปกครอง

การติดตามผลผู้สำเร็จการศึกษา หมายถึง การติดตามศึกษา หาข้อมูลเกี่ยวกับนักเรียนนักศึกษาที่สำเร็จการศึกษาออกไปประกอบอาชีพตามสาขาวิชาที่ได้ศึกษามาและนำข้อมูลที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ในการปรับปรุงพัฒนา หลักสูตร และกระบวนการเรียน การสอน ตลอดจนการจัดบริการต่างๆ ให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่นักศึกษาในรุ่นต่อไป เพื่อให้เกิดความเข้าใจในความหมายและสาระของการติดตามผลผู้สำเร็จการศึกษาชัดเจนยิ่งขึ้น (อัจฉราพร โชติพิฤกษ์, 2544)

ประโยชน์ของการติดตามผลการศึกษา

นอกจากจะเป็นประโยชน์ในการปรับปรุงหลักสูตรและการเรียนการสอนให้ดียิ่งขึ้นแล้ว ยังเป็นประโยชน์ด้านการศึกษาการปรับตัวของผู้สำเร็จการศึกษาในด้านต่างๆ คือ ด้านอารมณ์สังคม และร่างกาย ตลอดจนเป็นการให้ข้อมูลเกี่ยวกับสภาวะการมีงานทำของผู้สำเร็จการศึกษา (บุญจิตต์ ณ ลำเลียง, 2512)

การติดตามผลการศึกษาของผู้สำเร็จการศึกษา จะสนองตอบจุดมุ่งหมาย ดังต่อไปนี้ (อัจฉราพร โชติพิฤกษ์, 2544)

1. เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับสภาวะการมีงานทำของผู้สำเร็จการศึกษา
2. เพื่อศึกษาการปรับตัวของผู้สำเร็จการศึกษาเข้ากับสังคมและสถานที่ทำงาน
3. เพื่อศึกษาสถานภาพปัจจุบันของผู้สำเร็จการศึกษา
4. เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล ข้อเสนอแนะที่จะนำไปปรับปรุงหลักสูตรและการสอน
5. เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลและข้อเสนอแนะที่จะนำไปปรับปรุงบริการต่าง ในสถาบันการศึกษา
6. เพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพของการให้บริการแนะแนวในสถาบันการศึกษา

7. เพื่อส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างสถาบันการศึกษากับชุมชนและผู้ประกอบการ ซึ่งเป็นนายจ้างของผู้สำเร็จการศึกษา

ความสำคัญของการติดตามผล

การติดตามผลเป็นวิธีการสำคัญ ที่จะทำให้ได้ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับคุณภาพและข้อบกพร่องของผู้สำเร็จการศึกษา ผลที่ได้จากการศึกษาติดตามผลจะเป็นข้อมูลและแนวทาง ในการพัฒนาปรับปรุงหลักสูตรการเรียนการสอนให้ดีขึ้น เป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารและผู้กำลังศึกษาอยู่ คือ สามารถใช้เป็นข้ออ้างอิงในการฝึกอบรมส่งเสริมนักศึกษาปัจจุบันและยังเป็นหลักในการพิจารณา สำหรับการจัดการศึกษาเพิ่มให้แก่ผู้สำเร็จการศึกษาไปแล้วอีกด้วย นอกจากนี้การติดตามผลผู้สำเร็จ การศึกษาไปแล้วยังเป็นการแสดงถึงความห่วงใยความสนใจ ความก้าวหน้าในการปฏิบัติงานของ สถาบันที่มีต่อผู้สำเร็จการศึกษา (บุญจิตต์ ณ ลำเลียง, 2512) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการติดตาม ผลที่มีต่อบุคคลต่างๆ ซึ่งสรุปได้ ดังนี้

1. ผู้สำเร็จการศึกษา การติดตามผลจะช่วยให้ผู้สำเร็จการศึกษาไปแล้วยัง ได้งานทำเร็วที่สุดเท่าที่จะเร็วได้ นอกจากนั้นยังจะได้ทราบถึงการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ที่ควรจะต้องจัดให้มี ขึ้นในโรงเรียน ซึ่งจะเป็ประโยชน์ต่อผู้เรียนต่อไป

2. ผู้ให้คำปรึกษาการติดตามผล จะเป็นการตรวจสอบผลสำเร็จของ โครงการแนะแนว และความสามารถของผู้ให้คำปรึกษา ผลที่ได้รับจะได้อใช้เป็ข้อมูลในการที่จะ พัฒนาปรับปรุงแก้ไขโครงการในอนาคตต่อไป

3. หน่วยบริการจัดหางาน การที่ได้ทราบว่าผู้สำเร็จการศึกษาได้เข้าทำงาน หรือไม่ หน่วยบริการจัดหางานจะได้อใช้ในการพิจารณาบรรจุผู้ที่ยังไม่ได้เข้าทำงาน ให้ได้งานที่ เหมาะสมกับความสามารถของผู้นั้นมากที่สุด

4. ผู้บริหารหรือผู้จัดทำหลักสูตร ผลที่ได้จากการติดตามผลจะเป็ ประโยชน์ในการปรับปรุงหลักสูตรการเรียนการสอนให้ดียิ่งขึ้น แล้วยังได้ทราบเกี่ยวกับเรื่องอื่นๆ เช่น การปรับตัว และสังคม เป็นต้น

4. การนิเทศ

ความหมายของการนิเทศและการนิเทศการศึกษา

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พุทธศักราช 2525 ได้ให้ความหมายของ “การ นิเทศ” ว่า หมายถึง การชี้แจง การแสดง การจำแนก

ดร.สงัด อุทรานันท์(2530) ให้ความหมายของการนิเทศการศึกษา คือ กระบวนการทำงานร่วมกับครูและบุคลากรทางการศึกษา เพื่อให้ได้มาซึ่งผลสัมฤทธิ์ผลอันสูงสุดในการ เรียนของนักเรียน

หน่วยศึกษานิเทศ สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา สรุปความหมายของการนิเทศการศึกษาว่า หมายถึง กระบวนการพัฒนาครู ให้สามารถทำ งานร่วมกับบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้อง และปรับปรุง พัฒนาการจัดกระบวนการเรียนรู้ให้บรรลุจุดมุ่งหมายที่วางไว้

สำหรับมุมมองของการจัดการศึกษาระบบทวิภาคี สรุปได้ว่า การนิเทศ หมายถึง กระบวนการในการพัฒนาเพื่อให้กระบวนการฝึกอาชีพในสถานประกอบการบรรลุตามวัตถุประสงค์หรือมาตรฐานที่กำหนดไว้ ประกอบด้วย การวางแผน การให้ความรู้ การปฏิบัติงานนิเทศ การสร้างขวัญและกำลังใจ และการประเมินผลผลิตของการดำเนินงาน ซึ่งเป็นการประสานระหว่างสถานศึกษาและสถานประกอบการเพื่อทราบถึงรูปแบบวิธีการทำงานของนักศึกษาและพนักงานของสถานประกอบการ ว่ามีความสอดคล้องกับเนื้อหาวิชาตามหลักสูตรในสาขาวิชาชีพนั้นๆหรือไม่ และทราบถึงปัญหาต่างๆที่เกิดขึ้นจากการเรียน/ฝึกอาชีพในสถานประกอบการ และร่วมกันแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น

จุดมุ่งหมายของการนิเทศการศึกษา

ดร.สัจด์ อุทรานันท์(2530) กล่าวว่า จุดประสงค์ของการนิเทศการศึกษาเพื่อ

1. พัฒนาคน
2. พัฒนางาน
3. สร้างการประสานงานสัมพันธ์
4. สร้างขวัญและกำลังใจ

อัญชลี โพธิ์ทอง(2549) กล่าวว่า ความมุ่งหมายของการนิเทศการศึกษาที่แท้จริงมี

ดังนี้

1. พัฒนาคน การนิเทศการศึกษาช่วยพัฒนาคน ดังนี้
 - 1.1 เข้าใจวัตถุประสงค์ที่แท้จริงของการศึกษา
 - 1.2 พัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ
 - 1.3 ครูดำเนินการสอนตามหลักสูตรและบรรลุผลตามความมุ่งหมายที่กำหนด
 - 1.4 ครูเข้าใจความต้องการของเด็กและปัญหาต่างๆ
 - 1.5 สร้างขวัญและกำลังใจและการทำงานเป็นทีมอย่างมีประสิทธิภาพ
 - 1.6 ครูใช้ความสามารถอย่างเต็มที่และพัฒนการสอนให้ดียิ่งขึ้น
2. ช่วยแก้ปัญหาเกี่ยวกับการเรียนการสอน และช่วยวางแผนการทำงานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ดังนี้
 - 2.1 ครูสอนได้ตรงตามหลักสูตร และได้ผลตามที่หลักสูตรมุ่งหมาย
 - 2.2 พัฒนาหลักสูตร และการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพสอดคล้องกับ

ความต้องการและความจำเป็น

2.3 เพื่อรักษา ส่งเสริม ควบคุมคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาในทุก
ระดับชั้น

2.4 ส่งเสริมให้ครูมีโอกาสศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอ เช่น การจัดอบรม
Workshop สัมมนาปัญหาต่างๆ ไปเยี่ยมชมศูนย์ทดลองต่างๆ ส่งเสริมให้เข้าร่วมประชุม เป็นต้น

3. พัฒนาความสัมพันธ์ครู โรงเรียน และประชาคม การนิเทศการศึกษาส่งเสริม
แนะนำครูให้มีความสัมพันธ์กับชุมชน ดังนี้

3.1 สร้างสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครู นักเรียน และผู้ปกครอง

3.2 ส่งเสริมให้ครูมีโอกาสร่วมกิจกรรมต่างๆของประชาคม

3.3 ส่งเสริมให้มีสมาคมครู ผู้ปกครองขึ้นในโรงเรียน

3.4 ส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือระหว่างครู ผู้ปกครอง ในการแก้ปัญหาต่างๆ

ทางการศึกษา

3.5 ส่งเสริมให้ประชาชนสนใจกิจกรรมของโรงเรียน

3.6 จัดทำโรงเรียนเป็นศูนย์ของประชาคม

3.7 ส่งเสริมให้รับผิดชอบและมีส่วนร่วมในการนำประชาคม

กรองทอง จิตรเดชากุล(2550) กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการนิเทศว่ามี 2 ประการ คือ

1. มุ่งงานทำทั่วไป

1.1 เพื่อให้ผู้บริหารและคณะกรรมการนิเทศของสถานศึกษามีความรู้ความ
เข้าใจ และปฏิบัติกรณินเทศภายในโรงเรียนได้

1.2 เพื่อพัฒนาความสามารถของครู

1.3 เพื่อช่วยเหลือและจัดสรรเครื่องมือ สื่อการเรียนรู้ตลอดจนช่วยเหลือและ
ปรับปรุงวิธีจัดการเรียนรู้

1.4 เพื่อให้ครูเกิดความเจริญงอกงามทางวิชาชีพ

2. จุดมุ่งหมายเฉพาะ เพื่อให้ครูสามารถพัฒนาพฤติกรรมการปฏิบัติงานในเรื่อง
ต่อไปนี้

2.1 เพื่อให้สถานศึกษามีแผนกรณินเทศภายในโรงเรียน

2.2 เพื่อเน้นให้มีการวิเคราะห์ ปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษาและในกลุ่ม
สาระการเรียนรู้ที่ได้รับมอบหมาย

2.3 เพื่อให้ครูจัดการเรียนการสอนตามแนวปฏิรูปการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียน
เป็นสำคัญ การบูรณาการ เน้นทักษะ กระบวนการคิด ฯลฯ

2.4 เพื่อปรับปรุงและพัฒนากระบวนการ/วิธีการจัดการเรียนรู้ของครู

2.5 เพื่อให้มีการจัดกิจกรรมเสริมการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสม

2.6 เพื่อพัฒนาการใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้

2.7 เพื่อให้มีการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง และปรับปรุงกระบวนการวัดและประเมินผลให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น

กระบวนการในการนิเทศ

กระบวนการในการนิเทศการศึกษา หมายถึง แบบแผนของการนิเทศการศึกษาที่จัดลำดับไว้อย่างต่อเนื่อง เป็นระเบียบแบบแผน มีลำดับขั้นตอนในการดำเนินงานไว้ชัดเจน มีเหตุผล และสามารถดำเนินการได้

สังต์ อุทรานันท์ (2530) ได้พัฒนากระบวนการนิเทศการศึกษา ที่มีความสอดคล้องกับสังคมไทย 5 ขั้นตอน เรียกว่า “PIDRE” ดังนี้

ขั้นที่ 1 วางแผนการนิเทศ (Planning-P) เป็น ขั้นที่ผู้บริหารผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศจะทำการประชุมปรึกษาหารือเพื่อให้ได้มาซึ่งปัญหาและความต้องการจำเป็นที่จะต้องมีการนิเทศ รวมทั้งวางแผนถึงขั้นตอนการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการนิเทศที่จะจัดขึ้นอีกด้วย

ขั้นที่ 2 ให้ความรู้ในสิ่งที่จะทำ (Informing-I) เป็นขั้นตอนของการให้ความรู้ความเข้าใจถึงสิ่งที่จะดำเนินงานว่าจะต้องอาศัย ความรู้ความสามารถอย่างไรบ้าง จะมีขั้นตอนในการดำเนินการอย่างไร และจะทำอย่างไรจึงจะทำให้ได้ผลงานออกมามีคุณภาพ ขั้นนี้จำเป็นทุกครั้งสำหรับการเริ่มการนิเทศที่จัดขึ้นใหม่ไม่ว่าจะเป็น เรื่องใดก็ตาม และก็มีควมจำเป็นสำหรับงานนิเทศที่ยังไม่ได้ผล หรือได้ผลไม่ถึงขั้นที่พอใจซึ่งจำเป็นจะต้องทำการทบทวนให้ความรู้ในการ ปฏิบัติงานที่ถูกต้องอีกครั้งหนึ่ง

ขั้นที่ 3 การปฏิบัติงาน (Doing -D) ประกอบด้วยงานใน 3 ลักษณะ คือ

3.1 การปฏิบัติงานของผู้รับนิเทศ ผู้รับการนิเทศลงมือปฏิบัติงานตามความรู้ความสามารถที่ได้รับมาจากดำเนินการในขั้นที่ 2

3.2 การปฏิบัติงานของผู้ให้การนิเทศ ผู้ให้การนิเทศจะทำการนิเทศและควบคุมคุณภาพให้งานสำเร็จออกมาทันตาม กำหนดเวลาและมีคุณภาพสูง

3.3 การปฏิบัติงานของผู้สนับสนุนการนิเทศ ผู้บริหารก็จะให้บริการสนับสนุนในเรื่องวัสดุ อุปกรณ์ ตลอดจนเครื่องมือใช้ต่างๆที่จะช่วยให้การปฏิบัติงานเป็นไปอย่างได้ผล

ขั้นที่ 4 การสร้างขวัญและกำลังใจ (Reinforcing-R) ขั้นของการเสริมกำลังใจของผู้บริหารเพื่อให้ผู้รับการนิเทศมีความมั่นใจและบังเกิดความพึงพอใจในการปฏิบัติงานขั้นนี้อาจจะดำเนินการไปพร้อมๆกันกับผู้รับการนิเทศกำลังปฏิบัติงานหรือการปฏิบัติงานได้เสร็จสิ้นลงไปแล้วก็ได้

ขั้นที่ 5 ประเมินผลผลิตของการดำเนินงาน (Evaluating-E) เป็นขั้นที่ผู้นิเทศทำการประเมินผลการดำเนินการซึ่งผ่านไปแล้วว่าเป็นอย่างไร หลังจากการประเมินผลการนิเทศหาก

พบว่ามีปัญหาหรืออุปสรรคอย่างหนึ่งอย่างใด ที่ทำให้การดำเนินงานไม่ได้ผลก็สมควรจะต้องทำการปรับปรุงแก้ไข ซึ่งการปรับปรุงแก้ไขอาจจะทำได้โดยการให้ความรู้ในสิ่งที่ทำใหม่อีกครั้งหนึ่งสำหรับกรณีที่ผลงานออกมายังไม่ถึงขั้นที่พอใจ หรือดำเนินการปรับปรุงการดำเนินงานทั้งหมดสำหรับกรณีการดำเนินงานเป็นไปไม่ได้ผลและถ้าหากการประเมินผลได้พบว่าประสบผลสำเร็จตามที่ได้ตั้งไว้หากจะได้ดำเนินการนิเทศต่อไปก็สามารถทำไปได้เลยโดยไม่ต้องให้ความรู้ในเรื่องนั้นอีก

การนิเทศการฝึกงาน

สำหรับการนิเทศการฝึกงาน มีจุดประสงค์เพื่อประสานกับสถานประกอบการในการรับทราบปัญหาต่างๆและร่วมกันแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น นอกจากนี้การนิเทศ ยังช่วยให้ทราบถึงรูปแบบวิธีการทำงานของนักศึกษาและพนักงานของสถานประกอบการ ว่ามีความสอดคล้องกับเนื้อหาวิชาตามหลักสูตรในสาขาวิชาที่ฝึกหรือไม่ อย่างไร เพื่อให้มีแนวทางในการสอนเสริมเพิ่มเติมในเนื้อหาที่ไม่ครอบคลุมหรือขาดหายไป อีกทั้งเป็นการประเมินผลการปฏิบัติงานของนักศึกษา สร้างขวัญและกำลังใจให้กับนักศึกษาที่ฝึกปฏิบัติอยู่ในสถานประกอบการ

ครูนิเทศนักเรียนนักศึกษาวิชาชีวะ เป็นบุคคลซึ่งจะต้องไปพบปะกับสถานประกอบการ การสอบถาม ตรวจสอบ ตรวจตราพฤติกรรม พูดคุย รับคำแนะนำ ให้คำปรึกษา รับปัญหาแล้วแก้ไขทันทีหากสถานการณ์เหล่านั้นดำเนินการโดยครูนิเทศได้หรือหากเป็นเรื่องยากต่อการตัดสินใจหรือจะต้องฟังความคิดเห็นร่วมกับคณะทำงานหรือผู้บริหารสถานศึกษา ก็จะต้องนำข้อปัญหาที่กังขาเหล่านั้นกลับมารายงานให้สถานศึกษาทราบตามลำดับขั้นตอนแล้วเอาใจใส่รับดำเนินการอย่างทัน่วงที (พิมพ์ ศรีจันทร์, 2555)

การเลือกครูที่มีคุณสมบัติเหมาะสมกับการเป็นครูนิเทศ(พิมพ์ ศรีจันทร์, 2555)

1. ครูนิเทศ เป็นครูในแผนกสาขาวิชา สาขางาน ควรมีการแนะนำครูในแผนกจะด้วยวิธีการจัดประชุมเป็นทางการเฉพาะแผนกเอง การแนะนำด้วยการทำกิจกรรมร่วมกัน แนะนำในช่วงโมงเรียนการสอนโดยกล่าวถึงครูท่านอื่นๆ ในแผนก กิจกรรมรุ่นพี่รุ่นน้อง กิจกรรมตัวอย่างเหล่านี้อย่างน้อยก็ทำให้นักเรียนนักศึกษาได้รู้ข้อมูลเบื้องต้น จะทำให้นักเรียนนักศึกษาคุ้นเคย ลดระดับความเกร็งในระยะแรกเมื่อได้พบกับครูนิเทศเมื่อไปฝึกงานที่สถานประกอบการได้ และการได้ครูนิเทศเป็นครูในแผนก จะได้ผู้ชำนาญด้านนั้น ๆ โดยเฉพาะ เป็นผู้ให้คำแนะนำ

2. ครูนิเทศ เป็นครูที่ปรึกษา การพบปะก็จะมีมากขึ้น อาจจะทำเรื่องด้วยกิจกรรม เช่น การโฮมรูมหลังเลิกแถวหรือเวลาพัก การร่วมกิจกรรมต่างๆของสถานศึกษา การขอรับอนุญาตเกี่ยวข้องกับเอกสารต่างๆ การดูแลในเรื่องการเรียนและผลการเรียน การรับรองความประพฤติ ติดต่อผู้ปกครอง กิจกรรมเหล่านี้ทำให้นักเรียนนักศึกษารู้จักและสามารถจะสอบถาม เข้าพบครูได้เนื่องจากกิจกรรมบังคับหรือจะด้วยความประสงค์ของนักเรียนเอง การนิเทศก็จะได้รับข้อมูลจริงระดับหนึ่ง

การแลกเปลี่ยนพูดคุยปัญหาหรืออุปสรรคก็น่าจะมีเพิ่มขึ้น ได้รับความเชื่อฟังและเคารพด้วยบทบาทของครูที่ปรึกษา แม้ว่าบางครั้งครูที่ปรึกษาอาจจะไม่ใช่ครูในแผนกนั้นๆ ก็ตาม

3. ครูนิเทศ เป็นครูซึ่งได้รับมอบหมายทำหน้าที่นิเทศและงานธุรการควบคู่กัน ครูลักษณะนี้จะรับผิดชอบทั้งนักเรียนนักศึกษาฝึกงานและนักเรียนนักศึกษาทวิภาคี จะได้รับความเชื่อถือระดับหนึ่ง ความคุ้นเคยก็เกิดจากการติดต่อในเรื่องฝึกงานหรือรับเอกสาร การพูดคุยแลกเปลี่ยนปัญหา นักเรียนนักศึกษาอาจจะไม่กล้าเล่าล้าบอก แต่ครูนิเทศแบบนี้จะสามารถรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดี เพราะรู้เรื่องเอกสารและขั้นตอนดำเนินการ ดังนั้น หากจะมอบหมายให้บุคคลอื่นมาทำหน้าที่นิเทศ ก็ต้องให้นักเรียนนักศึกษาได้รู้จัก และพบปะ อาจจะให้ทำกิจกรรมอื่น ๆ ร่วมกับนักเรียนนักศึกษา เพื่อรู้ว่า ครูนิเทศท่านนี้จะรับผิดชอบและติดตามดูแลนักเรียนนักศึกษาขณะฝึกงานในสถานประกอบการ

4. ครูสังเกตการณ์ เป็นผู้บริหาร ครูของแผนกวิชาอื่น พนักงานของสถานศึกษา ไม่ได้รับผิดชอบต่อกรณีนิเทศโดยตรง แต่ไปใช้บริการของสถานประกอบการนั้นๆ นักเรียนนักศึกษาที่ไม่ได้รู้จักทุกท่าน อาจจะใช้วิธีการหมั่นฝึกให้สังเกตครูคนอื่นๆ ที่อยู่ในสถานศึกษาจะด้วยการดูแผนผังโครงสร้างการทำงานของสถานศึกษา หรือให้ผังโครงสร้างของแต่ละแผนกอยู่ในสถานที่ สามารถมองหรือพบเห็นได้ ก็จะเป็นอีกหนทางหนึ่งให้ ครูแผนกอื่นไม่ต้องมาบ่นให้ได้ยินภายหลังว่า นักเรียนนักศึกษาไม่ทำความเคารพ อย่างไรก็ตามครูสังเกตการณ์ ก็เป็นอีกหนึ่งแหล่งข้อมูลที่จะสะท้อนให้เห็นว่า นักเรียนฯ ของเรามีพฤติกรรมขณะอยู่ในสถานประกอบการอย่างไร จะด้วยการสังเกตหรือสอบถามจากเพื่อนร่วมงาน พนักงาน ผู้มารับบริการสถานประกอบการนั้นๆ

ข้อกำหนดการนิเทศ (ศูนย์อาชีวศึกษาทวิภาคี สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา, 2557)

1. ข้อกำหนดในการนิเทศ

1.1 การไปนิเทศผู้เรียนในสถานประกอบการตามแผนการฝึก โดยแบ่งเป็นสองกรณี

1.1.1 การนิเทศในประเทศให้ครูนิเทศไปนิเทศในสถานประกอบการแห่งละไม่น้อยกว่าสามครั้งต่อภาคเรียน

1.1.2 กรณีร่วมมือจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีกับต่างประเทศ การนิเทศอาจแบ่งออกเป็นสามวิธี ดังนี้

(1) ให้ครูนิเทศไปนิเทศอย่างน้อยหนึ่งครั้งต่อภาคเรียน

(2) ให้ภาคีเครือข่ายในต่างประเทศเป็นผู้นิเทศแทนต่อภาคเรียน

เรียน

(3) ให้ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการนิเทศต่างประเทศอย่าง

สม่ำเสมอ

1.2 การไปนิเทศการฝึกอาชีพให้เป็นไปตามแผนการฝึกที่จัดทำขึ้น หากการฝึกอาชีพไม่ครบถ้วน สถานศึกษาต้องจัดการฝึกอาชีพให้เป็นไปตามจุดประสงค์สาขาวิชา

1.3 ครูนิเทศต้องผ่านการอบรมการนิเทศการฝึกอาชีพจากสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาหรือผู้ได้รับมอบหมาย

1.4 ชั่วโมงนิเทศการฝึกอาชีพในสถานประกอบการให้คิดเป็นเวลาชั่วโมงสอนปกติ หากชั่วโมงสอนเกินภาระงานที่กำหนดสามารถเบิกค่าสอนเกินภาระงานได้ตามระเบียบของทางราชการ

1.5 การเดินทางไปนิเทศให้เบิกค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการได้ตามระเบียบของกระทรวงการคลัง

2. วัตถุประสงค์ของการนิเทศผู้เรียน

2.1 เพื่อสร้างขวัญกำลังใจให้ผู้เรียน ในการฝึกอาชีพในสถานประกอบการ

2.2 เพื่อติดตามและประเมินความก้าวหน้าของการฝึกอาชีพของผู้เรียน ตลอดจนปรับวิธีการสอนงานให้เหมาะสมโดยคำนึงถึงพื้นฐานความรู้ ความสามารถของผู้เรียนตามความต้องการของสถานประกอบการและความถูกต้องตามมาตรฐานวิชาชีพกำหนด

3. เพื่อวัดและประเมินผลการปฏิบัติงาน ให้คำปรึกษาและช่วยเหลือ ในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานและการปรับตัวเพื่อให้การฝึกอาชีพของผู้เรียนบรรลุประสงค์

4. เพื่อแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นเกี่ยวกับผลการดำเนินงานการจัดการอาชีวศึกษากับสถานประกอบการ

5. เพื่อรวบรวมข้อมูลสถานประกอบการและนำมาประเมินผลเพื่อปรับปรุงการดำเนินงานทวิภาคีของสถานศึกษา

3. คุณสมบัติของครูนิเทศ

3.1 มีคุณธรรมจริยธรรมในวิชาชีพ

3.2 มีบุคลิกภาพและมนุษยสัมพันธ์ที่ดี

3.3 มีความคิดเชิงบวกในการปฏิบัติงานร่วมกับสถานประกอบการ

3.4 มีทักษะการสื่อสารการคิดวิเคราะห์และสังเคราะห์ เพื่อให้งานบรรลุ

วัตถุประสงค์ของทุกฝ่าย

3.5 มีความรับผิดชอบและขยันหมั่นเพียรต่อในหน้าที่

3.6 มีความตรงต่อเวลา และบริการด้วยความรวดเร็ว

3.7 รักษาความลับของผู้เรียนทวิภาคีและสถานประกอบการที่จะเกิดความเสียหาย

4. หน้าที่ของครูนิเทศ

- 4.1 จัดทำแผนการฝึกอาชีพร่วมกับครูฝึก
- 4.2 ให้คำแนะนำ ปรึกษาและแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในสถานประกอบการ
- 4.3 ให้คำปรึกษาในการสอนงานและการประเมินผลแก่ครูฝึก
- 4.4 นิเทศติดตามความก้าวหน้าของผู้เรียนในสถานประกอบการ
- 4.5 ดูแล ติดตามการฝึกอาชีพให้เป็นไปตามแผนการฝึก
- 4.6 รวบรวมข้อมูลที่ได้จากการนิเทศเสนอสถานศึกษาเพื่อร่วมกันแก้ไขปัญหา
- 4.7 ตรวจสอบบันทึกการฝึกอาชีพ
- 4.8 รวบรวมแบบประเมินผลการฝึกอาชีพและสรุปการประเมินการฝึกอาชีพ
- 4.9 ส่งผลการเรียนรายวิชาที่ส่งผู้เรียนฝึกอาชีพ ตามระเบียบสถานศึกษา
- 4.10 รายงานผลการนิเทศตามลำดับชั้น

5. ระเบียบการนิเทศ

5.1 ครูนิเทศต้องได้รับการฝึกอบรมเรื่องการนิเทศการฝึกอาชีพจาก สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาหรือวิทยาลัยต้นสังกัด

5.2 เมื่อชั่วโมงในการออกปฏิบัติการณ์ิเทศและรายงานผลการนิเทศเสร็จสิ้นแล้ว ครูนิเทศสามารถนำมาใช้เป็นเวลาสอนตามตารางสอนปกติและเบิกค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการได้ตามระเบียบที่กระทรวงการคลังกำหนด

6. แผนการนิเทศ

ครูนิเทศและครูฝึกร่วมกันประชุมวางแผนเพื่อจัดทำแผนการนิเทศในแต่ละภาคเรียนโดยกำหนดให้ผู้เรียนได้รับการติดตามจากครูในสถานศึกษาอย่างน้อย 3 ครั้งต่อภาคเรียน

7. ขั้นตอนการนิเทศการฝึกอาชีพ

7.1 ครูนิเทศจัดทำแผนการนิเทศตลอดภาคเรียนตามข้อตกลงร่วมกับครูฝึก กำหนดปฏิทินการนิเทศร่วมกับสถานประกอบการ

7.2 ครูนิเทศเสนอร่างแผนการนิเทศ ผ่านหัวหน้าสาขางาน หัวหน้างานอาชีวศึกษาระบบ ทวิภาคีและรองผู้อำนวยการฝ่ายวิทยาลัย (วิชาการ)

7.3 รองผู้อำนวยการวิทยาลัยฝ่ายวิชาการ หัวหน้าสาขางาน หัวหน้างานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีหัวหน้าพัสดุ ประชุมปรับแผนการนิเทศของครูฝึกแต่ละสาขางานที่ออกสถานประกอบการใกล้กันให้ไปนิเทศร่วมกัน เพื่อประหยัดทรัพยากร

7.4 ผู้อำนวยการสถานศึกษาอนุมัติแผนการนิเทศ

7.5 ครูนิเทศแจ้งแผนการนิเทศไปยังผู้ควบคุมการฝึกและครูฝึกทราบ

7.6 ผู้เกี่ยวข้องเตรียมความพร้อมของเอกสารและยานพาหนะในการนิเทศ

7.7 ครูนิเทศนิเทศและรายงานผลการนิเทศ

7.8 หากผลการฝึกอาชีพของผู้เรียนไม่ครบถ้วนตามแผนการฝึกที่จัดทำขึ้น ให้ครูผู้สอนจัดสอนเสริมและฝึกทักษะเพิ่มเติมให้กับผู้เรียน

8. รายงานผลการนิเทศ

ให้ครูนิเทศรายงานผลการนิเทศผู้เรียนฝึกอาชีพพร้อมประเมินผลการนิเทศ และหากพบพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของผู้เรียน ให้ครูนิเทศรายงานให้ครูที่ปรึกษาทราบเพื่อร่วมกันช่วยเหลือปรับเปลี่ยนพฤติกรรมจรรยาบรรณวิชาชีพ

2.2.8 รูปแบบการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี

ในปัจจุบันการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาครอบคลุมความร่วมมือกับสถานประกอบการทั้งในประเทศและต่างประเทศ โดยแบ่งเป็น 5 model ดังนี้

1. การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีกับสถานประกอบการภายในประเทศ 4 model

Model A การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีเต็มรูปแบบ (ร้อยเปอร์เซ็นต์) ในพื้นที่ คือมีสถานประกอบการในพื้นที่ตั้งสถานศึกษาผู้เรียนทุกคนทุกสาขาวิชา ได้เข้าฝึกอาชีพในสถานประกอบการ

Model B การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีเต็มรูปแบบ(ร้อยเปอร์เซ็นต์)นอกพื้นที่ คือ ไม่มีสถานประกอบการในพื้นที่ตั้งสถานศึกษา ผู้เรียนทุกคนทุกสาขาวิชาได้เข้าฝึกอาชีพในสถานประกอบการโดยจะต้องมีการจัดที่พักใกล้กับสถานประกอบการที่ไปฝึกอาชีพให้แก่ผู้เรียนและมีครูควบคุมดูแล

Model C การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีบางสาขาวิชา

Model D การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีให้แก่พนักงานของสถานประกอบการ

2. การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีต่างประเทศ 1 model

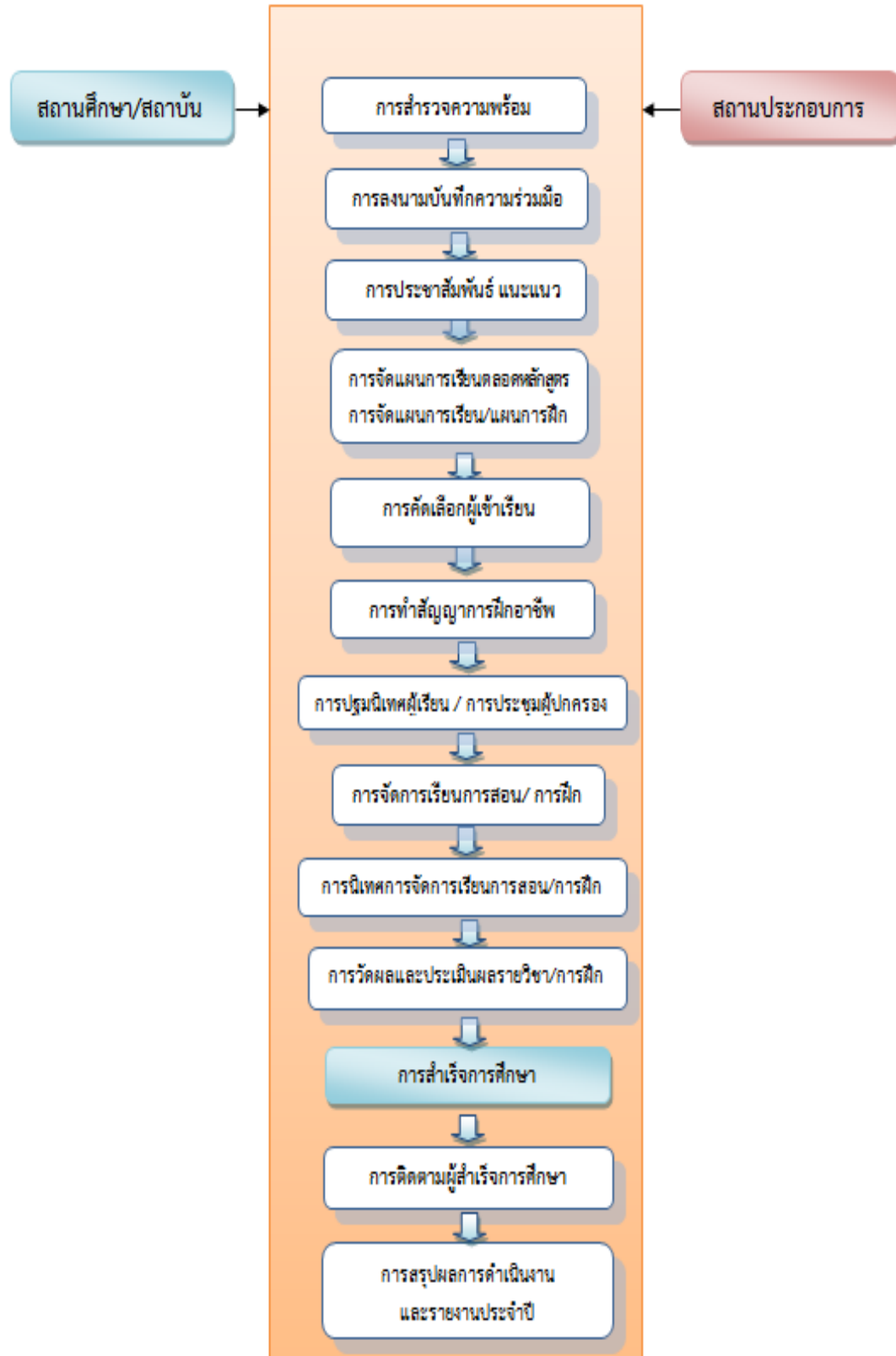
Model E การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีกับสถานประกอบการต่างประเทศ สำหรับการดำเนินการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีระหว่างสถานศึกษา/สถาบัน และสถานประกอบการภายในประเทศ (Model A , B , C , D) มี 13 ขั้นตอน ดังนี้

1. การสำรวจความพร้อม

2. การลงนามบันทึกความร่วมมือ (MOU)
3. การประชาสัมพันธ์ แนะนำ ผู้เรียน
4. การจัดการเรียนตลอดหลักสูตร การจัดการเรียน/แผนการฝึกอาชีพ
5. การคัดเลือกผู้เข้าเรียน
6. การทำสัญญาการฝึกอาชีพ
7. การปฐมนิเทศผู้เรียน / การประชุมผู้ปกครอง
8. การจัดการเรียนการสอน/ การฝึกอาชีพ
9. การนิเทศการจัดการเรียนการสอน/การฝึกอาชีพ
10. การวัดผลและประเมินผลรายวิชา/การฝึกอาชีพ
11. การสำเร็จการศึกษา
12. การติดตามผู้สำเร็จการศึกษา
13. การสรุปผลการดำเนินงานและรายงานประจำปี

สามารถเขียนเป็นแผนผังขั้นตอนการดำเนินการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี
ระหว่างสถานศึกษา/สถาบัน และสถานประกอบการภายในประเทศ ได้ดังแผนภาพที่ 2.1

แผนภาพที่ 2.1 ขั้นตอนการดำเนินการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี
ระหว่างสถานศึกษา/สถาบันและสถานประกอบการภายในประเทศ

2.2.9 ปัจจัยแห่งความสำเร็จในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี

ศูนย์อาชีวศึกษาทวิภาคี สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา(2557) ได้กล่าวว่า ปัจจัยแห่งความสำเร็จในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ประกอบด้วยองค์ประกอบต่างๆ ดังต่อไปนี้

1. นโยบาย

ตามที่รัฐบาลมอบนโยบายให้สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีเพื่อเพิ่มปริมาณและคุณภาพผู้เรียนในระบบทวิภาคีให้มีสมรรถนะตรงตามความต้องการของสถานประกอบการ สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาได้ดำเนินการขยายยกระดับการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี สร้างแรงจูงใจให้สถานประกอบการร่วมมือด้วยมาตรการสิทธิประโยชน์ทางภาษี ยกย่องเชิดชูเกียรติ จัดทำประกาศ ระเบียบ กฎหมาย ข้อกำหนดต่าง ๆ เพื่อเชื่อมโยงกระทรวงและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีนั้น ในระดับสถานศึกษาควรกำหนดเป็นนโยบายวางแผนปฏิบัติการประจำปี โดยมุ่งเน้นการขับเคลื่อนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีเป็นสำคัญให้สอดคล้องกับนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา สนับสนุน ส่งเสริม สร้างความรู้ความเข้าใจและสร้างความตระหนักให้แก่บุคลากรของสถานศึกษา

2. ผู้เรียน

สถานศึกษาและสถานประกอบการ ร่วมกันประชาสัมพันธ์ แนะนำให้ความรู้ความเข้าใจกับเรียนที่ศึกษาในระบบทวิภาคี คัดเลือกผู้เรียนตามความต้องการของสถานประกอบการ พัฒนาผู้เรียนให้มีลักษณะอันพึงประสงค์ สอดคล้องตามกรอบมาตรฐานอาชีวศึกษาและกรอบคุณวุฒิวิชาชีพแต่ละระดับ จัดการเรียนการสอน อาชีวศึกษาระบบทวิภาคี โดยยึดตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่องการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีเป็นสำคัญ

3. ครูผู้สอนและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง

มีการส่งเสริม สนับสนุน ให้ครูผู้สอนและบุคลากรที่เกี่ยวข้องในสาขาวิชาชีพ ได้รับการพัฒนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้วิทยาการเทคโนโลยีที่ทันสมัยจากสถานประกอบการ นำมาประยุกต์ใช้และพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนให้ทันต่อสภาพการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป

4. สถานศึกษา

ให้การสนับสนุนทรัพยากรในการบริหารจัดการการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ส่งเสริมบุคลากรที่เกี่ยวข้อง ให้มีความรู้ ความเข้าใจ พัฒนาระบบการบริหารจัดการแบบเครือข่ายในการประสานงานร่วมกับสถานประกอบการให้เป็นแหล่งเรียนรู้ที่ทันสมัย สร้างนวัตกรรมและงานวิจัยที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาประเทศ

5. สถานประกอบการ

สถานประกอบการต้องมีความรู้ ความเข้าใจในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี มีส่วนร่วมในการคัดเลือกผู้เรียนระบบทวิภาคี ตามสมรรถนะที่สถานประกอบการต้องการ ส่งเสริม สนับสนุน ครูฝึก ในสถานประกอบการ สนับสนุนทรัพยากรการจัดการศึกษา โดยร่วมมือสถานศึกษาพัฒนาองค์ความรู้ ถ่ายทอดเทคโนโลยีใหม่ๆให้แก่ผู้เรียน จัดสวัสดิการที่จำเป็น รวมทั้งจัดสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน

6. ผู้ปกครอง

ผู้ปกครองควรมีความรู้ ความเข้าใจ ส่งเสริม สนับสนุนผู้เรียนระบบทวิภาคี ให้ความร่วมมือกับสถานศึกษาและสถานประกอบการ ให้ความเชื่อมั่นในการจัดการเรียนการสอน การฝึกอาชีพ ประโยชน์ที่ได้รับและการมีงานทำหลังผู้เรียนสำเร็จการศึกษา

2.2.10 แนวปฏิบัติการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่องมาตรฐานการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี พ.ศ. 2557

ศูนย์อาชีวศึกษาทวิภาคี สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา(2557) ระบุ แนวปฏิบัติการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่องมาตรฐานการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี พ.ศ. 2557 ดังนี้

1. หลักการและวัตถุประสงค์การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี

ตามพระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ. 2551 มาตรา 8 กล่าวไว้ว่า การศึกษาระบบทวิภาคีเป็นการจัดการศึกษาวิชาชีพที่เกิดจากข้อตกลงระหว่างสถานศึกษาอาชีวศึกษาหรือสถาบันกับสถานประกอบการรัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานของรัฐ ในเรื่องการจัดหลักสูตร การเรียนการสอน การวัดและประเมินผล

โดยผู้เรียนใช้เวลาส่วนหนึ่งในสถานศึกษาอาชีวศึกษาหรือสถาบัน และเรียนภาคปฏิบัติในสถานประกอบการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานของรัฐโดยมีการจัดแผนการเรียน แผนการฝึกอาชีพ การฝึกทำงาน การวัดผลและการประเมินผลเพื่อมุ่งเน้นผลิตผู้สำเร็จการศึกษาในระดับฝีมือ ระดับเทคนิคและระดับเทคโนโลยี ให้เป็นผู้มีความรู้ความเข้าใจมีทักษะ มีคุณธรรม จริยธรรม จรรยาบรรณ วิชาชีพและกิจนิสัยที่เหมาะสม ปฏิบัติงานได้จริง ปฏิบัติงานที่ใช้เทคนิคในการทำงาน สร้างและพัฒนางาน วางแผน จัดการพัฒนาตนเองและทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ให้มีความก้าวหน้าทางวิชาการและวิชาชีพ มีสมรรถนะนำไปปฏิบัติงานหรือประกอบอาชีพอิสระได้ตามมาตรฐานการศึกษาวิชาชีพและมาตรฐานสมรรถนะของสาขาวิชานั้นๆ โดยสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และแผนการศึกษาแห่งชาติ

2. คุณภาพของผู้สำเร็จการศึกษา

ทุกระดับคุณวุฒิ ประเภทวิชาและสาขาวิชาในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีต้องครอบคลุมอย่างน้อยสามด้าน ทั้งด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ด้านสมรรถนะหลักและสมรรถนะทั่วไปและด้านสมรรถนะวิชาชีพตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง กรอบมาตรฐานคุณวุฒิอาชีวศึกษาแห่งชาติที่กำหนดและมีคุณลักษณะพิเศษ ดังนี้

2.1 สามารถปฏิบัติงานในสาขาวิชาที่ฝึกอาชีพได้ทันที

2.2 มีสมรรถนะเป็นไปตามมาตรฐานคุณวุฒิอาชีวศึกษาแต่ละสาขาในแต่ละระดับ

3. โครงสร้างหลักสูตร จำนวนหน่วยกิต การคิดหน่วยกิตต่อภาคเรียน และการจัดการ

3.1 โครงสร้างหลักสูตร จำนวนหน่วยกิตและการคิดหน่วยกิตให้เป็นไปตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง มาตรฐานคุณวุฒิอาชีวศึกษาแต่ละระดับ

3.2 การฝึกอาชีพในสถานประกอบการโดยมีระยะเวลาไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของการจัดการศึกษาแต่ละระดับ

4. ผู้สอนและบุคลากรสนับสนุนการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี

4.1 คุณสมบัติผู้สอนให้เป็นไปตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง มาตรฐานคุณวุฒิอาชีวศึกษาแต่ละระดับ

4.2 ครูผู้สอนวิชาชีพในสาขาวิชาของสถานศึกษาที่จัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีไม่น้อยกว่าร้อยละยี่สิบต้องได้รับการพัฒนาวิชาชีพที่สอนไม่น้อยกว่าสี่สิบชั่วโมงต่อคนต่อปีการศึกษา จากสถานประกอบการที่ร่วมจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี

4.3 สถานศึกษาจัดให้มีผู้ที่มีประสบการณ์ มีความชำนาญ มีความเชี่ยวชาญด้านวิชาชีพมาถ่ายทอดทักษะประสบการณ์และความรู้แก่ผู้เรียน ผู้สอนไม่น้อยกว่าสองครั้งๆ ละ ไม่ต่ำกว่าสองชั่วโมง ต่อสาขาวิชาต่อภาคเรียน

5. ทรัพยากรการเรียนการสอนและการจัดการ

5.1 สถานศึกษาและสถานประกอบการต้องมีวัสดุ ครุภัณฑ์ พื้นที่และอุปกรณ์การศึกษาสำหรับผู้เรียนเพียงพอต่อการจัดการเรียนการสอนและการฝึกอาชีพ

5.2 สถานศึกษาต้องมีครูนิเทศวิชาชีพสาขานั้นๆ

5.3 สถานประกอบการต้องมีบุคลากรผู้ประสานงาน และครูฝึก

6. สถานศึกษาที่จัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี

6.1 ผู้บริหารและบุคลากรในสถานศึกษาต้องส่งเสริมสนับสนุนการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง

6.2 จัดการเรียนในสาขาวิชาตรงความต้องการสถานประกอบการ

6.3 ทำบันทึกข้อตกลงความร่วมมือระหว่างสถานศึกษาและสถานประกอบการ

6.4 ให้ผู้เรียนทำสัญญาการฝึกอาชีพกับสถานประกอบการ

6.5 ทำแผนการเรียน แผนการฝึกอาชีพและแผนการนิเทศร่วมกับสถานประกอบการ

ตลอดหลักสูตร

6.6 ปฐมนิเทศก่อนการฝึกอาชีพและปัจฉิมนิเทศหลังเสร็จสิ้นการฝึกอาชีพ

6.7 เตรียมความพร้อมผู้เรียนก่อนการฝึกอาชีพ

6.8 มีครูนิเทศการฝึกอาชีพในสถานประกอบการ

6.9 การกำกับติดตามและประเมินผลการฝึกอาชีพร่วมกับสถานประกอบการ

6.10 ประชาสัมพันธ์การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีให้กับสถานประกอบการ ผู้เรียน

และผู้ปกครองทราบ

7. สถานประกอบการที่จัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี

7.1 ส่งเสริม สนับสนุนการจัดกิจกรรมพัฒนาให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์

7.2 ลักษณะงานที่ฝึกอาชีพต้องสอดคล้องกับการเรียนรู้ในสาขาวิชาที่ผู้เรียนกำลังศึกษา

7.3 ทำบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ ระหว่างสถานประกอบการกับสถานศึกษา

7.4 ทำสัญญาการฝึกอาชีพระหว่างผู้เรียนกับสถานประกอบการ

7.5 ทำแผนการเรียน แผนการฝึกอาชีพและแผนการนิเทศร่วมกับสถานศึกษาตลอด

หลักสูตร

7.6 ประเมินการฝึกอาชีพร่วมกับสถานศึกษา

7.7 มีครูฝึกในสถานประกอบการ

7.8 มีผู้ควบคุมการฝึกอาชีพ

7.9 มีผู้ประสานงานการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของสถานประกอบการ

7.10 ประชาสัมพันธ์การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีให้กับผู้เรียน ผู้ปกครองและ

ชุมชน

7.11 มีสวัสดิการและค่าตอบแทนที่เหมาะสมให้กับผู้เรียน ตามข้อตกลงระหว่างสถาน

ประกอบการและสถานศึกษา

8. ครูฝึกในสถานประกอบการ

8.1 มีคุณสมบัติตามกฎหมายว่าด้วยการอาชีวศึกษา

8.2 การฝึกอาชีพระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพและประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ต้องมีครูฝึกหนึ่งคนต่อผู้เรียนไม่เกินสิบคน ระดับปริญญาตรี ต้องมีครูฝึกหนึ่งคน ต่อผู้เรียนไม่เกินแปดคน

8.3 ได้รับการแต่งตั้งให้เป็นครูฝึกตามหลักเกณฑ์ ที่คณะกรรมการการอาชีวศึกษากำหนด

9. คุณสมบัติของผู้เรียน

9.1 เป็นไปตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการจัดการศึกษาและการประเมินผลการศึกษา

9.2 เป็นผู้ได้รับการคัดเลือกจากสถานศึกษาและสถานประกอบการ

10. การจัดการเรียนการสอนและการฝึกอาชีพของสถานประกอบการ

10.1 การจัดการเรียนการสอนและการฝึกอาชีพต้องเป็นไปตามจุดประสงค์สาขาวิชาและมาตรฐานคุณวุฒิอาชีวศึกษาแต่ละสาขาในแต่ละระดับ

10.2 ผู้เรียนมีการบันทึกการฝึกอาชีพ แฟ้มสะสมผลงาน บันทึกคุณธรรมจริยธรรมและจิตอาสาให้เป็นไปตามแบบที่สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษากำหนด

11. ข้อกำหนดในการนิเทศ

11.1 การไปนิเทศผู้เรียนในสถานประกอบการตามแผนการฝึก โดยแบ่งเป็นสองกรณี คือ

11.1.1 การนิเทศในประเทศ ให้ครูนิเทศไปนิเทศในสถานประกอบการ แห่งละไม่น้อยกว่า 3 ครั้งต่อภาคเรียน

11.1.2 กรณีร่วมมือจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีกับต่างประเทศ การนิเทศอาจแบ่งออกเป็น 3 วิธี คือ

(1) ให้ครูนิเทศไปนิเทศอย่างน้อยหนึ่งครั้งต่อภาคเรียน

(2) ให้ภาคีเครือข่ายในต่างประเทศเป็นผู้นิเทศแทนต่อภาคเรียน

(3) ให้ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการนิเทศต่างประเทศอย่างสม่ำเสมอ

11.2 การไปนิเทศการฝึกอาชีพให้เป็นไปตามแผนการฝึกที่จัดทำขึ้น หากการฝึกอาชีพไม่ครบถ้วน สถานศึกษาต้องจัดการฝึกอาชีพให้เป็นไปตามจุดประสงค์สาขาวิชา

11.3 ครูนิเทศต้องผ่านการอบรมการนิเทศการฝึกอาชีพจากสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาหรือผู้ได้รับมอบหมาย

11.4 ชั่วโมงนิเทศการฝึกอาชีพในสถานประกอบการให้คิดเป็นเวลาชั่วโมงสอนปกติ หากชั่วโมงสอนเกินภาระงานที่กำหนดสามารถเบิกค่าสอนเกินภาระงานได้ตามระเบียบของทางราชการ

11.5 การเดินทางไปนิเทศให้เบิกค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการได้ตามระเบียบของกระทรวงการคลัง

12. การวัดผลและประเมินผลการเรียนและการสำเร็จการศึกษา

12.1 ให้เป็นไปตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการจัดการศึกษาและประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรแต่ละระดับ

12.2 การวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ ให้ดำเนินการอย่างเป็นระบบและใช้วิธีการประเมินอย่างหลากหลายตามสภาพจริง สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตรและกิจกรรมการเรียนการสอน การฝึกอาชีพโดยคำนึงถึงพัฒนาการของผู้เรียนและสมรรถนะที่ต้องการ

13. การประกันคุณภาพ

13.1 การประกันคุณภาพหลักสูตร

13.1.1 ให้ทุกหลักสูตรต้องกำหนดระบบการประกันคุณภาพไว้ให้ชัดเจนครอบคลุมทั้งคุณภาพผู้สำเร็จการศึกษา การบริหารหลักสูตร ทรัพยากรการจัดการอาชีวศึกษา ความต้องการกำลังคนของตลาดแรงงาน

13.1.21 กำหนดสมรรถนะรายวิชา โดยปรับปรุงรายวิชาเดิมหรือพัฒนารายวิชาใหม่ให้สอดคล้องกับความต้องการของสถานประกอบการ

13.2 การประกันคุณภาพผู้สำเร็จการศึกษา

13.2.11 มีคุณวุฒิตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง มาตรฐานคุณวุฒิอาชีวศึกษาแต่ละระดับ

13.2.2 มีทักษะและความสามารถในการกำกับดูแล มีความเชี่ยวชาญในการแก้ไขปัญหาการปฏิบัติงาน

13.2.31 สถานประกอบการมีความพึงพอใจในศักยภาพผู้สำเร็จการศึกษา

13.2.41 มีใบรับรองการฝึกอาชีพจากสถานประกอบการ องค์กรเอกชน สมาคม องค์กรวิชาการหรือองค์กรวิชาชีพ

2.2.11 นโยบายของรัฐบาลที่เกี่ยวข้องกับอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี

นโยบายของรัฐบาลที่เกี่ยวข้องกับอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี(จาตุรนต์ ฉายแสง, 2556) มีดังนี้

1. ให้ขยายขอบเขตความร่วมมือระบบทวิภาคี

หลักเกณฑ์และวิธีการด้านอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีเพื่อขับเคลื่อนความร่วมมือระหว่าง สอศ. กับภาคเอกชน ควรจะต้องขยายขอบเขตการทำงานมากกว่าที่เป็นอยู่ เพราะประเทศกำลังอยู่ในช่วงที่ต้องปรับตัวและเพิ่มขีดความสามารถทางการแข่งขันในภาวะที่โลกเกิดเปลี่ยนแปลงและเกิดภาวะวิกฤตด้านเศรษฐกิจ รวมทั้งเกิดการรวมกลุ่มประเทศที่มีศักยภาพ เช่น ทวีปเอเชีย ไทย ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของเอเชียและอาเซียน จึงต้องปรับตัวในด้านต่างๆ เช่น โครงสร้างขั้นพื้นฐาน Logistics ซึ่งรัฐบาลกำลังจะดำเนินการด้วยงบประมาณมหาศาล มีสิ่งหนึ่งที่ต้องดำเนินการและขาดไม่ได้คือ "การพัฒนากำลังคน" ซึ่งนำมาสู่การให้ความสำคัญด้านอาชีวศึกษาในการสร้างและพัฒนาแรงงานที่มีฝีมือและมีทักษะที่จำเป็น

2. เน้นความร่วมมือกับภาคเอกชนทั้งระบบ

ควรมีความร่วมมือในความหมายที่กว้างกว่าการจัดการศึกษาทวิภาคี กล่าวคือความร่วมมือกับภาคเอกชนทั้งภาคการผลิตและภาคบริการซึ่งเป็นผู้ใช้คน ต้องร่วมมือกันตั้งแต่ต้นคือความต้องการกำลังคน หากจะเป็นการดีต้องร่วมกันกำหนดคุณลักษณะ สมรรถนะ

ความสามารถ รวมทั้งหลักสูตร การฝึกอบรม การทดสอบ และวิชาเรียนต่างๆ เพื่อให้ได้คนในแบบที่ต้องการ ซึ่งจะต้องดำเนินการทั้งระบบโดยเริ่มต้นจากเอกชนเป็นหลัก

3. ระบบคุณวุฒิวิชาชีพ ต้องการให้เกิดการออกแบบคนตามความต้องการ

มีการกำหนดคุณลักษณะ นอกจากนี้ในวิทยาลัยต่างประเทศ เช่น วิทยาลัยโพลีเทคนิคประเทศสิงคโปร์ มีบริษัทด้านอิเล็กทรอนิกส์ เช่น โมโตโลรา อีริคสัน ฯลฯ นำเนื้อหาการเรียน อุปกรณ์ มาสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนแก่สถานศึกษา เพื่อให้สถานศึกษาผลิตคนแก่บริษัท ซึ่งคนเหล่านี้ไม่ได้จบปริญญาตรีแต่ได้รับเงินเดือนสูงกว่าระดับปริญญาตรีมาก

เจตนาของระบบคุณวุฒิวิชาชีพ ต้องการให้เกิดการออกแบบคนตามความต้องการ เช่น ต้องการคนแบบใดต้องสอนอะไร อบรมอย่างไร มีทักษะด้านใด ซึ่งเอกชนและรัฐบาลจะประเมินได้ว่า จะจ้างคนลักษณะเช่นนี้หรือไม่ และจ้างเงินเดือนเท่าใด แต่ระบบนี้ทางราชการยังไม่ไปไกล ก็เป็นเรื่องที่จะพยายามผลักดันต่อไป แต่จะดำเนินการกับเอกชนอย่างไม่เป็นทางการไปก่อน

4. การผลิตกำลังคนของอาชีวศึกษา เน้นความสามารถ มีทักษะที่ภาคเอกชนยอมรับ

ไม่ควรผลิตกำลังคนเพื่อได้วุฒิปริญญาตรีหรือรับรายได้ 15,000 บาทเท่านั้น แต่ต้องผลิตคนที่มีความสามารถ มีทักษะที่ภาคเอกชนยอมรับเข้าทำงาน เพราะเชื่อมั่นว่าจะสามารถเพิ่มกำไรให้แก่บริษัทได้ สามารถให้เงินเดือนเกิน 15,000 บาทได้ ซึ่งจะเชื่อมโยงไปถึงภาพพจน์ของอาชีวศึกษาที่ดีขึ้น เมื่อจบแล้วมีงานทำที่ดี ทั้งในบริษัทชั้นนำ เช่น เบ็นซ์ ฯลฯ พร้อมทั้งมีโอกาสไปอบรมที่ต่างประเทศด้วย สิ่งเหล่านี้จะทำให้คนสนใจอาชีวะมากขึ้น เพราะเรียนจบแล้วมีงานทำ มีเงินเดือนสูง

นอกจากนี้ ควรมีการหารือกับภาคเอกชนเพื่อสนับสนุนการศึกษาแก่แรงงานที่จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ซึ่งอาจจะให้ สอศ.เป็นผู้จัดการศึกษา หรืออาจจะร่วมกันจัดกับภาคเอกชน เพื่อเพิ่มสัดส่วนผู้เรียนสายอาชีวศึกษาอีกทางหนึ่งด้วย

5. การตั้งเป้าหมายสายอาชีวะต่อสามัญ 50: 50 เป็นเรื่องยาก แต่ต้องทำ

การตั้งเป้าหมายผู้เรียนสายอาชีวศึกษาต่อสามัญ 50: 50 ถือว่าเป็นเรื่องยาก แต่ก็ต้องทำเพราะหากปล่อยให้เป็นอย่างนี้สัดส่วนอาจจะลดเหลือ 30:70 ได้ ซึ่งเป็นสัดส่วนที่ไม่ตรงกับความต้องการของประเทศ และในความเป็นจริงต้องการตั้งเป้าหมายผู้เรียนสายอาชีวศึกษาต่อสามัญไว้ที่ 51:49 เพื่อเป็นการส่งสัญญาณว่า เรากำลังให้ความสำคัญกับการศึกษาด้านใด ประเทศจะไปรอดต้องทำอย่างไร นอกจากนี้อาจจะต้องมีการแนะนำการเรียนต่อสายอาชีวะในโรงเรียนต่างๆ เพื่อให้ความรู้ว่า อาชีวะมีความสำคัญและมีอนาคตอย่างไร ไม่ใช่ดึงเด็กไว้เพื่อจะได้ค่าใช้จ่ายรายหัวจำนวนมาก ในเรื่องนี้อาจจะต้องไปปรับแก้ระเบียบเรื่องค่าใช้จ่ายรายหัว เพื่อไม่ให้เด็กถูกสอนให้เรียนเฉพาะสายสามัญเพื่อไปตกงานในอนาคต

6. หลักเกณฑ์ระบบทวิภาคีต้องเป็นสากล เอื้อต่อภาคเอกชน โดยแสวงหาความร่วมมือมากขึ้น

ในปัจจุบันที่ได้ดำเนินการระบบทวิภาคีเป็นเรื่องที่ดีที่มีความร่วมมือกับสถานประกอบการทั้งในประเทศและต่างประเทศ แต่จะขอให้มีการขยายและยกระดับความร่วมมืออย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง โดยเชิญเอกชนมาร่วมมือและใช้ความต้องการของเอกชนเป็นที่ตั้ง มีการตั้งโจทย์ให้ยากขึ้น หลักสูตรจะต้องมีคุณสมบัติ (Qualification) ที่มีความเป็นสากลและมีคุณภาพสูงขึ้น รวมทั้งหลักเกณฑ์ซึ่งที่ประชุมครั้งนี้จะพิจารณาให้มีความสอดคล้องกับแนวความคิดนี้ด้วย โดยขอให้คิดถึงการขยายความร่วมมือใน Scale ที่สูงขึ้น มีความร่วมมือมากขึ้นได้อย่างไร อีกทั้งหลักเกณฑ์ต่างๆ ควรส่งเสริมเอื้ออำนวยให้ทำงานได้ง่ายขึ้นและประสบความสำเร็จได้จริง ซึ่งอาชีพจะต้องเป็นผู้ส่งเสริมสนับสนุน และแสวงหาความร่วมมือ มิฉะนั้นผู้ประกอบการรายใหญ่ก็จะอาจจะผลิตเองจ้างเองเพราะผู้จบจะมึนงานทำโดยไม่ต้องพึ่งพาระบบ แต่ผู้ประกอบการขนาดกลางขนาดเล็กทำไม่ได้เพราะ Scale ไม่เพียงพอจึงต้องให้อาชีพเข้ามาช่วย

การออกระเบียบต่างๆ จึงขอให้เอื้ออำนวยต่อความร่วมมือกับภาคเอกชนให้ได้มากที่สุด กฎระเบียบใดที่เป็นอุปสรรคก็ควรจะต้องปรับและลด ซึ่งในส่วนของ สอศ.เองก็พบอุปสรรคเรื่องกฎระเบียบของครุสภา ตัวอย่างเช่น หากต้องการวิศวกรเข้ามาสอนในหลักสูตรระยะสั้น แต่กฎระเบียบไม่สามารถให้เข้ามาสอนได้ จึงต้องการให้มีการผ่อนผันในเรื่องนี้ หรือมากกว่านั้นก็ต้องแก้กฎหมาย เพื่อให้เราสามารถใช้ทรัพยากรบุคคลที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์อย่างเต็มที่

นโยบายและยุทธศาสตร์การขับเคลื่อนการพัฒนาอาชีวศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา, 2554) มีดังนี้

การกำหนดนโยบายการพัฒนาอาชีวศึกษา 4 ด้าน ได้มีการทบทวนสภาพปัญหาในปัจจุบัน ด้านการผลิตกำลังคนอาชีวศึกษาสู่ตลาดแรงงาน โดยสามารถกำหนดยุทธศาสตร์การขับเคลื่อนนโยบายอาชีวศึกษาสู่การปฏิบัติ ดังต่อไปนี้

นโยบายที่ 1 มุ่งสร้าง/ผลิตกำลังคนด้านอาชีวศึกษา ให้ตอบสนองความต้องการของตลาด

ยุทธศาสตร์ที่ 1 ด้านผู้เรียน

ด้านผู้เรียน กลุ่มที่ 1 “ผู้อยู่ในระบบการศึกษา”

แผนยุทธศาสตร์

- พัฒนาคุณภาพผู้เรียนในทุกมิติให้สัมพันธ์กับความต้องการของตลาดแรงงาน
- สร้างโอกาสการเรียนรู้ต่ออาชีวศึกษาตั้งแต่ระดับมัธยมต้น
- สนับสนุนให้ผู้เรียนจบ ปวช. สามารถเรียนต่อในระดับ ปวส. ในระบบทวิภาคี
- เตรียมความพร้อมผู้เรียนในการเข้าสู่ตลาดแรงงานในระดับสากล

มาตรการ/กลยุทธ์ ซึ่งเป็นกลไกสนับสนุนแผนยุทธศาสตร์ ดังนี้

1. ผลิตและพัฒนากำลังคนให้มีสมรรถนะ ได้มาตรฐานในระดับสากล
2. ส่งเสริมและพัฒนาการจัดการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพด้วยรูปแบบที่หลากหลาย ทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาระบบทวิภาคี
3. ส่งเสริมและเพิ่มช่องทางการเรียนต่ออาชีวศึกษาตั้งแต่ระดับมัธยมต้น
4. พัฒนาการจัดการเรียนการสอนและการฝึกอบรมวิชาชีพโดยเชื่อมโยงความร่วมมือทั้งภาครัฐและภาคเอกชน
5. พัฒนาคุณภาพและสมรรถนะผู้เรียนให้เป็นที่ยอมรับของตลาดแรงงาน และสังคมทั้งในประเทศและภูมิภาคอาเซียน
6. จัดหาแหล่งเงินสนับสนุนทุนการศึกษาให้ผู้ที่มีสนใจและคนเก่งได้ศึกษาในระดับ ปวส. และปริญญาตรีสายปฏิบัติการ

ด้านผู้เรียน กลุ่มที่ 2 “ผู้อยู่นอกระบบการศึกษา”

แผนยุทธศาสตร์

- เพิ่มโอกาสการเรียนรู้และการฝึกอบรมวิชาชีพให้กับกลุ่มผู้อยู่นอกระบบการศึกษา (อาทิ ผู้พิการ ผู้ด้อยโอกาสผู้ว่างงาน ฯลฯ)

มาตรการ/กลยุทธ์ ซึ่งเป็นกลไกสนับสนุนแผนการขับเคลื่อนดังกล่าว มีดังนี้

1. ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพให้ผู้อยู่นอกระบบการศึกษา เพื่อให้สามารถสร้างงาน สร้างรายได้
2. จัดการศึกษาวิชาชีพที่หลากหลายรูปแบบเพื่อสร้างโอกาสให้แก่ผู้ด้อยโอกาส คนพิการ ผู้สูงอายุ ฯลฯ อย่างทั่วถึง และเสมอภาค
3. ส่งเสริม สนับสนุน และร่วมมือพัฒนาการจัดการอาชีวศึกษาและฝึกอบรมวิชาชีพตลอดชีวิตให้แก่ผู้อยู่นอกระบบการศึกษา ร่วมกับหน่วยงานอื่น ตามโครงการพระราชดำริ และโครงการตามนโยบายและยุทธศาสตร์

ด้านผู้เรียน กลุ่มที่ 3 “ประชาชนทั่วไป”

แผนยุทธศาสตร์

- สร้างฐานการค้นพบทักษะของตนเองตั้งแต่วัยเยาว์ ในทุกระดับการศึกษา ทุกกลุ่มเป้าหมาย ทั้งในและนอกระบบ

- สนับสนุนการใช้องค์ความรู้ด้านวิชาชีพเพื่อการพัฒนาต่อยอดอาชีพเดิมหรือสร้างอาชีพใหม่ และการเรียนรู้ตลอดชีวิต

มาตรการ/กลยุทธ์ ซึ่งเป็นกลไกสนับสนุนแผนการขับเคลื่อนดังกล่าว มีดังนี้

1. พัฒนาศักยภาพสถานศึกษาให้เป็นแหล่งเรียนรู้และให้บริการทางวิชาชีพแก่ชุมชนและสังคม

2. สร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ด้านอาชีพ
3. ส่งเสริมผู้มีความสามารถให้มีโอกาสพัฒนาวิชาชีพสูงสุด
4. พัฒนากำลังคนระดับกลางให้มีความรู้และสมรรถนะได้มาตรฐาน
5. ส่งเสริมการเรียนรู้วิชาชีพตลอดชีวิต ที่เหมาะสมตามศักยภาพของผู้เรียน
6. ถ่ายทอดองค์ความรู้ นวัตกรรมและเทคโนโลยี สิ่งประดิษฐ์ไปสู่ชุมชน และพัฒนาต่อยอดสู่อุตสาหกรรมเชิงพาณิชย์เพื่อเพิ่มศักยภาพการแข่งขันระดับสากล
7. ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพเพื่อลดช่องว่างและฐานะทางสังคม ตลอดจนการสร้างความเสมอภาคในสังคม

ยุทธศาสตร์ที่ 2 ด้านผู้ปกครองนักเรียน

แผนยุทธศาสตร์

- เร่งปรับภาพลักษณ์ ทักษะคนดี ค่านิยมและสร้างการยอมรับของสังคมที่มีต่อการเรียนสายอาชีพด้วยกระบวนการเชิงคุณภาพ

มาตรการ/กลยุทธ์ ซึ่งเป็นกลไกสนับสนุนแผนการขับเคลื่อนดังกล่าว มีดังนี้

1. ส่งเสริมให้มีการสร้างรายได้ระหว่างเรียนเพื่อเพิ่มทุนประสบการณ์ของผู้เรียน และลดภาระค่าใช้จ่ายของผู้ปกครอง
2. พัฒนาระบบการแนะแนวเชิงรุกเพื่อให้สามารถเข้าถึง พ่อ แม่ ผู้ปกครอง และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง
3. ประชาสัมพันธ์เผยแพร่ภาพลักษณ์เชิงคุณภาพไปยังกลุ่มเป้าหมายให้เห็นความสำคัญของการเรียนอาชีวศึกษา

ยุทธศาสตร์ที่ 3 ด้านผู้ประกอบการ

แผนยุทธศาสตร์

- ปรับโครงสร้างค่าตอบแทนสำหรับผู้เรียนจบอาชีวศึกษา โดยยึดสมรรถนะและ ในการทำงานมากกว่าคุณวุฒิทางการศึกษา

มาตรการ/กลยุทธ์ ซึ่งเป็นกลไกสนับสนุนแผนการขับเคลื่อนดังกล่าว มีดังนี้

1. สร้างความตระหนัก ให้ความสำคัญ และยอมรับ ในการร่วมมือกับสถานประกอบการ องค์กรวิชาชีพ และผู้จ้างงาน เพื่อพัฒนาคุณภาพและทักษะผู้เรียนที่เชื่อมโยงกับระบบคุณวุฒิวิชาชีพ
2. สร้างเครือข่ายความร่วมมือทั้งในและต่างประเทศ ในการจัดการอาชีวศึกษาที่ได้มาตรฐาน ในระดับนานาชาติ
3. ส่งเสริมและสร้างเครือข่ายความร่วมมือเพื่อบ่มเพาะผู้ประกอบการรุ่นใหม่

ตัวบ่งชี้การดำเนินงานตามนโยบายที่ 1

1. ผู้สำเร็จอาชีวศึกษามีสมรรถนะที่พึงประสงค์สอดคล้องกับคุณลักษณะที่กำหนดภายใต้การปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง
2. ผู้สำเร็จอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีเพิ่มขึ้น
3. ผู้สำเร็จอาชีวศึกษามีงานทำเพิ่มขึ้น
4. ความพึงพอใจของผู้สำเร็จอาชีวศึกษาในการประกอบอาชีพเพิ่มขึ้น
5. สัดส่วนผู้เรียนอาชีวศึกษา : สามัญศึกษา เพิ่มขึ้น
6. มีกิจกรรมที่จัดร่วมกับผู้ประกอบการและเครือข่ายที่ส่งผลต่อความสำเร็จในเชิงยุทธศาสตร์
7. ความพึงพอใจของผู้ประกอบการในการจ้างงาน
8. ความร่วมมือกับภาคีเครือข่ายในการจัดการเรียนการสอนเพิ่มขึ้น

นโยบายที่ 2 พัฒนาครูยุคใหม่ ครูพันธุ์ใหม่ ครูสาขาขาดแคลน

ยุทธศาสตร์ที่ 4 ครูในสถานศึกษา (ครูวิชาชีพ และครูวิชาพื้นฐาน)

ครูที่สอนในปัจจุบัน

แผนยุทธศาสตร์

- เพิ่มขีดความสามารถของครูในการสอนวิชาชีพโดยการฝึกอบรมในสถานประกอบการ และการปรับบทบาทการสอนแนวใหม่

- เพิ่มสมรรถนะครูในการสืบค้น เรียนรู้และพัฒนาตนเองเพื่อให้รู้ทันการเปลี่ยนแปลงอย่างยั่งยืน

แก้ปัญหาครูขาดแคลน

แผนยุทธศาสตร์

- รับสมัคร/คัดเลือก โดยไม่ต้องรอการสอบบรรจุ

- รับโอนหรือจัดหาผู้มีประสบการณ์มาเป็นครู

มาตรการ/กลยุทธ์ ซึ่งเป็นกลไกสนับสนุนแผนการขับเคลื่อนดังกล่าว มีดังนี้

1. พัฒนาศักยภาพพื้นฐาน ด้านภาษาเพื่อการสื่อสาร วิทยาการเทคโนโลยีสมัยใหม่ การวิจัยและพัฒนา และการบริหารจัดการของผู้บริหาร ครู บุคลากรการอาชีวศึกษาอย่างต่อเนื่อง สม่่าเสมอเป็นระบบ โดยเชื่อมโยงความสามารถในงานสอน การพัฒนาวิชาการ และการบริหารจัดการ

2. พัฒนาครูในสถานศึกษาเพื่อรองรับมาตรฐานสมรรถนะ วิทยฐานะ ของคุรุสภา กคศ. และที่เกี่ยวข้อง

3. พัฒนาครูในสถานศึกษาทั้งครูวิชาชีพ และครูวิชาพื้นฐานโดยการปฏิบัติงานในสถานประกอบการ

4. พัฒนาศักยภาพหน่วยงานที่รับผิดชอบการพัฒนาบุคลากรให้มีความทันสมัย และมีความพร้อมในการพัฒนาบุคลากรในหลากหลายรูปแบบ
5. สร้างความก้าวหน้าในวิชาชีพ สร้างขวัญและกำลังใจให้บุคลากรทั้งส่วนกลาง และสถานศึกษา
6. พัฒนาระบบเครือข่ายการนิเทศ ติดตาม ประเมินผลและรายงานผลการดำเนินงานการจัดการอาชีวศึกษาและการอบรมวิชาชีพเพื่อการเพิ่มขีดความสามารถของครูอย่างมีประสิทธิภาพ
7. สร้างแรงจูงใจให้ผู้มีประสบการณ์ ความรู้ ความสามารถในสาขาอาชีพต่าง ๆ มาเป็นครู
8. จูงใจให้คนเก่งและมีใจรักมาเป็นครู โดยรูปแบบความร่วมมือกับสถาบันอุดมศึกษา การให้ทุนการศึกษาและ/หรือประกันการมีงานทำ

ยุทธศาสตร์ที่ 5 ครูในสถานประกอบการ (ครูฝึก)

แผนยุทธศาสตร์

- สร้างระบบจูงใจ (Incentive) ในการพัฒนาครูฝึกทั้งในระดับบุคคลและสถานประกอบการ มาตรการ/กลยุทธ์ ซึ่งเป็นกลไกสนับสนุนแผนการขับเคลื่อนดังกล่าว มีดังนี้

1. พัฒนาศักยภาพครูฝึกในสถานประกอบการ
2. ร่วมมือกับสถานประกอบการในการสร้างระบบแรงจูงใจ (Incentive) ให้กับครูฝึก

ยุทธศาสตร์ที่ 6 ครูผู้เชี่ยวชาญในท้องถิ่น (ครูภูมิปัญญา)

แผนยุทธศาสตร์

- จัดทำทะเบียนครูภูมิปัญญา และใช้ประโยชน์จากความเชี่ยวชาญ ความชำนาญอย่างคุ้มค่า
- จัดทำระบบบริหารจัดการองค์ความรู้ (Knowledge Management) วิชาชีพ มาตรการ/กลยุทธ์ ซึ่งเป็นกลไกสนับสนุนแผนการขับเคลื่อนดังกล่าว มีดังนี้

1. สร้างระบบการจัดการเรียนรู้ โดยอาศัยครูภูมิปัญญาและสนับสนุนการสร้างแรงจูงใจให้ครูภูมิปัญญาเข้ามามีส่วนร่วม ในการพัฒนาทักษะฝีมือแก่ผู้เรียนอาชีวศึกษา
2. นำองค์ความรู้ สิ่งประดิษฐ์ระดับชุมชนพัฒนาสู่อุตสาหกรรมเชิงพาณิชย์เพื่อเพิ่มศักยภาพการแข่งขันระดับสากล

ยุทธศาสตร์ที่ 7 การกำหนดมาตรฐานครูอาชีวศึกษา

แผนยุทธศาสตร์

- จัดทำมาตรฐานครูอาชีวศึกษาโดยเฉพาะเพื่อพัฒนามาตรฐานการปฏิบัติงานของครูวิชาชีพ มาตรการ/กลยุทธ์ ซึ่งเป็นกลไกสนับสนุนแผนการขับเคลื่อนดังกล่าว มีดังนี้

1. พัฒนาระบบการสรรหาและแต่งตั้งผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาโดยยึดหลักธรรมาภิบาล ทั้งส่วนกลาง สถาบัน และสถานศึกษา

2. สร้างความก้าวหน้าในวิชาชีพ สร้างขวัญและกำลังใจให้บุคลากรทั้งส่วนกลาง และสถานศึกษา

3. พัฒนาระบบเครือข่ายการนิเทศ ติดตาม ประเมินผลและรายงานผลการดำเนินงานการจัดการอาชีวศึกษาและการอบรมวิชาชีพให้มีประสิทธิภาพ

4. ยกย่องครูและบุคลากรอาชีวศึกษาที่เป็นคนเก่ง และดี พร้อมทั้งจัดทำทะเบียนประวัติและผลงานเพื่อเป็นแบบอย่าง

ตัวบ่งชี้การดำเนินงานตามนโยบายที่ 2

1. ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา ได้รับการพัฒนาเพิ่มขึ้น
2. ครูฝึกในสถานประกอบการได้รับการพัฒนาเพิ่มขึ้น
3. ครูมีวิทยฐานะเพิ่มขึ้น
4. ครูได้รับการเพิ่มประสบการณ์จากการปฏิบัติงานในสถานประกอบการเพิ่มขึ้น
5. ครูมีขีดความสามารถในการพัฒนาตนเองและการพัฒนาการเรียนการสอนรูปแบบใหม่เพิ่มขึ้น
6. ครูภูมิปัญญามีส่วนร่วมในการเรียนการสอนเพิ่มขึ้น
7. มีการกำหนดมาตรฐานครูอาชีวศึกษาแห่งชาติ

นโยบายที่ 3 พัฒนาคุณภาพสถานศึกษา และแหล่งเรียนรู้ใหม่

ยุทธศาสตร์ที่ 8 การยกระดับมาตรฐานสถานศึกษาของอาชีวศึกษา

แผนยุทธศาสตร์

- สร้างเอกภาพการอาชีวศึกษาของไทยโดยการรวมการกำกับดูแลอาชีวศึกษาภาครัฐและภาคเอกชนเข้าด้วยกัน รวมทั้งการจัดอาชีวศึกษาด้วยมาตรฐานที่ทัดเทียม

- ยกกระดับมาตรฐานสถานศึกษาที่จัดการเรียนการสอนด้านอาชีวศึกษาในระดับต่างๆ เช่น ระดับท้องถิ่น ระดับจังหวัด ระดับนานาชาติ เพื่อการพัฒนาที่เหมาะสม

- เพิ่มศักยภาพของสถานศึกษาอาชีวะ และสถานประกอบการเพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้วิชาชีพใกล้บ้าน

- เพิ่มการเรียนการสอนในระดับปริญญาตรีสายปฏิบัติการเพื่อสร้างเส้นทางความก้าวหน้าในสายอาชีพ

มาตรการ/กลยุทธ์ ซึ่งเป็นกลไกสนับสนุนแผนการขับเคลื่อนดังกล่าว มีดังนี้

1. พัฒนาโครงสร้างบริหารจัดการและกำหนดภารกิจที่ชัดเจน ภายใต้กฎหมายระเบียบข้อบังคับที่สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในสภาพปัจจุบัน

2. สร้างเครือข่ายความร่วมมือและใช้ทรัพยากรร่วมกัน

3. บริหารจัดการ ตามเกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ มีธรรมาภิบาลโดยยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
4. พัฒนาระบบการตรวจสอบภายในและพัฒนาระบบประกันคุณภาพการอาชีวศึกษา
5. พัฒนากฎ ระเบียบที่เกี่ยวข้องที่มุ่งประโยชน์ของสถานศึกษาเป็นหลักเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
6. สนับสนุนให้สถาบันการศึกษา มีการพัฒนาคุณภาพและการแข่งขันเชิงคุณภาพ
7. สร้างและพัฒนาหลักสูตร กระบวนการเรียนการสอนที่สามารถนำไปสู่การเชื่อมโยงและถ่ายโอนความรู้ การนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผลอย่างต่อเนื่อง
8. สนับสนุนทรัพยากรในการจัดการอาชีวศึกษาอย่างพอเพียงและมีประสิทธิภาพ

ยุทธศาสตร์ที่ 9 การเพิ่มจำนวนสถานศึกษาในระบบทวิภาคี

แผนยุทธศาสตร์

- เน้นการจัดการอาชีวศึกษาแบบมีส่วนร่วมระหว่างสถานศึกษาและสถานประกอบการโดยมุ่งจัดการเรียนการสอนตามความต้องการตลาดแรงงานมากกว่า จัดตามศักยภาพของสถานศึกษา **มาตรการ/กลยุทธ์** ซึ่งเป็นกลไกสนับสนุนแผนการขับเคลื่อนดังกล่าว มีดังนี้

1. ปรับระบบความร่วมมือและเครือข่ายการผลิตและพัฒนากำลังคนรวมทั้งจัดให้มีศูนย์ข้อมูลกำลังคนด้านอาชีวศึกษาเพื่อใช้ในการวางแผนการผลิตและพัฒนากำลังคนอย่างเหมาะสม
2. พัฒนาการจัดการเรียนการสอนทวิภาคี ให้เหมาะสมและสอดคล้องกับความต้องการภาคเอกชน

ตัวบ่งชี้การดำเนินงานตามนโยบายที่ 3

1. สถานศึกษาผ่านการประเมินคุณภาพภายในโดยต้นสังกัด ไม่ต่ำกว่าระดับดี เพิ่มขึ้น
2. สถานศึกษาผ่านการรับรองมาตรฐานคุณภาพภายนอกจาก สมศ.
3. มีแหล่งเรียนรู้ สนับสนุนการเรียนรู้และการพัฒนาในสายวิชาชีพที่ได้คุณภาพและมาตรฐานเพิ่มขึ้น
4. มีศูนย์การเรียนรู้ที่ได้มาตรฐาน
5. สถานประกอบการมีส่วนร่วมในการจัดการอาชีวศึกษาทวิภาคีมากขึ้น

นโยบายที่ 4 การพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการใหม่

ยุทธศาสตร์ที่ 10 การผลิตกำลังคนตามความต้องการของตลาด

แผนยุทธศาสตร์

- จัดทำ School Mapping/ Skill Mapping เพื่อกำหนดนโยบายและผลิตกำลังคนให้สอดคล้องกับภาคอุตสาหกรรม เกษตร และบริการ

- จัดโครงสร้างหลักสูตรการเรียน การสอนแบบฐานสมรรถนะและการประเมินผลสำเร็จจากสมรรถนะเพื่อผลิตกำลังคนให้ได้คุณภาพ มาตรฐานตามที่ต้องการ

- จัดระบบการคาดการณ์และการวางแผนความต้องการกำลังคนร่วมกันระหว่างภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งการพัฒนาระบบฐานข้อมูลด้านกำลังคนอย่างเป็นรูปธรรม *มาตรการ/กลยุทธ์* ซึ่งเป็นกลไกสนับสนุนแผนการขับเคลื่อนดังกล่าว มีดังนี้

1. สนับสนุน และส่งเสริมกระบวนการทำงานร่วมกันในการพัฒนา และการวางแผนความต้องการกำลังคน ระหว่างภาครัฐ ผู้ประกอบการ และภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง

2. พัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการ และบูรณาการระบบข้อมูล

3. พัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศการจัดอาชีวศึกษาทางไกล

4. พัฒนาระบบบริหารจัดการ เครือข่ายงานวิจัย และจัดการองค์ความรู้อาชีวศึกษาทั้งในประเทศและระดับนานาชาติ

5. พัฒนาคุณภาพการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี

6. นำองค์ความรู้ นวัตกรรมและเทคโนโลยีที่เหมาะสมไปใช้พัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการ และการเรียนการสอน

7. พัฒนาระบบเครือข่ายการนิเทศ ติดตาม ประเมินผลและรายงานผลการดำเนินงานการจัดการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพให้มีประสิทธิภาพ

ยุทธศาสตร์ที่ 11 การสร้างแรงจูงใจให้เห็นประโยชน์ของการศึกษาสายอาชีพ

แผนยุทธศาสตร์

- กำหนดมาตรฐานคุณวุฒิวิชาชีพ และทำข้อตกลงร่วมกับภาคเอกชนในการกำหนดค่าตอบแทนให้ผู้ที่ผ่านมาตรฐานในแต่ละระดับ

- เร่งปรับค่าใช้จ่ายและการลงทุนทางการศึกษาวิชาชีพ ที่เหมาะสมกับการฝึกและพัฒนาทักษะผู้เรียน

มาตรการ/กลยุทธ์ ซึ่งเป็นกลไกสนับสนุนแผนการขับเคลื่อนดังกล่าว มีดังนี้

1. ปรับเจตคติ และค่านิยมให้เห็นความสำคัญและประโยชน์ของการเรียนสายอาชีพ

2. พัฒนาคุณภาพเยาวชนให้มีคุณธรรมจริยธรรมมีจิตอาสาใส่ใจกับสิ่งแวดล้อมกล้าแสดงออก ในแนวทางที่เหมาะสม และมีภาพลักษณ์เป็นที่ยอมรับของสังคม

3. ส่งเสริมการจดสิทธิบัตร อนุสิทธิบัตร และปกป้องทรัพย์สินทางปัญญาการอาชีวศึกษา

4. ปรับปรุงระบบการลงทุนทางการศึกษาที่เหมาะสมกับการเรียนการสอนสายอาชีพ

5. ส่งเสริม/พัฒนาการวิจัย นวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์ อย่างมีประสิทธิภาพ และถ่ายทอดองค์ความรู้และเทคโนโลยีเพื่อพัฒนาอาชีพสู่สากล

ยุทธศาสตร์ที่ 12 ด้านการสนับสนุนผู้เรียน และอื่นๆ เช่น แหล่งเงินทุนจาก กยศ.

แผนยุทธศาสตร์

- ขอรับการสนับสนุนเงินกู้เพื่อการศึกษาในอัตราเทียบเท่าระดับปริญญาตรี
มาตรการ/กลยุทธ์ ซึ่งเป็นกลไกสนับสนุนแผนการขับเคลื่อนดังกล่าว มีดังนี้
- 1. ผลักดันให้การสนับสนุนเงินทุนกู้ยืมเพื่อการศึกษาแก่ผู้เรียน อาชีวศึกษา ให้ได้รับในอัตราที่เหมาะสมและเพียงพอต่อการศึกษา
- 2. สนับสนุนการจัดตั้งกองทุนเพื่อการพัฒนาอาชีวศึกษา

ตัวบ่งชี้การดำเนินงานตามนโยบายที่ 4

1. มีแผนการผลิตและพัฒนากำลังคนอาชีวศึกษา สอดคล้องกับความต้องการทั้งในระดับท้องถิ่น ระดับภูมิภาค และระดับสากล
2. สถานศึกษาจัดการเรียนการสอนสอดคล้องกับความต้องการกำลังคน
3. มีแผนพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา ทั้งในระดับสถานศึกษาและระดับองค์กร
4. มีการพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการที่มีคุณภาพ
5. มีการพัฒนาระบบการวิจัยสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนและบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ
6. มีการพัฒนาระบบการนิเทศเพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนและการจัดอาชีวศึกษา
7. มีการพัฒนาระบบการติดตาม ประเมินผล ในการบริหารจัดการอาชีวศึกษา
8. มีการปฏิรูประบบการเงินและค่าใช้จ่ายในการลงทุนการจัดอาชีวศึกษาที่เหมาะสม
9. มีการจัดหาแหล่งทุน/แหล่งเงินกู้ยืมทางการศึกษาอย่างเพียงพอ
10. มีการจัดตั้งและบริหารกองทุนเพื่อการพัฒนาอาชีวศึกษา
11. มีเอกภาพในการจัดการอาชีวศึกษาทั้งภาครัฐและเอกชน

2.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

อรุณแก้ว ลีธรรมชโย (2541) ศึกษาการดำเนินงานการจัดหลักสูตรอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของสถานศึกษา สังกัดกองวิทยาลัยเทคนิค กรมอาชีวศึกษา ในเขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งภาคตะวันออก โดยมีวัตถุประสงค์การวิจัยเพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานการจัดหลักสูตรระบบทวิภาคีของสถานศึกษาสังกัดกองวิทยาลัยเทคนิค กรมอาชีวศึกษา ในเขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งภาคตะวันออก ผลการวิจัยพบว่า การดำเนินงานการจัดหลักสูตรอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของสถานศึกษาสังกัดกองวิทยาลัยเทคนิค กรมอาชีวศึกษา ในเขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งภาคตะวันออก ใน 3 ขั้นตอน เป็นดังนี้

1. **ขั้นเตรียมการ** มีการจัดทำโครงการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี การวางแผนการปฏิบัติงานมีการจัดประชุมเพื่อสร้างความเข้าใจกับบุคคลที่เกี่ยวข้อง มีการประชาสัมพันธ์การจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีทั้งสถานศึกษา และสถานประกอบการ ปัญหาที่พบคือ สถานศึกษาจัดหาสถานประกอบการเข้าร่วมโครงการได้น้อย จำนวนนักเรียนต่ำกว่าเป้าหมาย วิธีการประชาสัมพันธ์ไม่น่าสนใจ และไม่ชัดเจน และขาดงบประมาณสนับสนุน

2. **ขั้นดำเนินการ** ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี โดยปรึกษากับผู้บริหารสถานประกอบการ มีการจัดประชุมชี้แจงขั้นตอนการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ซึ่งมีผู้บริหารสถานประกอบการเข้าร่วมประชุม สถานศึกษารับสมัครและสถานประกอบการคัดเลือกนักเรียนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี โดยผู้ควบคุมการฝึกเป็นผู้ดำเนินการ ทั้งสถานศึกษาและสถานประกอบการมีการแต่งตั้งอาจารย์นิเทศ และครูฝึก มีการประชุมสัมมนาอาจารย์นิเทศและครูฝึก โดยสถานประกอบการทำสัญญาการฝึกอาชีพ ปัญหาที่พบคือ สถานศึกษามีบุคลากรทำงานด้านนี้น้อย อาจารย์มีภาระการสอนมาก มีนักเรียนไม่ครบจำนวน อาจารย์นิเทศปฏิบัติหน้าที่ไม่สม่ำเสมอ ได้รับความร่วมมือจากสถานประกอบการน้อย

3. **ขั้นนิเทศติดตามผล** การนิเทศการเรียนการสอนสถานศึกษามีการจัด การติดตามผลสถานศึกษามีการจัดทำสถานประกอบการมีส่วนร่วมในการดำเนินการ ปัญหาที่พบ คือ สถานศึกษาไม่มียานพาหนะในการเดินทางไปนิเทศ อาจารย์นิเทศมีภาระการสอนมาก และได้รับผลการประเมินจากสถานประกอบการล่าช้า

อรพิน ดวงแก้ว(2543) ศึกษาการบริหารงานวิชาการในการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของสถานศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตการศึกษา 8 ในด้านการบริหารหลักสูตร การบริหารการจัดการเรียนการสอน การนิเทศการศึกษา และการวัดผลประเมินผล และศึกษาแนวทางในการบริหารงานวิชาการในการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีที่เหมาะสม ผลการวิจัยพบว่า สภาพการบริหารงานวิชาการในการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในส่วนของสถานศึกษาและสถานประกอบการ ทั้ง 4 ด้าน มีการดำเนินการอย่างเหมาะสมอยู่ในระดับมากทุกด้าน จากการสังเคราะห์สรุปแนวทางการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีที่เหมาะสมกับสภาพการบริหารงานวิชาการแยกออกเป็นแต่ละด้านดังนี้

1. **ด้านการบริหารหลักสูตร** ควรมีการอบรมทุกปี การจัดทำแผนการฝึกและแผนการเรียนควรจัดให้ต่อเนื่อง รวมทั้งไม่ควรมีการเปลี่ยนแปลงผู้รับผิดชอบบ่อยครั้ง เพื่อให้เกิดความต่อเนื่องในการดำเนินการ

2. **ด้านการบริหารการจัดการเรียนการสอน** ควรแบ่งนักศึกษาออกเป็นกลุ่มตามสาขาวิชา โดยให้มีอาจารย์และครูฝึกรับผิดชอบตามกลุ่ม ควรปรับการจัดการเรียนการสอนให้ดำเนินไปตามความเหมาะสมของสถานประกอบการ การกำหนดระยะเวลาในการเรียนควรมีการ

ประชุมสัมมนาร่วมกันเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและหาแนวทางการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีที่เหมาะสม

3. ด้านการนิเทศการศึกษา ควรเน้นอาจารย์ออกนิเทศเฉพาะกลุ่มที่รับผิดชอบอย่างใกล้ชิด ควรนิเทศอย่างต่อเนื่องตามความต้องการของสถานประกอบการ นอกจากนี้ควรกำหนดตารางที่ชัดเจนและแน่นอน ตลอดจนเวลาในการนิเทศสามารถที่จะนำมาคิดเป็นคาบการสอนได้ และการแก้ไขปัญหาควรจะต้องเชื่อมโยงกันทั้งสองฝ่าย

4. ด้านการวัดผลประเมินผล ควรดำเนินการตามขั้นตอนขอหลักการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี โดยการดำเนินการจัดประชุมสัมมนาร่วมกันทั้งสองฝ่าย เพื่อหาแนวทางการวัดผลประเมินผลที่เป็นรูปธรรมและเหมาะสมในแต่ละท้องถิ่น นอกจากนี้ต้องดำเนินการประเมินผลรายวิชาเมื่อสิ้นสุดการเรียน และดำเนินการประเมินผลมาตรฐานวิชาชีพตามระเบียบการวัดผลประเมินผล

อนันท์ งามสะอาด(2549) ศึกษาการจัดการศึกษาอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ด้วยหลักการมีส่วนร่วมโดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อพัฒนาการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของอะไรเทคนิคอุดมเดช มีผลการวิจัยดังนี้

1. การเตรียมบุคลากรเพื่อสร้างความตระหนักประกอบด้วยการประชุมชี้แจง การนิเทศ การพบปะพูดคุยการสนทนาทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ การเสริมสร้างความรู้และประสบการณ์เรื่องการจัดการอาชีวศึกษาทวิภาคี หลักการมีส่วนร่วม หลักการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม ซึ่งมีผลทำให้บุคลากรมีทักษะการวางแผน ทักษะการนำไปปฏิบัติ ทักษะการประเมินผล ทักษะการอ่านผลย้อนกลับไปได้

2. การศึกษาบริบทการจัดทำแผนกลยุทธ์ แผนปฏิบัติการและการนำแผนปฏิบัติการไปปฏิบัติทั้ง4ด้าน

2.1 ด้านการบริหารจัดการ คือ 1) โครงการปรับลดขั้นตอนการคัดกรองนักศึกษาการฝึกอาชีพประกอบด้วยกิจกรรมพัฒนาระบบฐานข้อมูล โดยผ่านระบบอินเทอร์เน็ตและอินเทอร์เน็ตของวิทยาลัย คือ งานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี งานกิจกรรมนักศึกษา งานทะเบียน งานหลักสูตรและการสอน งานวัดผลและประเมินผล และงานครูที่ปรึกษา และ 2) โครงการพัฒนาระบบนิเทศติดตามนักเรียนนักศึกษาฝึกอาชีพประกอบด้วยกิจกรรมปฐมนิเทศนักศึกษาและผู้ปกครองประชุมครูนิเทศครูฝึกในสถานประกอบการ พัฒนาระบบอินเทอร์เน็ตในการนิเทศติดตามนักศึกษาและพัฒนาระบบอินเทอร์เน็ตนักศึกษาฝึกอาชีพในสถานประกอบการ คือ แบบขอให้นักศึกษาในสถานประกอบการ แบบประเมินผลการปฏิบัติงานของนักศึกษาสำหรับครูนิเทศ สำหรับครูฝึกในสถานประกอบการ และเจ้าของสถานประกอบการ แบบรายงานผลการนิเทศศึกษา

2.2 ด้านหลักสูตร คือ โครงการปรับแผนการเรียนและแผนการฝึกอาชีพ ประกอบด้วยกิจกรรมจัดทำแผนการเรียนทุกสาขางานร่วมกับสถานประกอบการ คือสาขางานยานยนต์ สาขางานไฟฟ้ากำลัง และสาขางานคอมพิวเตอร์ธุรกิจ

2.3 ด้านการจัดการเรียนการสอน คือโครงการปรับวิธีเรียนเปลี่ยนวิธีสอนและปฏิรูปการสอนประกอบด้วยกิจกรรม ปรับวิธีเรียนและวิธีสอบโดยผ่านระบบอินเทอร์เน็ต ประกอบด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ และวิธีเรียนวิธีสอบผ่านระบบอินเทอร์เน็ต ประกอบด้วยบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ คือวิชาภาษาอังกฤษในสถานประกอบการ

2.4 ด้านบุคลากร คือ 1) โครงการพัฒนาบุคลากรด้านวิชาชีพและเทคโนโลยี ประกอบด้วยกิจกรรมการอบรมบุคลากรด้านวิชาชีพและเทคโนโลยี คือ การประชุมสัมมนา การอบรมทางวิชาการ การศึกษาดูงาน และการนิเทศน์ศึกษาในสถานประกอบการ 2) โครงการพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ ประกอบด้วยกิจกรรมการอบรมบุคลากรในสถานศึกษาและสถานประกอบการ การใช้งานระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่เกี่ยวข้อง คือ งานอาชีพศึกษาระบบทวิภาคี งานทะเบียน งานหลักสูตรและการสอน งานวัดผลและประเมินผล งานกิจกรรมนักศึกษา และงานครูที่ปรึกษา

จากการดำเนินงานใน 6 โครงการ 13 กิจกรรมดังกล่าวพบว่ามีปัจจัยส่งผลกระทบต่อความสำเร็จของการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีด้วยหลักการมีส่วนร่วมของวิทยาลัยเทคนิคเดชอุดม ดังนี้คือ การสร้างวิสัยทัศน์ร่วม การทำงานเป็นทีม การติดตามผลการดำเนินงาน ความไว้วางใจ การเอื้ออำนาจ และการติดต่อสื่อสารที่มีประสิทธิผล

อมร เอี่ยมสะอาด(2537) กล่าวว่า กระบวนการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีต้องกำหนดขึ้นร่วมกันระหว่างองค์กรทางการศึกษาและองค์กรกลุ่มสถานประกอบการ ดังนี้

1. การจัดทำหลักสูตร
2. การกำหนดคุณสมบัติของบุคคลและการพิจารณาคัดเลือกเข้าศึกษา
3. การกำหนดคุณสมบัติของสถานประกอบการที่ร่วมจัดการศึกษา
4. การกำหนดแผนการศึกษาในสถานศึกษาและแผนการปฏิบัติงานในสถานประกอบการ
5. การวัดและประเมินผลความรู้ความสามารถของนักศึกษาผู้ฝึกหัดงาน
6. กฎระเบียบปฏิบัติต่างๆ

ประภาพรรณ ปวีวรรณ(2558) ศึกษารูปแบบโครงสร้างความสัมพันธ์เชิงสาเหตุขององค์ประกอบที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ซึ่งผลการวิจัยพบว่าองค์ประกอบที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีประกอบด้วย

1. ด้านการบริหารการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี
2. ด้านความร่วมมือ
3. ด้านการจัดการเรียนการสอน ซึ่งทั้ง 3 องค์ประกอบนั้นส่งผลโดยตรงกับ

ประสิทธิผลการบริหารการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีคือคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้สำเร็จการศึกษาและความพึงพอใจของผู้ประกอบการ

พิศณุ ทองเลิศ(2555) ศึกษาแนวคิดกรรมการบริหารงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในสถานศึกษาอาชีวศึกษา ผลการวิจัยพบว่า แนวคิดกรรมการบริหารงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีมีองค์ประกอบ 7 องค์ประกอบคือ

1. การบริหารจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี
2. ระบบการดำเนินงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี
3. นโยบายการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี
4. ความร่วมมือการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี
5. การวัดและประเมินผล
6. หลักสูตร
7. คุณลักษณะผู้เรียน

ธานินทร์ ศรีชมภู(2557) ศึกษาการพัฒนาารูปแบบการบริหารงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานอาชีวศึกษาทวิภาคีในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ได้แก่ ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ ผลผลิต และปัจจัยเงื่อนไขความสำเร็จ ซึ่งรูปแบบการบริหารงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาประกอบด้วย 5 องค์ประกอบที่เป็นกลไกการขับเคลื่อนให้ประสบความสำเร็จได้แก่

1. คณะกรรมการบริหารงานระบบทวิภาคีในสถานศึกษา
2. ขอบข่ายงานการบริหารงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี 8 ภารกิจ
3. กระบวนการ
4. สมรรถนะทางวิชาชีพของผู้สำเร็จการศึกษาอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี3สมรรถนะ
5. ปัจจัยเงื่อนไขความสำเร็จในการบริหารงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี

จินตนา รวมชมรัตน์(2558) ศึกษาการพัฒนาารูปแบบการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในวิทยาลัยอาชีวศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ผลการวิจัยพบว่ารูปแบบการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาประกอบด้วย 5 องค์ประกอบคือ

- 1.การมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษาระบบทวิภาคี
- 2.การกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการเรียนการสอน
- 3.การพัฒนาบุคลากรให้มีคุณภาพและทันต่อการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี
- 4.การจัดหลักสูตรตามมาตรฐานวิชาชีพและตรงตามความต้องการของ

ตลาดแรงงาน

- 5.การบริหารจัดการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาล

พิทยา ชินะจิตพันธุ์(2555) ศึกษาารูปแบบการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีสาขาช่างอุตสาหกรรม และนำไปฝึกอบรมครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนนี้ทำให้ครูและบุคลากรที่เข้าร่วมการอบรมมีความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีมากขึ้น และมีความเข้าใจตรงกัน โดยรูปแบบที่พัฒนาขึ้นประกอบด้วยชุดฝึกอบรม6หน่วย ประกอบด้วยหน่วยการเรียนรู้ 6หน่วย ได้แก่

1. หลักการจัดการเรียนการสอนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี
2. การจัดแผนการฝึกอาชีพอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี
3. การสอนงาน
4. การวัดและประเมินผลอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี
5. การเตรียมความพร้อมและควบคุมติดตามอาชีวศึกษาทวิภาคี
6. ระบบเครือข่ายอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี

และส่วนสนับสนุน 3 องค์ประกอบ ที่จะช่วยให้ข้อมูลและตอบปัญหาต่างๆ คือ

1. ศูนย์เครือข่ายทวิภาคี
2. ศูนย์ฝึกอบรม
3. ศูนย์บริการ

พัชรนันท์ บุญยโพธิวัฒน์(2553) กล่าวว่า องค์ประกอบของการจัดการเรียนการสอนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีที่สมบูรณ์ ควรจะประกอบด้วย

1. หลักสูตร
2. ครูผู้สอน
3. ครูฝึก
4. ผู้เรียน

5. สื่อและอุปกรณ์การสอน
6. การวัดและประเมินผล
7. สถานประกอบการ

ประทีป นานคงแนบ(2554) ศึกษารูปแบบการนิเทศฝึกงานแบบผสม สำหรับนักศึกษาช่างอุตสาหกรรม สถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาได้พัฒนาขึ้นตามแนวคิดในการผสมผสานการนิเทศออนไลน์เข้ากับการนิเทศแบบดั้งเดิม หรือการนิเทศแบบพบหน้าในบริบทของการฝึกงานของนักศึกษาช่างอุตสาหกรรม โดยใช้วิธีระดมความคิดเห็นด้วยเทคนิคเดลฟายกับกลุ่มผู้เชี่ยวชาญด้านอาชีวศึกษา เทคโนโลยีการศึกษาและเทคโนโลยีสารสนเทศ จำนวน 19 คน รูปแบบพัฒนาขึ้นมี 9 ขั้นตอนหลัก 33 ขั้นตอนย่อย โดยมีขั้นตอนหลักดังนี้ คือ ขั้นการวางแผน ขั้นการลงทะเบียน ขั้นการการปฐมนิเทศ ขั้นการจัดนักศึกษาฝึกงาน ขั้นการนำและให้คำปรึกษา ขั้นการควบคุม ขั้นการประเมิน ขั้นการรายงาน และขั้นการให้ข้อมูลป้อนกลับ ในส่วนของขั้นตอนย่อยประกอบด้วย องค์กรประกอบย่อยการนิเทศฝึกแบบงานปกติ ร้อยละ 45 และองค์กรประกอบย่อยการนิเทศฝึกแบบออนไลน์ ร้อยละ 55

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหาของการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนระบบทวิภาคี ในเขตกรุงเทพมหานคร และเพื่อนำเสนอแนวทางการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนระบบทวิภาคี ในเขตกรุงเทพมหานคร โดยใช้การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยมีขั้นตอนการวิจัย ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษากรอบแนวคิดการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนระบบทวิภาคี ในเขตกรุงเทพมหานคร

ขั้นตอนที่ 2 ศึกษาสภาพปัจจุบัน และปัญหาของการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนระบบทวิภาคี ในเขตกรุงเทพมหานคร

ขั้นตอนที่ 3 ศึกษาแนวทางการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนระบบทวิภาคี ในเขตกรุงเทพมหานคร

รายละเอียดดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษากรอบแนวคิดการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนระบบทวิภาคี ในเขตกรุงเทพมหานคร

ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนระบบทวิภาคี ในเขตกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย การบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนระบบทวิภาคี และการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี รวมทั้งงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จากนั้นนำมาวิเคราะห์เป็นกรอบแนวคิดเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อแก้ไขให้เหมาะสม และผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของกรอบแนวคิดในการวิจัย จำนวน 4 คน โดยมีเกณฑ์ในการเลือกผู้ทรงคุณวุฒิดังนี้ 1) อาจารย์หัวหน้าศูนย์วิจัยระดับมหาวิทยาลัย 2) ศึกษานิเทศ สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา 3) ผู้บริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชน 2 ท่าน (รายละเอียดตามภาคผนวก ก (1))

1.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในขั้นตอนนี้ คือ แบบประเมินกรอบแนวคิดการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนระบบทวิภาคี ในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 1 ฉบับ แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบประเมิน ได้แก่ ชื่อ-สกุล วุฒิการศึกษาสูงสุด ตำแหน่งในการปฏิบัติงานปัจจุบัน และเบอร์โทรศัพท์

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนระบบทวิภาคี

1.2 การวิเคราะห์ข้อมูล

การประเมินกรอบแนวคิดการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนระบบทวิภาคี ในเขตกรุงเทพมหานคร โดยใช้สถิติ ความถี่ ร้อยละ และการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา

ขั้นตอนที่ 2 ศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหาของการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนระบบ ทวิภาคี ในเขตกรุงเทพมหานคร มีวิธีดำเนินการ ดังนี้

ในขั้นตอนนี้ ได้ศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหาของการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนระบบทวิภาคี ในเขตกรุงเทพมหานคร โดยมีรายละเอียด ดังนี้

2.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในงานวิจัย คือ สถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนที่จัดการเรียนการสอนระบบทวิภาคี ในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 16 แห่ง (จากข้อมูลสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ศูนย์ส่งเสริมการศึกษาเอกชน ข้อมูล ณ วันที่ 31 มีนาคม 2557 มีจำนวนสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนที่เปิดสอนระบบทวิภาคี จำนวน 30 แห่ง แต่เมื่อสำรวจพบว่า มีสถานศึกษาที่ปิดกิจการ 4 แห่ง และไม่ได้เปิดสอนระบบทวิภาคีจำนวน 10 แห่ง จึงเหลือสถานศึกษาที่เป็นประชากรเพียง 16 แห่ง)

2.2 ผู้ให้ข้อมูล

2.2.1 สถานศึกษา

- 1) ผู้อำนวยการสถานศึกษา หรือรองผู้อำนวยการสถานศึกษาที่ดูแลระบบทวิภาคี สถานศึกษาละ 1 คน รวม 16 คน
- 2) ผู้รับผิดชอบการจัดการศึกษาระบบทวิภาคี/หัวหน้างานทวิภาคี จำนวนสถานศึกษาละ 1 คน รวม 16 คน
- 3) ครูนิเทศการเรียนการสอน/การฝึกอาชีพในสถานศึกษา รวม 58 คน

2.2.2 สถานประกอบการ

- 1) ผู้บริหารสถานประกอบการ/ผู้บริหารด้านทรัพยากรบุคคลของสถานประกอบการที่ทำความร่วมมือกับสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชน สาขาละ 1 คน โดยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจงสถานประกอบการจากสถานประกอบการที่ทำความร่วมมือกับสถานศึกษาในแต่ละสาขาวิชา รวม 15 คน
- 2) ครูฝึกในสถานประกอบการจากวิธีการเลือกแบบเจาะจงในข้อ 2.2.4 สถานประกอบการละ 1 คน รวม 15 คน

โดยมีวิธีการเลือกสถานประกอบการ ดังนี้

1. วิเคราะห์ผลการตอบแบบสอบถามของสถานศึกษา พบว่ามีการจัดการเรียนการสอนระบบทวิภาคี จำนวนทั้งหมด 15 สาขาวิชา
2. ประสานสถานศึกษาเพื่อขอรายชื่อสถานประกอบการในแต่ละสาขาวิชา

3. เลือกสถานประกอบการในแต่ละสาขาวิชาแบบเจาะจง โดยพิจารณาจากความมีชื่อเสียงของสถานประกอบการ และการให้ความร่วมมือกับสถานศึกษา โดยสอบถามจากหัวหน้างานทวิภาคีของสถานศึกษา

4. หากสถานประกอบการได้มีการรับผู้ฝึกอาชีพในหลายสาขาวิชา จะเลือกเป็นตัวแทนของสาขาวิชาเพียง 1 สาขาวิชาเท่านั้น

รวมผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้น 120 คน

2.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.3.1 แบบสอบถามสำหรับผู้อำนวยการสถานศึกษาหรือรองผู้อำนวยการสถานศึกษา มีลักษณะเป็น 5 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานะผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานศึกษา

ตอนที่ 3 สภาพปัจจุบันของการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนระบบทวิภาคี ในเขตกรุงเทพมหานคร

ตอนที่ 4 ปัญหาของการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนระบบทวิภาคี ในเขตกรุงเทพมหานคร

ตอนที่ 5 ข้อเสนอแนะอื่นๆ

2.3.2 แบบสอบถามสำหรับหัวหน้างานทวิภาคีหรือครูนิเทศของสถานศึกษา มีลักษณะเป็น 4 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานะผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 สภาพปัจจุบันของการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนระบบทวิภาคี ในเขตกรุงเทพมหานคร

ตอนที่ 3 ปัญหาของการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนระบบทวิภาคี ในเขตกรุงเทพมหานคร

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะอื่นๆ

2.3.3 แบบสอบถามสำหรับสถานประกอบการ มีลักษณะเป็น 4 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานะผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 สภาพปัจจุบันของการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนระบบทวิภาคี ในเขตกรุงเทพมหานคร

ตอนที่ 3 ปัญหาของการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนระบบทวิภาคี ในเขตกรุงเทพมหานคร

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะอื่นๆ

เกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

- 1 หมายถึง สภาพการปฏิบัติจริง/ที่พึงประสงค์ มีระดับ น้อยที่สุด
- 2 หมายถึง สภาพการปฏิบัติจริง/ที่พึงประสงค์ มีระดับ น้อย
- 3 หมายถึง สภาพการปฏิบัติจริง/ที่พึงประสงค์ มีระดับ ปานกลาง
- 4 หมายถึง สภาพการปฏิบัติจริง/ที่พึงประสงค์ มีระดับ มาก
- 5 หมายถึง สภาพการปฏิบัติจริง/ที่พึงประสงค์ มีระดับ มากที่สุด

การแปลความหมาย โดยใช้เกณฑ์การพิจารณาของ บุญชม ศรีสะอาด (2535) ดังนี้

- ค่าเฉลี่ย 1.00 -1.49 หมายถึง สภาพการปฏิบัติจริง/ที่พึงประสงค์ มีระดับ น้อยที่สุด
- ค่าเฉลี่ย 1.50-2.49 หมายถึง สภาพการปฏิบัติจริง/ที่พึงประสงค์ มีระดับ น้อย
- ค่าเฉลี่ย 2.50-3.49 หมายถึง สภาพการปฏิบัติจริง/ที่พึงประสงค์ มีระดับ ปานกลาง
- ค่าเฉลี่ย 3.50-4.49 หมายถึง สภาพการปฏิบัติจริง/ที่พึงประสงค์ มีระดับ มาก
- ค่าเฉลี่ย 4.50-5.00 หมายถึง สภาพการปฏิบัติจริง/ที่พึงประสงค์ มีระดับ มากที่สุด

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

1. ศึกษาค้นคว้าเอกสาร ตำรา งานวิจัย แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง
2. กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย
3. สร้างแบบสอบถามโดยกำหนดประเด็นให้ครอบคลุมขอบเขตที่กำหนดในกรอบแนวคิด
4. นำแบบสอบถามเสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจปรับและแก้ไข
5. นำแบบสอบถามเสนอผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อพิจารณาตรวจสอบความตรงตาม

เนื้อหาความถูกต้อง ครอบคลุมเนื้อหา และสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ จำนวน 4 ท่าน โดยมีเกณฑ์การเลือกผู้ทรงคุณวุฒิ ดังนี้ 1) ผู้ทรงคุณวุฒิศูนย์อาชีวศึกษาระบบทวิภาคี สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา 2) อาจารย์หัวหน้าศูนย์วิจัยระดับมหาวิทยาลัย 3) ผู้บริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษา เอกชน จำนวน 2 ท่าน และ 4) อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (รายชื่อตั้งภาคผนวก ก (2))

6. นำแบบสอบถามมาพิจารณาตรวจสอบความตรง ความถูกต้องและความครอบคลุมของเนื้อหา โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามเชิงปฏิบัติการ (Index of Item – Objective Congruence: IOC)

7. นำผลการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญมา คำนวณค่าดัชนี ความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามเชิงปฏิบัติการ(Index of Item – Objective Congruence: IOC)โดยใช้

สูตร

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC แทน ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามเชิงปฏิบัติการ

$\sum R$ แทน ผลรวมคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

โดยเกณฑ์การให้คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ มีดังต่อไปนี้

ให้คะแนน +1 เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามนั้นวัดได้ตรงตามนิยามเชิงปฏิบัติการ

ให้คะแนน 0 เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อคำถามนั้นวัดได้ตรงตามนิยามเชิงปฏิบัติการ

ให้คะแนน -1 เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามนั้นวัดได้ ไม่ตรงตามนิยามเชิงปฏิบัติการ

ข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.05 ขึ้นไป จึงจะถือว่าข้อคำถามนั้นผ่านเกณฑ์

8. นำแบบสอบถามที่ผู้เชี่ยวชาญได้ประเมินแล้ว รวบรวมข้อมูลและปรับปรุงแก้ไข นำเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อพิจารณาให้เห็นความชอบ และจัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์

2.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

2.4.1 จัดทำหนังสือจากคณะครุศาสตร์ สาขาบริหารการศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเสนอต่อผู้บริหารสถานศึกษา และผู้บริหารสถานประกอบการเพื่อขอรวบรวมข้อมูลวิจัย

2.4.2 ประสานกับสถานศึกษาที่เป็นประชากรในการวิจัย เพื่อขอเก็บข้อมูลและส่งแบบสอบถาม โดยส่งหนังสือขอความอนุเคราะห์ข้อมูล และแบบสอบถามถึงผู้บริหารสถานศึกษาไป ตามที่อยู่ที่ได้ประสานไว้ ทั้งทางจดหมาย และจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (e-mail)

2.4.3 ประสานกับสถานประกอบการที่ร่วมจัดการเรียนการสอนระบบทวิภาคีกับสถานศึกษาที่เป็นประชากร เพื่อขอเก็บข้อมูลและส่งแบบสอบถาม โดยส่งหนังสือขอความอนุเคราะห์ข้อมูล และแบบสอบถามถึงผู้บริหารสถานศึกษาไปตามที่อยู่ที่ได้ประสานไว้ ทั้งทางจดหมาย และจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (e-mail)

2.4.4 ประสานขอรับแบบสอบถามคืน โดยผู้วิจัยเดินทางไปรับแบบสอบถามคืนจากสถานศึกษาและสถานประกอบการที่ร่วมจัดการเรียนการสอนระบบทวิภาคีกับสถานศึกษาด้วยตนเอง โดยได้ส่งแบบสอบถามไปที่สถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนที่จัดการเรียนการสอนระบบทวิภาคีจำนวน 16 แห่ง ได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาจำนวน 16 แห่ง และส่งแบบสอบถามไปที่สถานประกอบการจำนวน 15 แห่ง ได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาจำนวน 12 แห่ง ทั้งนี้ได้ส่งแบบสอบถามจำนวน 120 ฉบับ ได้รับกลับคืนมาจำนวน 94 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 78.33 ดังตารางที่ 3.1

ตารางที่ 3.1 จำนวนและร้อยละของแบบสอบถามที่ส่งและรับกลับคืน

ผู้ให้ข้อมูล	จำนวนแบบ สอบถามที่ส่ง (ฉบับ)	จำนวนแบบ สอบถามที่ได้รับ กลับคืน (ฉบับ)	คิดเป็น ร้อยละ
1. ผู้อำนวยการสถานศึกษา หรือรองผู้อำนวยการสถานศึกษาที่ดูแลการจัดการเรียนการสอนระบบทวิภาคี	16	16	100.00
2. หัวหน้างานทวิภาคี	16	15	93.75
3. ครูนิเทศ	58	51	87.93
4. ผู้บริหารสถานประกอบการ/ผู้บริหารฝ่ายทรัพยากรบุคคล/ครูฝึกของสถานประกอบการ	30	12	40.00
รวม	120	94	78.33

2.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

2.5.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม และข้อมูลทั่วไปของสถานศึกษา เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) วิเคราะห์ โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency Distribution) และหาค่าร้อยละ (Percentage)

2.5.2 สภาพปัจจุบันของการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนระบบทวิภาคี ในเขตกรุงเทพมหานคร เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) โดยใช้สถิติการหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2.5.3 ปัญหาของการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนระบบทวิภาคี ในเขตกรุงเทพมหานคร เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) โดยใช้สถิติ ความถี่ และร้อยละ

2.5.4 ข้อเสนอแนะ โดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ขั้นตอนที่ 3 ศึกษาแนวทางการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนระบบทวิภาคี ในเขตกรุงเทพมหานคร

3.1 ดำเนินการหาแนวทางการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนระบบทวิภาคี ในเขตกรุงเทพมหานคร

3.1.1 นำข้อมูลที่ได้จากข้อ 2 มายกร่างแนวทางการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนระบบทวิภาคี ในเขตกรุงเทพมหานคร โดยนำข้อมูลสภาพปัจจุบันของการบริหารสถานศึกษา

อาชีวศึกษาเอกชนระบบทวิภาคี ในเขตกรุงเทพมหานคร ที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด 5 อันดับของแต่ละด้าน และปัญหาของการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนระบบทวิภาคี ในเขตกรุงเทพมหานคร ที่พบมากที่สุด 5 อันดับของแต่ละด้าน มาวิเคราะห์ประเด็นที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำเสนอแนวทางการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนระบบทวิภาคี ในเขตกรุงเทพมหานคร(ร่างฉบับที่ 1) นำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อพิจารณา ปรับปรุงและแก้ไข

3.1.2 จัดทำแบบประเมินแนวทางการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนระบบทวิภาคี ในเขตกรุงเทพมหานคร(ร่างฉบับที่ 1) และแนวทางการสัมภาษณ์แนวทางการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนระบบทวิภาคี ในเขตกรุงเทพมหานคร โดยนำข้อมูลจากข้อ 3.1 มากำหนดประเด็นในการประเมินและประเด็นในการสัมภาษณ์

3.1.3 นำร่างแนวทางฉบับที่ 1 เสนอผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อประเมินแนวทางการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนระบบทวิภาคี ในเขตกรุงเทพมหานคร(ร่างฉบับที่ 1) จำนวน 4 ท่าน ด้วยตนเอง ประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้างานการจัดการศึกษาระบบทวิภาคี ผู้บริหารด้านทรัพยากรบุคคลของสถานประกอบการที่ทำความร่วมมือกับสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชน และผู้ทรงคุณวุฒิจากคณะกรรมการการอาชีวศึกษา(สอศ.) (รายชื่อดังภาคผนวก ก (3))

3.1.4 ดำเนินการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 4 ท่าน เกี่ยวกับแนวทางการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนระบบทวิภาคี ในเขตกรุงเทพมหานคร(ร่างฉบับที่ 1) (รายชื่อดังภาคผนวก ก (4))

3.1.5 นำข้อมูลที่ได้จากการประเมินแนวทางการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนระบบทวิภาคี ในเขตกรุงเทพมหานคร(ร่างฉบับที่ 1) และข้อมูลจากการสัมภาษณ์มาปรับปรุงแก้ไข เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเป็นแนวทางฉบับสมบูรณ์

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.2.1 แบบประเมินแนวทางการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนระบบทวิภาคี ในเขตกรุงเทพมหานคร(ร่างฉบับที่ 1) ประกอบไปด้วย

ตอนที่ 1 ข้อมูลของผู้ประเมิน ประกอบด้วย ชื่อ-สกุล ตำแหน่ง

ตอนที่ 2 แนวทางการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนระบบทวิภาคี ในเขตกรุงเทพมหานคร(ร่างฉบับที่ 1)

3.2.2 แนวทางการสัมภาษณ์แนวทางการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนระบบทวิภาคี ในเขตกรุงเทพมหานคร

ตอนที่ 1 ข้อมูลของผู้ให้สัมภาษณ์ ประกอบด้วย ชื่อ-สกุล และตำแหน่ง

ตอนที่ 2 ประเด็นการสัมภาษณ์ ประกอบด้วย ด้านการจัดหลักสูตร ด้านการจัดการเรียนการสอนและการวัดประเมินผล ด้านการจัดการฝึกอาชีพ และด้านกรนิเทศ

3.3 การวิเคราะห์ข้อมูล

3.3.1 การประเมินแนวทางการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนระบบทวิภาคีในเขตกรุงเทพมหานคร(ร่างฉบับที่ 1) โดยใช้สถิติ ความถี่ และร้อยละ

3.3.2 ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ แนวทางการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนระบบทวิภาคี ในเขตกรุงเทพมหานคร โดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่องแนวทางการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนระบบทวิภาคี ในเขตกรุงเทพมหานครครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) กรอบแนวคิดการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนระบบทวิภาคี ในเขตกรุงเทพมหานคร 2) สภาพปัจจุบันของการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนระบบทวิภาคี ในเขตกรุงเทพมหานคร 3) ปัญหาของการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนระบบทวิภาคี ในเขตกรุงเทพมหานคร และ 4) นำเสนอแนวทางการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนระบบทวิภาคี ในเขตกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการประเมินกรอบแนวคิดการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนระบบทวิภาคี ในเขตกรุงเทพมหานคร

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม สถานศึกษา และสถานประกอบการที่ร่วมจัดการเรียนการสอนระบบทวิภาคีกับสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชน ในเขตกรุงเทพมหานคร

ตอนที่ 3 ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันของการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนระบบทวิภาคี ในเขตกรุงเทพมหานคร

ตอนที่ 4 ผลการศึกษาปัญหาของการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนระบบทวิภาคี ในเขตกรุงเทพมหานคร

ตอนที่ 5 ผลการนำเสนอแนวทางการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนระบบทวิภาคี ในเขตกรุงเทพมหานคร

**ตอนที่ 1 ผลการประเมินกรอบแนวคิดการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนระบบทวิภาคี ใน
เขตกรุงเทพมหานคร**

ผลการประเมินความเหมาะสมของกรอบแนวคิดการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนระบบทวิภาคี ในเขตกรุงเทพมหานคร ดังข้อมูลในตารางที่ 4.1

**ตารางที่ 4.1 ผลการประเมินความเหมาะสมของกรอบแนวคิดการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษา
เอกชนระบบทวิภาคี ในเขตกรุงเทพมหานคร**

การบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชน ระบบทวิภาคี	ความคิดเห็นผู้ทรงคุณวุฒิ		
	เหมาะสม	ไม่เหมาะสม	ไม่แน่ใจ
1. การจัดหลักสูตร	3		1
1.1 การจัดโครงสร้างหลักสูตร	3		1
1.2 หลักเกณฑ์การใช้หลักสูตร	2	1	1
1.3 แผนการเรียน และแผนการฝึกอาชีพ	3		1
2. การจัดการเรียนการสอนและการวัด ประเมินผล	3		1
2.1 รูปแบบการสอน	4		
2.2 การจัดตารางสอน	4		
2.3 ทรัพยากรการเรียนการสอนและการ จัดการ	4		
2.4 การพัฒนาครูผู้สอนและบุคลากร	4		
2.5 การประเมินผลการเรียนด้านพฤติกรรม และทักษะที่ผู้เรียนได้รับจากการศึกษาระบบทวิ ภาคีทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติ	3	1	
3. การจัดการฝึกอาชีพ	3		1
3.1 การสำรวจความพร้อม	3	1	
3.2 การลงนามในบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ	3	1	
3.3 การประชาสัมพันธ์แนะแนวผู้เรียน	3	1	
3.4 คัดเลือกผู้เข้าเรียนหรือผู้ทำสัญญาการฝึก อาชีพ	3	1	
3.5 การทำสัญญาการฝึกอาชีพ	4		

การบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชน ระบบทวิภาคี	ความคิดเห็นผู้ทรงคุณวุฒิ		
	เหมาะสม	ไม่เหมาะสม	ไม่แน่ใจ
3.6 ปฐมนิเทศผู้เรียนและประชุมผู้ปกครอง	4		
3.7 การติดตามผู้สำเร็จการศึกษา	3	1	
4. การนิเทศ	3		1
4.1 การวางแผนการนิเทศร่วมกัน	4		
4.2 การให้ความรู้ด้านการนิเทศแก่ครูนิเทศ และผู้รับการนิเทศ	4		
4.3 การปฏิบัติงานนิเทศ	4		
4.4 การสร้างขวัญและกำลังใจ	3	1	
4.5 การประเมินผลการดำเนินงาน	4		

จากตารางที่ 4.1 ผลการประเมินความเหมาะสมของกรอบแนวคิดการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนระบบทวิภาคี ในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า ผู้ทรงคุณวุฒิส่วนใหญ่เห็นว่า การบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนระบบทวิภาคี ในเขตกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย 4 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านการจัดหลักสูตร 2) ด้านการจัดการเรียนการสอนและการวัดประเมินผล 3) ด้านการจัดการฝึกอาชีพ และ 4) ด้านการนิเทศ

นอกจากนี้ผู้ทรงคุณวุฒิ ให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมดังนี้ ด้านการจัดการเรียนการสอนและการวัดประเมินผล การประเมินผลการเรียนด้านพฤติกรรมและทักษะที่ผู้เรียนได้รับจากการศึกษาระบบทวิภาคีทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติ ควรกำหนดใหม่เป็น การประเมินผลรายวิชา การประเมินผลการฝึกอาชีพ การประเมินมาตรฐานวิชาชีพ ด้านการจัดการฝึกอาชีพควรเพิ่มการพัฒนาครูฝึกในสถานประกอบการ ด้านการนิเทศควรแก้ไขจากการประเมินผลการดำเนินงาน เป็นการจัดทำสรุปรายงานการนิเทศ

สรุปกรอบแนวคิดในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบไปด้วย

1. การจัดหลักสูตร

1.1 การจัดโครงสร้างหลักสูตร

1.2 หลักเกณฑ์การใช้หลักสูตร

1.3 แผนการเรียน และแผนการฝึกอาชีพ

2. การจัดการเรียนการสอนและการวัดประเมินผล

2.1 รูปแบบการสอน

2.2 การจัดตารางสอน

2.3 ทรัพยากรการเรียนการสอนและการจัดการ

2.4 การพัฒนาครูผู้สอนและบุคลากร

2.5 การประเมินผลรายวิชา การประเมินผลการฝึกอาชีพ และการประเมิน

มาตรฐานวิชาชีพ

3. การจัดการฝึกอาชีพ

3.1 การสำรวจความพร้อม

3.2 การพัฒนาครูฝึกในสถานประกอบการ

3.3 การลงนามในบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ

3.4 การประชาสัมพันธ์แนะแนวผู้เรียน

3.5 คัดเลือกผู้เข้าเรียนหรือผู้ทำสัญญาการฝึกอาชีพ

3.6 การทำสัญญาการฝึกอาชีพ

3.7 ปฐมนิเทศผู้เรียนและประชุมผู้ปกครอง

3.8 การติดตามผู้สำเร็จการศึกษา

4. การนิเทศ

4.1 การวางแผนการนิเทศร่วมกัน

4.2 การให้ความรู้ด้านการนิเทศแก่ครูนิเทศ และผู้รับการนิเทศ

4.3 การปฏิบัติงานนิเทศ

4.4 การสร้างขวัญและกำลังใจ

4.5 การจัดทำสรุปรายงานการนิเทศ

ตอนที่ 2 ผลของการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม และสถานศึกษา

2.1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลของการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถามด้านเพศ อายุ วุฒิ การศึกษา และตำแหน่งงานของผู้ตอบแบบสอบถาม ดังข้อมูลในตารางที่ 4.2

ตารางที่ 4.2 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน (n=94)	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	51	54.30
หญิง	43	45.70
2. อายุ		
ต่ำกว่า 30 ปี	16	17.00
30 - 39 ปี	26	27.70
40 - 49 ปี	28	29.80
50 ปีขึ้นไป	24	25.50
3. วุฒิการศึกษา		
ปริญญาตรี	58	61.70
ปริญญาโท	32	34.00
ปริญญาเอก	4	4.30
4. ตำแหน่งงาน		
ผู้อำนวยการสถานศึกษา	8	8.50
รองผู้อำนวยการสถานศึกษาที่ดูแลการจัดการเรียนการสอนระบบทวิภาคี	8	8.50
หัวหน้างานทวิภาคี	15	16.00
ครูนิเทศ	51	54.30
ผู้บริหารสถานประกอบการ/ผู้บริหารฝ่ายทรัพยากรบุคคล/ครูฝึกในสถานประกอบการ	12	12.70

จากตารางที่ 4.2 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นเพศชาย (ร้อยละ 54.30) มากกว่าเพศหญิง (ร้อยละ 45.70) ส่วนใหญ่มีอายุอยู่ในช่วง 40 ถึง 49 ปี (ร้อยละ 29.80) รองลงมาคือมีอายุอยู่ในช่วง 30 - 39 ปี (ร้อยละ 27.70) และมีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีมากที่สุด (ร้อยละ 61.70) รองลงมาคือ ระดับปริญญาโท (ร้อยละ 34.00) และระดับปริญญาเอกน้อยที่สุด (ร้อยละ 4.30) และผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ดำรงตำแหน่งเป็นครูนิเทศ (ร้อยละ 54.30) รองลงมาคือ ดำรงตำแหน่งหัวหน้างานทวิภาคีของสถานศึกษา (ร้อยละ 16.00)

2.2 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนระบบทวิภาคี

ผลของการวิเคราะห์ข้อมูลสถานศึกษาเกี่ยวกับประเภทวิชาที่เปิดสอนในระบบทวิภาคี สาขาวิชาที่เปิดสอนในระบบทวิภาคี และเกณฑ์ที่ใช้ในการเลือกสถานประกอบการเพื่อเข้าร่วมลงนามจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีกับสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนระบบทวิภาคี แสดงไว้ในตาราง 4.3 - 4.6

ตารางที่ 4.3 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนระบบทวิภาคี จากข้อมูลของผู้บริหารสถานศึกษา (ผู้อำนวยการสถานศึกษา หรือรองผู้อำนวยการของสถานศึกษา)

ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานศึกษา	จำนวน (n=16)	ร้อยละ
1. ระดับการศึกษาที่จัดการเรียนการสอนระบบทวิภาคี		
ระดับ ปวช.	2	12.50
ระดับ ปวส.	6	37.50
ทั้งระดับ ปวช. และ ปวส.	8	50.00
2. ระยะเวลาที่สถานศึกษาเปิดสอนระบบทวิภาคี (ระดับชั้น ปวช. และ ปวส.)		
1 ปี	3	18.75
2 ปี	4	25.00
3 ปี	1	6.25
4 ปี	1	6.25
5 ปี	-	-
6 ปี ขึ้นไป	7	43.75

ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานศึกษา	จำนวน (n=16)	ร้อยละ
3. จำนวนสถานประกอบการที่ทำ MOU กับสถานศึกษาของท่าน (ระดับชั้น ปวช. และ ปวส.)		
1 – 5 สถานประกอบการ	4	25.00
6 – 10 สถานประกอบการ	6	37.50
11 – 15 สถานประกอบการ	1	6.25
มากกว่า 15 สถานประกอบการ	5	31.25
4. สถานศึกษามีการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของสถานศึกษาหรือไม่		
มี	15	93.75
ไม่มี	1	6.25
5. สถานศึกษามีการแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศการฝึกอาชีพ		
มี	15	93.75
ไม่มี	1	6.25

จากตารางที่ 4.3 พบว่า สถานศึกษาส่วนใหญ่จัดการเรียนการสอนระบบทวิภาคีทั้งระดับปวช.และปวส. (ร้อยละ 50.00) รองลงมาคือจัดการเรียนการสอนระบบทวิภาคี ในระดับปวส.เพียงระดับเดียว (ร้อยละ 37.50) และจัดการเรียนการสอนระบบทวิภาคี ในระดับปวช.เพียงอย่างเดียว น้อยที่สุด (ร้อยละ 12.50) สถานประกอบการส่วนใหญ่เปิดการเรียนการสอนระบบทวิภาคีมาเป็นระยะเวลา 6 ปีขึ้นไป (ร้อยละ 43.75) รองลงมาคือเปิดการเรียนการสอนระบบทวิภาคีมาเป็นระยะเวลา 2 ปี (ร้อยละ 25.00) สถานศึกษาส่วนใหญ่มีจำนวนสถานประกอบการที่ร่วมลงนามจัดการเรียนการสอนระบบทวิภาคี(MOU)กับสถานศึกษาจำนวน 6-10 สถานประกอบการ(ร้อยละ 37.50) รองลงมาคือมีจำนวนสถานประกอบการที่ร่วมลงนามจัดการเรียนการสอนระบบทวิภาคี(MOU)กับสถานศึกษามากกว่า 15 สถานประกอบการ (ร้อยละ 31.25) สถานศึกษาส่วนใหญ่มีการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของสถานศึกษา (ร้อยละ 93.75) และแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศการฝึกอาชีพ (ร้อยละ 93.75) มีสถานศึกษาเพียงแห่งเดียวที่ไม่มีกรรมการดำเนินการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของสถานศึกษา และคณะกรรมการนิเทศการฝึกอาชีพ

ตารางที่ 4.4 ข้อมูลประเภทวิชาที่เปิดสอนในสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนระบบทวิภาคี จากข้อมูลของผู้บริหารสถานศึกษา (ผู้อำนวยการสถานศึกษา หรือรองผู้อำนวยการสถานศึกษา)

ประเภทวิชาที่เปิดสอน ในสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนระบบทวิภาคี	จำนวน (n=16)	ร้อยละ
อุตสาหกรรม	8	50.00
พาณิชยกรรม/บริหารธุรกิจ	9	56.25
อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว	3	18.75

จากตารางที่ 4.4 พบว่า สถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนระบบทวิภาคีในเขตกรุงเทพมหานคร มีการจัดการเรียนการสอนในระบบทวิภาคีเพียง 3 ประเภทวิชา ได้แก่ ประเภทวิชาพาณิชยกรรม/บริหารธุรกิจ ประเภทวิชาอุตสาหกรรม และประเภทวิชาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว โดยส่วนใหญ่จัดการเรียนการสอนระบบทวิภาคีในประเภทวิชาพาณิชยกรรม/บริหารธุรกิจมากที่สุด (ร้อยละ 56.25) รองลงมาคือ ประเภทวิชาอุตสาหกรรม (ร้อยละ 50.00) และประเภทวิชาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว (ร้อยละ 18.75)

ตารางที่ 4. 5 ข้อมูลสาขาวิชาที่เปิดสอนในสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนระบบทวิภาคี จากข้อมูลของผู้บริหารสถานศึกษา (ผู้อำนวยการสถานศึกษา หรือรองผู้อำนวยการสถานศึกษา)

สาขาวิชาที่เปิดสอน ในสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนระบบทวิภาคี	จำนวน (n=16)	ร้อยละ
ช่างยนต์	5	31.25
ช่างไฟฟ้า	4	25.00
ช่างกลโรงงาน	3	18.75
ช่างอิเล็กทรอนิกส์	2	12.50
การบัญชี	3	18.75
การขาย/การตลาด	6	37.50
คอมพิวเตอร์ธุรกิจ	3	18.75
การโรงแรม	3	18.75
การท่องเที่ยว	1	6.25
อื่นๆ...		
การจัดการโลจิสติก	1	6.25
ธุรกิจค้าปลีก	2	12.50
การจัดการธุรกิจพยาบาล	1	6.25
เทคนิคสถาปัตยกรรม	1	6.25
แมกคาทรอนิกส์	1	6.25
เทคนิคเครื่องกลเรือพาณิชย์	1	6.25

จากตารางที่ 4.5 พบว่า สถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนในเขตกรุงเทพมหานคร มีการจัดการเรียนการสอนในระบบทวิภาคีทั้งหมด 15 สาขาวิชา โดยสาขาวิชาที่เปิดการเรียนการสอนระบบทวิภาคีมากที่สุดคือสาขาการขาย/การตลาด (ร้อยละ 37.50) รองลงมาคือช่างยนต์ (ร้อยละ 31.25) และช่างไฟฟ้า (ร้อยละ 25.00)

ตารางที่ 4.6 เกณฑ์ที่สถานศึกษาใช้ในการเลือกสถานประกอบการเพื่อเข้าร่วมลงนามจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีกับสถานศึกษา

เกณฑ์ที่ใช้ในการเลือกสถานประกอบการ	จำนวน (n=82)	ร้อยละ
ที่ตั้งของสถานประกอบการไม่ไกลจากสถานศึกษา	46	56.10
ได้รับการยอมรับจากคนในชุมชน	42	51.20
มีบุคลากรที่เชี่ยวชาญในการสอนอย่างเพียงพอ	63	76.80
วัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือ ทันสมัยพร้อมสำหรับการฝึกอาชีพ	64	78.00
ความสัมพันธ์ภายในระหว่างผู้บริหารสถานศึกษาและ	41	50.00
สถานประกอบการ		
อื่นๆ....		
เป็นสถานประกอบการที่นักศึกษาทำงานอยู่แล้ว	1	1.20
ลักษณะงานตรงกับสาขาวิชาที่เปิดสอน	1	1.20
สถานประกอบการเข้าใจในการจัดการเรียนการสอน	2	2.40
ระบบทวิภาคี		
ความปลอดภัยในการปฏิบัติงาน	1	1.20
สวัสดิการและค่าตอบแทนที่ให้กับผู้ฝึกอาชีพ	2	2.40

จากตารางที่ 4.6 พบว่า เกณฑ์ที่สถานศึกษาใช้ในการเลือกสถานประกอบการเพื่อเข้าร่วมลงนามจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีมากที่สุดคือ สถานประกอบการมีวัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือ ทันสมัยพร้อมสำหรับการฝึกอาชีพ (ร้อยละ 78.00) รองลงมาคือสถานประกอบการมีบุคลากรที่เชี่ยวชาญในการสอนอย่างเพียงพอ (ร้อยละ 76.80) และที่ตั้งของสถานประกอบการไม่ไกลจากสถานศึกษา (ร้อยละ 56.10) ตามลำดับ

ตอนที่ 3 ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันของการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนระบบทวิภาคี ในเขตกรุงเทพมหานคร

ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันของการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนระบบทวิภาคี ในเขตกรุงเทพมหานคร ในด้านการจัดหลักสูตร การจัดการเรียนการสอนและการวัดประเมินผล การจัดการฝึกอาชีพ และการนิเทศของผู้ตอบแบบสอบถามจากสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนระบบทวิภาคี และสถานประกอบการที่ร่วมจัดการเรียนการสอนระบบทวิภาคี โดยรวมอยู่ในระดับ มาก ($\bar{X}=4.25$) เมื่อจำแนกตามผู้ตอบแบบสอบถามสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนระบบทวิภาคี และสถานประกอบการที่ร่วมจัดการเรียนการสอนระบบทวิภาคี แสดงไว้ในตารางที่ 4.7 – 4.11

ตารางที่ 4.7 สภาพปัจจุบันของการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนระบบทวิภาคี ในเขตกรุงเทพมหานคร โดยรวมและรายด้าน

สภาพการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนระบบทวิภาคี โดยรวมและรายด้าน	ผู้ให้ข้อมูล (n=94)		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1 ด้านการจัดหลักสูตร	4.27	.72	มาก
2 ด้านการจัดการเรียนการสอนและการวัดประเมินผล	4.25	.67	มาก
3 ด้านการจัดการฝึกอาชีพ	4.22	.64	มาก
4 ด้านนิเทศ	4.26	.66	มาก
รวม	4.25	.59	มาก

จากตารางที่ 4.7 พบว่า สภาพปัจจุบันของการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนระบบทวิภาคี โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับ มาก ($\bar{X}=4.25$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่าอยู่ในระดับ มาก ทุกข้อ โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสภาพการบริหารสูงที่สุดคือด้านการจัดหลักสูตร ($\bar{X}=4.27$) รองลงมาคือ ด้านการนิเทศ ($\bar{X}=4.26$) ด้านการจัดการเรียนการสอนและการวัดประเมินผล ($\bar{X}=4.25$) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยสภาพการบริหารต่ำที่สุดคือด้านการจัดการฝึกอาชีพ ($\bar{X}=4.22$) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.8 สภาพปัจจุบันของการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนระบบทวิภาคี ในเขต กรุงเทพมหานคร ด้านการจัดหลักสูตร

สภาพการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนระบบทวิภาคี ด้านการจัดหลักสูตร		ผู้ให้ข้อมูล (n=94)		
		\bar{x}	S.D.	แปลผล
1	สถานศึกษาและสถานประกอบการได้ร่วมกันประชุมปรึกษาเกี่ยวกับแนวทางการจัดทำโครงสร้างหลักสูตรก่อนเปิดการเรียนการสอนระบบทวิภาคี	4.32	.74	มาก
2	สถานศึกษามีการวิเคราะห์ความต้องการของตลาดแรงงานในท้องถิ่นอย่างต่อเนื่อง และจัดการเรียนในสาขาวิชาตรงตามความต้องการของสถานประกอบการและตลาดแรงงาน	4.28	.88	มาก
3	การกำหนดเนื้อหาและทักษะการปฏิบัติงานได้รับความเห็นชอบจากทั้งสถานศึกษาและสถานประกอบการ	4.35	.66	มาก
4	สถานศึกษาและสถานประกอบการร่วมกันประเมินการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีแต่ละสาขาวิชา	4.36	.68	มาก
5	สถานประกอบการมีครูฝึกอาชีพในสาขาวิชาที่ร่วมกันจัดการเรียนการสอน	4.28	.78	มาก
6	สถานประกอบการจัดให้มีผู้ประสานงานด้านการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี	4.46	.67	มาก
7	สถานศึกษาและสถานประกอบการร่วมกันกำหนดรูปแบบของการจัดแผนการเรียนและแผนการฝึกอาชีพที่เหมาะสม	4.28	.74	มาก
8	สถานศึกษาและสถานประกอบการจัดทำ ประเมิน และปรับปรุงแผนการเรียนและแผนการฝึกอาชีพร่วมกันอย่างสม่ำเสมอ	4.26	.85	มาก
9	ครูผู้สอนวิชาชีพในสาขาวิชาของสถานศึกษาได้รับการพัฒนาวิชาชีพที่สอนจากสถานประกอบการไม่น้อยกว่า สี่สิบชั่วโมงต่อคนต่อปีการศึกษา	4.12	1.06	มาก
10	สถานศึกษาและสถานประกอบการมีการกำหนดระบบประกันคุณภาพการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีที่ชัดเจน	4.14	1.02	มาก

สภาพการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนระบบทวิภาคี		ผู้ให้ข้อมูล (n=94)		
		\bar{x}	S.D.	แปลผล
11	สถานศึกษามีห้องเรียนและห้องปฏิบัติการสำหรับผู้เรียนที่เพียงพอต่อการจัดการเรียนการสอน	4.31	1.04	มาก
12	สถานศึกษาและสถานประกอบการร่วมกันจัดการอบรมพัฒนา ประชุมชี้แจงหลักการ และวิธีการสอน ให้แก่ครูผู้สอน บุคลากรทางการศึกษาและครูฝึกในสถานประกอบการ ให้มีความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการศึกษา ระบบทวิภาคีอย่างสม่ำเสมอ	4.19	.85	มาก
รวม		4.27	.58	มาก

จากตารางที่ 4.8 พบว่า สภาพปัจจุบันของการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนระบบทวิภาคี ด้านการจัดหลักสูตร โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.27$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสภาพการบริหารสูงสุดคือสถานประกอบการจัดให้มีผู้ประสานงานด้านการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ($\bar{x}=4.46$) รองลงมาคือสถานศึกษาและสถานประกอบการร่วมกันประเมินการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีแต่ละสาขาวิชา ($\bar{x}=4.36$) และการกำหนดเนื้อหาและทักษะการปฏิบัติงานได้รับความเห็นชอบจากทั้งสถานศึกษาและสถานประกอบการ ($\bar{x}=4.35$) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยสภาพการบริหารด้านการจัดหลักสูตรต่ำที่สุดคือครูผู้สอนวิชาชีพในสาขาวิชาของสถานศึกษาได้รับการพัฒนาวิชาชีพที่สอนจากสถานประกอบการไม่น้อยกว่า สี่สิบชั่วโมงต่อคนต่อปีการศึกษา ($\bar{x}=4.12$)

ตารางที่ 4.9 สภาพปัจจุบันของการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนระบบทวิภาคี ในเขต กรุงเทพมหานคร ด้านการจัดการเรียนการสอนและการวัดประเมินผล

ด้านจัดการเรียนการสอนและการวัดประเมินผล	ผู้ให้ข้อมูล (n=94)		
	\bar{x}	S.D.	แปลผล
1 สถานประกอบมีส่วนร่วมในการกำหนดรูปแบบการสอนที่เหมาะสมกับผู้เรียน สถานศึกษา และสถานประกอบการ	4.21	.85	มาก
2 สถานศึกษาได้และสถานประกอบการมีการประเมินรูปแบบการจัดการเรียนการสอนร่วมกันในแต่ละภาคการศึกษา	4.23	.87	มาก
3 การวางแผนการจัดตารางสอนของสถานศึกษามีการประสานงานกับสถานประกอบการให้เหมาะสมกับการจัดการฝึกอาชีพในสถานประกอบการ	4.26	.78	มาก
4 ครูผู้สอนรายวิชาในสถานศึกษาสามารถจัดการเรียนการสอนได้สอดคล้องกับการฝึกอาชีพในสถานประกอบการ	4.30	.68	มาก
5 ครูฝึกในสถานประกอบการสามารถจัดการฝึกอาชีพได้สอดคล้องกับคำอธิบายรายวิชาและแผนการเรียนในสถานศึกษา	4.20	.73	มาก
6 สถานศึกษามีครูผู้สอนตรงสายในทุกสาขาวิชาที่จัดการศึกษาระบบทวิภาคี	4.39	.95	มาก
7 ครูผู้สอนของสถานศึกษาและครูฝึกของสถานประกอบการได้รับการพัฒนาเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพอย่างต่อเนื่อง	4.22	.80	มาก
8 การบันทึกการฝึกอาชีพ แฟ้มสะสมผลงาน บันทึกคุณธรรม จริยธรรมและจิตอาสาของผู้เรียนมีความน่าเชื่อถือสามารถนำมาวัดประเมินผลได้	4.20	.81	มาก
9 การประเมินผลก่อนเรียน ระหว่างเรียน และหลังเรียนของสถานศึกษาและสถานประกอบการมีการยึดถือปฏิบัติอย่างจริงจัง	4.16	.82	มาก
10 สถานศึกษาและสถานประกอบการกำหนดเกณฑ์การประเมินผล และวิธีการในการวัดประเมินผลร่วมกัน	4.24	1.04	มาก

สภาพการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนระบบทวิภาคี		ผู้ให้ข้อมูล (n=94)		
		\bar{x}	S.D.	แปลผล
ด้านการจัดการเรียนการสอนและการวัดประเมินผล				
11	การวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ ใช้วิธีการประเมินอย่างหลากหลายตามสภาพจริง สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตรและกิจกรรมการเรียนการสอน การฝึกอาชีพ โดยคำนึงถึงพัฒนาการของผู้เรียนและสมรรถนะที่ต้องการ	4.36	.84	มาก
12	การติดตามผลการเรียนและผลการสอบมาตรฐานวิชาชีพ ได้ดำเนินการโดยคณะกรรมการร่วมระหว่างสถานศึกษาและสถานประกอบการ	4.28	1.03	มาก
รวม		4.25	.65	มาก

จากตารางที่ 4.9 พบว่า สภาพปัจจุบันของการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนระบบทวิภาคี ด้านการจัดการเรียนการสอนและการวัดประเมินผล อยู่ในระดับมาก (\bar{x} =4.25) เมื่อพิจารณารายชื่อ พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสภาพการบริหารสูงสุดคือสถานศึกษามีครูผู้สอนตรงสายในทุกสาขาวิชา ที่จัดการศึกษาระบบทวิภาคี (\bar{x} =4.39) รองลงมาคือการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ ใช้วิธีการประเมินอย่างหลากหลายตามสภาพจริง สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตรและกิจกรรมการเรียนการสอน การฝึกอาชีพ โดยคำนึงถึงพัฒนาการของผู้เรียนและสมรรถนะที่ต้องการ (\bar{x} =4.36) และครูผู้สอนรายวิชาในสถานศึกษาสามารถจัดการเรียนการสอนได้สอดคล้องกับการฝึกอาชีพในสถานประกอบการ (\bar{x} =4.30) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยสภาพการบริหารด้านการจัดหลักสูตรต่ำที่สุดคือการประเมินผลก่อนเรียน ระหว่างเรียน และหลังเรียนของสถานศึกษาและสถานประกอบการมีการยึดถือปฏิบัติอย่างจริงจัง (\bar{x} =4.16)

ตารางที่ 4.10 สภาพปัจจุบันของการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนระบบทวิภาคี ในเขตกรุงเทพมหานคร ด้านการจัดการฝึกอาชีพ

	สภาพการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนระบบทวิภาคี	ผู้ให้ข้อมูล (n=94)		
		\bar{x}	S.D.	แปลผล
1	สถานศึกษาและสถานประกอบการมีความพร้อมด้านครูผู้สอน ครูฝึก ครูนิเทศ ที่จะจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี	4.44	.72	มาก
2	สถานศึกษาจัดสรรงบประมาณในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีอย่างเหมาะสม	4.26	.74	มาก
3	การจัดการฝึกอาชีพตรงตามความสนใจและความต้องการของสถานประกอบการ ผู้เรียน และตลาดแรงงาน	4.43	.70	มาก
4	สถานศึกษาและสถานประกอบการร่วมกันประชาสัมพันธ์แนะนำผู้ที่ต้องการเรียนในระบบทวิภาคี ให้เกิดความเข้าใจอย่างถูกต้อง	4.30	.80	มาก
5	สถานศึกษาและสถานประกอบการกำหนดแผนการรับและคัดเลือกผู้เรียนได้ตรงตามความต้องการ	4.31	.74	มาก
6	สถานศึกษาและสถานประกอบการร่วมกันปฐมนิเทศผู้เรียน ผู้ปกครองและสถานประกอบการ ให้มีความเข้าใจอย่างถูกต้องเกี่ยวกับระบบทวิภาคี	4.38	.83	มาก
7	คู่มือผู้เรียนระบบทวิภาคีให้ข้อมูลเกี่ยวกับการเรียนการสอน การฝึกอาชีพ การปฏิบัติตัวในสถานประกอบการ ข้อกำหนด กฎระเบียบ สวัสดิการ สิทธิประโยชน์ ฯลฯ อย่างครบถ้วน	4.22	.78	มาก
8	สถานศึกษาสำรวจความพึงพอใจของผู้เรียน ผู้ปกครอง และสถานประกอบการ เกี่ยวกับการฝึกอาชีพในสถานประกอบการและการเรียนในระบบทวิภาคี หลังผู้เรียนสำเร็จการศึกษา	4.15	.83	มาก
9	สถานศึกษาสำรวจความพึงพอใจของสถานประกอบการ เกี่ยวกับความรู้ความสามารถของผู้เรียน	4.18	.82	มาก

สภาพการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนระบบทวิภาคี		ผู้ให้ข้อมูล (n=94)		
		\bar{x}	S.D.	แปลผล
	ด้านการจัดการฝึกอาชีพ			
10	สถานศึกษามีการติดตามสถานะการทำงานทำของผู้เรียน หลังสำเร็จการศึกษาจากระบบทวิภาคี	4.18	.74	มาก
11	สถานศึกษามีการสำรวจความคิดเห็นของผู้เรียนที่มีต่อ สถานประกอบการเกี่ยวกับการจัดการศึกษาระบบทวิภาคี ในแต่ละปีการศึกษา	4.16	.74	มาก
รวม		4.22	.67	มาก

จากตารางที่ 4.10 พบว่า สภาพปัจจุบันของการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนระบบทวิภาคี ด้านการจัดการฝึกอาชีพ อยู่ในระดับมาก (\bar{x} =4.22) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสภาพการบริหารสูงที่สุดกันคือสถานศึกษาและสถานประกอบการมีความพร้อมด้านครูผู้สอน ครูฝึก ครุภัณฑ์ ฯลฯ ที่จะจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี (\bar{x} =4.44) รองลงมาคือ การจัดการฝึกอาชีพตรงตามความสนใจและความต้องการของสถานประกอบการ ผู้เรียน และตลาดแรงงาน (\bar{x} =4.43) และสถานศึกษาและสถานประกอบการร่วมกันปฐมนิเทศผู้เรียน ผู้ปกครองและสถานประกอบการ ให้มีความเข้าใจอย่างถูกต้องเกี่ยวกับการเรียนการสอนระบบทวิภาคี (\bar{x} =4.38) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยสภาพการบริหารด้านการจัดการฝึกอาชีพต่ำที่สุดคือสถานศึกษาสำรวจความพึงพอใจของผู้เรียน ผู้ปกครอง และสถานประกอบการ เกี่ยวกับการฝึกอาชีพในสถานประกอบการและการเรียนในระบบทวิภาคี หลังผู้เรียนสำเร็จการศึกษา (\bar{x} =4.15)

ตารางที่ 4.11 สภาพปัจจุบันของการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนระบบทวิภาคี ในเขตกรุงเทพมหานคร ด้านการนิเทศ

	สภาพการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนระบบทวิภาคี ด้านการนิเทศ	ผู้ให้ข้อมูล (n=94)		
		\bar{x}	S.D.	แปลผล
1	สถานศึกษามีครูนิเทศที่ไปนิเทศผู้เรียนในสถานประกอบการในสาขาวิชาต่างๆอย่างเพียงพอ	4.38	.75	มาก
2	สถานศึกษาและสถานประกอบการมีการจัดทำแผนการนิเทศร่วมกันในแต่ละภาคการศึกษาได้อย่างเหมาะสม	4.16	.83	มาก
3	ครูนิเทศของสถานศึกษาสามารถปฏิบัติงานตามแผนการนิเทศอย่างมีประสิทธิภาพ	4.29	.72	มาก
4	สถานศึกษามีการให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการนิเทศการฝึกอาชีพแก่ครูนิเทศของสถานศึกษา ครูฝึกของสถานประกอบการและผู้เรียนอย่างเพียงพอ	4.22	.79	มาก
5	สถานศึกษากำกับและติดตามผลการปฏิบัติหน้าที่ของครูนิเทศของสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ	4.33	.76	มาก
6	ครูนิเทศของสถานศึกษามีการตรวจสอบบันทึกการฝึกอาชีพของผู้เรียนอย่างสม่ำเสมอ	4.32	.74	มาก
7	ในกรณีที่ผู้เรียนเกิดปัญหาเกี่ยวกับการฝึกอาชีพ ครูนิเทศของสถานศึกษาสามารถติดต่อประสานงานกับสถานประกอบการเพื่อช่วยเหลืออย่างเหมาะสม	4.53	.59	มากที่สุด
8	ครูนิเทศของสถานศึกษามีความสามารถในการให้คำปรึกษาและสร้างขวัญกำลังใจให้แก่ผู้เรียนในสถานประกอบการ เพื่อให้การฝึกอาชีพเป็นไปอย่างราบรื่น และเกิดประโยชน์สูงสุดต่อตัวผู้เรียน	4.40	.67	มาก
9	สถานศึกษาและสถานประกอบการ มีการนำผลการนิเทศมาประเมินและปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนร่วมกันในแต่ละภาคการศึกษา	4.20	.86	มาก
10	ครูฝึกของสถานประกอบการมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทของครูนิเทศของสถานศึกษาอย่างชัดเจน	4.25	.72	มาก
11	ครูนิเทศของสถานศึกษามีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทของครูฝึกของสถานประกอบการอย่างชัดเจน	4.29	.71	มาก
	รวม	4.26	.67	มาก

จากตารางที่ 4.11 พบว่า สภาพปัจจุบันของการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนระบบทวิภาคี ด้านการนิเทศ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.26$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสภาพการบริหารสูงที่สุดคือ ในกรณีที่ผู้เรียนเกิดปัญหาเกี่ยวกับการฝึกอาชีพ ครูนิเทศของสถานศึกษาสามารถติดต่อประสานงานกับสถานประกอบการเพื่อช่วยเหลืออย่างเหมาะสม ($\bar{X}=4.53$) รองลงมาคือ ครูนิเทศของสถานศึกษามีความสามารถในการให้คำปรึกษาและสร้างขวัญกำลังใจให้แก่ผู้เรียนในสถานประกอบการ เพื่อให้การฝึกอาชีพเป็นไปอย่างราบรื่น และเกิดประโยชน์สูงสุดต่อตัวผู้เรียน ($\bar{X}=4.0$) และสถานศึกษามีครูนิเทศที่ไปนิเทศผู้เรียนในสถานประกอบการในสาขาวิชาต่างๆอย่างเพียงพอ ($\bar{X}=4.38$) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยสภาพการบริหารด้านการนิเทศต่ำที่สุดคือ สถานศึกษาและสถานประกอบการมีการจัดทำแผนการนิเทศร่วมกันในแต่ละภาคการศึกษาได้อย่างเหมาะสม ($\bar{X}=4.16$)

ตอนที่ 4 ผลการศึกษาปัญหาของการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนระบบทวิภาคี ในเขตกรุงเทพมหานคร

ผลการศึกษาปัญหาของการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนระบบทวิภาคี ในเขตกรุงเทพมหานคร ในด้านการจัดหลักสูตร การจัดการเรียนการสอนและการวัดประเมินผล การจัดการฝึกอาชีพ และการนิเทศ แสดงไว้ในตารางที่ 4.12 – 4.15

ตารางที่ 4.12 ปัญหาของการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนระบบทวิภาคี ในเขตกรุงเทพมหานคร ด้านการจัดหลักสูตร

ปัญหาของการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนระบบทวิภาคี	ผู้ให้ข้อมูล (n=94)		
	ความถี่	ร้อยละ	อันดับ
1 บุคลากรของสถานศึกษาและสถานประกอบการไม่เข้าใจหลักการจัดโครงสร้างหลักสูตรในระบบทวิภาคี	25	26.59	7
2 การจัดโครงสร้างหลักสูตรหลังจากร่วมลงนามบันทึกข้อตกลงความร่วมมือการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของสถานศึกษาได้รับความร่วมมือจากสถานประกอบการสถานประกอบการน้อย	28	29.78	6
3 ขาดการมีส่วนร่วมของสถานประกอบการในการจัดโครงสร้างหลักสูตรระบบทวิภาคี	29	30.85	5

ปัญหาของการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชน ระบบทวิภาคี		ผู้ให้ข้อมูล (n=94)		
		ความถี่	ร้อยละ	อันดับ
ด้านการจัดหลักสูตร				
4	สถานประกอบการขาดความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับงานวิชาการในสถานศึกษา เช่น การจัดหลักสูตร	35	37.23	2
5	สถานศึกษาไม่สามารถตอบสนองสถานประกอบการที่ต้องการใช้โครงสร้างหลักสูตรเฉพาะที่ตนเองต้องการ เป็นอุปสรรคต่อสถานศึกษาในการจัดการเรียนการสอนระบบทวิภาคี	36	38.29	1
6	สถานประกอบการไม่สามารถจัดการฝึกอาชีพตามที่ระบุในบันทึกข้อตกลงความร่วมมือการจัดการอาชีวศึกษา ระบบทวิภาคีได้	32	34.04	3
7	ผู้แทนสถานประกอบการที่เข้าร่วมประชุมกับสถานศึกษา ไม่มีอำนาจในการตัดสินใจ เป็นเหตุให้การแก้ไขปัญหา หรือการตัดสินใจเป็นไปอย่างล่าช้า	31	32.97	4
8	ครูฝึกของสถานประกอบการมีการเปลี่ยนแปลงบ่อย	20	21.27	8
9	ครูฝึกของสถานประกอบการมีความรู้ความสามารถไม่เพียงพอ	12	12.76	9
10	อื่นๆ.....	-	-	

จากตารางที่ 4.12 พบว่า ปัญหาของการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนระบบทวิภาคีด้านการจัดหลักสูตร ที่พบ 5 อันดับแรก คือ สถานศึกษาไม่สามารถตอบสนองสถานประกอบการที่ต้องการใช้โครงสร้างหลักสูตรเฉพาะที่ตนเองต้องการ เป็นอุปสรรคต่อสถานศึกษาในการจัดการเรียนการสอนระบบทวิภาคี (ร้อยละ 38.29) รองลงมาคือ สถานประกอบการขาดความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับงานวิชาการในสถานศึกษา เช่น การจัดหลักสูตร โครงสร้างหลักสูตร (ร้อยละ 37.23) สถานประกอบการไม่สามารถจัดการฝึกอาชีพตามที่ระบุในบันทึกข้อตกลงความร่วมมือการจัดการอาชีวศึกษา ระบบทวิภาคีได้ (ร้อยละ 34.04) ผู้แทนสถานประกอบการที่เข้าร่วมประชุมกับสถานศึกษาไม่มีอำนาจในการตัดสินใจ เป็นเหตุให้การแก้ไขปัญหา หรือการตัดสินใจเป็นไปอย่างล่าช้า (ร้อยละ 32.97) และขาดการมีส่วนร่วมของสถานประกอบการในการจัดโครงสร้างหลักสูตรระบบทวิภาคี (ร้อยละ 30.85) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.13 ปัญหาของการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนระบบทวิภาคี ในเขต กรุงเทพมหานคร ด้านการจัดการเรียนการสอนและการวัดประเมินผล

ปัญหาของการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชน ระบบทวิภาคี	ผู้ให้ข้อมูล (n=94)		
	ความถี่	ร้อยละ	อันดับ
ด้านการจัดการเรียนการสอนและการวัดประเมินผล			
1 สถานศึกษาและสถานประกอบการมีความเห็นที่แตกต่าง กันเกี่ยวกับรูปแบบการจัดการฝึกอาชีพ	15	15.95	7
2 การจัดการเรียนการสอนและการฝึกอาชีพไม่เป็นไปตาม แผนการเรียนและแผนการฝึกอาชีพที่กำหนดไว้	25	26.59	3
3 ขาดการจัดอบรมพัฒนาครูนิเทศและครูฝึกร่วมกัน เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนระบบทวิภาคี และการ วัดประเมินผลระบบทวิภาคี	35	37.23	1
4 ขาดความร่วมมือจากสถานประกอบการในการส่ง บุคลากรในการเข้าประชุมร่วมกับสถานศึกษา	34	36.17	2
5 การพัฒนาวิชาชีพของครูผู้สอนในสาขาวิชาต่างๆของ สถานศึกษาตามเกณฑ์มาตรฐานการจัดอาชีวศึกษาระบบ ทวิภาคีที่กำหนด ไม่ได้รับความร่วมมือจากครูผู้สอนของ สถานศึกษา	14	14.89	8
6 การจัดบันทึกการฝึกอาชีพ แฟ้มสะสมผลงาน บันทึก คุณธรรมจริยธรรมและจิตอาสาของผู้เรียนไม่สมบูรณ์ ที่ จะพร้อมสำหรับการตรวจจากครูนิเทศ	18	19.14	5
7 สถานประกอบการขาดความรู้ความเข้าใจในการวัดและ ประเมินผลการฝึกอาชีพของผู้เรียน	25	26.59	3
8 แบบประเมินผลการฝึกอาชีพไม่สามารถประเมินผลได้ตรง ตามสภาพการปฏิบัติงานจริงในสถานประกอบการ	17	18.08	6
9 วัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือในการฝึกอาชีพของสถาน ประกอบการไม่เพียงพอสำหรับการฝึกอาชีพของผู้เรียน	11	11.80	9
10 อื่นๆ.....	1	1.06	10

จากตารางที่ 4.13 พบว่า ปัญหาของการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนระบบทวิภาคี ด้านการจัดการเรียนการสอนและการวัดประเมินผล ที่พบ 5 อันดับแรก คือ ขาดการจัดอบรมพัฒนา ครูนิเทศและครูฝึกร่วมกันเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนระบบทวิภาคี และการวัดประเมินผล ระบบทวิภาคี (ร้อยละ 37.23) รองลงมาคือขาดความร่วมมือจากสถานประกอบการในการส่งบุคลากร ในการเข้าประชุมร่วมกับสถานศึกษา (ร้อยละ 36.17) การจัดการเรียนการสอนและการฝึกอาชีพไม่ เป็นไปตามแผนการเรียนและแผนการฝึกอาชีพที่กำหนดไว้ (ร้อยละ 26.59) และสถานประกอบการ ขาดความรู้ความเข้าใจในการวัดและประเมินผลการฝึกอาชีพของผู้เรียน (ร้อยละ 26.59) และการจัด บันทึกรายการฝึกอาชีพ แฟ้มสะสมผลงาน บันทึกรายการจรรยาบรรณและจิตอาสาของผู้เรียนไม่สมบูรณ์ ที่ จะพร้อมสำหรับการตรวจจากครูนิเทศ (ร้อยละ 19.14) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.14 ปัญหาของการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนระบบทวิภาคี ในเขต กรุงเทพมหานคร ด้านการจัดการฝึกอาชีพ

ปัญหาของการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชน ระบบทวิภาคี ด้านการจัดการฝึกอาชีพ	ผู้ให้ข้อมูล (n=94)		
	ความถี่	ร้อยละ	อันดับ
1 สถานศึกษาและสถานประกอบการไม่มีความพร้อมในด้าน ครูผู้สอน ครูฝึก ครูนิเทศ งบประมาณ และการบริหาร จัดการอย่างเพียงพอ	20	21.27	5
2 ค่าตอบแทนและสวัสดิการของผู้เรียนไม่เป็นไปตามบันทึก ข้อตกลงความร่วมมือการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี	19	20.21	6
3 จำนวนผู้ที่สนใจเรียนในระบบทวิภาคีไม่เป็นไปตามแผน	46	48.93	1
4 การประชาสัมพันธ์ระบบทวิภาคีขาดประสิทธิภาพ ไม่ น่าสนใจและไม่ตรงกลุ่มเป้าหมาย	18	19.14	7
5 ผู้เรียน ผู้ปกครอง ขาดความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับ แนวทางการจัดการเรียนการสอนระบบทวิภาคี	38	40.42	3
6 สถานประกอบการไม่สามารถคัดเลือกผู้เรียนเข้าฝึกอาชีพ ได้ตามแผนการรับผู้เรียนของสถานประกอบการ	16	17.02	9
7 สถานศึกษาไม่มีการสำรวจความพึงพอใจหัวหน้างานสถาน ประกอบการ เกี่ยวกับความรู้ความสามารถของผู้เรียน	10	10.63	11

	ปัญหาของการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชน ระบบทวิภาคี ด้านการจัดการฝึกอาชีพ	ผู้ให้ข้อมูล (n=94)		
		ความถี่	ร้อยละ	อันดับ
		8	สถานศึกษาไม่มีการสำรวจความพึงพอใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนระบบทวิภาคีของผู้สำเร็จการศึกษา ระบบทวิภาคี	18
9	สถานศึกษาขาดการติดตามสถานะการปฏิบัติงานทำของผู้เรียนหลังสำเร็จการศึกษาจากระบบทวิภาคี	12	12.76	10
10	ผู้เรียนที่เข้ารับการฝึกอาชีพจากสถานประกอบการไม่สามารถปฏิบัติตามกฎระเบียบ ข้อตกลงของสถานประกอบการ	22	23.40	4
11	วุฒิภาวะและความรับผิดชอบของผู้เรียนไม่เหมาะสมกับการฝึกอาชีพในสถานประกอบการ เป็นเหตุให้ไม่สามารถปฏิบัติงานในสถานประกอบการได้อย่างต่อเนื่อง	40	42.55	2
12	อื่นๆ... สถานประกอบการไม่สามารถรับคนเข้าฝึกอาชีพ , โรงพยาบาลไม่รับคนฝึกงานเนื่องจากติดปัญหามาตรฐาน	1	1.06	12

จากตารางที่ 4.14 พบว่า ปัญหาของการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนระบบทวิภาคีด้านการจัดการฝึกอาชีพ ที่พบ 5 อันดับแรก คือ จำนวนผู้ที่สนใจเรียนในระบบทวิภาคีไม่เป็นไปตามแผน (ร้อยละ 48.93) รองลงมาคือวุฒิภาวะและความรับผิดชอบของผู้เรียนไม่เหมาะสมกับการฝึกอาชีพในสถานประกอบการ เป็นเหตุให้ไม่สามารถปฏิบัติงานในสถานประกอบการได้อย่างต่อเนื่อง (ร้อยละ 42.55) ผู้เรียน ผู้ปกครอง ขาดความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับแนวทางการจัดการเรียนการสอนระบบทวิภาคี (ร้อยละ 40.42) ผู้เรียนที่เข้ารับการฝึกอาชีพจากสถานประกอบการไม่สามารถปฏิบัติตามกฎระเบียบ ข้อตกลงของสถานประกอบการ (ร้อยละ 23.40) และสถานศึกษาและสถานประกอบการไม่มีความพร้อมในด้านครูผู้สอน ครูฝึก ครูนิเทศ งบประมาณ และการบริหารจัดการอย่างเพียงพอ (ร้อยละ 21.27) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.15 ปัญหาของการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนระบบทวิภาคี ในเขต กรุงเทพมหานคร ด้านการนิเทศ

ปัญหาของการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชน	ผู้ให้ข้อมูล (n=94)		
	ระบบทวิภาคี		
	ความถี่	ร้อยละ	อันดับ
1 การจัดทำแผนการนิเทศของสถานศึกษาขาดความชัดเจน	10	10.63	7
2 ครูนิเทศไม่สามารถดำเนินการนิเทศตามแผนการนิเทศที่ได้วางแผนไว้	26	27.65	2
3 ครูฝึกขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการนิเทศ การฝึกอาชีพของผู้เรียนในสถานประกอบการ	23	24.46	4
4 ผู้เรียนขาดโอกาสในการขอคำปรึกษาและคำแนะนำอย่างใกล้ชิดจากครูนิเทศได้เท่าที่ควร	23	24.46	4
5 ครูนิเทศของสถานศึกษามีภาระงานมาก ไม่สามารถปฏิบัติการนิเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ	36	38.29	1
6 ครูนิเทศของสถานศึกษาขาดทักษะในการให้คำปรึกษา และเสริมแรงผู้เรียน	11	11.70	6
7 กระบวนการนิเทศของครูนิเทศขาดการปรับปรุงและพัฒนาให้สอดคล้องกับสภาพปัจจุบัน	24	25.53	3
8 อื่นๆ... ผู้เรียนบางคนอาจไม่ได้รับการนิเทศครบตามจำนวนครั้งที่กำหนดต้องมีการติดตาม ทำให้สิ้นเปลืองทรัพยากร...	1	1.06	8

จากตารางที่ 4.15 พบว่า ปัญหาของการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนระบบทวิภาคี ด้านการนิเทศ ที่พบ 5 อันดับแรก คือ ครูนิเทศของสถานศึกษามีภาระงานมาก ไม่สามารถปฏิบัติการนิเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ (ร้อยละ 38.29) รองลงมาคือครูนิเทศไม่สามารถดำเนินการนิเทศตามแผนการนิเทศที่ได้วางแผนไว้ (ร้อยละ 27.65) และกระบวนการนิเทศของครูนิเทศขาดการปรับปรุงและพัฒนาให้สอดคล้องกับสภาพปัจจุบัน (ร้อยละ 25.53) ครูฝึกขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการนิเทศการฝึกอาชีพของผู้เรียนในสถานประกอบการ (ร้อยละ 24.46) และผู้เรียนขาดโอกาสในการขอคำปรึกษาและคำแนะนำอย่างใกล้ชิดจากครูนิเทศได้เท่าที่ควร (ร้อยละ 24.46) ตามลำดับ

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

จากการเก็บข้อมูลจากแบบสอบถาม พบว่ามีผู้ตอบแบบสอบถามให้ข้อเสนอแนะ สรุปได้ดังนี้

1. สถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนขาดแคลนงบประมาณในการบริหารจัดการ ภาครัฐควรมีส่วนช่วยผลักดันนโยบาย และงบประมาณให้มากขึ้น ควรกำหนดกลยุทธ์ส่งเสริมการศึกษาต่อในรูปแบบทวิภาคี และการให้ต้นสังกัดใช้หลักเกณฑ์เดียวกับภาครัฐในการขอเปิดทวิภาคี
2. สถานประกอบการที่สนใจร่วมทำทวิภาคี ไม่เพียงพอกับจำนวนผู้เรียนในระบบทวิภาคี
3. กระทรวงศึกษาธิการหรือรัฐบาลควรส่งเสริมโดยการจูงใจให้สถานประกอบการต้องการรับนักเรียนระบบทวิภาคี นอกเหนือจากการลดหย่อนภาษี
4. ผู้เรียนที่ประสบความสำเร็จในการเรียนระบบทวิภาคีส่วนใหญ่จะมีฐานะทางบ้านไม่ดี และต้องการทำงานเพื่อลดภาระของผู้ปกครอง
5. ผู้ปกครองยังขาดความเข้าใจ ในระบบทวิภาคี และไม่ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความทนต่อการฝึกอาชีพในสถานประกอบการ ยังมีค่านิยมในแง่ลบเกี่ยวกับการทำงานในวัยเรียน
6. ระบบการจัดการในเรื่องเครื่องมือเครื่องจักรของสถานประกอบการไม่สามารถในเทคโนโลยีที่ตรงตามหลักสูตร ส่วนใหญ่เป็นในรูปแบบการฝึกงาน และให้คน.เรียนรู้ด้านการจัดการมากกว่าเทคโนโลยีของบริษัท และส่วนใหญ่สถานศึกษากลัวที่จะต้องรับผิดชอบความเสียหายของเครื่องมือเครื่องจักรแทนผู้ฝึกอาชีพ ซึ่งตรงกันข้ามกับระบบทวิภาคีของประเทศเยอรมันที่เป็นต้นแบบทวิภาคีที่ดีที่สุด
7. การจัดการเรียนการสอนในระบบทวิภาคี ช่วยลดปัญหาการทะเลาะวิวาทได้อย่างมาก และทำให้ผู้เรียนสามารถปรับตัวเข้ากับสังคมได้ดี

ตอนที่ 5 ผลการนำเสนอแนวทางการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนระบบทวิภาคี ในเขตกรุงเทพมหานคร

5.1 แนวทางการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนระบบทวิภาคี ในเขตกรุงเทพมหานคร (ร่างฉบับที่ 1)

จากผลการศึกษาสภาพปัจจุบันของการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนระบบทวิภาคี ในเขตกรุงเทพมหานครและปัญหาของการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนระบบทวิภาคี ในเขตกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยนำเลือกประเด็นสำคัญ จากสภาพปัจจุบันของการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนระบบทวิภาคี ในเขตกรุงเทพมหานคร ที่ต่ำที่สุด 5 อันดับของแต่ละด้าน และปัญหาของการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนระบบทวิภาคี ในเขตกรุงเทพมหานครที่พบมากที่สุด 5 อันดับของแต่ละด้าน มาพัฒนาเป็นแนวทางการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนระบบทวิภาคี ในเขตกรุงเทพมหานคร (ร่างฉบับที่ 1) โดยประกอบด้วย 4 ด้าน ดังนี้

ด้านการจัดหลักสูตร

การจัดหลักสูตรของสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนระบบทวิภาคี ในเขตกรุงเทพมหานคร มีแนวทางในการส่งเสริมให้สถานประกอบการเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำ ประเมิน และปรับปรุงโครงสร้างหลักสูตร แผนการเรียน และแผนการฝึกอาชีพ การพัฒนาครูผู้สอน ครูฝึก รวมทั้งบุคลากรทางการศึกษาในการจัดหลักสูตรการศึกษาระบบทวิภาคีเพื่อพัฒนาวิชาชีพ การกำหนดระบบประกันคุณภาพการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีร่วมกับสถานประกอบการ การบริหารจัดการหลักสูตรเฉพาะของสถานประกอบการ และการส่งเสริมให้สถานประกอบการเข้าร่วมประชุมกับสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง และส่งตัวแทนผู้เข้าประชุมจากสถานประกอบการที่มีอำนาจในการตัดสินใจ ดังนี้

1. แนวทางการส่งเสริมให้สถานประกอบการเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำ ประเมิน และปรับปรุงโครงสร้างหลักสูตร แผนการเรียน และแผนการฝึกอาชีพ มีแนวทางดังนี้

1) สถานศึกษาจัดอบรม สร้างความรู้ ความเข้าใจให้กับบุคลากรที่เกี่ยวข้องในสถานประกอบการ เพื่อให้สามารถร่วมกันจัดทำโครงสร้างหลักสูตร แผนการเรียน และแผนการฝึกอาชีพที่เหมาะสม

2) สถานศึกษาควรสร้างความตระหนักให้แก่สถานประกอบการเกี่ยวกับความสำคัญของการจัดหลักสูตรร่วมกัน

3) ผู้บริหารสถานศึกษาต้องให้ความสำคัญกับการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีเป็นอันดับต้นๆ โดยประกาศเป็นนโยบายของสถานศึกษาอย่างชัดเจนให้แก่สาขาวิชาจัดการเรียนการสอนระบบทวิภาคีร่วมกับสถานประกอบการ และผู้บริหารจัดต้องมีภาวะผู้นำ มีมนุษยสัมพันธ์ในการ

ติดต่อประสานกับผู้บริหารของสถานประกอบการ เพื่อเป็นการเปิดทางให้การดำเนินงานในส่วนต่างๆ ง่ายขึ้น

4) สถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำหลักสูตร โดยมีการแต่งตั้งบุคลากรของสถานประกอบการร่วมด้วย

2. แนวทางการพัฒนาครูผู้สอน ครูฝึก รวมทั้งบุคลากรทางการศึกษาในการจัดหลักสูตร การศึกษาระบบทวิภาคีเพื่อพัฒนาวิชาชีพ มีแนวทางดังนี้

1) สถานศึกษาควรจัดให้ครูผู้สอนและครูนิเทศเข้าไปเรียนรู้งานในสถานประกอบการ เพื่อจะสามารถจัดหลักสูตร หรือรายวิชาได้เหมาะสม

2) สถานศึกษาควรจัดการประชุมร่วมกันระหว่างสถานศึกษาและสถานประกอบการ เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้เกี่ยวกับรายวิชาและงานที่สอดคล้อง

3) สถานศึกษาควรส่งครูผู้สอน ครูฝึก และบุคลากรทางการศึกษาเข้ารับการอบรม เกี่ยวกับการจัดหลักสูตรด้วยกัน เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกัน

3. แนวทางการกำหนดระบบประกันคุณภาพการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีร่วมกับสถานประกอบการ

1) สถานศึกษาสร้างความรู้ความเข้าใจ โดยการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ให้บุคลากรของสถานศึกษาและสถานประกอบการเข้าใจตรงกัน และร่วมกันกำหนดมาตรฐานแต่ละด้าน

2) ผู้บริหารสถานศึกษาควรกำหนดนโยบายของสถานศึกษาที่ชัดเจน และสร้างความตระหนักให้แก่บุคลากรทางการศึกษา

3) สถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการกำหนดระบบประกันคุณภาพการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของสถานศึกษา โดยมีการแต่งตั้งบุคลากรของสถานประกอบการด้วย

4. แนวทางการบริหารจัดการหลักสูตรเฉพาะของสถานประกอบการ รวมทั้งสถานประกอบการที่ไม่สามารถจัดการฝึกอาชีพตามที่ระบุในบันทึกข้อตกลงความร่วมมือการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีได้

1) ผู้บริหารทั้ง 2 ฝ่ายทั้งสถานศึกษา และสถานประกอบการควรมีการปรึกษาและแก้ปัญหาาร่วมกัน โดยนึกถึงผู้เรียนเป็นสำคัญ

2) สถานศึกษาทำความร่วมมือกับสถานประกอบการในการส่งครูผู้สอนของสถานศึกษา เข้าอบรมความรู้จากครูฝึกในสถานประกอบการ ในรายวิชาที่สถานศึกษาขาดแคลนครูผู้สอน เพื่อให้การจัดการเรียนและการฝึกอาชีพมีความสอดคล้องกัน และเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

3) สถานศึกษาควรจัดครูเข้าไปช่วยเหลือ ช่วยแก้ปัญหา และให้คำแนะนำสถานประกอบการในการจัดการฝึกอาชีพให้ตรงตามที่ระบุในบันทึกข้อตกลงความร่วมมือการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี

4) สถานศึกษาควรเข้าไปศึกษางานในสถานประกอบการ เพื่อให้ทราบรูปแบบการทำงาน และงานที่ผู้ฝึกอาชีพจะต้องทำ เพื่อประเมินว่าสถานประกอบการสามารถใช้วิธีในการแก้ปัญหาเกี่ยวกับการฝึกอาชีพ

5. แนวทางการส่งเสริมให้สถานประกอบการเข้าร่วมประชุมกับสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง และส่งตัวแทนผู้เข้าประชุมจากสถานประกอบการที่มีอำนาจในการตัดสินใจ

1) สถานศึกษาวางแผนการประชุมล่วงหน้าและจัดทำกำหนดการประชุมทั้งปีการศึกษา เพื่อให้สถานประกอบการวางแผน และได้เตรียมความพร้อมสำหรับการเข้าร่วมประชุมแต่ละครั้งในระยะยาว

2) ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องสร้างความสัมพันธ์กับผู้บริหารสถานประกอบการ เพื่อให้ง่ายต่อการประสานงานและแก้ปัญหาเรื่องต่างๆ

3) สถานศึกษากำหนดเรื่องที่จะประชุมในประเด็นต่างๆอย่างชัดเจน เพื่อให้สถานประกอบการสามารถจัดสรรบุคลากรในการเข้าร่วมประชุมได้เหมาะสม และสามารถตัดสินใจได้ทันที

ด้านการจัดการเรียนการสอนและการวัดประเมินผล

การจัดการเรียนการสอนและการวัดประเมินผลของสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนระบบทวิภาคี ในเขตกรุงเทพมหานคร มีแนวทางในการส่งเสริมให้สถานประกอบการมีส่วนร่วมในการกำหนดรูปแบบการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับผู้เรียน การส่งเสริมการจัดการเรียนการสอน การฝึกอาชีพ ให้เป็นไปตามแผนการเรียน และแผนการฝึกอาชีพที่กำหนดไว้ การพัฒนาครูผู้สอนครูฝึกในการจัดการเรียนการสอนและการวัดประเมินผล การส่งเสริมให้ผู้เรียนจัดทำบันทึกการฝึกอาชีพ แฟ้มสะสมผลงาน บันทึกคุณธรรมจริยธรรมและจิตอาสาอย่างสมบูรณ์ มีความน่าเชื่อถือ สามารถนำมาวัดประเมินผลได้ และการส่งเสริมให้สถานศึกษาและสถานประกอบการสามารถประเมินผลก่อนเรียน ระหว่างเรียนและหลังเรียนร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ ดังนี้

1. แนวทางการส่งเสริมให้สถานประกอบการมีส่วนร่วมในการกำหนดรูปแบบการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับผู้เรียน

1) สถานศึกษาสร้างความรู้ความเข้าใจแก่สถานประกอบการเกี่ยวกับข้อดี/ข้อเสีย ลักษณะการจัดรูปแบบ และความแตกต่างของรูปแบบการเรียนการสอนในแบบต่างๆ

2) สถานศึกษาหารือกับสถานประกอบการเพื่อเลือก และประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับการจัดการฝึกอาชีพ ผู้เรียน สถานศึกษา และสถานประกอบการ

2. แนวทางการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอน การฝึกอาชีพ ให้เป็นไปตามแผนการเรียน และแผนการฝึกอาชีพที่กำหนดไว้

1) สถานศึกษามีการแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศของสถานศึกษาสำหรับดำเนินการ นิเทศการจัดระบบการนิเทศการเรียนการสอนในสถานศึกษาและนิเทศการฝึกอาชีพในสถาน ประกอบการ

2) สถานศึกษามีการจัดระบบ วางแผนการนิเทศการเรียนการสอนในสถานศึกษา และ นิเทศการฝึกอาชีพในสถานประกอบการอย่างต่อเนื่อง และสอดคล้องกัน

3) สถานศึกษามีการประสานงานกับสถานประกอบการอย่างสม่ำเสมอเกี่ยวกับการฝึก อาชีพ และปัญหาที่พบในการจัดการฝึกอาชีพให้แก่ผู้เรียน เพื่อร่วมกันแก้ปัญหาอย่างรวดเร็ว

3. แนวทางการพัฒนาครูผู้สอนและครูฝึกในการจัดการเรียนการสอนและการวัดประเมินผล

1) สถานศึกษาควรจัดให้ครูผู้สอนและครูฝึก ควรพูดคุย ปรึกษาหารือกันเกี่ยวกับ รายละเอียดเนื้อหาการสอนในสถานศึกษาและการฝึกอาชีพในสถานประกอบการ เพื่อให้มีความ สอดคล้องกัน

2) สถานศึกษาควรส่งครูผู้สอน ครูฝึก และบุคลากรทางการศึกษาเข้ารับการอบรม เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนและการวัดประเมินผลด้วยกัน เพื่อให้มีความเข้าใจตรงกัน และ สามารถจัดการเรียนการสอนควบคู่กันได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3) ครูผู้สอนควรแนะนำวิธีในการประเมินผล ประเมินทักษะ สมรรถนะของผู้เรียนให้แก่ ครูฝึกในสถานประกอบการ เพื่อให้ครูฝึกมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการประเมินผลของสถานศึกษา และสามารถประเมินสมรรถนะของผู้เรียนได้ตรงตามหลักการวัดประเมินผลของสถานศึกษา

4. แนวทางการส่งเสริมให้ผู้เรียนจัดทำบันทึกการฝึกอาชีพ แฟ้มสะสมผลงาน บันทึก คุณธรรมจริยธรรมและจิตอาสาอย่างสมบูรณ์ มีความน่าเชื่อถือ สามารถนำมาวัดประเมินผลได้

1) ครูที่ปรึกษา ครูนิเทศ และครูฝึกควรกำชับให้ผู้ฝึกอาชีพจัดทำบันทึกการฝึกอาชีพ แฟ้มสะสมผลงาน บันทึกคุณธรรมจริยธรรมและจิตอาสาอย่างต่อเนื่องเป็นประจำทุกวัน

2) ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากรทางการศึกษาควรสร้างความตระหนักให้แก่ผู้ ฝึกอาชีพ ให้เห็นความสำคัญของการทำบันทึกการฝึกอาชีพ แฟ้มสะสมผลงาน บันทึกคุณธรรม จริยธรรมและจิตอาสา

3) สถานศึกษาควรจัดกิจกรรมปฐมนิเทศก่อนการฝึกอาชีพให้ผู้เรียน เพื่อย้ำเตือนและ สร้างความเข้าใจกับผู้เรียนเกี่ยวกับการทำบันทึกการฝึกอาชีพ แฟ้มสะสมผลงาน บันทึกคุณธรรม จริยธรรมและจิตอาสา

5. แนวทางการส่งเสริมให้สถานศึกษาและสถานประกอบการสามารถประเมินผลก่อนเรียน ระหว่างเรียน และหลังเรียนร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ

- 1) สถานศึกษาวางแผนการประเมินผลในระยะต่างๆ โดยพิจารณาจากรายวิชา
- 2) สถานศึกษาสร้างแบบประเมินผลก่อนเรียน ระหว่างเรียน และหลังเรียน ให้สอดคล้องกับสมรรถของงานที่ผู้ฝึกอาชีพในสถานประกอบการ เพื่อให้สถานประกอบการสามารถนำไปใช้ได้อย่างง่ายดาย
- 3) ครูนิเทศเป็นผู้ติดตามการประเมินผลในสถานศึกษา และกำกับดูแล ช่วยเหลือ ให้คำแนะนำสถานประกอบการเกี่ยวกับการประเมินผล

ด้านการจัดการฝึกอาชีพ

การจัดการฝึกอาชีพของสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนระบบทวิภาคี ในเขตกรุงเทพมหานคร มีแนวทางในการส่งเสริมให้ผู้เรียนผู้ปกครองมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวทางการจัดการเรียนการสอนระบบทวิภาคีอย่างถูกต้องและครบถ้วน การสำรวจความพึงพอใจของผู้เรียนผู้ปกครองและสถานประกอบการเกี่ยวกับการฝึกอาชีพและการเรียนในระบบทวิภาคี การติดตามสถานะการมีงานทำของผู้เรียนหลังสำเร็จการศึกษาในระบบทวิภาคี การเตรียมความพร้อมด้านบุคลากรงบประมาณและการบริหารจัดการ การเพิ่มจำนวนผู้เรียนทวิภาคี และการส่งเสริมให้ผู้เรียนปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมตามกฎระเบียบข้อตกลงของสถานประกอบการ ดังนี้

1. แนวทางการส่งเสริมให้ผู้เรียน ผู้ปกครองมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวทางการจัดการเรียนการสอนระบบทวิภาคีอย่างถูกต้องและครบถ้วน
 - 1) ผู้บริหารสถานศึกษาจัดประชุมผู้ปกครองและผู้เรียน เพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจ และตระหนักถึงความสำคัญของการเรียนการสอนระบบทวิภาคี และข้อดีของการที่ผู้เรียนเรียนในระบบทวิภาคี และเพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกัน
 - 2) สถานศึกษาแต่งตั้งครูที่ปรึกษาเพื่อพูดคุย สอบถาม ติดตามเหตุการณ์ต่างๆของผู้ฝึกอาชีพจากผู้ปกครองโดยตรง ผ่านโทรศัพท์มือถือ สื่อออนไลน์ หรือด้วยวิธีการต่างๆ
2. แนวทางการสำรวจความพึงพอใจของผู้เรียนผู้ปกครองและสถานประกอบการเกี่ยวกับการฝึกอาชีพและการเรียนในระบบทวิภาคี
 - 1) สถานศึกษาเพิ่มช่องทางในการสำรวจความพึงพอใจให้สามารถเข้าถึงได้ง่ายขึ้น อาทิ การสร้างแบบประเมินความพึงพอใจออนไลน์ หรือการใช้วิธีสัมภาษณ์แบบเป็นทางการและไม่เป็นทางการ หรือการเยี่ยมบ้านผู้เรียน
 - 2) สถานศึกษาควรมีการสำรวจความพึงพอใจ ก่อนเรียน หลังเรียน และระหว่างเรียน
3. แนวทางการติดตามสถานะการมีงานทำของผู้เรียนหลังสำเร็จการศึกษาในระบบทวิภาคี
 - 1) สถานศึกษาใช้ช่องทางออนไลน์ในการติดตาม สอบถาม และอัปเดตเหตุการณ์ต่างๆของผู้สำเร็จการศึกษา อาจใช้ความสัมพันธ์ส่วนตัวระหว่างครูและผู้สำเร็จการศึกษา หรือการสร้างกลุ่มผ่านโซเชียลต่างๆ อาทิ กลุ่มในเฟซบุ๊ก กลุ่มไลน์ เพื่อเป็นช่องทางในการเก็บรวบรวมข้อมูล

4. แนวทางการเตรียมความพร้อมด้านบุคลากร งบประมาณ และการบริหารจัดการ

- 1) ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการวิเคราะห์สถานะของสถานศึกษาในด้านบุคลากร งบประมาณ และการบริหารจัดการ
- 2) สถานศึกษาควรจัดประชุมภายในสถานศึกษา เพื่อหารือเกี่ยวกับแนวทางในการแก้ปัญหา และแบ่งหน้าที่รับผิดชอบ รวมถึงการพัฒนาบุคลากร การจัดสรรงบประมาณส่วนต่างๆ
- 3) สถานศึกษาทำความร่วมมือกับสถานประกอบการเกี่ยวกับการจัดสรรงบประมาณ รวมถึงการจัดการทรัพยากรการเรียนการสอน วัสดุ อุปกรณ์ต่างๆ

5. แนวทางการเพิ่มจำนวนผู้เรียนระบบทวิภาคี

- 1) สถานศึกษาควรประชาสัมพันธ์การจัดการเรียนการสอนระบบทวิภาคี โดยเชิญให้สถานประกอบการที่ร่วมลงนามในบันทึกข้อตกลงความร่วมมือการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี มามีส่วนร่วมในการประชาสัมพันธ์ สร้างความเข้าใจ เป็นการสร้างสัมพันธ์อันดีระหว่างสถานศึกษา สถานประกอบการและผู้เรียนผู้ปกครอง ส่งผลให้ผู้ปกครองเกิดความมั่นใจในการเรียนระบบทวิภาคี มากยิ่งขึ้น
- 2) ผู้บริหารสถานศึกษาและผู้บริหารสถานประกอบการควรประชุมปรึกษา เกี่ยวกับสวัสดิการของผู้เรียนที่จะได้รับเพิ่มเติม นอกเหนือจากค่าแรง เช่น ค่าที่พัก ค่าธรรมเนียมการเรียน ค่ารถรับ/ส่ง เป็นต้น
- 3) ผู้บริหารสถานศึกษาควรสร้างความตระหนักให้ครูและบุคลากรทุกฝ่ายในสถานศึกษามีความรู้ความเข้าใจในระบบทวิภาคีอย่างแท้จริง เห็นความสำคัญของการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีที่มีต่อผู้เรียน ชุมชน สังคม และประเทศชาติในอนาคต เพื่อสร้างความเข้มแข็งภายในองค์กร และสามารถอธิบาย ประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับระบบทวิภาคีให้แก่ชุมชนได้รับทราบและเข้าใจอย่างทั่วถึง
- 4) สถานศึกษาสร้างช่องทางในการประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อออนไลน์ และการประชาสัมพันธ์ผ่านเสียงทางวิทยุชุมชน ประชาสัมพันธ์ผ่านหนังสือพิมพ์ท้องถิ่น
- 5) สถานศึกษามีการแนะแนวการศึกษาต่อในระดับอาชีวศึกษา ให้แก่ผู้เรียนระดับ ม.3

6. แนวทางการส่งเสริมให้ผู้เรียนปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมตามกฎระเบียบข้อตกลงของสถานประกอบการ

- 1) สถานศึกษาจัดการปฐมนิเทศผู้เรียนและผู้ปกครอง โดยระบุและอธิบาย กฎระเบียบในการเรียนระบบทวิภาคี และข้อตกลงของสถานประกอบการให้ชัดเจน
- 2) สถานศึกษาควรมีช่องทางในการติดตามผู้เรียน สังเกต ทำความรู้จักกับผู้เรียนและครอบครัวอย่างจริงจัง เพื่อให้ทราบปัญหาของผู้เรียน และนำมาหาวิธีแก้ปัญหา ร่วมกันในการจัดแผนการเรียนและแผนการฝึกอาชีพ

3) สถานศึกษาประสานงานกับผู้ประสานงานในสถานประกอบการอย่างต่อเนื่องเพื่อติดตามความประพฤติ และแก้ปัญหาพร้อมกันได้อย่างทันท่วงที

4) สถานศึกษาควรจัดกิจกรรมปฐมนิเทศก่อนการฝึกอาชีพโดยเชิญผู้ปกครองและผู้เรียนเข้าร่วมประชุม เพื่อย้ำเตือนและสร้างความเข้าใจกับผู้เรียนเกี่ยวกับการปฏิบัติตนในสถานประกอบการ

ด้านการนิเทศ

การนิเทศของสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนระบบทวิภาคี ในเขตกรุงเทพมหานคร มีแนวทางในการส่งเสริมสถานประกอบการให้มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนการนิเทศ การส่งเสริมให้ครูนิเทศของสถานศึกษาสามารถปฏิบัติงานตามแผนการนิเทศอย่างมีประสิทธิภาพ การสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการนิเทศให้แก่ครูนิเทศและครูฝึก การส่งเสริมให้พัฒนากระบวนการนิเทศและการจัดการเรียนการสอนร่วมกันระหว่างสถานศึกษาและสถานประกอบการ การส่งเสริมให้ครูนิเทศให้คำปรึกษาแนะนำผู้เรียนได้อย่างใกล้ชิด ดังนี้

1. แนวทางการส่งเสริมสถานประกอบการให้มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนการนิเทศ

1) ผู้บริหารสถานศึกษาควรสร้างความตระหนักเกี่ยวกับความสำคัญของการนิเทศให้แก่สถานประกอบการ ซึ่งจะช่วยให้การกำกับ ติดตาม รวมถึงแก้ปัญหาทำได้ง่ายขึ้น และรวดเร็ว

2) ผู้บริหารสถานศึกษาควรเชิญบุคลากรของสถานประกอบการเข้ามามีส่วนร่วมโดยร่วมกันจัดทำแผนการนิเทศในระยะยาว เพื่อให้สอดคล้องกับแผนการปฏิบัติงานของสถานศึกษา และแผนการปฏิบัติงานของสถานประกอบการ

2. แนวทางการส่งเสริมให้ครูนิเทศของสถานศึกษาสามารถปฏิบัติงานตามแผนการนิเทศอย่างมีประสิทธิภาพ

1) สถานศึกษาควรวางแผนการนิเทศที่ชัดเจน และมอบหมายหน้าที่ให้ครูนิเทศที่มีความรู้ความสามารถที่เหมาะสมกับสาขาวิชาที่นิเทศ

2) สถานศึกษาควรบรรจุครูนิเทศออกจากการสอนในระบบปกติ เพื่อให้มีเวลาในการเดินทางไปนิเทศและให้คำปรึกษาผู้เรียนได้อย่างใกล้ชิด

3) ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ความสำคัญกับการนิเทศ เป็นผู้กำกับติดตามการนิเทศของครูนิเทศให้เป็นไปตามแผนการนิเทศอย่างมีประสิทธิภาพ รับฟังปัญหาและข้อเสนอแนะ และพร้อมที่จะสนับสนุน แก้ไขปัญหาดังกล่าว

4) ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีสัมพันธ์ที่ดีกับผู้บริหารของสถานประกอบการ เพื่อสามารถพูดคุย ปรึกษาหารือเกี่ยวกับปัญหาในการนิเทศ และร่วมกันหาแนวทางแก้ปัญหา เพื่อสนับสนุนการทำงานของครูนิเทศให้เป็นไปตามแผนที่วางไว้

5) ผู้บริหารสถานศึกษาควรกำกับ ติดตาม และให้ครูนิเทศจัดทำรายงานการนิเทศแต่ละครั้ง และอาจมีสอบถามครูนิเทศอย่างสม่ำเสมอเกี่ยวกับผลการนิเทศ และปัญหาที่พบในการนิเทศ และสิ่งที่ต้องการการสนับสนุนเพิ่มเติม

3. แนวทางการสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการนิเทศให้แก่ครูนิเทศและครูฝึก

1) สถานศึกษามีการจัดส่งบุคลากรของสถานศึกษาเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับการนิเทศอย่างสม่ำเสมอ

2) สถานศึกษาทำความเข้าใจกับครูฝึก เกี่ยวกับกระบวนการนิเทศ และความสำคัญของการนิเทศ เพื่อให้เกิดประโยชน์กับทั้งสถานศึกษาและสถานประกอบการ

3) สถานศึกษาจัดทำคู่มือการนิเทศของสถานศึกษา และมอบให้สถานประกอบการศึกษาเพิ่มเติม เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกัน

4. แนวทางการส่งเสริมการพัฒนากระบวนการนิเทศและการจัดการเรียนการสอนร่วมกันระหว่างสถานศึกษาและสถานประกอบการ

1) ครูนิเทศควรจัดทำรายงานผลการนิเทศในแต่ละครั้งอย่างสม่ำเสมอ รวมถึงวิธีการในการแก้ปัญหาต่างๆที่เกิดขึ้นเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนากระบวนการนิเทศ

2) สถานศึกษาควรมีการจัดประชุมร่วมกันระหว่างสถานศึกษาและสถานประกอบการ เพื่อร่วมกันแสดงความคิดเห็น ร่วมกันพัฒนา และปรับปรุงกระบวนการนิเทศจากรายงานผลการนิเทศของสถานศึกษา

3) ครูนิเทศควรประสานงานกับครูฝึกในสถานประกอบการอย่างสม่ำเสมอ เพื่อรับทราบปัญหาที่เกิดขึ้น และสามารถแก้ไขได้ทันที่

5. แนวทางการส่งเสริมให้ครูนิเทศให้คำปรึกษาแนะนำผู้เรียนได้อย่างใกล้ชิด

1) สถานศึกษาเพิ่มช่องทางในการติดตาม ให้คำปรึกษาผู้ฝึกอาชีพหลายช่องทาง อาทิ โทรศัพท์ สื่อออนไลน์ หรือการเยี่ยมบ้าน เป็นต้น

2) สถานศึกษามีการจัดอบรมครูนิเทศในเกี่ยวกับจิตวิทยาเบื้องต้น

3) ครูที่ปรึกษา และครูนิเทศจะต้องมีทักษะในการสังเกต และสัมพันธ์ที่ดีกับผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนเกิดความไว้วางใจ เชื่อใจ และเชื่อมั่นในตัวครู เพื่อผู้เรียนกล้าที่จะบอกเล่าปัญหาของตน

5.2 ผลการประเมินแนวทางการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนระบบทวิภาคี ในเขตกรุงเทพมหานคร (ร่างฉบับที่ 1)

การประเมินแนวทางการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนระบบทวิภาคี ในเขตกรุงเทพมหานคร (ร่างฉบับที่ 1) จากผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 4 ท่าน ดังตาราง 4.17

ตารางที่ 4.16 ผลการนำเสนอแนวทางการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนระบบทวิภาคี

แนวทางการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนระบบทวิภาคี	เหมาะสม		ไม่เหมาะสม	
	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ
ด้านการจัดหลักสูตร				
1. แนวทางการส่งเสริมให้สถานประกอบการเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำ ประเมิน และปรับปรุงโครงสร้างหลักสูตร แผนการเรียน และแผนการฝึกอาชีพ				
1) สถานศึกษาจัดอบรม สร้างความรู้ ความเข้าใจให้กับบุคลากรที่เกี่ยวข้องในสถานประกอบการ เพื่อให้สามารถร่วมกันจัดทำโครงสร้างหลักสูตร แผนการเรียน และแผนการฝึกอาชีพที่เหมาะสม	4	100	-	-
2) สถานศึกษาควรสร้างความตระหนักให้แก่สถานประกอบการเกี่ยวกับความสำคัญของการจัดหลักสูตรร่วมกัน	4	100	-	-
3) ผู้บริหารสถานศึกษาต้องให้ความสำคัญกับการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีเป็นอันดับต้นๆ โดยประกาศเป็นนโยบายของสถานศึกษาอย่างชัดเจนให้แต่ละสาขาวิชาจัดการเรียนการสอนระบบทวิภาคีร่วมกับสถานประกอบการ และผู้บริหารจัดต้องมีภาวะผู้นำ มีมนุษยสัมพันธ์ในการติดต่อประสานกับผู้บริหารของสถานประกอบการ เพื่อเป็นการเปิดทางให้การดำเนินงานในส่วนต่างๆ ง่ายขึ้น	4	100	-	-
4) สถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำหลักสูตร โดยมีการแต่งตั้งบุคลากรของสถานประกอบการร่วมด้วย	4	100	-	-
5)				

แนวทางการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชน ระบบทวิภาคี	เหมาะสม		ไม่เหมาะสม	
	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ
2. แนวทางการพัฒนาครูผู้สอน ครูฝึก รวมทั้งบุคลากรทางการศึกษาในการจัดหลักสูตร การศึกษาระบบทวิภาคีเพื่อพัฒนาวิชาชีพ				
1) สถานศึกษาควรจัดให้ครูผู้สอนและครูนิเทศเข้าไปเรียนรู้งานในสถานประกอบการ เพื่อจะได้สามารถจัดหลักสูตร หรือรายวิชาได้เหมาะสม	4	100	-	-
2) สถานศึกษาควรจัดการประชุมร่วมกันระหว่างสถานศึกษาและสถานประกอบการเพื่อแลกเปลี่ยนความรู้เกี่ยวกับรายวิชาและงานที่สอดคล้อง	4	100	-	-
3) สถานศึกษาควรส่งครูผู้สอน ครูฝึก และบุคลากรทางการศึกษาเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับการจัดหลักสูตรด้วยกัน เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกัน	4	100	-	-
3. แนวทางการกำหนดระบบประกันคุณภาพการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีร่วมกับสถานประกอบการ				
1) สถานศึกษาสร้างความรู้ความเข้าใจ โดยการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ให้บุคลากรของสถานศึกษาและสถานประกอบการเข้าใจตรงกัน และร่วมกันกำหนดมาตรฐานแต่ละด้าน	4	100	-	-
2) ผู้บริหารสถานศึกษาควรกำหนดนโยบายของสถานศึกษาที่ชัดเจน และสร้างความตระหนักให้แก่บุคลากรทางการศึกษา	4	100	-	-
3) สถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการกำหนดระบบประกันคุณภาพการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของสถานศึกษา โดยมีการแต่งตั้งบุคลากรของสถานประกอบการด้วย	4	100	-	-

แนวทางการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชน ระบบทวิภาคี	เหมาะสม		ไม่เหมาะสม	
	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ
4. แนวทางการบริหารจัดการที่หลักสูตรเฉพาะของสถานประกอบการ รวมทั้งสถานประกอบการที่ไม่สามารถจัดการฝึกอาชีพตามที่ระบุในบันทึกข้อตกลงความร่วมมือการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีได้				
1) ผู้บริหารทั้ง 2 ฝ่ายทั้งสถานศึกษา และสถานประกอบการควรมีการปรึกษาและแก้ปัญหาาร่วมกัน โดยคำนึงถึงผู้เรียนเป็นสำคัญ	4	100	-	-
2) สถานศึกษาทำความร่วมมือกับสถานประกอบการในการส่งครูผู้สอนของสถานศึกษาเข้าอบรมความรู้จากครูฝึกในสถานประกอบการ ในรายวิชาที่สถานศึกษาขาดแคลนครูผู้สอน เพื่อให้การจัดการเรียนและการฝึกอาชีพมีความสอดคล้องกัน และเป็นไปในทิศทางเดียวกัน	4	100	-	-
3) สถานศึกษาควรจัดครูเข้าไปช่วยเหลือ ช่วยแก้ปัญหา และให้คำแนะนำสถานประกอบการในการจัดการฝึกอาชีพให้ตรงตามที่ระบุในบันทึกข้อตกลงความร่วมมือการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี	4	100	-	-
4) สถานศึกษาควรเข้าไปศึกษาทำงานในสถานประกอบการ เพื่อให้ทราบรูปแบบการทำงาน และงานที่ผู้ฝึกอาชีพจะต้องทำ เพื่อประเมินว่าสถานประกอบการสามารถใช้วิธีในการแก้ปัญหาเกี่ยวกับการฝึกอาชีพ	4	100	-	-
5. แนวทางการส่งเสริมให้สถานประกอบการเข้าร่วมประชุมกับสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง และส่งตัวแทนผู้เข้าประชุมจากสถานประกอบการที่มีอำนาจในการตัดสินใจ				
1) สถานศึกษาวางแผนการประชุมล่วงหน้าและจัดทำกำหนดการประชุมทั้งปีการศึกษาเพื่อให้สถานประกอบการวางแผน และได้เตรียมความพร้อมสำหรับการเข้าร่วมประชุมแต่ละครั้งในระยะยาว	4	100	-	-

แนวทางการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชน ระบบทวิภาคี	เหมาะสม		ไม่เหมาะสม	
	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ
2) ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องสร้างความสัมพันธ์กับผู้บริหารสถานประกอบการ เพื่อให้ง่ายต่อการประสานงานและแก้ปัญหาเรื่องต่างๆ	4	100	-	-
3) สถานศึกษากำหนดเรื่องที่จะประชุมในประเด็นต่างๆอย่างชัดเจน เพื่อให้สถานประกอบการสามารถจัดสรรบุคลากรในการเข้าร่วมประชุมได้เหมาะสม และสามารถตัดสินใจได้ทันที	4	100	-	-
ด้านการจัดการเรียนการสอนและการวัดประเมินผล				
6. แนวทางการส่งเสริมให้สถานประกอบการมีส่วนร่วมในการกำหนดรูปแบบการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับผู้เรียน				
1) สถานศึกษาสร้างความรู้ความเข้าใจแก่สถานประกอบการเกี่ยวกับข้อดี/ข้อเสีย ลักษณะการจัดรูปแบบและความแตกต่างของรูปแบบการเรียนการสอนในแบบต่างๆ	4	100	-	-
2) สถานศึกษาหารือกับสถานประกอบการเพื่อเลือก และประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับการจัดการฝึกอาชีพ ผู้เรียน สถานศึกษา และสถานประกอบการ	4	100	-	-
7. แนวทางการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอน การฝึกอาชีพ ให้เป็นไปตามแผนการเรียน และแผนการฝึกอาชีพที่กำหนดไว้				
1) สถานศึกษามีการแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศของสถานศึกษาสำหรับดำเนินการนิเทศการจัดระบบการนิเทศการเรียนการสอนในสถานศึกษาและนิเทศการฝึกอาชีพในสถานประกอบการ	4	100	-	-
2) สถานศึกษามีการจัดระบบ วางแผนการนิเทศการเรียนการสอนในสถานศึกษา และนิเทศการฝึกอาชีพในสถานประกอบการอย่างต่อเนื่อง และสอดคล้องกัน	4	100	-	-

แนวทางการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชน ระบบทวิภาคี	เหมาะสม		ไม่เหมาะสม	
	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ
3) สถานศึกษามีการประสานงานกับสถานประกอบการอย่างสม่ำเสมอเกี่ยวกับการฝึกอาชีพ และปัญหาที่พบในการจัดการฝึกอาชีพให้แก่ผู้เรียน เพื่อร่วมกันแก้ปัญหาอย่างรวดเร็ว	4	100	-	-
8. แนวทางการพัฒนาครูผู้สอนครูฝึกในการจัดการเรียนการสอนและการวัดประเมินผล				
1) สถานศึกษาควรจัดให้ครูผู้สอนและครูฝึก ควบคู่กัน พักพิเคราะห์ร่วมกันเกี่ยวกับรายละเอียดเนื้อหาการสอนในสถานศึกษา และการฝึกอาชีพในสถานประกอบการ เพื่อให้มีความสอดคล้องกัน	4	100	-	-
2) สถานศึกษาควรส่งครูผู้สอน ครูฝึก และบุคลากรทางการศึกษาเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนและการวัดประเมินผลด้วยกัน เพื่อให้มีความเข้าใจตรงกัน และสามารถจัดการเรียนการสอนควบคู่กันได้อย่างมีประสิทธิภาพ	4	100	-	-
3) ครูผู้สอนควรแนะนำวิธีในการประเมินผล ประเมินทักษะ สมรรถนะของผู้เรียนให้แก่ครูฝึกในสถานประกอบการ เพื่อให้ครูฝึกมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการประเมินผลของสถานศึกษา และสามารถประเมินสมรรถนะของผู้เรียนได้ตรงตามหลักการวัดประเมินผลของสถานศึกษา	4	100	-	-
9. แนวทางการส่งเสริมให้ผู้เรียนจัดทำบันทึกการฝึกอาชีพ แฟ้มสะสมผลงาน บันทึกคุณธรรม จริยธรรมและจิตอาสาอย่างสมบูรณ์ มีความน่าเชื่อถือ สามารถนำมาวัดประเมินผลได้				
1) ครูที่ปรึกษา ครูนิเทศ และครูฝึกควรกำชับให้ผู้ฝึกอาชีพจัดทำบันทึกการฝึกอาชีพ แฟ้มสะสมผลงาน บันทึกคุณธรรมจริยธรรมและจิตอาสาอย่างต่อเนื่องเป็นประจำทุกวัน	4	100	-	-

แนวทางการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชน ระบบทวิภาคี	เหมาะสม		ไม่เหมาะสม	
	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ
2) ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากรทางการศึกษาควรสร้างความตระหนักให้แก่ผู้ฝึกอาชีพ ให้เห็นความสำคัญของการทำบันทึกการฝึกอาชีพ แฟ้มสะสมผลงาน บันทึกคุณธรรมจริยธรรมและจิตอาสา	4	100	-	-
3) สถานศึกษาควรจัดกิจกรรมปฐมนิเทศก่อนการฝึกอาชีพให้ผู้เรียน เพื่อย้ำเตือนและสร้างความเข้าใจกับผู้เรียนเกี่ยวกับการทำบันทึกการฝึกอาชีพ แฟ้มสะสมผลงาน บันทึกคุณธรรมจริยธรรมและจิตอาสา	4	100	-	-
10. แนวทางการส่งเสริมให้สถานศึกษาและสถานประกอบการสามารถประเมินผลก่อนเรียนระหว่างเรียนและหลังเรียนร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ				
1) สถานศึกษาวางแผนการประเมินผลในระยะยาว โดยพิจารณาจากรายวิชา	4	100	-	-
2) สถานศึกษาสร้างแบบประเมินผลก่อนเรียนระหว่างเรียน และหลังเรียน ให้สอดคล้องกับสมรรถของงานที่ผู้ฝึกอาชีพในสถานประกอบการ เพื่อให้สถานประกอบการสามารถนำไปใช้ได้อย่างง่ายตาย	4	100	-	-
3) ครูนิเทศเป็นผู้ติดตามการประเมินผลในสถานศึกษา และกำกับดูแล ช่วยเหลือ ให้คำแนะนำสถานประกอบการเกี่ยวกับการประเมินผล	4	100	-	-
<u>ด้านการจัดการฝึกอาชีพ</u>				
11. แนวทางการส่งเสริมให้ผู้เรียนผู้ปกครองมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวทางการจัดการเรียนการสอนระบบทวิภาคีอย่างถูกต้องและครบถ้วน				
1) ผู้บริหารสถานศึกษาจัดประชุมผู้ปกครองและผู้เรียน เพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจ และตระหนักถึงความสำคัญของการเรียนการสอนระบบทวิภาคี และข้อดีของการที่ผู้เรียนเรียนในระบบทวิภาคี และเพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกัน	4	100	-	-

แนวทางการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชน ระบบทวิภาคี	เหมาะสม		ไม่เหมาะสม	
	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ
2) สถานศึกษาแต่งตั้งครูที่ปรึกษาเพื่อพูดคุย สอบถาม ติดตามเหตุการณ์ต่างๆของผู้ฝึกอาชีพจาก ผู้ปกครองโดยตรง ผ่านโทรศัพท์มือถือ สื่อออนไลน์ หรือ ด้วยวิธีการต่างๆ	4	100	-	-
12. แนวทางการสำรวจความพึงพอใจของผู้เรียนผู้ปกครองและสถานประกอบการเกี่ยวกับ การฝึกอาชีพและการเรียนในระบบทวิภาคี				
1) สถานศึกษาควรเพิ่มช่องทางในการสำรวจ ความพึงพอใจให้สามารถเข้าถึงได้ง่ายขึ้น อาทิ การสร้าง แบบประเมินความพึงพอใจออนไลน์ หรือการใช้วิธี สัมภาษณ์แบบเป็นทางการ/ไม่เป็นทางการหรือการเยี่ยม บ้านผู้เรียน	4	100	-	-
2) สถานศึกษาควรมีการสำรวจความพึงพอใจ ก่อนเรียน หลังเรียน และระหว่างเรียน	4	100	-	-
13. แนวทางการติดตามสถานะการมีงานทำของผู้เรียนหลังสำเร็จการศึกษาในระบบทวิภาคี				
1) สถานศึกษาใช้ช่องทางออนไลน์ในการติดตาม สอบถาม และอัปเดตเหตุการณ์ต่างๆของผู้สำเร็จ การศึกษา อาจใช้ความสัมพันธ์ส่วนตัวระหว่างครูและ ผู้สำเร็จการศึกษา หรือการสร้างกลุ่มผ่านโซเชียลต่างๆ อาทิ กลุ่มในเฟสบุ๊ก กลุ่มไลน์ เพื่อเป็นช่องทางในการเก็บ รวบรวมข้อมูล	4	100	-	-
14. แนวทางการเตรียมความพร้อมด้านบุคลากร งบประมาณ และการบริหารจัดการ				
1) ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการวิเคราะห์สถานะ ของสถานศึกษาในด้านบุคลากร งบประมาณ และการ บริหารจัดการ	4	100	-	-
2) สถานศึกษาควรจัดประชุมภายในสถานศึกษา เพื่อหารือเกี่ยวกับแนวทางในการแก้ปัญหา และแบ่ง หน้าที่รับผิดชอบ รวมถึงการพัฒนาบุคลากร การจัดสรร งบประมาณส่วนต่างๆ	4	100	-	-

แนวทางการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชน ระบบทวิภาคี	เหมาะสม		ไม่เหมาะสม	
	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ
3) สถานศึกษาทำความร่วมมือกับสถานประกอบการเกี่ยวกับการจัดสรรงบประมาณ รวมถึงการจัดการทรัพยากรการเรียนการสอน วัสดุ อุปกรณ์ ต่างๆ	4	100	-	-
15. แนวทางการเพิ่มจำนวนผู้เรียนระบบทวิภาคี				
1) สถานศึกษาควรประชาสัมพันธ์การจัดการเรียนการสอนระบบทวิภาคี โดยเชิญให้สถานประกอบการที่ร่วมลงนามในบันทึกข้อตกลงความร่วมมือการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี มามีส่วนร่วมในการประชาสัมพันธ์ สร้างความเข้าใจ เป็นการสร้างสัมพันธ์อันดีระหว่างสถานศึกษา สถานประกอบการและผู้เรียน ผู้ปกครอง ส่งผลให้ผู้ปกครองเกิดความมั่นใจในการเรียนระบบทวิภาคีมากยิ่งขึ้น	4	100	-	-
2) ผู้บริหารสถานศึกษาและผู้บริหารสถานประกอบการควรประชุมปรึกษา เกี่ยวกับสวัสดิการของผู้เรียนที่จะได้รับเพิ่มเติม นอกเหนือจากค่าแรง เช่น ค่าที่พัก ค่าธรรมเนียมการเรียน ค่ารถรับ/ส่ง เป็นต้น	4	100	-	-
3) ผู้บริหารสถานศึกษาควรสร้างความตระหนักให้ครูและบุคลากรทุกฝ่ายในสถานศึกษามีความรู้ความเข้าใจในระบบทวิภาคีอย่างแท้จริง เห็นความสำคัญของการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีที่มีต่อผู้เรียน ชุมชน สังคม และประเทศชาติในอนาคต เพื่อสร้างความเข้มแข็งภายในองค์กร และสามารถอธิบาย ประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับระบบทวิภาคีให้แก่ชุมชนได้รับทราบและเข้าใจอย่างทั่วถึง	4	100	-	-
4) สถานศึกษาสร้างช่องทางในการประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อออนไลน์ และการประชาสัมพันธ์ผ่านเสียงทางวิทยุชุมชน ประชาสัมพันธ์ผ่านหนังสือพิมพ์ท้องถิ่น	4	100	-	-

แนวทางการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชน ระบบทวิภาคี	เหมาะสม		ไม่เหมาะสม	
	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ
5) สถานศึกษามีการแนะแนวการศึกษาต่อในระดับอาชีวศึกษา ให้แก่ผู้เรียนระดับ ม.3	4	100	-	-
16. แนวทางการส่งเสริมให้ผู้เรียนปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมตามกฎระเบียบข้อตกลงของสถานประกอบการ				
1) สถานศึกษาจัดการปฐมนิเทศผู้เรียนและผู้ปกครอง คवरระบุและอธิบาย กฎระเบียบในการเรียนระบบทวิภาคี และข้อตกลงของสถานประกอบการให้ชัดเจน	4	100	-	-
2) สถานศึกษาควรมีช่องทางในการติดตามผู้เรียนสังเกต ทำความรู้จักกับผู้เรียนและครอบครัวอย่างจริงจัง เพื่อให้ทราบปัญหาของผู้เรียน และนำมาหาวิธีแก้ปัญหา ร่วมกันในการจัดการเรียนและแผนการฝึกอาชีพ	4	100	-	-
3) สถานศึกษาประสานงานกับผู้ประสานงานในสถานประกอบการอย่างต่อเนื่องเพื่อติดตามความประพฤติ และแก้ปัญหาร่วมกันได้อย่างทัน่วงที	4	100	-	-
4) สถานศึกษาควรจัดกิจกรรมปฐมนิเทศก่อนการฝึกอาชีพโดยเชิญผู้ปกครองและผู้เรียนเข้าร่วมประชุม เพื่อย้ำเตือนและสร้างความเข้าใจกับผู้เรียนเกี่ยวกับการปฏิบัติตนในสถานประกอบการ	4	100	-	-
<u>ด้านการนิเทศ</u>				
17. แนวทางการส่งเสริมสถานประกอบการให้มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนการนิเทศ				
1) ผู้บริหารสถานศึกษาควรสร้างความตระหนักเกี่ยวกับความสำคัญของการนิเทศให้แก่สถานประกอบการ ซึ่งจะช่วยให้การกำกับ ติดตาม รวมถึงแก้ปัญหาทำได้ง่ายขึ้น และรวดเร็ว	4	100	-	-
2) ผู้บริหารสถานศึกษาควรเชิญบุคลากรของสถานประกอบการเข้ามามีส่วนร่วมโดยร่วมกันจัดทำแผนการนิเทศในระยะยาว เพื่อให้สอดคล้องกับแผนการ	4	100	-	-

แนวทางการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชน ระบบทวิภาคี	เหมาะสม		ไม่เหมาะสม	
	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ
ปฏิบัติงานของสถานศึกษา และแผนการปฏิบัติงานของ สถานประกอบการ				
18. แนวทางการส่งเสริมให้ครูนิเทศของสถานศึกษาสามารถปฏิบัติงานตามแผนการนิเทศ อย่างมีประสิทธิภาพ				
1) สถานศึกษาคควรวางแผนการนิเทศที่ชัดเจน และมอบหมายหน้าที่ให้ครูนิเทศที่มีความรู้ความสามารถ ที่เหมาะสมกับสาขาวิชาที่นิเทศ	4	100	-	-
2) สถานศึกษาคควรบรรจุครูนิเทศออกจากการ สอนในระบบปกติ เพื่อให้มีเวลาในการเดินทางไปนิเทศ และให้คำปรึกษาผู้เรียนได้อย่างใกล้ชิด	4	100	-	-
3) ผู้บริหารสถานศึกษาคควรให้ความสำคัญกับการนิเทศ เป็นผู้กำกับติดตามการนิเทศของครูนิเทศให้เป็นไปตามแผนการ นิเทศอย่างมีประสิทธิภาพ รับฟังปัญหาและข้อเสนอแนะ และ พร้อมที่จะสนับสนุน แก้ไขปัญหาดังกล่าว	4	100	-	-
4) ผู้บริหารสถานศึกษาคควรมีสัมพันธที่ดีกับ ผู้บริหารของสถานประกอบการ เพื่อสามารถพูดคุย ปรึกษาหารือเกี่ยวกับปัญหาในการนิเทศ และร่วมกันหา แนวทางแก้ปัญหา เพื่อสนับสนุนการทำงานของครูนิเทศ ให้เป็นไปตามแผนที่วางไว้	4	100	-	-
5) ผู้บริหารสถานศึกษาคควรกำกับ ติดตาม และให้ ครูนิเทศจัดทำรายงานการนิเทศแต่ละครั้ง และอาจมี สอบถามครูนิเทศอย่างสม่ำเสมอเกี่ยวกับผลการนิเทศ และปัญหาที่พบในการนิเทศ และสิ่งที่ต้องการการ สนับสนุนเพิ่มเติม	4	100	-	-
19. แนวทางการสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการนิเทศให้แก่ครูนิเทศและครูฝึก				
1) สถานศึกษามีการจัดส่งบุคลากรของ สถานศึกษาเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับการนิเทศอย่าง สม่ำเสมอ	4	100	-	-

แนวทางการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชน ระบบทวิภาคี	เหมาะสม		ไม่เหมาะสม	
	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ
2) สถานศึกษาให้ความสนใจกับครูฝึก เกี่ยวกับกระบวนการนิเทศ และความสำคัญของการนิเทศ เพื่อให้เกิดประโยชน์กับทั้งสถานศึกษาและสถานประกอบการ	4	100	-	-
3) สถานศึกษาจัดทำคู่มือการนิเทศของสถานศึกษา และมอบให้สถานประกอบการศึกษาเพิ่มเติม เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกัน	4	100	-	-
20. แนวทางการส่งเสริมการพัฒนากระบวนการนิเทศและการจัดการเรียนการสอน				
1) ครูนิเทศควรจัดทำรายงานผลการนิเทศในแต่ละครั้งอย่างสม่ำเสมอ รวมถึงวิธีการในการแก้ปัญหาต่างๆที่เกิดขึ้นเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนากระบวนการนิเทศ	4	100	-	-
2) สถานศึกษาควรมีการจัดประชุมร่วมกันระหว่างสถานศึกษาและสถานประกอบการ เพื่อร่วมกันแสดงความคิดเห็น ร่วมกันพัฒนา และปรับปรุงกระบวนการนิเทศจากรายงานผลการนิเทศของสถานศึกษา	4	100	-	-
3) ครูนิเทศควรประสานงานกับครูฝึกในสถานประกอบการอย่างสม่ำเสมอ เพื่อรับทราบปัญหาที่เกิดขึ้น และสามารถแก้ไขได้ทันทั่วทั้ง	4	100	-	-
21. แนวทางการส่งเสริมให้ครูนิเทศให้คำปรึกษาแนะนำผู้เรียนได้อย่างใกล้ชิด				
1) สถานศึกษาเพิ่มช่องทางในการติดตาม ให้คำปรึกษาผู้ฝึกอาชีพหลายช่องทาง อาทิ โทรศัพท์ สื่อออนไลน์ หรือการเยี่ยมบ้าน เป็นต้น	4	100	-	-
2) สถานศึกษามีการจัดอบรมครูนิเทศในเกี่ยวกับจิตวิทยาเบื้องต้น	4	100	-	-
3) ครูที่ปรึกษา และครูนิเทศจะต้องมีทักษะในการสังเกต และสัมพันธ์ที่ดีกับผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนเกิดความไว้วางใจ เชื่อใจ และเชื่อมั่นในตัวครู เพื่อผู้เรียนกล้าที่จะบอกเล่าปัญหาของตน	4	100	-	-

จากตาราง 4.16 การประเมินแนวทางการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนระบบทวิภาคี ในเขตกรุงเทพมหานคร(ร่างฉบับที่ 1) ผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 4 ท่าน มีความเห็นว่าแนวทางการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ในเขตกรุงเทพมหานคร(ร่างฉบับที่ 1) มีความเหมาะสมทุกข้อ

5.3 ผลการสัมภาษณ์แนวทางการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนระบบทวิภาคี ในเขตกรุงเทพมหานคร

ผู้ทรงคุณวุฒิได้เสนอแนวทางการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ในเขตกรุงเทพมหานครทั้ง 4 ด้าน โดยภาพรวม ดังนี้

ด้านการจัดหลักสูตร

1. แนวทางการส่งเสริมให้สถานประกอบการเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำ ประเมิน และปรับปรุงโครงสร้างหลักสูตร แผนการเรียน และแผนการฝึกอาชีพ

1) สถานศึกษาจัดทำโครงสร้างหลักสูตรที่เหมาะสมเป็นต้นแบบเพื่อนำเสนอสถานประกอบการ เพื่อให้สถานประกอบการปรับแก้ให้เหมาะสมกับงานในสถานประกอบการได้ง่ายขึ้น

2) ผู้บริหารสถานศึกษาและหัวหน้างานทวิภาคีต้องศึกษาโครงสร้าง วัฒนธรรมและทำเนียบต่างๆของสถานประกอบการเพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานในการติดต่อ ประสานงาน ได้ถูกต้องเหมาะสมกับวัฒนธรรมขององค์กร และสร้างความประทับใจ เพื่อให้เกิดความสัมพันธ์อันดีส่งผลต่อความร่วมมือของสถานประกอบการ

3) ผู้บริหารสถานศึกษาให้ความสำคัญกับสถานประกอบการ โดยเชิญตัวแทนสถานประกอบการมาร่วมกิจกรรมต่างๆของสถานศึกษา แสดงให้สถานประกอบการได้เห็นว่าคุณภาพสถานศึกษาให้ความสำคัญกับสถานประกอบการ โดยอาจนำผลิตภัณฑ์ หรือสินค้า บริการของบริษัทมาประชาสัมพันธ์สอดแทรกไปในระหว่างการจัดกิจกรรม

4) อาจจัดการประชุมนอกสถานที่อย่างไม่เป็นทางการเพื่อให้เกิดความสะดวก และมีบรรยากาศที่ไม่เคร่งเครียดในการปรับปรุง ประเมินหลักสูตรร่วมกัน ซึ่งส่งผลต่อสัมพันธภาพอันดียิ่งขึ้นไป

5) ครูผู้สอนในสาขาวิชาต่างๆจะต้องศึกษางานในสถานประกอบการ เพื่อให้ทราบข้อมูลวิธีการปฏิบัติ รูปแบบงานทั้งหมดที่ผู้ฝึกอาชีพจะต้องทำในสถานประกอบการ เพื่อสามารถอธิบายและแสดงตัวอย่างการจัดทำโครงสร้างหลักสูตร แผนการเรียน และแผนการฝึกอาชีพ ให้บุคลากรของสถานประกอบการค่อยๆเรียนรู้เกี่ยวกับงานวิชาการของสถานศึกษา

6) ครูผู้สอนจะต้องเป็นผู้ที่เข้าใจในรายวิชาและคำอธิบายรายวิชา พร้อมทั้งสามารถวิเคราะห์งานในสถานประกอบการให้สอดคล้องกับสมรรถนะรายวิชาได้เหมาะสม เพื่อเป็นแนวทางให้กับสถานประกอบการในการบรรจุงานสำหรับผู้ฝึกอาชีพ

2. แนวทางการพัฒนาครูผู้สอน ครูฝึก รวมทั้งบุคลากรทางการศึกษาในการจัดหลักสูตรการศึกษา ระบบทวิภาคีเพื่อพัฒนาวิชาชีพ

1) สถานศึกษาควรประเมินความสามารถ ความถนัด และศักยภาพของครูผู้สอน และบุคลากรทางการศึกษาเกี่ยวกับการจัดหลักสูตรและงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อส่งเข้ารับรองบรณในเรื่อ่นั้นๆ เพื่อเป็นการเพิ่มศักยภาพ และสามารถปฏิบัติงานได้เต็มประสิทธิภาพ

3. แนวทางการกำหนดระบบประกันคุณภาพการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีร่วมกับสถานประกอบการ

1) ผู้บริหารสถานศึกษาและคณะกรรมการกำหนดระบบประกันคุณภาพการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของสถานศึกษาจะต้องศึกษานโยบายประเทศ นโยบายต้นสังกัด และนโยบายหลักของสถานศึกษา เพื่อนำมากำหนดระบบประกันคุณภาพการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของสถานศึกษาที่ชัดเจนและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

2) สถานศึกษากำหนดระบบประกันคุณภาพการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของสถานศึกษา เพื่อเป็นต้นแบบให้สถานประกอบการเป็นผู้ตรวจสอบความเป็นไปได้ และดำเนินการปรับปรุงร่วมกันก่อนกำหนดเป็นมาตรฐานการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของสถานศึกษา

4. แนวทางการบริหารจัดการหลักสูตรเฉพาะของสถานประกอบการ รวมทั้งสถานประกอบการที่ไม่สามารถจัดการฝึกอาชีพตามที่ระบุในบันทึกข้อตกลงความร่วมมือการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีได้

1) สถานศึกษาควรจัดหลักสูตรให้นักเรียนที่ทำสัญญาการฝึกอาชีพกับสถานประกอบการนั้นๆ แยกออกจากนักเรียนที่ทำสัญญาการฝึกอาชีพกับสถานประกอบการอื่นๆ เพื่อสถานศึกษาสามารถบริหารจัดการการจัดทรัพยากรการเรียนการสอน อาทิ การจัดห้องเรียน การจัดครูผู้สอน ได้อย่างเหมาะสม

2) สถานศึกษาควรเชิญผู้เชี่ยวชาญจากสถานประกอบการมาให้ความรู้แก่ผู้เรียนในฐานะครูผู้สอน เพื่อทดแทนครูในส่วนที่สถานศึกษาขาดแคลน และเพื่อให้การจัดการเรียนและการฝึกอาชีพมีความสอดคล้องกัน และเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

5. แนวทางการส่งเสริมให้สถานประกอบการเข้าร่วมประชุมกับสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง และส่งตัวแทนผู้เข้าประชุมจากสถานประกอบการที่มีอำนาจในการตัดสินใจ

1) สถานศึกษาอาจมีการปรึกษาแลกเปลี่ยนสถานที่ในการจัดประชุม ระหว่างการจัดที่สถานศึกษา และการจัดที่สถานประกอบการ เพื่อเป็นการอำนวยความสะดวก และเป็นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้วัฒนธรรมองค์กรระหว่างกัน

ด้านการจัดการเรียนการสอนและการวัดประเมินผล

1. แนวทางการพัฒนาครูผู้สอนครูฝึกในการจัดการเรียนการสอนและการวัดประเมินผล

1) ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีนโยบายในการประเมินความสามารถ ความถนัด และศักยภาพของครูผู้สอน และบุคลากรทางการศึกษาเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนและการวัดประเมินผล และงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อส่งเข้ารับอบรมในเรื่องนั้นๆ เพื่อเป็นการเพิ่มศักยภาพ และสามารถปฏิบัติงานได้เต็มประสิทธิภาพ

2) ผู้บริหารสถานศึกษาควรจัดให้ครูผู้สอน บุคลากรของสถานศึกษาและครูฝึกของสถานประกอบการ มีโอกาสได้ศึกษาดูงานในสถานศึกษาและสถานประกอบการที่มีการจัดการอาชีวศึกษา ระบบทวิภาคีที่ประสบความสำเร็จ เพื่อเป็นการพัฒนาศักยภาพของตนเอง ปรับปรุง และนำมาประยุกต์ให้เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษาและสถานประกอบการ

2. แนวทางการส่งเสริมให้ผู้เรียนจัดทำบันทึกการฝึกอาชีพ เพิ่มสะสมผลงาน บันทึกคุณธรรม จริยธรรมและจิตอาสาอย่างสมบูรณ์ มีความน่าเชื่อถือ สามารถนำมาวัดประเมินผลได้

1) ครูนิเทศจะต้องมีความเด็ดขาดและชัดเจนในการตรวจสอบบันทึกการฝึกอาชีพ เพิ่มสะสมผลงาน บันทึกคุณธรรม จริยธรรมและจิตอาสาของผู้เรียนทุกครั้งที่ปฏิบัติการนิเทศอย่างเคร่งครัด

2) ครูฝึกในสถานประกอบการมีข้อกำหนดในการกำกับให้ผู้ฝึกอาชีพส่งการทำบันทึกการฝึกอาชีพ เพิ่มสะสมผลงาน บันทึกคุณธรรม จริยธรรมและจิตอาสา ก่อนเลิกงาน หรือก่อนเข้างานในวันถัดไป

3. แนวทางการส่งเสริมให้สถานศึกษาและสถานประกอบการสามารถประเมินผลก่อนเรียนระหว่างเรียนและหลังเรียนร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ

1) สถานศึกษาวางแผนการประเมินผลในระยะต่างๆ โดยพิจารณาจากรายวิชา

2) สถานศึกษาสร้างแบบประเมินผลก่อนเรียน ระหว่างเรียน และหลังเรียน ให้สอดคล้องกับสมรรถนะที่ผู้ฝึกอาชีพจะได้รับจากการฝึกอาชีพในสถานประกอบการ โดยมีการปรึกษากันระหว่างครูผู้สอนในสถานศึกษาและครูฝึกในสถานประกอบการเพื่อให้ทราบเนื้อหา และรายละเอียดต่างๆ เพื่อจัดทำแบบประเมินได้อย่างเหมาะสม

3) สถานศึกษาสร้างแบบประเมินผลก่อนเรียน ระหว่างเรียน และหลังเรียน ให้สอดคล้องกับสมรรถนะของงานที่ผู้ฝึกอาชีพในสถานประกอบการ เพื่อให้สถานประกอบการสามารถนำไปใช้ได้อย่างง่ายดาย

4) ครูนิเทศเป็นผู้ติดตามการประเมินผลในสถานศึกษา และกำกับดูแล ช่วยเหลือ ให้คำแนะนำสถานประกอบการเกี่ยวกับการประเมินผล

ด้านการจัดการฝึกอาชีพ

1. แนวทางการส่งเสริมให้ผู้เรียนผู้ปกครองมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวทางการจัดการเรียนการสอนระบบทวิภาคีอย่างถูกต้องและครบถ้วน

1) ผู้บริหารสถานศึกษาจัดประชุมผู้ปกครองและผู้เรียน เพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจ และตระหนักถึงความสำคัญของการเรียนการสอนระบบทวิภาคี และข้อดีของการที่ผู้เรียนเรียนในระบบทวิภาคี และเพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกัน

2) ผู้บริหารสถานศึกษาเชิญผู้บริหารของสถานประกอบการที่ร่วมลงนามบันทึกข้อตกลงการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี เข้ามามีส่วนร่วมในการให้ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการฝึกอาชีพ ในสถานประกอบการของตน สิทธิประโยชน์ที่ผู้เรียนจะได้รับ เพื่อเป็นการสร้างความน่าเชื่อถือ และสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ผู้ปกครองและผู้เรียน

3) สถานศึกษาแต่งตั้งครูที่ปรึกษาเพื่อพูดคุย สอบถาม ติดตามเหตุการณ์ต่างๆของผู้ฝึกอาชีพ จากผู้ปกครองโดยตรง ผ่านโทรศัพท์มือถือ สื่อออนไลน์ หรือด้วยวิธีการต่างๆ

2. แนวทางการสำรวจความพึงพอใจของผู้เรียนผู้ปกครองและสถานประกอบการเกี่ยวกับการฝึกอาชีพและการเรียนในระบบทวิภาคี

1) สถานศึกษาเพิ่มช่องทางในการสำรวจความพึงพอใจให้สามารถเข้าถึงได้ง่ายขึ้น อาทิ การสร้างแบบประเมินความพึงพอใจออนไลน์ หรือการใช้วิธีสัมภาษณ์แบบเป็นทางการและไม่เป็นทางการ หรือการเยี่ยมบ้านผู้เรียน

2) ครูนิเทศเป็นผู้ที่สำรวจ และรวบรวมความพึงพอใจของสถานประกอบการ และผู้ฝึกอาชีพระหว่างการฝึกอาชีพทุกครั้งที่ได้เดินทางไปปฏิบัติการนิเทศ ผ่านการ สอบถาม สัมภาษณ์ เป็นต้น

3) สถานศึกษาควรมีการสำรวจความพึงพอใจ ก่อนเรียน หลังเรียน และระหว่างเรียน

3. แนวทางการติดตามสถานะการมีงานทำของผู้เรียนหลังสำเร็จการศึกษาในระบบทวิภาคี

1) สถานศึกษาจัดกิจกรรมสานสัมพันธ์ศิษย์เก่า เพื่อสร้างเครือข่าย

2) สถานศึกษาใช้ช่องทางออนไลน์ในการติดตาม สอบถาม และอัปเดตเหตุการณ์ต่างๆของผู้สำเร็จการศึกษา อาจใช้ความสัมพันธ์ส่วนตัวระหว่างครูและผู้สำเร็จการศึกษา หรือการสร้างกลุ่มผ่านโซเชียลต่างๆ อาทิ กลุ่มในเฟสบุ๊ก กลุ่มไลน์ เพื่อเป็นช่องทางในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3) สถานศึกษาสอบถามความพึงพอใจของหัวหน้างานของผู้สำเร็จการศึกษาเกี่ยวกับลักษณะ และทักษะต่างๆในการทำงาน

4. แนวทางการเตรียมความพร้อมด้านบุคลากร งบประมาณ และการบริหารจัดการ

1) ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการวิเคราะห์สถานะของสถานศึกษาในด้านบุคลากร งบประมาณ และการบริหารจัดการ

2) ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการประเมินบุคลากรแต่ละฝ่าย เพื่อหาผู้ที่เหมาะสม ส่งเข้ารับการอบรม เพื่อเตรียมพร้อมสำหรับการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี

3) สถานศึกษาควรจัดประชุมภายในสถานศึกษา เพื่อหารือเกี่ยวกับแนวทางในการแก้ปัญหา และแบ่งหน้าที่รับผิดชอบ รวมถึงการพัฒนาบุคลากร การจัดสรรงบประมาณส่วนต่างๆ

4) สถานศึกษาทำความร่วมมือกับสถานประกอบการในการส่งผู้เชี่ยวชาญมาแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างสถานศึกษาและสถานประกอบการ เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมบุคลากร

5) สถานศึกษาทำความร่วมมือกับสถานประกอบการเกี่ยวกับการจัดสรรงบประมาณ รวมถึงการจัดการทรัพยากรการเรียนการสอน วัสดุ อุปกรณ์ต่างๆ

5. แนวทางการเพิ่มจำนวนผู้เรียนระบบทวิภาคี

1) สถานศึกษาทำความร่วมมือกับโรงเรียนในท้องถิ่นที่ห่างไกล เพื่อประชาสัมพันธ์การเรียนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี เพื่อให้ผู้เรียนมีรายได้ระหว่างเรียน และเรียนรู้ที่จะอยู่ในสังคมที่กว้างขึ้น

2) ผู้บริหารสถานศึกษาควรประชาสัมพันธ์การเรียนการสอนระบบทวิภาคี โดยนำผู้ที่สำเร็จการศึกษาจากระบบทวิภาคีที่ประสบความสำเร็จในหน้าที่ การงาน เพื่อมาเล่าประสบการณ์ และหนทางสู่ความสำเร็จกับการเรียนในระบบทวิภาคีให้แก่ผู้เรียนกลุ่มเป้าหมาย และผู้ปกครอง

3) สถานศึกษาทำความร่วมมือกับสถานประกอบการที่มีชื่อเสียง เป็นที่รู้จักต่อคนในชุมชน เพื่อสร้างความน่าเชื่อถือ และเกิดความภูมิใจ

4) สถานศึกษามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมร่วมกับชุมชน ท้องถิ่น และสถานศึกษาใกล้เคียง เพื่อให้ผู้เรียนได้แสดงออกถึงศักยภาพ และความสามารถของตน

6. แนวทางการส่งเสริมให้ผู้เรียนปฏิบัติตามอย่างเหมาะสมตามกฎระเบียบข้อตกลงของสถานประกอบการ

1) ในขั้นตอนการรับสมัคร ผู้บริหารสถานศึกษาควรเป็นผู้สัมภาษณ์ผู้เรียน และผู้ปกครองด้วยตนเอง เพื่อสร้างความเข้าใจร่วมกันเกี่ยวกับการเรียนในสถานศึกษา การฝึกอาชีพในสถานประกอบการ การปฏิบัติตัวตามกฎระเบียบข้อตกลง เพื่อให้มั่นใจว่าผู้เรียนจะสามารถเรียนในระบบทวิภาคีได้อย่างราบรื่น

2) สถานศึกษาจัดอบรมให้ผู้เรียนก่อนที่จะเข้ารับการฝึกอาชีพในสถานประกอบการ เพื่อย้ำเตือน และสร้างความเข้าใจ และตระหนักถึงความสำคัญของการฝึกอาชีพ

3) สถานศึกษามีการให้รางวัล และชื่นชมเมื่อผู้ฝึกอาชีพปฏิบัติตนได้ดี เพื่อให้เป็นแบบอย่างได้รับการยอมรับจากสถานศึกษา สถานประกอบการ และสังคมชุมชน เป็นการเสริมแรงให้เกิดความภาคภูมิใจและกำลังใจต่อไป

ด้านการนิเทศ

1. แนวทางการส่งเสริมสถานประกอบการให้มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนการนิเทศ

1) สถานศึกษาอาจเปลี่ยนสถานที่ในการประชุมจัดทำแผนการนิเทศ โดยใช้สถานที่ของสถานประกอบการ หรือร้านอาหาร ห้องประชุมใกล้ๆกับสถานประกอบการ เพื่ออำนวยความสะดวกให้กับบุคลากรของสถานประกอบการ และอาจสลับหมุนเวียนกันไปในแต่ละครั้ง

2) สถานศึกษาควรศึกษาแผนการฝึกอาชีพของผู้เรียน และศึกษาโครงสร้างวัฒนธรรมของสถานประกอบการ และร่างแผนการนิเทศที่เหมาะสมเป็นต้นแบบ เพื่อให้สถานประกอบการแสดงความคิดเห็น หรือปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมมากยิ่งขึ้น

2. แนวทางการส่งเสริมให้ครูนิเทศของสถานศึกษาสามารถปฏิบัติงานตามแผนการนิเทศอย่างมีประสิทธิภาพ

1) ผู้บริหารสถานศึกษาควรสนับสนุนครูนิเทศในด้านงบประมาณ ด้านทรัพยากรต่างๆ อาทิ การจัดรถโรงเรียนให้ครูนิเทศใช้เพื่อเดินทางไปปฏิบัติภารกิจนิเทศ จัดสรรค่าเดินทางไปแก่ครูนิเทศ ค่าของที่ระลึกเมื่อเดินทางไปสถานประกอบการเป็นครั้งคราว เพื่อให้การนิเทศเป็นไปอย่างราบรื่น

2) ผู้บริหารสถานศึกษาควรสร้างความตระหนักเกี่ยวกับความสำคัญของการนิเทศ ปลูกฝังจรรยาบรรณในวิชาชีพให้แก่ครูนิเทศ หน้าที่ของครูนิเทศ และอิทธิพลของครูนิเทศที่มีต่อผู้ฝึกอาชีพว่าเป็นหน้าที่ที่สำคัญในการเสริมสร้างกำลังใจ และผลักดันให้ผู้เรียนมีกำลังใจในการฝึกอาชีพจนจบการศึกษา

3) ผู้บริหารสถานศึกษากำกับ ติดตาม และให้ครูนิเทศจัดทำรายงานการนิเทศแต่ละครั้ง และอาจมีสอบถามครูนิเทศอย่างสม่ำเสมอเกี่ยวกับผลการนิเทศ และปัญหาที่พบในการนิเทศ และสิ่งที่ต้องการการสนับสนุนเพิ่มเติม

3. แนวทางการส่งเสริมให้ครูนิเทศให้คำปรึกษาแนะนำผู้เรียนได้อย่างใกล้ชิด

1) ผู้บริหารสถานศึกษาควรสร้างความตระหนักเกี่ยวกับความสำคัญของการนิเทศ ปลูกฝังจรรยาบรรณในวิชาชีพให้แก่ครูนิเทศ หน้าที่ของครูนิเทศ และอิทธิพลของครูนิเทศที่มีต่อผู้ฝึกอาชีพว่าเป็นหน้าที่ที่สำคัญในการเสริมสร้างกำลังใจ และผลักดันให้ผู้เรียนมีกำลังใจในการฝึกอาชีพจนจบการศึกษา

2) ผู้บริหารสถานศึกษาให้ความสำคัญกับการนิเทศ สนับสนุนงบประมาณในการนิเทศ และมีส่วนช่วยในการแก้ปัญหาที่พบ

5.4 สรุปแนวทางการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนระบบทวิภาคี ในเขตกรุงเทพมหานคร (ฉบับสมบูรณ์)

จากผลการประเมินแนวทางการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนระบบทวิภาคี ในเขตกรุงเทพมหานคร (ร่างฉบับที่ 1) โดยผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 4 ท่าน และจากผลการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 4 ท่าน สรุปได้ว่าแนวทางการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนระบบทวิภาคี ในเขตกรุงเทพมหานคร (ฉบับสมบูรณ์) ประกอบด้วย 4 ด้าน ดังตารางที่ 4.17

ตารางที่ 4.17 สรุปแนวทางการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนระบบทวิภาคี ในเขตกรุงเทพมหานคร (ฉบับสมบูรณ์)

แนวทางการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนระบบทวิภาคี ในเขตกรุงเทพมหานคร	สภาพปัจจุบัน/ปัญหาของการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนระบบทวิภาคี ในเขตกรุงเทพมหานคร
ด้านการจัดหลักสูตร	
<p>1. แนวทางการส่งเสริมให้สถานประกอบการเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำ ประเมิน และปรับปรุงโครงสร้างหลักสูตร แผนการเรียน และแผนการฝึกอาชีพ</p> <p><u>วิธีดำเนินการ</u></p> <p>ผู้บริหารสถานศึกษา</p> <p>1) ควรให้ความสำคัญกับการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีเป็นอันดับแรกโดยประกาศเป็นนโยบายของสถานศึกษาอย่างชัดเจนให้แต่ละสาขาวิชาจัดการเรียนการสอนระบบทวิภาคีร่วมกับสถานประกอบการ และผู้บริหารสถานศึกษาควรมีภาวะผู้นำ มีมนุษยสัมพันธ์ในการติดต่อประสานกับผู้บริหารของสถานประกอบการ เพื่อเป็นการเปิดทางให้การดำเนินงานในส่วนต่างๆ ยั่งยืน</p> <p>2) ควรให้ความสำคัญกับสถานประกอบการ โดยเชิญตัวแทนสถานประกอบการมาร่วมกิจกรรมต่างๆ ของสถานศึกษา แสดงให้สถานประกอบการได้เห็นว่าสถานศึกษาให้ความสำคัญกับสถานประกอบการ โดยอาจนำผลิตภัณฑ์ สินค้า ผลงาน หรือบริการของบริษัทมาประชาสัมพันธ์สอดแทรกไปในระหว่างการจัดกิจกรรมของสถานศึกษา</p> <p>สถานศึกษา</p> <p>1) แต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำหลักสูตร โดยมีการแต่งตั้งบุคลากรของสถานประกอบการร่วมด้วย</p>	<p>สภาพปัจจุบันของการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนระบบทวิภาคี ในเขตกรุงเทพมหานคร</p> <p>1. สถานศึกษาและสถานประกอบการร่วมกันกำหนดรูปแบบของการจัดแผนการเรียน และแผนการฝึกอาชีพที่เหมาะสม</p> <p>2. สถานศึกษาและสถานประกอบการจัดทำ ประเมิน และปรับปรุงแผนการเรียนและแผนการฝึกอาชีพร่วมกันอย่างสม่ำเสมอ</p> <p>ปัญหาของการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนระบบทวิภาคี ในเขตกรุงเทพมหานคร</p> <p>1. ขาดการมีส่วนร่วมของสถานประกอบการในการจัดโครงสร้างหลักสูตรระบบทวิภาคี</p>

แนวทางการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชน
ระบบทวิภาคี ในเขตกรุงเทพมหานคร

ส ภา พ บั จ จุ บั น / บั ญ ห า
ของ การ บริหาร สถาน ศึกษา
อาชีวศึกษาเอกชนระบบทวิภาคี
ในเขตกรุงเทพมหานคร

2) ควรศึกษาโครงสร้าง วัฒนธรรมและทำเนียบต่างๆ ของสถานประกอบการเพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานในการติดต่อประสานงาน ได้ถูกต้องเหมาะสมกับวัฒนธรรมขององค์กร และสร้างความประทับใจ เพื่อให้เกิดความสัมพันธ์อันดีส่งผลกระทบต่อความมีส่วนร่วมของสถานประกอบการ

3) ควรสร้างความตระหนักให้แก่สถานประกอบการเกี่ยวกับความสำคัญของการจัดหลักสูตรร่วมกัน และจัดอบรมสร้างความรู้ ความเข้าใจให้กับบุคลากรที่เกี่ยวข้องในสถานประกอบการ เพื่อให้สามารถร่วมกันจัดทำโครงสร้างหลักสูตร แผนการเรียน และแผนการฝึกอาชีพที่เหมาะสม โดยอาจจัดการประชุมนอกสถานที่อย่างไม่เป็นทางการเพื่อให้เกิดความสะดวก และมีบรรยากาศที่ไม่เคร่งเครียด ในการจัดทำ พัฒนา ปรับปรุง และประเมินหลักสูตรร่วมกัน ซึ่งส่งผลกระทบต่อสัมพันธภาพอันดียิ่งขึ้นไป

4) จัดทำโครงสร้างหลักสูตรที่เหมาะสมเป็นต้นแบบเพื่อนำเสนอสถานประกอบการ เพื่อให้สถานประกอบการปรับแก้ให้เหมาะสมกับงานในสถานประกอบการได้ง่ายขึ้น

ครูผู้สอน

1) ควรเป็นผู้ที่เข้าใจในรายวิชาและคำอธิบายรายวิชา รวมถึงศึกษางานในสถานประกอบการ เพื่อให้ทราบข้อมูล วิธีการปฏิบัติ รูปแบบงานทั้งหมดที่ผู้ฝึกอาชีพจะต้องทำในสถานประกอบการ พร้อมทั้งสามารถวิเคราะห์งานในสถานประกอบการให้สอดคล้องกับสมรรถนะรายวิชาได้เหมาะสม เพื่อสามารถอธิบายและแสดงตัวอย่างการจัดทำโครงสร้างหลักสูตร แผนการเรียน และแผนการฝึกอาชีพ ให้บุคลากรของสถานประกอบการได้เรียนรู้เกี่ยวกับงานวิชาการของสถานศึกษาร่วมกัน

<p>แนวทางการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชน ระบบทวิภาคี ในเขตกรุงเทพมหานคร</p>	<p>สภาพปัจจุบัน/ปัญหา ของการบริหารสถานศึกษา อาชีวศึกษาเอกชนระบบทวิภาคี ในเขตกรุงเทพมหานคร</p>
<p>2. แนวทางการพัฒนาครูผู้สอน ครูฝึก รวมทั้งบุคลากรทางการศึกษาในการจัดหลักสูตรการศึกษาาระบบทวิภาคีเพื่อพัฒนาวิชาชีพ</p> <p><u>วิธีดำเนินการ</u></p> <p>สถานศึกษา</p> <p>1) ควรจัดการประชุมร่วมกันระหว่างสถานศึกษาและสถานประกอบการเพื่อแลกเปลี่ยนความรู้เกี่ยวกับรายวิชาและงานที่สอดคล้อง</p> <p>2) ควรจัดให้ครูผู้สอนและครูนิเทศเข้าไปเรียนรู้งานในสถานประกอบการ เพื่อจะได้สามารถจัดหลักสูตร หรือรายวิชาได้เหมาะสม</p> <p>3) ควรประเมินความสามารถ ความถนัด และศักยภาพของครูผู้สอนและบุคลากรทางการศึกษาเกี่ยวกับการจัดหลักสูตรและงานที่เกี่ยวข้อง ส่งเข้ารับอบรมเพื่อเป็นการเพิ่มศักยภาพ และเพื่อให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ</p> <p>4) ควรส่งครูผู้สอน ครูฝึก และบุคลากรทางการศึกษาเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับการจัดหลักสูตรร่วมกันเพื่อให้มีความเข้าใจตรงกัน</p>	<p>สภาพปัจจุบันของการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนระบบทวิภาคี ในเขตกรุงเทพมหานคร</p> <p>1. ครูผู้สอนวิชาชีพในสาขาวิชาของสถานศึกษาได้รับการพัฒนาวิชาชีพที่สอนจากสถานประกอบการไม่น้อยกว่า สี่สิบชั่วโมงต่อคนต่อปีการศึกษา</p> <p>2. สถานศึกษาและสถานประกอบการร่วมกันจัดการอบรมพัฒนา ประชุมชี้แจงหลักการ และวิธีการสอน ให้แก่ครูผู้สอนบุคลากรทางการศึกษาและครูฝึกในสถานประกอบการ ให้มีความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีอย่างสม่ำเสมอ</p> <p>ปัญหาของการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนระบบทวิภาคี ในเขตกรุงเทพมหานคร</p> <p>1. สถานประกอบการขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับงานวิชาการในสถานศึกษา เช่น การจัดหลักสูตร โครงสร้างหลักสูตร</p>

<p>แนวทางการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชน ระบบทวิภาคี ในเขตกรุงเทพมหานคร</p>	<p>สภาพปัจจุบัน/ปัญหา ของการบริหารสถานศึกษา อาชีวศึกษาเอกชนระบบทวิภาคี ในเขตกรุงเทพมหานคร</p>
<p>3. แนวทางการกำหนดระบบประกันคุณภาพการจัดการ อาชีวศึกษาระบบทวิภาคีร่วมกับสถานประกอบการ <u>วิธีดำเนินการ</u> ผู้บริหารสถานศึกษา</p> <p>1) กำหนดระบบประกันคุณภาพการจัดการอาชีวศึกษา ระบบทวิภาคีของสถานศึกษาร่วมกับคณะกรรมการกำหนด ระบบประกันคุณภาพการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของ สถานศึกษา โดยศึกษานโยบายประเทศ นโยบายต้นสังกัด และ นโยบายของสถานศึกษา เพื่อนำมากำหนดระบบประกัน คุณภาพการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของสถานศึกษาที่ ชัดเจนและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน</p> <p>สถานศึกษา</p> <p>1) แต่งตั้งคณะกรรมการกำหนดระบบประกันคุณภาพ การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของสถานศึกษา โดยมีการ แต่งตั้งบุคลากรของสถานประกอบการด้วย</p> <p>2) สร้างความรู้ความเข้าใจ โดยการจัดอบรมเกี่ยวกับ การประกันคุณภาพการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ให้ บุคลากรของสถานศึกษาและสถานประกอบการ โดยผู้บริหาร สถานศึกษาควรสร้างความตระหนักให้แก่ครูผู้สอน บุคลากร ทางการศึกษา และครูฝึกเกี่ยวกับความสำคัญของการบริหาร จัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของสถานศึกษาให้สอดคล้อง กับระบบประกันคุณภาพการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ของสถานศึกษา</p>	<p>สภาพปัจจุบันของการบริหาร สถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชน ระบบทวิภาคี ในเขตกรุงเทพ มหานคร</p> <p>1. สถานศึกษาและสถาน ประกอบการมีการกำหนดระบบ ประกันคุณภาพการจัดการอาชีวศึกษา ระบบทวิภาคีที่ชัดเจน</p>

<p style="text-align: center;">แนวทางการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชน ระบบทวิภาคี ในเขตกรุงเทพมหานคร</p>	<p style="text-align: center;">สภาพปัจจุบัน/ปัญหา ของการบริหารสถานศึกษา อาชีวศึกษาเอกชนระบบทวิภาคี ในเขตกรุงเทพมหานคร</p>
<p>3) กำหนดระบบประกันคุณภาพการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของสถานศึกษา เพื่อเป็นต้นแบบให้สถานประกอบการเป็นผู้ตรวจสอบความเป็นไปได้ และดำเนินการปรับปรุงร่วมกันก่อนกำหนดเป็นมาตรฐานการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของสถานศึกษา</p>	
<p>4. แนวทางการบริหารจัดการหลักสูตรเฉพาะของสถานประกอบการ รวมทั้งสถานประกอบการที่ไม่สามารถจัดการฝึกอาชีพตามที่ระบุในบันทึกข้อตกลงความร่วมมือการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีได้</p> <p><u>วิธีดำเนินการ</u></p> <p>ผู้บริหารสถานศึกษา</p> <p>1) ควรมีการปรึกษาหารือร่วมกันกับสถานประกอบการ ถึงแนวทางการใช้โครงสร้างหลักสูตรเฉพาะของสถานประกอบการ โดยคำนึงถึงผู้เรียนเป็นสำคัญ</p> <p>สถานศึกษา</p> <p>1) ควรจัดหลักสูตรให้นักเรียนที่ทำสัญญาการฝึกอาชีพกับสถานประกอบการนั้นๆ แยกออกจากนักเรียนที่ทำสัญญาการฝึกอาชีพกับสถานประกอบการอื่นๆ เพื่อสถานศึกษาสามารถบริหารจัดการการจัดทรัพยากรการเรียนการสอน อาทิ การจัดห้องเรียน การจัดครูผู้สอน ได้อย่างเหมาะสม</p> <p>2) ควรเข้าไปศึกษาทำงานในสถานประกอบการ เพื่อให้ทราบรูปแบบการทำงาน และงานที่ผู้ฝึกอาชีพจะต้องทำ เพื่อประเมินว่าสถานประกอบการสามารถใช้วิธีในการแก้ปัญหาเกี่ยวกับการฝึกอาชีพ และช่วยเหลือให้คำแนะนำสถานประกอบการในการจัดการฝึกอาชีพให้ตรงตามที่ระบุในบันทึกข้อตกลงความร่วมมือการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี</p>	<p>ปัญหาของการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนระบบทวิภาคี ในเขตกรุงเทพมหานคร</p> <p>1. สถานศึกษาไม่สามารถตอบสนองสถานประกอบการที่ต้องการใช้โครงสร้างหลักสูตรเฉพาะที่ตนเองต้องการ เป็นอุปสรรคต่อสถานศึกษาในการจัดการเรียนการสอนระบบทวิภาคี</p> <p>2. สถานประกอบการไม่สามารถจัดการฝึกอาชีพตามที่ระบุในบันทึกข้อตกลงความร่วมมือการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีได้</p>

แนวทางการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชน
ระบบทวิภาคี ในเขตกรุงเทพมหานคร

สภาพปัจจุบัน/ปัญหา
ของการบริหารสถานศึกษา
อาชีวศึกษาเอกชนระบบทวิภาคี
ในเขตกรุงเทพมหานคร

3) ทำความร่วมมือกับสถานประกอบการในการส่งครูผู้สอนของสถานศึกษาเข้าอบรมความรู้จากครูฝึกในสถานประกอบการ ในรายวิชาที่สถานศึกษาขาดแคลนครูผู้สอน เพื่อให้การจัดการเรียนและการฝึกอาชีพมีความสอดคล้องกัน และเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

4) เชิญผู้เชี่ยวชาญจากสถานประกอบการมาให้ความรู้แก่ผู้เรียนในฐานะครูผู้สอน เพื่อทดแทนครูในส่วนที่สถานศึกษาขาดแคลน และเพื่อให้การจัดการเรียนและการฝึกอาชีพมีความสอดคล้องกัน และเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

5. แนวทางการส่งเสริมให้สถานประกอบการเข้าร่วมประชุมกับสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง และส่งตัวแทนผู้เข้าประชุมจากสถานประกอบการที่มีอำนาจในการตัดสินใจ

วิธีดำเนินการ

ผู้บริหารสถานศึกษา

1) ควรสร้างความสัมพันธ์กับผู้บริหารสถานประกอบการ เพื่อให้ง่ายต่อการประสานงานและแก้ปัญหาเรื่องต่างๆ

สถานศึกษา

1) ควรวางแผนการประชุมล่วงหน้าและจัดทำกำหนดการประชุมทั้งปีการศึกษาเพื่อให้สถานประกอบการวางแผน และได้เตรียมความพร้อมสำหรับการเข้าร่วมประชุมแต่ละครั้งในระยะยาว

2) กำหนดเรื่องที่จะประชุมในประเด็นต่างๆอย่างชัดเจน เพื่อให้สถานประกอบการสามารถจัดสรรบุคลากรในการเข้าร่วมประชุมได้เหมาะสม และสามารถตัดสินใจได้ทันที

ปัญหาของการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนระบบทวิภาคี ในเขตกรุงเทพมหานคร

1. ผู้แทนสถานประกอบการที่เข้าร่วมประชุมกับสถานศึกษาไม่มีอำนาจในการตัดสินใจ เป็นเหตุให้การแก้ไขปัญหา หรือการตัดสินใจ เป็นไปอย่างล่าช้า

<p>แนวทางการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชน ระบบทวิภาคี ในเขตกรุงเทพมหานคร</p>	<p>สภาพปัจจุบัน/ปัญหา ของการบริหารสถานศึกษา อาชีวศึกษาเอกชนระบบทวิภาคี ในเขตกรุงเทพมหานคร</p>
<p>3) มีการปรึกษาแลกเปลี่ยนสถานที่ในการจัดประชุม ระหว่างการจัดที่สถานศึกษา และการจัดที่สถานประกอบการ เพื่อเป็นการอำนวยความสะดวก และเป็นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ วัฒนธรรมองค์กรระหว่างกัน</p>	
<p>ด้านการจัดการเรียนการสอนและการวัดประเมินผล</p>	
<p>1. แนวทางการส่งเสริมให้สถานประกอบการมีส่วนร่วมใน การกำหนดรูปแบบการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับผู้เรียน <u>วิธีดำเนินการ</u> สถานศึกษา</p> <p>1) สร้างความรู้ความเข้าใจแก่สถานประกอบการ เกี่ยวกับข้อดี/ข้อเสีย ลักษณะการจัดรูปแบบ และความแตกต่าง ของรูปแบบการเรียนการสอนในแบบต่างๆ</p> <p>2) ควรหารือกับสถานประกอบการเพื่อเลือก และ ประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการเรียนการสอนที่ เหมาะสมกับการจัดการฝึกอาชีพ ผู้เรียน สถานศึกษา และ สถานประกอบการ</p>	<p>สภาพปัจจุบันของการบริหาร สถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชน ระบบทวิภาคี ในเขตกรุงเทพ มหานคร</p> <p>1. สถานประกอบการมีส่วนร่วมในการ กำหนดรูปแบบการสอนที่ เหมาะสมกับผู้เรียน สถานศึกษา และสถานประกอบการ</p> <p>ปัญหาของการบริหารสถาน ศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนระบบ ทวิภาคี ในเขตกรุงเทพมหานคร</p> <p>1. ขาดความร่วมมือจากสถาน ประกอบการในการส่งบุคลากรใน การเข้าประชุมร่วมกับสถานศึกษา</p>

<p>แนวทางการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชน ระบบทวิภาคี ในเขตกรุงเทพมหานคร</p>	<p>สภาพปัจจุบัน/ปัญหา ของการบริหารสถานศึกษา อาชีวศึกษาเอกชนระบบทวิภาคี ในเขตกรุงเทพมหานคร</p>
<p>2. แนวทางการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอน การฝึก อาชีพ ให้เป็นไปตามแผนการเรียน และแผนการฝึกอาชีพที่ กำหนดไว้</p> <p><u>วิธีดำเนินการ</u></p> <p>สถานศึกษา</p> <p>1) แต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศของสถานศึกษาสำหรับ ดำเนินการนิเทศการจัดระบบการนิเทศการเรียนการสอนใน สถานศึกษาและนิเทศการฝึกอาชีพในสถานประกอบการ</p> <p>2) ควรจัดระบบ วางแผนการนิเทศการเรียนการสอน ในสถานศึกษา และนิเทศการฝึกอาชีพในสถานประกอบการ อย่างต่อเนื่อง และสอดคล้องกัน</p> <p>3) ควรมีการประสานงานกับสถานประกอบการอย่าง สม่ำเสมอเกี่ยวกับการฝึกอาชีพ และปัญหาที่พบในการจัดการ ฝึกอาชีพให้แก่ผู้เรียน เพื่อร่วมกันแก้ปัญหาอย่างรวดเร็ว</p>	<p>สภาพปัจจุบันของการบริหาร สถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชน ระบบทวิภาคี ในเขตกรุงเทพ มหานคร</p> <p>1. ครูฝึกในสถานประกอบการ สามารถจัดการฝึกอาชีพได้ สอดคล้องกับคำอธิบายรายวิชา และแผนการเรียนในสถานศึกษา</p> <p>ปัญหาของการบริหารสถาน ศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนระบบ ทวิภาคี ในเขตกรุงเทพมหานคร</p> <p>1. การจัดการเรียนการสอนและ การฝึกอาชีพไม่เป็นไปตาม แผนการเรียนและแผนการฝึก อาชีพที่กำหนดไว้</p>
<p>3. แนวทางการพัฒนาครูผู้สอนครูฝึกในการจัดการเรียนการ สอนและการวัดประเมินผล</p> <p><u>วิธีดำเนินการ</u></p> <p>ผู้บริหารสถานศึกษา</p> <p>1) ควรจัดให้ครูผู้สอน บุคลากรของสถานศึกษาและครู ฝึกของสถานประกอบการ มีโอกาสได้ศึกษาดูงานในสถานศึกษา และสถานประกอบการที่มีการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ที่ประสบความสำเร็จ เพื่อเป็นการพัฒนาศักยภาพของตนเอง ปรับปรุง และนำมาประยุกต์ให้เหมาะสมกับบริบทของ สถานศึกษาและสถานประกอบการ</p>	<p>สภาพปัจจุบันของการบริหาร สถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชน ระบบทวิภาคี ในเขตกรุงเทพ มหานคร</p> <p>1. ครูผู้สอนของสถานศึกษาและครู ฝึกของสถานประกอบการได้รับ การพัฒนาเกี่ยวกับการจัดการเรียน การสอนให้มีประสิทธิภาพอย่าง ต่อเนื่อง</p>

<p>แนวทางการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชน ระบบทวิภาคี ในเขตกรุงเทพมหานคร</p>	<p>สภาพปัจจุบัน/ปัญหา ของการบริหารสถานศึกษา อาชีวศึกษาเอกชนระบบทวิภาคี ในเขตกรุงเทพมหานคร</p>
<p>สถานศึกษา</p> <p>1) ควรจัดการประชุมเพื่อให้ครูผู้สอน และครูฝึกได้ปรึกษาหารือเกี่ยวกับรายวิชา เนื้อหาการสอนในสถานศึกษา และการฝึกอาชีพในสถานประกอบการ เพื่อให้มีความสอดคล้องกัน</p> <p>2) ควรประเมินความสามารถ ความถนัด และศักยภาพของครูผู้สอนและบุคลากรทางการศึกษาเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนและการวัดประเมินผล ส่งเข้ารับอบรมเพื่อเป็นการเพิ่มศักยภาพ และเพื่อให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ</p> <p>3) ควรส่งครูผู้สอน ครูฝึก และบุคลากรทางการศึกษาเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนและการวัดประเมินผลร่วมกัน เพื่อให้มีความเข้าใจตรงกัน และสามารถจัดการเรียนการสอนควบคู่กันได้อย่างมีประสิทธิภาพ</p>	<p>ปัญหาของการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนระบบทวิภาคี ในเขตกรุงเทพมหานคร</p> <p>1. ขาดการจัดอบรมพัฒนาครูนิเทศและครูฝึกร่วมกันเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนระบบทวิภาคี และการวัดประเมินผลระบบทวิภาคี</p>
<p>ครูผู้สอน</p> <p>1) ควรแนะนำวิธีในการประเมินผล การประเมินทักษะสมรรถนะของผู้เรียนให้แก่ครูฝึกในสถานประกอบการ เพื่อให้ครูฝึกมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการประเมินผลของสถานศึกษา และสามารถประเมินสมรรถนะของผู้เรียนได้ตรงตามหลักการวัดประเมินผลของสถานศึกษา</p>	

<p>แนวทางการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชน ระบบทวิภาคี ในเขตกรุงเทพมหานคร</p>	<p>สภาพปัจจุบัน/ปัญหา ของการบริหารสถานศึกษา อาชีวศึกษาเอกชนระบบทวิภาคี ในเขตกรุงเทพมหานคร</p>
<p>4. แนวทางการส่งเสริมให้ผู้เรียนจัดทำบันทึกการฝึกอาชีพ เพิ่มสะสมผลงาน บันทึกคุณธรรมจริยธรรมและจิตอาสา อย่างสมบูรณ์ มีความน่าเชื่อถือ สามารถนำมาวัดประเมินผล ได้</p> <p><u>วิธีดำเนินการ</u></p> <p>สถานศึกษา</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) ควรสร้างความตระหนักให้แก่ผู้ฝึกอาชีพ ให้ความเห็น ความสำคัญของการจัดทำบันทึกการฝึกอาชีพ เพิ่มสะสมผลงาน และบันทึกคุณธรรมจริยธรรมและจิตอาสา 2) ควรจัดกิจกรรมปฐมนิเทศก่อนการฝึกอาชีพให้ ผู้เรียน เพื่อย้ำเตือนและสร้างความเข้าใจกับผู้เรียนเกี่ยวกับการ จัดทำบันทึกการฝึกอาชีพ เพิ่มสะสมผลงาน บันทึกคุณธรรม จริยธรรมและจิตอาสา <p>ครูที่ปรึกษา/ครูนิเทศ/ครูฝึก</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) ควรกำชับให้ผู้ฝึกอาชีพจัดทำบันทึกการฝึกอาชีพ เพิ่มสะสมผลงาน บันทึกคุณธรรมจริยธรรมและจิตอาสาอย่าง ต่อเนื่องเป็นประจำทุกวัน 2) ควรมีความเด็ดขาดและชัดเจนในการตรวจสอบ บันทึกการฝึกอาชีพ เพิ่มสะสมผลงาน บันทึกคุณธรรม จริยธรรมและจิตอาสาของผู้เรียนทุกครั้งที่ปฏิบัติการนิเทศอย่าง เคร่งครัด 3) ควรมีข้อกำหนดในการกำกับให้ผู้ฝึกอาชีพส่งการทำ บันทึกการฝึกอาชีพ เพิ่มสะสมผลงาน บันทึกคุณธรรม จริยธรรมและจิตอาสา ก่อนเลิกงาน หรือก่อนเข้างานในวันถัดไป 	<p>สภาพปัจจุบันของการบริหาร สถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชน ระบบทวิภาคี ในเขตกรุงเทพ มหานคร</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. การบันทึกการฝึกอาชีพ เพิ่ม สะสมผลงาน บันทึกคุณธรรม จริยธรรมและจิตอาสาของผู้เรียนมี ความน่าเชื่อถือสามารถนำมาวัด ประเมินผลได้ <p>ปัญหาของการบริหารสถาน ศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนระบบ ทวิภาคี ในเขตกรุงเทพมหานคร</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. การจดบันทึกการฝึกอาชีพ เพิ่ม สะสมผลงาน บันทึกคุณธรรม จริยธรรมและจิตอาสาของผู้เรียน ไม่สมบูรณ์ ที่จะพร้อมสำหรับการ ตรวจจากครูนิเทศ

<p>แนวทางการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชน ระบบทวิภาคี ในเขตกรุงเทพมหานคร</p>	<p>สภาพปัจจุบัน/ปัญหา ของการบริหารสถานศึกษา อาชีวศึกษาเอกชนระบบทวิภาคี ในเขตกรุงเทพมหานคร</p>
<p>5. แนวทางการส่งเสริมให้สถานศึกษาและสถานประกอบการสามารถประเมินผลก่อนเรียนระหว่างเรียนและหลังเรียนร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ</p> <p><u>วิธีดำเนินการ</u></p> <p>สถานศึกษา</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) ควรวางแผนกำหนดการประเมินผลรายวิชา การประเมินผลการฝึกอาชีพอย่างชัดเจน 2) สร้างแบบประเมินผลก่อนเรียน ระหว่างเรียน และหลังเรียน ให้สอดคล้องกับสมรรถนะที่ผู้ฝึกอาชีพจะได้รับจากการฝึกอาชีพในสถานประกอบการ โดยมีการปรึกษากันระหว่างครูผู้สอนในสถานศึกษาและครูฝึกในสถานประกอบการเพื่อให้ทราบเนื้อหา และรายละเอียดต่างๆ เพื่อจัดทำแบบประเมินได้อย่างเหมาะสม และเพื่อให้สถานประกอบการสามารถนำไปใช้ได้อย่างง่ายดาย <p>ครูนิเทศ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) ควรติดตามการประเมินผลในสถานศึกษา และกำกับดูแล ช่วยเหลือ ให้คำแนะนำสถานประกอบการเกี่ยวกับการประเมินผล 	<p>สภาพปัจจุบันของการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนระบบทวิภาคี ในเขตกรุงเทพมหานคร</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. การประเมินผลก่อนเรียน ระหว่างเรียน และหลังเรียนของสถานศึกษาและสถานประกอบการ มีการยึดถือปฏิบัติอย่างจริงจัง <p>ปัญหาของการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนระบบทวิภาคี ในเขตกรุงเทพมหานคร</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. สถานประกอบการขาดความรู้ความเข้าใจในการวัดและประเมินผลการฝึกอาชีพของผู้เรียน

<p>แนวทางการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชน ระบบทวิภาคี ในเขตกรุงเทพมหานคร</p>	<p>สภาพปัจจุบัน/ปัญหา ของการบริหารสถานศึกษา อาชีวศึกษาเอกชนระบบทวิภาคี ในเขตกรุงเทพมหานคร</p>
<p>ด้านการจัดการฝึกอาชีพ</p>	
<p>1. แนวทางการส่งเสริมให้ผู้เรียนผู้ประกอบการมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวทางการจัดการเรียนการสอนระบบทวิภาคีอย่างถูกต้องและครบถ้วน</p> <p><u>วิธีดำเนินการ</u></p> <p>ผู้บริหารสถานศึกษา</p> <p>1) จัดประชุมผู้ประกอบการและผู้เรียน เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจ และสร้างความตระหนักถึงความสำคัญของการเรียนการสอนระบบทวิภาคี และข้อดีของการที่ผู้เรียนเรียนในระบบทวิภาคี</p> <p>2) เชิญผู้บริหารของสถานประกอบการที่ร่วมลงนามบันทึกข้อตกลงการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี เข้ามามีส่วนร่วมในการให้ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการฝึกอาชีพในสถานประกอบการของตน รวมถึงสวัสดิการ และสิทธิประโยชน์ที่ผู้เรียนจะได้รับ เพื่อเป็นการสร้างความน่าเชื่อถือ และสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ผู้ประกอบการและผู้เรียน</p> <p>สถานศึกษา</p> <p>1) แต่งตั้งครูที่ปรึกษาเพื่อพูดคุย สอบถาม ติดตาม เหตุการณ์ต่างๆของผู้ฝึกอาชีพจากผู้เรียนและผู้ปกครองโดยตรง โดยนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาประยุกต์ อาทิ การสอบถามโทรศัพท์มือถือ การติดตามจากสื่อออนไลน์ต่างๆ เป็นต้น</p>	<p>สภาพปัจจุบันของการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนระบบทวิภาคี ในเขตกรุงเทพมหานคร</p> <p>1. คู่มือผู้เรียนระบบทวิภาคีให้ข้อมูลเกี่ยวกับการเรียนการสอน การฝึกอาชีพ การปฏิบัติตัวในสถานประกอบการ ข้อกำหนด กฎระเบียบ สวัสดิการ สิทธิประโยชน์ ฯลฯ อย่างครบถ้วน</p> <p>ปัญหาของการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนระบบทวิภาคี ในเขตกรุงเทพมหานคร</p> <p>1. ผู้เรียน ผู้ปกครอง ขาดความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับแนวทางการจัดการเรียนการสอนระบบทวิภาคี</p>

<p>แนวทางการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชน ระบบทวิภาคี ในเขตกรุงเทพมหานคร</p>	<p>สภาพปัจจุบัน/ปัญหา ของการบริหารสถานศึกษา อาชีวศึกษาเอกชนระบบทวิภาคี ในเขตกรุงเทพมหานคร</p>
<p>2. แนวทางการสำรวจความพึงพอใจของผู้เรียนผู้ปกครอง และสถานประกอบการเกี่ยวกับการฝึกอาชีพและการเรียนใน ระบบทวิภาคี</p> <p><u>วิธีดำเนินการ</u></p> <p>สถานศึกษา</p> <p>1) ควรมีการสำรวจความพึงพอใจของผู้เรียนผู้ปกครอง และสถานประกอบการ ทั้งก่อนเรียน หลังเรียน และระหว่าง เรียน</p> <p>2) ควรเพิ่มช่องทางในการสำรวจความพึงพอใจให้ สามารถเข้าถึงได้ง่ายขึ้น โดยนำเทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามาใช้ เช่น การสร้างแบบประเมินความพึงพอใจออนไลน์เพื่ออำนวยความสะดวก ให้ผู้ตอบแบบสอบถาม หรือการใช้วิธีสัมภาษณ์ แบบเป็นทางการและไม่เป็นทางการ หรือการเยี่ยมบ้านผู้เรียน</p> <p>ครูนิเทศ</p> <p>1) ควรเป็นผู้ที่สำรวจ และรวบรวมความพึงพอใจของ สถานประกอบการ และผู้ฝึกอาชีพระหว่างการฝึกอาชีพทุกครั้ง ที่เดินทางไปปฏิบัติการณ์นิเทศ ผ่านการสอบถาม สัมภาษณ์ เป็น ต้น</p>	<p>สภาพปัจจุบันของการบริหาร สถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชน ระบบทวิภาคี ในเขตกรุงเทพ มหานคร</p> <p>1. สถานศึกษาสำรวจความพึง พอใจของผู้เรียน ผู้ปกครอง และ สถานประกอบการ เกี่ยวกับการฝึก อาชีพในสถานประกอบการและ การเรียนในระบบทวิภาคี หลัง ผู้เรียนสำเร็จการศึกษา</p> <p>2. สถานศึกษาสำรวจความพึง พอใจของสถานประกอบการ เกี่ยวกับความรู้ความสามารถของ ผู้เรียน</p> <p>3. สถานศึกษามีการสำรวจความ คิดเห็นของผู้เรียนที่มีต่อสถาน ประกอบการเกี่ยวกับการจัด การศึกษาระบบทวิภาคีในแต่ละปี การศึกษา</p>
<p>3. แนวทางการติดตามสถานะการมีงานทำของผู้เรียนหลัง สำเร็จการศึกษาในระบบทวิภาคี</p> <p><u>วิธีดำเนินการ</u></p> <p>สถานศึกษา</p> <p>1) ควรใช้ช่องทางออนไลน์ในการติดตาม สอบถาม และติดตามเหตุการณ์ต่างๆของผู้สำเร็จการศึกษา โดยใช้การ สร้างกลุ่มผ่านโซเชียลต่างๆ อาทิ กลุ่มในเฟซบุ๊ก กลุ่มไลน์ เพื่อ</p>	<p>สภาพปัจจุบันของการบริหาร สถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชน ระบบทวิภาคี ในเขตกรุงเทพ มหานคร</p> <p>1. สถานศึกษามีการติดตาม สถานะการมีงานทำของผู้เรียนหลัง สำเร็จการศึกษาจากระบบทวิภาคี</p>

<p style="text-align: center;">แนวทางการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชน ระบบทวิภาคี ในเขตกรุงเทพมหานคร</p>	<p style="text-align: center;">สภาพปัจจุบัน/ปัญหา ของการบริหารสถานศึกษา อาชีวศึกษาเอกชนระบบทวิภาคี ในเขตกรุงเทพมหานคร</p>
<p>เป็นช่องทางในการเก็บรวบรวมข้อมูล และใช้ความสัมพันธ์ส่วนตัว ระหว่างครูและผู้สำเร็จการศึกษา</p> <p>2) สอบถามความพึงพอใจของหัวหน้างานของผู้สำเร็จ การศึกษาเกี่ยวกับลักษณะ และทักษะต่างๆในการทำงาน</p> <p>3) ควรจัดกิจกรรมสานสัมพันธ์ศิษย์เก่า เพื่อสร้าง เครือข่ายให้เกิดความเข้มแข็ง</p>	
<p>4. แนวทางการเตรียมความพร้อมด้านบุคลากร งบประมาณ และการบริหารจัดการ</p> <p><u>วิธีดำเนินการ</u></p> <p>ผู้บริหารสถานศึกษา</p> <p>1) ควรมีการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันของสถานศึกษาใน ด้านบุคลากร งบประมาณ และการบริหารจัดการ โดยจัดประชุม ภายในสถานศึกษา เพื่อวิเคราะห์ และหารือเกี่ยวกับแนวทางใน การแก้ปัญหา แบ่งหน้าที่รับผิดชอบ รวมถึงการพัฒนาบุคลากร และการจัดสรรงบประมาณ</p> <p>สถานศึกษา</p> <p>1) ควรประเมินความสามารถ ความถนัด และศักยภาพ ของครูผู้สอนและบุคลากรทางการศึกษาเกี่ยวกับการบริหาร จัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ส่งเข้ารับอบรมเพื่อเตรียมพร้อม สำหรับการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี และเพื่อให้สามารถ ปฏิบัติงานได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ</p> <p>2) ทำความร่วมมือกับสถานประกอบการเกี่ยวกับการ จัดสรรงบประมาณ รวมถึงการจัดการทรัพยากรการเรียนการ สอน วัสดุ อุปกรณ์ต่างๆ</p> <p>3) ทำความร่วมมือกับสถานประกอบการในการส่ง ผู้เชี่ยวชาญมาแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างสถานศึกษาและสถาน ประกอบการ เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมบุคลากร</p>	<p>ปัญหาของการบริหารสถานศึกษา อาชีวศึกษาเอกชนระบบ ทวิภาคี ในเขตกรุงเทพมหานคร</p> <p>1. สถานศึกษาและสถาน ประกอบการไม่มีความพร้อมในด้าน ครู ผู้สอน ครูฝึก ครูนิเทศ งบประมาณ และการบริหารจัดการ อย่างเพียงพอ</p>

<p style="text-align: center;">แนวทางการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชน ระบบทวิภาคี ในเขตกรุงเทพมหานคร</p>	<p style="text-align: center;">สภาพปัจจุบัน/ปัญหา ของการบริหารสถานศึกษา อาชีวศึกษาเอกชนระบบทวิภาคี ในเขตกรุงเทพมหานคร</p>
<p>5. แนวทางการเพิ่มจำนวนผู้เรียนระบบทวิภาคี <u>วิธีดำเนินการ</u></p> <p>ผู้บริหารสถานศึกษา</p> <p>1) ควรสร้างความตระหนักให้ครูและบุคลากรทุกฝ่าย ในสถานศึกษา อบรมให้มีความรู้ความเข้าใจในระบบทวิภาคี อย่างแท้จริง เห็นความสำคัญของการจัดการอาชีวศึกษาระบบ ทวิภาคีที่มีต่อผู้เรียน ชุมชน สังคม และประเทศชาติในอนาคต เพื่อสร้างความเข้มแข็งภายในองค์กร และสามารถอธิบาย ประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับระบบทวิภาคีให้แก่ชุมชนได้รับทราบ และเข้าใจอย่างทั่วถึง</p> <p>2) ควรประชุมปรึกษากับสถานประกอบการ เกี่ยวกับ สวัสดิการของผู้เรียนที่จะได้รับเพิ่มเติม นอกเหนือจากค่าแรง เช่น ค่าที่พัก ค่าธรรมเนียมการเรียน ค่ารถรับ/ส่ง เป็นต้น เพื่อ เป็นแรงจูงใจให้แก่ผู้เรียนระบบทวิภาคี</p> <p>สถานศึกษา</p> <p>1) ควรประชาสัมพันธ์แนะแนวการศึกษาระบบทวิภาคี ไว้แก่ผู้เรียนระดับ ม.3 ผู้ปกครอง และคนในชุมชน โดยเชิญให้ สถานประกอบการที่ร่วมลงนามในบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี เข้ามามีส่วนร่วมในการ ประชาสัมพันธ์ สร้างความเข้าใจ เป็นการสร้างสัมพันธ์อันดี ระหว่างสถานศึกษา สถานประกอบการและผู้เรียนผู้ปกครอง ส่งผลให้ผู้ปกครองเกิดความมั่นใจในการเรียนระบบทวิภาคีมาก ยิ่งขึ้น</p> <p>2) ควรประชาสัมพันธ์การเรียนการสอนระบบทวิภาคี โดยนำผู้ที่สำเร็จการศึกษาจากระบบทวิภาคีที่ประสบ ความสำเร็จในหน้าที่ การงาน จากการเรียนในระบบทวิภาคี</p>	<p>ปัญหาของการบริหารสถาน ศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนระบบ ทวิภาคี ในเขตกรุงเทพมหานคร</p> <p>1. จำนวนผู้ที่สนใจเรียนในระบบ ทวิภาคีไม่เป็นไปตามแผน</p>

แนวทางการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชน
ระบบทวิภาคี ในเขตกรุงเทพมหานคร

สภาพปัจจุบัน/ปัญหา
ของการบริหารสถานศึกษา
อาชีวศึกษาเอกชนระบบทวิภาคี
ในเขตกรุงเทพมหานคร

เพื่อมาเล่าประสบการณ์ และหนทางสู่ความสำเร็จกับการเรียน
ในระบบทวิภาคีให้แก่ผู้เรียนกลุ่มเป้าหมาย และผู้ปกครองได้รับ
ทราบและเกิดความมั่นใจ

3) ทำความร่วมมือกับสถานประกอบการที่มีชื่อเสียง
เป็นที่รู้จักต่อคนในชุมชน เพื่อสร้างความจงใจและความ
น่าเชื่อถือ

4) ควรมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมร่วมกับชุมชน
ท้องถิ่น และสถานศึกษาใกล้เคียงเพื่อให้ผู้เรียนระบบทวิภาคีได้
แสดงออกถึงศักยภาพ และความสามารถของตน

5) ทำความร่วมมือกับโรงเรียนในท้องถิ่นห่างไกล เพื่อ
ประชาสัมพันธ์การจัดการเรียนการสอนอาชีวศึกษาระบบทวิ
ภาคี เพื่อให้ผู้เรียนได้มีรายได้ระหว่างเรียน และเรียนรู้ที่จะ
ปรับตัวอยู่ในสังคมที่กว้างขึ้น

6) สร้างช่องทางในการประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อออนไลน์
และการประชาสัมพันธ์ผ่านเสียงทางวิทยุชุมชน ประชาสัมพันธ์
ผ่านหนังสือพิมพ์ท้องถิ่น

6. แนวทางการส่งเสริมให้ผู้เรียนปฏิบัติตนอย่างเหมาะสม
ตามกฎระเบียบข้อตกลงของสถานประกอบการ
วิธีดำเนินการ

ผู้บริหารสถานศึกษา

1) ควรเป็นผู้สัมภาษณ์ผู้เรียน และผู้ปกครองด้วย
ตนเอง ในขั้นตอนการรับสมัคร เพื่อสร้างความเข้าใจร่วมกัน
เกี่ยวกับการเรียนในสถานศึกษา การฝึกอาชีพในสถาน
ประกอบการ การปฏิบัติตัวตามกฎระเบียบข้อตกลง เพื่อให้
มั่นใจว่าผู้เรียนจะสามารถเรียนในระบบทวิภาคีได้อย่างราบรื่น

ปัญหาของการบริหารสถาน
ศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนระบบ
ทวิภาคี ในเขตกรุงเทพมหานคร

1. ผู้เรียนที่เข้ารับการฝึกอาชีพจาก
สถานประกอบการไม่สามารถ
ปฏิบัติตามกฎระเบียบ ข้อตกลง
ของสถานประกอบการได้
2. วุฒิภาวะและความรับผิดชอบ
ของผู้เรียนไม่เหมาะสมกับการฝึก
อาชีพในสถานประกอบการ เป็น

<p>แนวทางการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชน ระบบทวิภาคี ในเขตกรุงเทพมหานคร</p>	<p>สภาพปัจจุบัน/ปัญหา ของการบริหารสถานศึกษา อาชีวศึกษาเอกชนระบบทวิภาคี ในเขตกรุงเทพมหานคร</p>
<p>สถานศึกษา</p> <p>1) ควรจัดปฐมนิเทศผู้เรียนและผู้ปกครอง เพื่ออธิบายรูปแบบและกฎระเบียบข้อบังคับในการเรียนระบบทวิภาคี และกฎระเบียบข้อตกลงของสถานประกอบการให้ชัดเจน</p> <p>2) ควรจัดกิจกรรมปฐมนิเทศก่อนการฝึกอาชีพให้ผู้เรียนก่อนที่จะเข้ารับการฝึกอาชีพในสถานประกอบการ โดยเชิญผู้ปกครองและผู้เรียนเข้าร่วมประชุม เพื่อย้ำเตือน สร้างความเข้าใจเกี่ยวกับกฎระเบียบข้อตกลงในการฝึกอาชีพในสถานประกอบการ และสร้างความตระหนักถึงความสำคัญของการฝึกอาชีพ</p> <p>3) ควรประสานงานกับผู้ประสานงานในสถานประกอบการอย่างต่อเนื่องเพื่อติดตามความประพฤติ และแก้ปัญหาเกี่ยวกับการฝึกอาชีพของผู้ฝึกอาชีพพร้อมกันได้อย่างทันที่</p> <p>4) ควรเพิ่มช่องทางในการติดตามผู้เรียน สังเกต ทำความรู้จักกับผู้เรียนและครอบครัวอย่างจริงจัง เพื่อให้ทราบปัญหา และข้อจำกัดของผู้เรียน และนำมาหาวิธีแก้ปัญหา ร่วมกันในการจัดการเรียนและแผนการฝึกอาชีพ</p> <p>5) ควรให้รางวัล และชื่นชมเมื่อผู้ฝึกอาชีพปฏิบัติตนได้ดี เพื่อให้เป็นแบบอย่าง ได้รับการยอมรับจากสถานศึกษา สถานประกอบการ ชุมชนและสังคม เป็นการเสริมแรงให้เกิดความภาคภูมิใจและมีกำลังใจในการปฏิบัติตนที่ดีต่อไป</p>	<p>เหตุให้ไม่สามารถปฏิบัติงานในสถานประกอบการได้อย่างต่อเนื่อง</p>

<p>แนวทางการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชน ระบบทวิภาคี ในเขตกรุงเทพมหานคร</p>	<p>สภาพปัจจุบัน/ปัญหา ของการบริหารสถานศึกษา อาชีวศึกษาเอกชนระบบทวิภาคี ในเขตกรุงเทพมหานคร</p>
<p>ด้านการนิเทศ</p>	
<p>1. แนวทางการส่งเสริมสถานประกอบการให้มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนการนิเทศ</p> <p><u>วิธีดำเนินการ</u></p> <p>ผู้บริหารสถานศึกษา</p> <p>1) ควรสร้างความตระหนักเกี่ยวกับความสำคัญของการนิเทศให้แก่สถานประกอบการ ซึ่งจะช่วยให้การกำกับติดตาม รวมถึงแก้ปัญหาทำได้ง่ายขึ้น และรวดเร็ว โดยเชิญบุคลากรของสถานประกอบการเข้ามามีส่วนร่วมโดยร่วมกันจัดทำแผนการนิเทศในระยะยาว เพื่อให้สอดคล้องกับแผนการปฏิบัติงานของสถานศึกษา และแผนการปฏิบัติงานของสถานประกอบการ</p> <p>สถานศึกษา</p> <p>1) ควรศึกษาแผนการฝึกอาชีพของผู้เรียน และศึกษาโครงสร้างวัฒนธรรมของสถานประกอบการ และร่างแผนการนิเทศที่เหมาะสมเป็นต้นแบบ เพื่อให้สถานประกอบการแสดงความคิดเห็น หรือปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมมากยิ่งขึ้น</p> <p>2) ควรเปลี่ยนสถานที่ในการประชุมจัดทำแผนการนิเทศ โดยใช้สถานที่ของสถานประกอบการ ร้านอาหาร หรือห้องประชุมใกล้เคียงกับสถานประกอบการ เพื่ออำนวยความสะดวกให้กับบุคลากรของสถานประกอบการ และอาจสลับหมุนเวียนกันไปในแต่ละครั้ง</p>	<p>สภาพปัจจุบันของการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนระบบทวิภาคี ในเขตกรุงเทพมหานคร</p> <p>1. สถานศึกษาและสถานประกอบการมีการจัดทำแผนการนิเทศร่วมกันในแต่ละภาคการศึกษาได้อย่างเหมาะสม</p>

<p>แนวทางการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชน ระบบทวิภาคี ในเขตกรุงเทพมหานคร</p>	<p>สภาพปัจจุบัน/ปัญหา ของการบริหารสถานศึกษา อาชีวศึกษาเอกชนระบบทวิภาคี ในเขตกรุงเทพมหานคร</p>
<p>2. แนวทางการส่งเสริมให้ครูนิเทศของสถานศึกษาสามารถปฏิบัติงานตามแผนการนิเทศอย่างมีประสิทธิภาพ</p> <p><u>วิธีดำเนินการ</u></p> <p>ผู้บริหารสถานศึกษา</p> <p>1) ควรสร้างความตระหนักเกี่ยวกับความสำคัญของการนิเทศ ปลูกฝังจรรยาบรรณในวิชาชีพให้แก่ครูนิเทศ หน้าที่ของครูนิเทศ และอิทธิพลของครูนิเทศที่มีต่อผู้ฝึกอาชีพ ว่าเป็นหน้าที่ที่สำคัญในการเสริมสร้างกำลังใจและผลักดันให้ผู้เรียนมีกำลังใจในการฝึกอาชีพจนจบการศึกษา</p> <p>2) ควรสนับสนุนครูนิเทศในด้านงบประมาณ ด้านทรัพยากรต่างๆ อาทิ การจัดรถโรงเรียนให้ครูนิเทศใช้เพื่อเดินทางไปปฏิบัติกรนิเทศ จัดสรรค่าเดินทางไปแก่ครูนิเทศค่าของที่ระลึกเมื่อเดินทางไปสถานประกอบการเป็นครั้งคราว เพื่อให้การนิเทศเป็นไปอย่างราบรื่น</p> <p>3) ควรให้ความสำคัญกับการนิเทศ เป็นผู้กำกับติดตามการนิเทศของครูนิเทศให้เป็นไปตามแผนการนิเทศอย่างมีประสิทธิภาพ และให้ครูนิเทศจัดทำรายงานการนิเทศแต่ละครั้ง รวมถึงสอบถามครูนิเทศอย่างสม่ำเสมอเกี่ยวกับผลการนิเทศ ปัญหาที่พบในการนิเทศ และสิ่งที่ต้องการให้สนับสนุนเพิ่มเติม รับฟังปัญหาและข้อเสนอแนะ และพร้อมที่จะสนับสนุน แก้ไขปัญหาดังกล่าว</p> <p>4) ควรมีสัมพันธ์ที่ดีกับผู้บริหารของสถานประกอบการ เพื่อสามารถพูดคุย ปรีกษาหารือเกี่ยวกับปัญหาในการนิเทศ และร่วมกันหาแนวทางแก้ปัญหา เพื่อสนับสนุนการทำงานของครูนิเทศให้เป็นไปตามแผนที่วางไว้</p>	<p>สภาพปัจจุบันของการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนระบบทวิภาคี ในเขตกรุงเทพมหานคร</p> <p>1. ครูนิเทศของสถานศึกษาสามารถปฏิบัติงานตามแผนการนิเทศอย่างมีประสิทธิภาพ</p> <p>ปัญหาของการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนระบบทวิภาคี ในเขตกรุงเทพมหานคร</p> <p>1. ครูนิเทศไม่สามารถดำเนินการนิเทศตามแผนการนิเทศที่ได้วางแผนไว้</p> <p>2. ครูนิเทศของสถานศึกษามีภาระหน้าที่การสอนมาก</p>

<p>แนวทางการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชน ระบบทวิภาคี ในเขตกรุงเทพมหานคร</p>	<p>สภาพปัจจุบัน/ปัญหา ของการบริหารสถานศึกษา อาชีวศึกษาเอกชนระบบทวิภาคี ในเขตกรุงเทพมหานคร</p>
<p>สถานศึกษา</p> <p>1) ควรวางแผนการนิเทศที่ชัดเจน และมอบหมายหน้าที่ให้ครูนิเทศที่มีความรู้ความสามารถที่เหมาะสมกับสาขาวิชาที่ปฏิบัติการนิเทศ</p> <p>2) ควรบรรจุครูนิเทศออกจากการสอนในระบบปกติ เพื่อให้มีเวลาในการเดินทางไปปฏิบัติการนิเทศและให้คำปรึกษาผู้เรียนได้อย่างใกล้ชิด</p>	
<p>3. แนวทางการสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการนิเทศให้แก่ครูนิเทศและครูฝึก</p> <p><u>วิธีดำเนินการ</u></p> <p>สถานศึกษา</p> <p>1) จัดส่งครูนิเทศ และบุคลากรทางการศึกษาของสถานศึกษาเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับการนิเทศอย่างสม่ำเสมอ</p> <p>2) อบรมสร้างความเข้าใจกับครูฝึก เกี่ยวกับบทบาทของครูนิเทศ กระบวนการนิเทศ และความสำคัญของการนิเทศ เพื่อให้เกิดประโยชน์กับทั้งสถานศึกษาและสถานประกอบการ และให้การนิเทศเป็นไปอย่างราบรื่น</p> <p>3) จัดทำคู่มือการนิเทศของสถานศึกษา และมอบให้ครูฝึกของสถานประกอบการศึกษาเพิ่มเติม เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกัน</p>	<p>สภาพปัจจุบันของการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนระบบทวิภาคี ในเขตกรุงเทพมหานคร</p> <p>1. สถานศึกษามีการให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการนิเทศการฝึกอาชีพแก่ครูนิเทศ ครูฝึกและผู้เรียนอย่างเพียงพอ</p> <p>2. ครูฝึกของสถานประกอบการมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทของครูนิเทศของสถานศึกษาอย่างชัดเจน</p> <p>ปัญหาของการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนระบบทวิภาคี ในเขตกรุงเทพมหานคร</p> <p>1. ครูฝึกขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการนิเทศการฝึกอาชีพของผู้เรียนในสถานประกอบการ</p>

<p>แนวทางการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชน ระบบทวิภาคี ในเขตกรุงเทพมหานคร</p>	<p>สภาพปัจจุบัน/ปัญหา ของการบริหารสถานศึกษา อาชีวศึกษาเอกชนระบบทวิภาคี ในเขตกรุงเทพมหานคร</p>
<p>4. แนวทางการส่งเสริมให้พัฒนากระบวนการนิเทศและการจัดการเรียนการสอนร่วมกันระหว่างสถานศึกษาและสถานประกอบการ</p> <p><u>วิธีดำเนินการ</u></p> <p>สถานศึกษา</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) ควรจัดอบรมสร้างความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับบทบาทของครูนิเทศ กระบวนการนิเทศ และความสำคัญของการนิเทศ ให้แก่ครูฝึก เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกัน 2) สถานศึกษาควรมีการจัดประชุมร่วมกันระหว่างสถานศึกษาและสถานประกอบการ เพื่อร่วมกันแสดงความคิดเห็น ร่วมกันพัฒนา และปรับปรุงกระบวนการนิเทศ จากรายงานผลการนิเทศของสถานศึกษา <p>ครูนิเทศ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) ควรประสานงานกับครูฝึกในสถานประกอบการอย่างสม่ำเสมอ เพื่อรับทราบปัญหาที่เกิดขึ้น และสามารถแก้ไขปัญหาได้ทันทั่วทั้งที่ 2) ควรจัดทำรายงานผลการนิเทศในแต่ละครั้งอย่างสม่ำเสมอ รวมถึงจัดบันทึกวิธีการในการแก้ปัญหาต่างๆที่เกิดขึ้น เพื่อเป็นองค์ความรู้ และเป็นแนวทางในการพัฒนากระบวนการนิเทศต่อไป 	<p>สภาพปัจจุบันของการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนระบบทวิภาคี ในเขตกรุงเทพมหานคร</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. สถานศึกษาและสถานประกอบการ มีการนำผลการนิเทศมาประเมินและปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนร่วมกันในแต่ ละภาคการศึกษา <p>ปัญหาของการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนระบบทวิภาคี ในเขตกรุงเทพมหานคร</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. กระบวนการนิเทศของครูนิเทศขาดการปรับปรุงและพัฒนาให้สอดคล้องกับสภาพปัจจุบัน
<p>5. แนวทางการส่งเสริมให้ครูนิเทศให้คำปรึกษาแนะนำผู้เรียนได้อย่างใกล้ชิด</p> <p><u>วิธีดำเนินการ</u></p> <p>ผู้บริหารสถานศึกษา</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) ควรสร้างความตระหนักเกี่ยวกับความสำคัญของการนิเทศ ปลูกฝังจรรยาบรรณในวิชาชีพให้แก่ครูนิเทศ หน้าที่ 	<p>ปัญหาของการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนระบบทวิภาคี ในเขตกรุงเทพมหานคร</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้เรียนขาดโอกาสในการขอคำปรึกษาและคำแนะนำอย่างใกล้ชิดจากครูนิเทศได้เท่าที่ควร

**แนวทางการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชน
ระบบทวิภาคี ในเขตกรุงเทพมหานคร**

**สภาพปัจจุบัน/ปัญหา
ของการบริหารสถานศึกษา
อาชีวศึกษาเอกชนระบบทวิภาคี
ในเขตกรุงเทพมหานคร**

ของครูนิเทศ และอิทธิพลของครูนิเทศที่มีต่อผู้ฝึกอาชีพ ว่าเป็น
หน้าที่ที่สำคัญในการเสริมสร้างกำลังใจ และผลักดันให้ผู้เรียนมี
กำลังใจในการฝึกอาชีพจนจบการศึกษา

2) ควรให้ความสำคัญกับการนิเทศ สนับสนุน
งบประมาณในการนิเทศ และพร้อมที่จะสนับสนุนและมีส่วน
ร่วมในการแก้ปัญหาที่เกิด

สถานศึกษา

1) ควรส่งครูนิเทศเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับจิตวิทยา
เบื้องต้น

2) ควรเพิ่มช่องทางในการติดตาม ให้คำปรึกษาผู้ฝึก
อาชีพ โดยวิธีการทั่วไป และโดยการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเข้า
มาใช้ อาทิ โทรศัพท์ สื่อออนไลน์ หรือการเยี่ยมบ้าน เป็นต้น

ครูนิเทศ/ครูที่ปรึกษา

1) ควรมีทักษะในการสังเกต และสร้างความสัมพันธ์ที่
ดีกับผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนเกิดความไว้วางใจ เชื่อใจ และเชื่อมั่น
ในตัวครู กล่าวที่จะบอกเล่าปัญหาของตน

บทที่ 5

สรุปการวิจัย อภิปราย และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องแนวทางการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนระบบทวิภาคี ในเขตกรุงเทพมหานครครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive Research) สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ดังนี้

สรุปผลการวิจัย

สรุปผลการวิจัย แบ่งออกเป็น 3 ส่วน โดยมีสาระสำคัญ ดังนี้

1. กรอบแนวคิดในการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนระบบทวิภาคี ในเขตกรุงเทพมหานคร

กรอบแนวคิดการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนระบบทวิภาคี ในเขตกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย 4 ด้าน ดังนี้

1. ด้านการจัดหลักสูตร ประกอบด้วย การจัดโครงสร้างหลักสูตร หลักเกณฑ์การใช้หลักสูตร แผนการเรียน และแผนการฝึกอาชีพ

2. ด้านการจัดการเรียนการสอนและการวัดประเมินผล ประกอบด้วย รูปแบบการสอน การจัดการสอน ทรัพยากรการเรียนการสอนและการจัดการ การพัฒนาครูผู้สอนและบุคลากร การประเมินผลรายวิชา การประเมินผลการฝึกอาชีพ และการประเมินมาตรฐานวิชาชีพ

3. ด้านการจัดการฝึกอาชีพ ประกอบด้วย การสำรวจความพร้อม การพัฒนาครูฝึกในสถานประกอบการ การลงนามในบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ การประชาสัมพันธ์แนะแนวผู้เรียน คัดเลือกผู้เข้าเรียนหรือผู้ทำสัญญาการฝึกอาชีพ การทำสัญญาการฝึกอาชีพ ปฐมนิเทศผู้เรียนและประชุมผู้ปกครอง และการติดตามผู้สำเร็จการศึกษา

4. ด้านการนิเทศ ประกอบด้วย การวางแผนการนิเทศร่วมกัน การให้ความรู้ด้านการนิเทศแก่ครูนิเทศ ครูฝึกและผู้รับการนิเทศ การปฏิบัติงานนิเทศ การสร้างขวัญและกำลังใจ และการจัดทำสรุปรายงานการนิเทศ

2. สภาพปัจจุบันและปัญหาของการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนระบบทวิภาคี ในเขตกรุงเทพมหานคร

สภาพปัจจุบันของการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนระบบทวิภาคี ในเขตกรุงเทพมหานคร ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยพบว่าสภาพปัจจุบันของการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนระบบทวิภาคี ในเขตกรุงเทพมหานคร ด้านการจัดหลักสูตร มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด

รองลงมาคือ ด้านการนิเทศ และด้านการจัดการเรียนการสอนและการวัดประเมินผล ตามลำดับ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือการจัดการฝึกอาชีพ

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน มีรายละเอียดดังนี้

2.1 ด้านการจัดหลักสูตร

ในการพิจารณาภาพรวม พบว่าสภาพปัจจุบันของการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนระบบทวิภาคี ในเขตกรุงเทพมหานคร ด้านการจัดหลักสูตร อยู่ในระดับ มาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบันของการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนระบบทวิภาคี ในเขตกรุงเทพมหานคร ด้านการจัดหลักสูตรสูงที่สุดคือสถานประกอบการจัดให้มีผู้ประสานงานด้านการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี รองลงมาคือสถานศึกษาและสถานประกอบการร่วมกันประเมินการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีแต่ละสาขาวิชา ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบันของการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนระบบทวิภาคี ในเขตกรุงเทพมหานคร ด้านการจัดหลักสูตรต่ำที่สุดคือครูผู้สอนวิชาชีพในสาขาวิชาของสถานศึกษาได้รับการพัฒนาวิชาชีพที่สอนจากสถานประกอบการไม่น้อยกว่า สี่สิบชั่วโมงต่อคนต่อปีการศึกษา

สำหรับปัญหาของการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนระบบทวิภาคี ในเขตกรุงเทพมหานคร ด้านการจัดหลักสูตร ที่พบ 2 อันดับแรก คือ สถานศึกษาไม่สามารถตอบสนองสถานประกอบการที่ต้องการใช้โครงสร้างหลักสูตรเฉพาะที่ตนเองต้องการ เป็นอุปสรรคต่อสถานศึกษาในการจัดการเรียนการสอนระบบทวิภาคี รองลงมาคือ สถานประกอบการขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับงานวิชาการในสถานศึกษา เช่น การจัดหลักสูตร โครงสร้างหลักสูตร

2.2 ด้านการจัดการเรียนการสอนและการวัดประเมินผล

ในการพิจารณาภาพรวม พบว่า สภาพปัจจุบันของการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนระบบทวิภาคี ในเขตกรุงเทพมหานคร ด้านการจัดการเรียนการสอนและการวัดประเมินผล อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบันของการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนระบบทวิภาคี ในเขตกรุงเทพมหานคร ด้านการจัดการเรียนการสอนและการวัดประเมินผล สูงที่สุดคือสถานศึกษามีครูผู้สอนตรงสายในทุกสาขาวิชาที่จัดการศึกษาระบบทวิภาคี รองลงมาคือ การวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ ใช้วิธีการประเมินอย่างหลากหลายตามสภาพจริง สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตรและกิจกรรมการเรียนการสอน การฝึกอาชีพ โดยคำนึงถึงพัฒนาการของผู้เรียนและสมรรถนะที่ต้องการ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบันของการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนระบบทวิภาคี ในเขตกรุงเทพมหานคร ด้านการจัดการเรียนการสอนและการวัดประเมินผลต่ำที่สุดคือ การประเมินผลก่อนเรียน ระหว่างเรียน และหลังเรียนของสถานศึกษาและสถานประกอบการมีการยึดถือปฏิบัติอย่างจริงจัง

สำหรับปัญหาของการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนระบบทวิภาคี ในเขตกรุงเทพมหานคร ด้านการจัดการเรียนการสอนและการวัดประเมินผล ที่พบ 2 อันดับแรก คือขาดการจัดอบรมพัฒนาครูนิเทศและครูฝึกร่วมกันเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนระบบทวิภาคี และการวัดประเมินผลระบบทวิภาคี รองลงมาคือขาดความร่วมมือจากสถานประกอบการในการส่งบุคลากรในการเข้าประชุมร่วมกับสถานศึกษา

2.3 ด้านการจัดการฝึกอาชีพ

ในการพิจารณาภาพรวม พบว่า สภาพปัจจุบันของการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนระบบทวิภาคี ในเขตกรุงเทพมหานคร ด้านการจัดการฝึกอาชีพ อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบันของการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนระบบทวิภาคี ในเขตกรุงเทพมหานคร ด้านการจัดการฝึกอาชีพสูงที่สุดคือ สถานศึกษาและสถานประกอบการมีความพร้อมด้านครูผู้สอน ครูฝึก ครูนิเทศ ที่จะจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี รองลงมาคือการจัดการฝึกอาชีพตรงตามความสนใจและความต้องการของสถานประกอบการ ผู้เรียน และตลาดแรงงาน ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบันของการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนระบบทวิภาคี ในเขตกรุงเทพมหานคร ด้านการจัดการฝึกอาชีพต่ำที่สุด คือสถานศึกษาสำรวจความพึงพอใจของผู้เรียน ผู้ปกครอง และสถานประกอบการ เกี่ยวกับการฝึกอาชีพในสถานประกอบการและการเรียนในระบบทวิภาคี หลังผู้เรียนสำเร็จการศึกษา

สำหรับปัญหาของการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนระบบทวิภาคี ด้านการจัดการฝึกอาชีพ ที่พบ 2 อันดับแรก คือ จำนวนผู้ที่สนใจเรียนในระบบทวิภาคีไม่เป็นไปตามแผน รองลงมาคืออู่ฝึกและความรับผิดชอบของผู้เรียนไม่เหมาะสมกับการฝึกอาชีพในสถานประกอบการ เป็นเหตุให้ไม่สามารถปฏิบัติงานในสถานประกอบการได้อย่างต่อเนื่อง รองลงมาคือผู้เรียน ผู้ปกครอง ขาดความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับแนวทางการจัดการเรียนการสอนระบบทวิภาคี

2.4 ด้านการนิเทศ

ในการพิจารณาภาพรวม พบว่า สภาพปัจจุบันของการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนระบบทวิภาคี ในเขตกรุงเทพมหานคร ด้านการนิเทศ อยู่ในระดับ มาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบันของการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนระบบทวิภาคี ในเขตกรุงเทพมหานครสูงที่สุดคือ ในกรณีที่ผู้เรียนเกิดปัญหาเกี่ยวกับการฝึกอาชีพ ครูนิเทศของสถานศึกษาสามารถติดต่อประสานงานกับสถานประกอบการเพื่อช่วยเหลืออย่างเหมาะสม รองลงมาคือครูนิเทศของสถานศึกษามีความสามารถในการให้คำปรึกษาและสร้างขวัญกำลังใจให้แก่ผู้เรียนในสถานประกอบการ เพื่อให้การฝึกอาชีพเป็นไปอย่างราบรื่น และเกิดประโยชน์สูงสุดต่อตัวผู้เรียน ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบันของการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนระบบทวิภาคี ในเขต

กรุงเทพมหานคร ด้านการนิเทศต่ำที่สุดคือ สถานศึกษาและสถานประกอบการมีการจัดทำแผนการนิเทศร่วมกันในแต่ละภาคการศึกษาได้อย่างเหมาะสม

สำหรับปัญหาของการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนระบบทวิภาคี ในเขตกรุงเทพมหานคร ด้านการนิเทศ ที่พบมากที่สุด คือ ครูนิเทศของสถานศึกษามีภาระงานมาก ไม่สามารถปฏิบัติกรนิเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ รองลงมาคือ ครูนิเทศไม่สามารถดำเนินการนิเทศตามแผนการนิเทศที่ได้วางแผนไว้

3. แนวทางการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนระบบทวิภาคี ในเขตกรุงเทพมหานคร

จากผลการประเมินแนวทางการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนระบบทวิภาคี ในเขตกรุงเทพมหานคร (ร่างฉบับที่ 1) และผลการสัมภาษณ์แนวทางการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนระบบทวิภาคี ในเขตกรุงเทพมหานคร จากผู้ทรงคุณวุฒิ 4 ท่าน สรุปได้ว่าแนวทางการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนระบบทวิภาคี ในเขตกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย 4 ด้าน ดังนี้

3.1 ด้านการจัดหลักสูตร

3.1.1 แนวทางการส่งเสริมให้สถานประกอบการเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำ ประเมิน และปรับปรุงโครงสร้างหลักสูตร แผนการเรียน และแผนการฝึกอาชีพ มีวิธีดำเนินการ ดังนี้

1) ผู้บริหารสถานศึกษา ควรให้ความสำคัญกับการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี โดยประกาศเป็นนโยบายของสถานศึกษาอย่างชัดเจนให้แต่ละสาขาวิชาจัดการเรียนการสอนระบบทวิภาคีร่วมกับสถานประกอบการ และควรมีภาวะผู้นำ มีมนุษย์สัมพันธ์ในการติดต่อประสานกับผู้บริหารของสถานประกอบการ เพื่อเป็นการเปิดทางให้การดำเนินงานในส่วนต่างๆ ยั่งยืน รวมถึงศึกษาโครงสร้าง วัฒนธรรมและทำเนียบต่างๆ ของสถานประกอบการเพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานในการติดต่อประสานงาน ได้ถูกต้องเหมาะสมกับวัฒนธรรมขององค์กร และสร้างความประทับใจ เพื่อให้เกิดความสัมพันธ์อันดี ส่งผลต่อความมีส่วนร่วมของสถานประกอบการ โดยเชิญตัวแทนสถานประกอบการมาร่วมกิจกรรมต่างๆ ของสถานศึกษา แสดงให้สถานประกอบการได้เห็นว่าคุณภาพสถานศึกษาให้ความสำคัญกับสถานประกอบการ โดยอาจนำผลิตภัณฑ์ สินค้า ผลงาน หรือบริการของบริษัทมาประชาสัมพันธ์สอดแทรกไปในระหว่างการจัดกิจกรรมของสถานศึกษา

2) สถานศึกษา ควรแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำหลักสูตร โดยมีการแต่งตั้งบุคลากรของสถานประกอบการร่วมด้วย และควรสร้างความตระหนักให้แก่สถานประกอบการเกี่ยวกับความสำคัญของการจัดหลักสูตรร่วมกัน และจัดอบรม สร้างความรู้ ความเข้าใจให้กับบุคลากรที่เกี่ยวข้องในสถานประกอบการ เพื่อให้สามารถร่วมกันจัดทำโครงสร้างหลักสูตร แผนการเรียน และแผนการฝึกอาชีพที่เหมาะสม โดยสถานศึกษาจัดทำโครงสร้างหลักสูตรที่เหมาะสมเป็นต้นแบบเพื่อ

นำเสนอสถานประกอบการ เพื่อให้สถานประกอบการปรับแก้ให้เหมาะสมกับงานในสถานประกอบการได้ง่ายขึ้นและอาจมีจัดการประชุมนอกสถานที่ไม่เป็นทางการเพื่อให้เกิดความสะดวก และมีบรรยากาศที่ไม่เคร่งเครียด ในการจัดทำ พัฒนา ปรับปรุง และประเมินหลักสูตรร่วมกัน ซึ่งส่งผลต่อสัมพันธภาพอันดียิ่งขึ้นไป

3) ครูผู้สอน ควรเป็นผู้ที่เข้าใจในรายวิชาและคำอธิบายรายวิชา รวมถึงศึกษางานในสถานประกอบการ เพื่อให้ทราบข้อมูล วิธีการปฏิบัติ รูปแบบงานทั้งหมดที่ผู้ฝึกอาชีพจะต้องทำในสถานประกอบการ พร้อมทั้งสามารถวิเคราะห์งานในสถานประกอบการให้สอดคล้องกับสมรรถนะรายวิชาได้เหมาะสม เพื่อสามารถอธิบายและแสดงตัวอย่างการจัดทำโครงสร้างหลักสูตร แผนการเรียน และแผนการฝึกอาชีพ ให้บุคลากรของสถานประกอบการได้เรียนรู้เกี่ยวกับงานวิชาการของสถานศึกษาร่วมกัน

3.1.2 แนวทางการพัฒนาครูผู้สอน ครูฝึก รวมทั้งบุคลากรทางการศึกษาในการจัดหลักสูตรการศึกษาระบบทวิภาคีเพื่อพัฒนาวิชาชีพ มีวิธีดำเนินการ ดังนี้

1) ผู้บริหารสถานศึกษา ควรจัดการประชุมร่วมกันระหว่างสถานศึกษาและสถานประกอบการเพื่อแลกเปลี่ยนความรู้เกี่ยวกับรายวิชาและงานที่สอดคล้อง และจัดให้ครูผู้สอนและครูนิเทศเข้าไปเรียนรู้งานในสถานประกอบการ เพื่อจะได้สามารถจัดหลักสูตร หรือรายวิชาได้เหมาะสม รวมถึงควรส่งครูผู้สอน ครูฝึก และบุคลากรทางการศึกษาเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับการจัดหลักสูตรร่วมกันเพื่อให้มีความเข้าใจตรงกัน โดยประเมินความสามารถ ความถนัด และศักยภาพของครูผู้สอน และบุคลากรทางการศึกษาเกี่ยวกับการจัดหลักสูตรและงานที่เกี่ยวข้อง ส่งเข้ารับการอบรมเพื่อเป็นการเพิ่มศักยภาพ และเพื่อให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ

3.1.3 แนวทางการกำหนดระบบประกันคุณภาพการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีร่วมกับสถานประกอบการ มีวิธีดำเนินการ ดังนี้

1) ผู้บริหารสถานศึกษา ควรกำหนดระบบประกันคุณภาพการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของสถานศึกษาร่วมกับคณะกรรมการกำหนดระบบประกันคุณภาพการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของสถานศึกษา โดยศึกษานโยบายประเทศ นโยบายต้นสังกัด และนโยบายของสถานศึกษา เพื่อนำมากำหนดระบบประกันคุณภาพการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของสถานศึกษาที่ชัดเจนและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน และผู้บริหารสถานศึกษาควรสร้างความตระหนักให้แก่ครูผู้สอน บุคลากรทางการศึกษา และครูฝึกเกี่ยวกับความสำคัญของการบริหารจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับระบบประกันคุณภาพการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของสถานศึกษา

2) สถานศึกษา ควรแต่งตั้งคณะกรรมการกำหนดระบบประกันคุณภาพการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของสถานศึกษา โดยมีการแต่งตั้งบุคลากรของสถานประกอบการร่วม

ด้วย และสร้างความรู้ความเข้าใจ โดยการจัดอบรมเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ใ้บุคลากรของสถานศึกษาและสถานประกอบการ และสถานศึกษากำหนดระบบประกันคุณภาพการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของสถานศึกษา เพื่อเป็นต้นแบบให้สถานประกอบการเป็นผู้ตรวจสอบความเป็นไปได้ และดำเนินการปรับปรุงร่วมกันก่อนกำหนดเป็นมาตรฐานการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของสถานศึกษา

3.1.4 แนวทางการบริหารจัดการหลักสูตรเฉพาะของสถานประกอบการ รวมทั้งสถานประกอบการที่ไม่สามารถจัดการฝึกอาชีพตามที่ระบุในบันทึกข้อตกลงความร่วมมือการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีได้ มีวิธีดำเนินการ ดังนี้

1) ผู้บริหารสถานศึกษา ควรมีการปรึกษาหารือร่วมกันกับสถานประกอบการ ถึงแนวทางการใช้โครงสร้างหลักสูตรเฉพาะของสถานประกอบการ โดยคำนึงถึงผู้เรียนเป็นสำคัญ

2) สถานศึกษา ควรส่งบุคลากร อาทิ ผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้างานทวิภาคี หรือครูนิเทศเข้าไปศึกษาทำงานในสถานประกอบการ เพื่อให้ทราบรูปแบบการทำงาน และงานที่ผู้ฝึกอาชีพจะต้องทำ เพื่อประเมินว่าสถานประกอบการสามารถใช้วิธีในการแก้ปัญหาเกี่ยวกับการฝึกอาชีพ และช่วยเหลือให้คำแนะนำ และแก้ปัญหาร่วมกัน โดยอาจส่งครูผู้สอนของสถานศึกษาเข้าอบรมความรู้จากครูฝึกในสถานประกอบการ หรือเชิญผู้เชี่ยวชาญจากสถานประกอบการมาให้ความรู้แก่ผู้เรียนในฐานะครูผู้สอน เพื่อทดแทนครูในส่วนที่สถานศึกษาขาดแคลน และเพื่อให้การจัดการเรียนและการฝึกอาชีพมีความสอดคล้องกัน และเป็นไปในทิศทางเดียวกัน และควรจัดหลักสูตรให้นักเรียนที่ทำสัญญาการฝึกอาชีพกับสถานประกอบการนั้นๆ แยกออกจากนักเรียนที่ทำสัญญาการฝึกอาชีพกับสถานประกอบการอื่นๆ เพื่อสถานศึกษาสามารถบริหารจัดการการจัดทรัพยากรการเรียนการสอน อาทิ การจัดห้องเรียน การจัดครูผู้สอน ได้อย่างเหมาะสม

3.1.5 แนวทางการส่งเสริมให้สถานประกอบการเข้าร่วมประชุมกับสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง และส่งตัวแทนผู้เข้าประชุมจากสถานประกอบการที่มีอำนาจในการตัดสินใจ มีวิธีดำเนินการ ดังนี้

1) ผู้บริหารสถานศึกษา ควรสร้างความสัมพันธ์กับผู้บริหารสถานประกอบการ เพื่อให้ง่ายต่อการประสานงานและแก้ปัญหาเรื่องต่างๆ

2) สถานศึกษา ควรวางแผนการประชุมล่วงหน้าและจัดทำกำหนดการประชุมทั้งปีการศึกษา รวมถึงกำหนดเรื่องที่จะประชุมในประเด็นต่างๆ อย่างชัดเจน เพื่อให้สถานประกอบการวางแผน และได้เตรียมความพร้อมสำหรับการส่งบุคลากรที่เหมาะสมเข้าร่วมประชุม นอกจากนี้อาจมีการจัดประชุมที่สถานประกอบการ เพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกให้แก่สถานประกอบการ และเป็นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้วัฒนธรรมองค์กรระหว่างกัน

3.2 ด้านการจัดการเรียนการสอนและการวัดประเมินผล

3.2.1 แนวทางการส่งเสริมให้สถานประกอบการมีส่วนร่วมในการกำหนดรูปแบบการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับผู้เรียน มีวิธีดำเนินการ ดังนี้

1) ผู้บริหารสถานศึกษา ควรสร้างความรู้ความเข้าใจแก่สถานประกอบการเกี่ยวกับข้อดี/ข้อเสีย ลักษณะการจัดรูปแบบ และความแตกต่างของรูปแบบการเรียนการสอนในแบบต่างๆ เพื่อเลือก และประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับการจัดการฝึกอาชีพ ผู้เรียน สถานศึกษา และสถานประกอบการ

3.2.2 แนวทางการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอน การฝึกอาชีพ ให้เป็นไปตามแผนการเรียน และแผนการฝึกอาชีพที่กำหนดไว้ มีวิธีดำเนินการ ดังนี้

1) สถานศึกษา ควรแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศของสถานศึกษาสำหรับดำเนินการนิเทศการจัดระบบการนิเทศการเรียนการสอนในสถานศึกษาและนิเทศการฝึกอาชีพในสถานประกอบการ และจัดระบบ วางแผนการนิเทศการเรียนการสอนในสถานศึกษา และนิเทศการฝึกอาชีพในสถานประกอบการอย่างต่อเนื่อง โดยมีประสานงานกับสถานประกอบการอย่างสม่ำเสมอเกี่ยวกับการฝึกอาชีพ และปัญหาที่พบในการจัดการฝึกอาชีพให้แก่ผู้เรียน เพื่อร่วมกันแก้ปัญหาอย่างรวดเร็ว

3.2.3 แนวทางการพัฒนาครูผู้สอนครูฝึกในการจัดการเรียนการสอนและการวัดประเมินผล มีวิธีดำเนินการ ดังนี้

1) ผู้บริหารสถานศึกษา ควรจัดให้ครูผู้สอน บุคลากรของสถานศึกษาและครูฝึกของสถานประกอบการ มีโอกาสได้ศึกษาดูงานในสถานศึกษาและสถานประกอบการที่มีการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีที่ประสบความสำเร็จ เพื่อเป็นการพัฒนาศักยภาพของตนเอง ปรับปรุง และนำมาประยุกต์ให้เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษาและสถานประกอบการ

2) สถานศึกษา ควรจัดการประชุมเพื่อให้ครูผู้สอน และครูฝึกได้ปรึกษาหารือเกี่ยวกับรายวิชา เนื้อหาการสอนในสถานศึกษาและการฝึกอาชีพในสถานประกอบการ ส่งครูผู้สอน ครูฝึก และบุคลากรทางการศึกษาเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนและการวัดประเมินผลร่วมกัน โดยประเมินความสามารถ ความถนัด และศักยภาพของครูผู้สอนและบุคลากรทางการศึกษาเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนและการวัดประเมินผล ส่งเข้ารับการอบรมเพื่อเป็นการเพิ่มศักยภาพ และเพื่อให้สามารถจัดการเรียนการสอนควบคู่กันได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีความเข้าใจตรงกัน

3) ครูผู้สอน ควรแนะนำวิธีในการประเมินผล การประเมินทักษะ สมรรถนะของผู้เรียนให้แก่ครูฝึกในสถานประกอบการ เพื่อให้ครูฝึกมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการประเมินผลของ

สถานศึกษา และสามารถประเมินสมรรถนะของผู้เรียนได้ตรงตามหลักการวัดประเมินผลของสถานศึกษา

3.2.4 แนวทางการส่งเสริมให้ผู้เรียนจัดทำบันทึกการฝึกอาชีพ เพิ่มสะสมผลงาน บันทึกคุณธรรมจริยธรรมและจิตอาสาอย่างสมบูรณ์ มีความน่าเชื่อถือ สามารถนำมาวัดประเมินผลได้ มีวิธีดำเนินการ ดังนี้

1) สถานศึกษา ควรสร้างความตระหนักให้แก่ผู้ฝึกอาชีพ ให้ความสำคัญและจัดกิจกรรมปฐมนิเทศก่อนการฝึกอาชีพให้ผู้เรียน เพื่อย้ำเตือนและสร้างความเข้าใจกับผู้เรียนเกี่ยวกับการทำบันทึกการฝึกอาชีพ เพิ่มสะสมผลงาน และบันทึกคุณธรรมจริยธรรมและจิตอาสา

2) ครูผู้สอน ครูที่ปรึกษา ครูนิเทศ และครูฝึกควรมีความเด็ดขาดและชัดเจนในการตรวจสอบบันทึกการฝึกอาชีพ กำชับให้ผู้ฝึกอาชีพจัดทำบันทึกการฝึกอาชีพ เพิ่มสะสมผลงาน บันทึกคุณธรรมจริยธรรมและจิตอาสาอย่างต่อเนื่องเป็นประจำทุกวัน โดยครูฝึกอาจมีข้อกำหนดในการกำกับให้ผู้ฝึกอาชีพส่งการทำบันทึกการฝึกอาชีพ เพิ่มสะสมผลงาน บันทึกคุณธรรมจริยธรรมและจิตอาสา ก่อนเลิกงาน หรือก่อนเข้างานในวันถัดไป

3.2.5 แนวทางการส่งเสริมให้สถานศึกษาและสถานประกอบการสามารถประเมินผลก่อนเรียนระหว่างเรียนและหลังเรียนร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ มีวิธีดำเนินการ ดังนี้

1) สถานศึกษา ควรวางแผนกำหนดการประเมินผลรายวิชา การประเมินผลการฝึกอาชีพอย่างชัดเจน และสถานศึกษาสร้างแบบประเมินผลก่อนเรียน ระหว่างเรียน และหลังเรียน ให้สอดคล้องกับสมรรถนะที่ผู้ฝึกอาชีพจะได้รับจากการฝึกอาชีพในสถานประกอบการ โดยมีการปรึกษากันระหว่างครูผู้สอนในสถานศึกษาและครูฝึกในสถานประกอบการเพื่อให้ทราบเนื้อหา และรายละเอียดต่างๆ เพื่อจัดทำแบบประเมินได้อย่างเหมาะสมและให้สถานประกอบการสามารถนำไปใช้ได้อย่างง่ายดาย

2) ครูนิเทศ ควรติดตามการประเมินผลในสถานศึกษา และกำกับดูแล ช่วยเหลือให้คำแนะนำสถานประกอบการเกี่ยวกับการประเมินผล

3.3 ด้านการจัดการฝึกอาชีพ

3.3.1 แนวทางการส่งเสริมให้ผู้เรียนผู้ปกครองมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวทางการจัดการเรียนการสอนระบบทวิภาคีอย่างถูกต้องและครบถ้วน มีวิธีดำเนินการ ดังนี้

1) ผู้บริหารสถานศึกษา จัดประชุมผู้ปกครองและผู้เรียน เพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจ และสร้างความตระหนักถึงความสำคัญของการเรียนการสอนระบบทวิภาคี และข้อดีของการที่ผู้เรียนเรียนในระบบทวิภาคี และเชิญผู้บริหารของสถานประกอบการที่ร่วมลงนามบันทึกข้อตกลงการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี เข้ามามีส่วนร่วมในการให้ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการฝึกอาชีพ

ในสถานประกอบการของตน รวมถึงสวัสดิการ และสิทธิประโยชน์ที่ผู้เรียนจะได้รับ เพื่อเป็นการสร้างความน่าเชื่อถือ และสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ผู้ปกครองและผู้เรียน

2) สถานศึกษา แต่งตั้งครูที่ปรึกษาเพื่อพูดคุย สอบถาม ติดตามเหตุการณ์ต่างๆ ของผู้ฝึกอาชีพจากผู้เรียนและผู้ปกครองโดยตรง โดยนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาประยุกต์ อาทิ การสอบถามโทรศัพท์มือถือ การติดตามจากสื่อออนไลน์ต่างๆ เป็นต้น

3.3.2 แนวทางการสำรวจความพึงพอใจของผู้เรียนผู้ปกครองและสถานประกอบการ เกี่ยวกับการฝึกอาชีพและการเรียนในระบบทวิภาคี มีวิธีดำเนินการ ดังนี้

1) สถานศึกษา ควรมีการสำรวจความพึงพอใจของผู้เรียนผู้ปกครองและสถานประกอบการ ทั้งก่อนเรียน หลังเรียน และระหว่างเรียน และเพิ่มช่องทางในการสำรวจความพึงพอใจ ให้สามารถเข้าถึงได้ง่ายขึ้น โดยนำเทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามาใช้ เช่น การสร้างแบบประเมินความพึงพอใจออนไลน์เพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ผู้ตอบแบบสอบถาม หรือการใช้วิธีสัมภาษณ์แบบเป็นทางการและไม่เป็นทางการ หรือการเยี่ยมบ้านผู้เรียน

2) ครูนิเทศ ควรเป็นผู้ที่สำรวจ และรวบรวมความพึงพอใจของสถานประกอบการ และผู้ฝึกอาชีพระหว่างการฝึกอาชีพทุกครั้งที่เดินทางไปปฏิบัติการนิเทศ ผ่านการสอบถาม สัมภาษณ์ เป็นต้น

3.3.3 แนวทางการติดตามสถานะการปฏิบัติงานของผู้เรียนหลังสำเร็จการศึกษาในระบบทวิภาคี มีวิธีดำเนินการ ดังนี้

1) สถานศึกษา ควรสอบถามความพึงพอใจของหัวหน้างานของผู้สำเร็จการศึกษา เกี่ยวกับลักษณะ และทักษะต่างๆในการทำงาน โดยใช้ช่องทางออนไลน์ในการติดตาม สอบถาม และติดตามเหตุการณ์ต่างๆของผู้สำเร็จการศึกษา โดยใช้การสร้างกลุ่มผ่านโซเชียลต่างๆ อาทิ กลุ่มในเฟสบุ๊ก กลุ่มไลน์ เพื่อเป็นช่องทางในการเก็บรวบรวมข้อมูล และจัดกิจกรรมสานสัมพันธ์ศิษย์เก่า เพื่อสร้างเครือข่ายให้เกิดความเข้มแข็ง หรือใช้ความสัมพันธ์ส่วนตัวระหว่างครูและผู้สำเร็จการศึกษาในการสอบถามและสัมภาษณ์ผ่านการพูดคุยอย่างไม่เป็นทางการ

3.3.4 แนวทางการเตรียมความพร้อมด้านบุคลากรงบประมาณและการบริหารจัดการ มีวิธีดำเนินการ ดังนี้

1) ผู้บริหารสถานศึกษา ควรมีการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันของสถานศึกษาในด้านบุคลากร งบประมาณ และการบริหารจัดการ โดยจัดประชุมภายในสถานศึกษา เพื่อวิเคราะห์ และหารือเกี่ยวกับแนวทางในการแก้ปัญหา แบ่งหน้าที่รับผิดชอบ รวมถึงการพัฒนาบุคลากร และการจัดสรรงบประมาณ

2) สถานศึกษา ควรประเมินความสามารถ ความถนัด และศักยภาพของครูผู้สอน และบุคลากรทางการศึกษาเกี่ยวกับการบริหารจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ส่งเข้ารับอบรมเพื่อ

เตรียมพร้อมสำหรับการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี และเพื่อให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ และทำความร่วมมือกับสถานประกอบการเกี่ยวกับการจัดสรรงบประมาณ รวมถึงการจัดการทรัพยากรการเรียนการสอน วัสดุ อุปกรณ์ต่างๆ รวมถึงการส่งผู้เชี่ยวชาญจากสถานประกอบการมาแลกเปลี่ยนความรู้ เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมบุคลากรทั้ง 2 ฝ่าย

3.3.5 แนวทางการเพิ่มจำนวนผู้เรียนระบบทวิภาคี มีวิธีดำเนินการ ดังนี้

1) ผู้บริหารสถานศึกษา ควรสร้างความตระหนักให้ครูและบุคลากรทุกฝ่ายในสถานศึกษา จัดอบรมให้มีความรู้ความเข้าใจ เห็นความสำคัญของการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ที่มีต่อผู้เรียน ชุมชน สังคม และประเทศชาติในอนาคต เพื่อสร้างความเข้มแข็งภายในองค์กร และผู้บริหารสถานศึกษาและผู้บริหารสถานประกอบการประชุมปรึกษา เกี่ยวกับสวัสดิการของผู้เรียนที่จะได้รับเพิ่มเติม นอกเหนือจากค่าแรง เช่น ค่าที่พัก ค่าธรรมเนียมการเรียน ค่ารถรับ/ส่ง เป็นต้น เพื่อเป็นแรงจูงใจให้แก่ผู้เรียนระบบทวิภาคี

2) สถานศึกษา ควรประชาสัมพันธ์แนวทางการศึกษาระบบทวิภาคีให้แก่ผู้เรียนระดับ ม.3 ผู้ปกครอง และคนในชุมชน โดยเชิญให้สถานประกอบการที่ร่วมลงนามในบันทึกข้อตกลงความร่วมมือการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี เข้ามามีส่วนร่วมในการประชาสัมพันธ์ สร้างความเข้าใจ หรือนำผู้ที่สำเร็จการศึกษาจากระบบทวิภาคีที่ประสบความสำเร็จในหน้าที่ การงาน จากการเรียนในระบบทวิภาคี เพื่อมาเล่าประสบการณ์ และหนทางสู่ความสำเร็จกับการเรียนในระบบทวิภาคี ให้แก่ผู้เรียนกลุ่มเป้าหมาย และผู้ปกครองได้รับทราบและเกิดความมั่นใจ รวมถึงสถานศึกษาควรมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมร่วมกับชุมชน ท้องถิ่น และสถานศึกษาใกล้เคียงเพื่อให้ผู้เรียนระบบทวิภาคี ได้แสดงออกถึงศักยภาพ และความสามารถของตน และสร้างช่องทางในการประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อออนไลน์ และการประชาสัมพันธ์ผ่านเสียงทางวิทยุชุมชน ประชาสัมพันธ์ผ่านหนังสือพิมพ์ท้องถิ่น นอกจากนี้อาจทำความร่วมมือกับโรงเรียนในท้องถิ่นที่ห่างไกล เพื่อประชาสัมพันธ์การจัดการเรียนการสอนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี เพื่อให้ผู้เรียนได้มีรายได้ระหว่างเรียน และเรียนรู้ที่จะปรับตัวอยู่ในสังคมที่กว้างขึ้น

3.3.6 แนวทางการส่งเสริมให้ผู้เรียนปฏิบัติตามอย่างเหมาะสมตามกฎระเบียบข้อตกลงของสถานประกอบการ มีวิธีดำเนินการ ดังนี้

1) ผู้บริหารสถานศึกษา ควรเป็นผู้สัมภาษณ์ผู้เรียน และผู้ปกครองด้วยตนเอง ในขั้นตอนการรับสมัคร เพื่อสร้างความเข้าใจร่วมกันเกี่ยวกับการเรียนในสถานศึกษา การฝึกอาชีพในสถานประกอบการ การปฏิบัติตัวตามกฎระเบียบข้อตกลง เพื่อให้มั่นใจว่าผู้เรียนจะสามารถเรียนในระบบทวิภาคีได้อย่างราบรื่น

2) สถานศึกษา ควรจัดปฐมนิเทศผู้เรียนและผู้ปกครอง เพื่ออธิบาย รูปแบบและกฎระเบียบข้อบังคับในการเรียนระบบทวิภาคี และกฎระเบียบข้อตกลงของสถานประกอบการให้

ชัดเจนก่อนที่จะเข้ารับการฝึกอาชีพในสถานประกอบการ และมีช่องทางในการติดตามผู้เรียน สังเกต ทำความรู้จักกับผู้เรียนและครอบครัวอย่างจริงจัง เพื่อให้ทราบปัญหา และข้อจำกัดของผู้เรียน และนำมาหาวิธีแก้ปัญหาร่วมกันในการจัดแผนการเรียนและแผนการฝึกอาชีพ ประสานงานกับผู้ประสานงานในสถานประกอบการอย่างต่อเนื่องเพื่อติดตามความประพฤติ และแก้ปัญหาเกี่ยวกับการฝึกอาชีพของผู้ฝึกอาชีพพร้อมกันได้อย่างทันท่วงที และอาจมีการให้รางวัลหรือชื่นชมเมื่อผู้ฝึกอาชีพปฏิบัติตนได้ดี เพื่อให้เป็นแบบอย่าง ได้รับการยอมรับจากสถานศึกษา สถานประกอบการ ชุมชนและสังคม เป็นการเสริมแรงให้เกิดความภาคภูมิใจและมีกำลังใจในการปฏิบัติตนที่ดีต่อไป

3.4 ด้านการนิเทศ

3.4.1 แนวทางการส่งเสริมสถานประกอบการให้มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนการนิเทศ มีวิธีดำเนินการ ดังนี้

1) ผู้บริหารสถานศึกษา ควรสร้างความตระหนักเกี่ยวกับความสำคัญของการนิเทศให้แก่สถานประกอบการ ซึ่งจะช่วยให้การกำกับ ติดตาม รวมถึงแก้ปัญหาทำได้ง่ายขึ้น และรวดเร็ว และควรเชิญบุคลากรของสถานประกอบการเข้ามามีส่วนร่วมโดยร่วมกันจัดทำแผนการนิเทศในระยะยาว เพื่อให้สอดคล้องกับแผนการปฏิบัติงานของสถานศึกษา และแผนการปฏิบัติงานของสถานประกอบการ

2) สถานศึกษา ควรศึกษาแผนการฝึกอาชีพของผู้เรียน และศึกษาโครงสร้างวัฒนธรรมของสถานประกอบการ และร่างแผนการนิเทศที่เหมาะสมเป็นต้นแบบ เพื่อให้สถานประกอบการแสดงความคิดเห็น หรือปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมมากยิ่งขึ้น และอาจเปลี่ยนสถานที่ในการประชุมจัดทำแผนการนิเทศ โดยใช้สถานที่ของสถานประกอบการ ร้านอาหาร หรือห้องประชุมใกล้ๆกับสถานประกอบการ เพื่ออำนวยความสะดวกให้กับบุคลากรของสถานประกอบการ และอาจสลับหมุนเวียนกันไปในแต่ละครั้ง

3.4.2 แนวทางการส่งเสริมให้ครูนิเทศของสถานศึกษาสามารถปฏิบัติงานตามแผนการนิเทศอย่างมีประสิทธิภาพ มีวิธีดำเนินการ ดังนี้

1) ผู้บริหารสถานศึกษา ควรสร้างความตระหนักเกี่ยวกับความสำคัญของการนิเทศ ปลุกฝังจรรยาบรรณในวิชาชีพให้แก่ครูนิเทศ หน้าที่ของครูนิเทศ และอิทธิพลของครูนิเทศที่มีต่อผู้ฝึกอาชีพ ว่าเป็นหน้าที่ที่สำคัญในการเสริมสร้างกำลังใจและผลักดันให้ผู้เรียนมีกำลังใจในการฝึกอาชีพจนจบการศึกษา และควรสนับสนุนครูนิเทศในด้านงบประมาณ ด้านทรัพยากรต่างๆ เพื่อให้การนิเทศเป็นไปอย่างราบรื่น รวมถึงควรให้ความสำคัญกับการนิเทศ เป็นผู้กำกับติดตามการนิเทศของครูนิเทศให้เป็นไปตามแผนการนิเทศอย่างมีประสิทธิภาพ และให้ครูนิเทศจัดทำรายงานการนิเทศแต่ละครั้ง สอบถามครูนิเทศอย่างสม่ำเสมอเกี่ยวกับผลการนิเทศ ปัญหาที่พบในการนิเทศ และสิ่งที่ต้องการให้สนับสนุนเพิ่มเติม รับฟังปัญหาและข้อเสนอแนะ และพร้อมที่จะสนับสนุน แก้ไขปัญหาดังกล่าว

2) สถานศึกษา ควรวางแผนการนิเทศที่ชัดเจน และมอบหมายหน้าที่ให้ครูนิเทศที่มีความรู้ความสามารถที่เหมาะสมกับสาขาวิชาที่ปฏิบัติการนิเทศ และควรบรรจุครูนิเทศออกจากการสอนในระบบปกติ เพื่อให้มีเวลาในการเดินทางไปปฏิบัติการนิเทศและให้คำปรึกษาผู้เรียนได้อย่างใกล้ชิด

3.4.3 แนวทางการสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการนิเทศให้แก่ครูนิเทศและครูฝึก มีวิธีดำเนินการ ดังนี้

1) สถานศึกษา ควรจัดส่งครูนิเทศและบุคลากรทางการศึกษาของสถานศึกษาเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับการนิเทศอย่างสม่ำเสมอ และควรสร้างความรู้ความเข้าใจกับครูฝึก เกี่ยวกับบทบาทของครูนิเทศ กระบวนการนิเทศ และความสำคัญของการนิเทศ รวมถึงจัดทำคู่มือการนิเทศของสถานศึกษา และมอบให้ครูฝึกของสถานประกอบการศึกษาเพิ่มเติม เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกัน

3.4.4 แนวทางการส่งเสริมให้พัฒนากระบวนการนิเทศและการจัดการเรียนการสอนร่วมกันระหว่างสถานศึกษาและสถานประกอบการ มีวิธีดำเนินการ ดังนี้

1) สถานศึกษา ควรสร้างความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับบทบาทของครูนิเทศ กระบวนการนิเทศ และความสำคัญของการนิเทศ โดยจัดประชุมร่วมกันระหว่างสถานศึกษาและสถานประกอบการ เพื่อร่วมกันแสดงความคิดเห็น ร่วมกันพัฒนา และปรับปรุงกระบวนการนิเทศ

2) ครูนิเทศ ควรประสานงานกับครูฝึกในสถานประกอบการอย่างสม่ำเสมอ เพื่อรับทราบปัญหาที่เกิดขึ้น และสามารถแก้ไขปัญหาได้ทันทั่วถึง และจัดทำรายงานผลการนิเทศในแต่ละครั้งอย่างสม่ำเสมอ รวมถึงจัดบันทึกวิธีการในการแก้ปัญหาต่างๆที่เกิดขึ้นเพื่อเป็นองค์ความรู้ และเป็นแนวทางในการพัฒนากระบวนการนิเทศต่อไป

3.4.5 แนวทางการส่งเสริมให้ครูนิเทศให้คำปรึกษาแนะนำผู้เรียนได้อย่างใกล้ชิด มีวิธีดำเนินการ ดังนี้

1) ผู้บริหารสถานศึกษา ควรให้ความสำคัญกับการนิเทศ สร้างความตระหนักเกี่ยวกับความสำคัญของการนิเทศ ปลุกฝังจรรยาบรรณในวิชาชีพให้แก่ครูนิเทศ หน้าที่ของครูนิเทศ และอิทธิพลของครูนิเทศที่มีต่อผู้ฝึกอาชีพ และควรสนับสนุนงบประมาณในการนิเทศ และพร้อมที่จะสนับสนุนและมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น

2) สถานศึกษา ควรส่งครูนิเทศเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับจิตวิทยาเบื้องต้น และเพิ่มช่องทางในการติดตาม ให้คำปรึกษาผู้ฝึกอาชีพ โดยการนำใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามาใช้ อาทิ โทรศัพท์ สื่อออนไลน์ รวมถึงใช้วิธีการเยี่ยมบ้านนักเรียน

3) ครูนิเทศ/ครูที่ปรึกษา ควรมีทักษะในการสังเกต และสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนเกิดความไว้วางใจ เชื่อใจ และเชื่อมั่นในตัวครู กล่าวที่จะบอกเล่าปัญหาของตน

อภิปรายผล

1. กรอบแนวคิดในการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนระบบทวิภาคี ในเขตกรุงเทพมหานคร

กรอบแนวคิดการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนระบบทวิภาคี ในเขตกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย 1) การจัดหลักสูตร 2) การจัดการเรียนการสอนและการวัดประเมินผล 3) การจัดการฝึกอาชีพ และ 4) การนิเทศ อาจเนื่องมาจากองค์ประกอบทั้ง 4 ด้าน เป็นองค์ประกอบสำคัญในการบริหารสถานศึกษา ดังที่ ศูนย์อาชีวศึกษาทวิภาคี สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา(2557) ได้ระบุว่า การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี หมายถึงการจัดการศึกษาวิชาชีพที่เกิดจากข้อตกลงระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการในเรื่องการจัดหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การจัดการฝึกอาชีพ การวัดและประเมินผล

เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า การจัดหลักสูตร เป็นการวางแผนการเรียนรู้ร่วมกันของสถานศึกษาอาชีวศึกษา และสถานประกอบการในการเรียนรู้ภาคปฏิบัติในสถานประกอบการ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เกิดทักษะปฏิบัติในสถานการณ์ที่ใกล้เคียงกับการทำงานจริง การแก้ปัญหาในงาน รวมถึงการทำให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจ และลักษณะนิสัยในการทำงานที่ดี ประกอบด้วย การจัดโครงสร้างหลักสูตร หลักเกณฑ์การใช้หลักสูตร การจัดแผนการเรียนและแผนการฝึกอาชีพ เป็นกระบวนการที่สถานศึกษาและสถานประกอบการร่วมมือกันดำเนินการจัดโครงสร้างหลักสูตร หลักเกณฑ์การใช้หลักสูตร แผนการเรียน แผนการฝึกอาชีพ แผนการนิเทศ รวมถึงการคัดเลือกผู้เรียนตามคุณสมบัติ สอดคล้องกับบัญญัติ ประถมชาติ(2556) ให้ความหมายของการจัดหลักสูตรว่า เป็นการวางแผนการเรียนรู้ร่วมกันของนักเรียนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี สถานศึกษาอาชีวศึกษา และสถานประกอบการในการเรียนรู้ภาคปฏิบัติในสถานประกอบการ และนิรมล ศตวุฒิ (2543) กล่าวว่า สถานศึกษาสามารถจัดทำสาระการเรียนรู้เพิ่มเติมเป็นหน่วยการเรียนรู้ รายวิชาใหม่ ๆ ที่มีหลากหลาย ให้ผู้เรียนได้เลือกเรียนตามความถนัด ความสนใจ ความต้องการ และความแตกต่างระหว่างบุคคล

ส่วนการจัดการเรียนการสอนและการวัดประเมินผล เป็นการดำเนินการสอนโดยครูผู้สอนในสถานศึกษาและครูฝึกในสถานประกอบการ เพื่อให้เป็นไปตามหลักสูตร มาตรฐานการอาชีวศึกษาและมาตรฐานวิชาชีพที่กำหนด ประกอบด้วย รูปแบบการสอน การจัดตารางสอน ทรัพยากรการเรียนการสอนและการจัดการ การพัฒนาครูผู้สอนและบุคลากร และการการประเมินผล รายวิชา การประเมินผลการฝึกอาชีพ และการประเมินมาตรฐานวิชาชีพ สอดคล้องกับวิชัย ราษฎร์ศิริ (2526 อ้างถึงใน พรพรรณ คำเพ็ง, 2534) กล่าวว่า การจัดการเรียนการสอน เป็นหน้าที่ของครูในการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้นักเรียนพัฒนาทุกด้าน โดยพฤติกรรมด้านความรู้ ทักษะและ

ทัศนคติที่พึงประสงค์เน้นให้นักเรียนเป็นศูนย์กลาง ให้นักเรียนเรียนรู้ด้วยตนเอง มุ่งให้ผู้เรียนรู้จักทำ รู้จักแก้ปัญหาโดยการปฏิบัติจริง

นอกจากนี้ การจัดการฝึกอาชีพ เป็นการเตรียมการสร้างความรู้ความเข้าใจในการฝึกอาชีพตามแผนการฝึกที่สถานศึกษาและสถานประกอบการร่วมกันจัดทำขึ้น ประกอบด้วย การสำรวจความพร้อม การพัฒนาครูฝึกในสถานประกอบการ การลงนามในบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ (MOU) ประชาสัมพันธ์แนะแนวผู้เรียน คัดเลือกผู้เข้าเรียนหรือผู้ทำสัญญาการฝึกอาชีพ ทำสัญญาการฝึกอาชีพ ปฐมนิเทศผู้เรียนและประชุมผู้ปกครอง รวมไปถึงการติดตามผู้สำเร็จการศึกษา สอดคล้องกับศูนย์อาชีวศึกษาทวิภาคี สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา(2557) กล่าวว่า การฝึกอาชีพ (Occupation Training) เป็นกระบวนการจัดการเรียนรู้อย่างเป็นระบบเพื่อสร้างหรือเพิ่มพูนความรู้ (knowledge) ทักษะ (skill) ความสามารถ (ability) และเจตคติ (attitude) ของบุคลากร อันจะช่วยปรับปรุงให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพสูงขึ้น ดังนั้น การฝึกอบรมจึงเป็นการดำเนินโครงการ/กิจกรรมเพื่อช่วยให้พนักงานมีสมรรถนะการทำงานสูงขึ้น เช่น เป็นหัวหน้างานที่สามารถบริหารงาน และบริหารผู้ใต้บังคับบัญชาได้ดีขึ้น หรือเป็นช่างเทคนิคที่มีความสามารถในการซ่อมแซมเครื่องจักรได้ดีขึ้น

รวมถึง การนิเทศ เป็นกระบวนการในการพัฒนาเพื่อให้กระบวนการฝึกอาชีพในสถานประกอบการบรรลุตามวัตถุประสงค์หรือมาตรฐานที่กำหนดไว้ ประกอบด้วย การวางแผน การให้ความรู้ การปฏิบัติงานนิเทศ การสร้างขวัญและกำลังใจ และการจัดทำสรุปรายงานการนิเทศ ดังที่ ดร.สัจด์ อุทรานันท์(2530) กล่าวว่า การนิเทศมีจุดประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาคคน 2) พัฒนางาน 3) สร้างการประสานงานสัมพันธ์ และ 4) สร้างขวัญและกำลังใจ และการประเมินผลผลิตของการดำเนินงาน ซึ่งเป็นการประสานระหว่างสถานศึกษาและสถานประกอบการเพื่อทราบถึงรูปแบบวิธีการทำงานของนักศึกษาและพนักงานของสถานประกอบการในด้านความสอดคล้องกับเนื้อหาวิชาตามหลักสูตรในสาขาวิชาชีพนั้น ๆ และทราบถึงปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นจากการเรียน/ฝึกอาชีพในสถานประกอบการ และร่วมกันแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น สอดคล้องกับอัญชลี โพธิ์ทอง(2549) กล่าวว่า ความมุ่งหมายของการนิเทศการศึกษาที่แท้จริงมีคือ 1) พัฒนาคคน การนิเทศการศึกษาช่วยพัฒนาคคน 2) ช่วยแก้ปัญหาเกี่ยวกับการเรียนการสอน และช่วยวางแผนการทำงานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ครูสอนได้ตรงตามหลักสูตร และได้ผลตามที่หลักสูตรมุ่งหมาย 3) พัฒนาความสัมพันธ์ครู โรงเรียน และประชาคม การนิเทศการศึกษาส่งเสริมแนะนำครูให้มีความสัมพันธ์กับชุมชน ซึ่งองค์ประกอบทั้ง 4 ด้านจะเป็นส่วนสำคัญของการบริหารสถานศึกษาให้เป็นไปตามนโยบายการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีให้ประสบความสำเร็จได้

2. สภาพปัจจุบันและปัญหาของการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนระบบทวิภาคี ในเขตกรุงเทพมหานคร

ผลการวิจัย พบว่า สภาพปัจจุบันของการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนระบบทวิภาคี ในเขตกรุงเทพมหานคร ในภาพรวมอยู่ในระดับ มาก เนื่องจากองค์ประกอบทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ 1) การจัดหลักสูตร 2) การจัดการเรียนการสอนและการวัดประเมินผล 3) การจัดการฝึกอาชีพ และ 4) การนิเทศ เป็นองค์ประกอบที่สำคัญสำหรับการบริหารอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีสอดคล้องกับ อมร เอี่ยมสะอาด(2537) กล่าวว่า กระบวนการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีต้องกำหนดขึ้นร่วมกันระหว่างองค์กรทางการศึกษาและองค์กรกลุ่มสถานประกอบการ ดังนี้ 1) การจัดทำหลักสูตร 2) การกำหนดคุณสมบัติของบุคคลและการพิจารณาคัดเลือกเข้าศึกษา 3) การกำหนดคุณสมบัติของสถานประกอบการที่ร่วมจัดการศึกษา 4) การกำหนดแผนการศึกษาในสถานศึกษาและแผนการปฏิบัติงานในสถานประกอบการ 5) การวัดและประเมินผลความรู้ความสามารถของนักศึกษาผู้ฝึกหัดงาน 6) กฎระเบียบปฏิบัติต่างๆทั้งในส่วนที่จะบังคับใช้กับนักศึกษา ดังนั้นสถานศึกษาจึงมีสภาพปัจจุบันของการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนระบบทวิภาคี อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า

2.1 ด้านการจัดหลักสูตร ผลการวิจัยพบว่า สภาพปัจจุบันของการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนระบบทวิภาคี ในเขตกรุงเทพมหานคร ที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ สถานประกอบการจัดให้มีผู้ประสานงานด้านการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี อาจเนื่องจาก สถานประกอบการส่วนใหญ่เล็งเห็นความสำคัญของการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ที่จะเกิดประโยชน์ต่อสถานประกอบการของตน รวมถึงผู้เรียน สถานศึกษา และคุณภาพของประชาชนที่เป็นกำลังของประเทศ ในการพัฒนาประเทศ ให้เจริญก้าวหน้า และตอบสนองต่อความต้องการของตลาดแรงงาน ซึ่งสอดคล้องกับ พีรพงศ์ ทิพนาค(2557) กล่าวว่า อาชีวศึกษา คือ การจัดการศึกษาเพื่อเตรียมคนเข้าสู่โลกของการทำงานหรือโลกอาชีพ เป็นการจัดการศึกษาเฉพาะทางด้านอาชีพที่แตกต่างไปจากการศึกษาทั่วไป โปรแกรมการศึกษาจึงถูกออกแบบมาเพื่อการ พัฒนาทักษะความสามารถ ทักษะคิดต่อการทำงาน และการพัฒนาลักษณะนิสัยที่ดีเพื่อการทำงานและการอยู่ร่วมกันในสังคม และการพัฒนาทักษะเบื้องต้นในการเพิ่มผลผลิตจากการจ้างงาน ซึ่งการที่สถานประกอบการจัดให้มีผู้ประสานงานด้านการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีโดยตรงนั้น จะทำให้การดำเนินงานต่างๆร่วมกันระหว่างสถานศึกษาและสถานประกอบการเป็นไปอย่างราบรื่น และประสบความสำเร็จอย่างรวดเร็ว ทั้งนี้ แสดงให้เห็นถึงการที่ผู้บริหารสถานศึกษาและสถานประกอบการให้ความสำคัญกับการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ซึ่งหากทั้ง 2 ฝ่าย ร่วมกัน และพร้อมที่จะสนับสนุนซึ่งกันและกันแล้วการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีก็จะประสบความสำเร็จ ซึ่งเป็นไปตามที่ระบุในแนวปฏิบัติการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง

มาตรฐานการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี พ.ศ. 2557 (ศูนย์อาชีวศึกษาทวิภาคี สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา, 2557) ว่า สถานประกอบการต้องมีบุคลากรผู้ประสานงานกับสถานศึกษา

ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบันของการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนระบบทวิภาคี ในเขตกรุงเทพมหานคร ด้านการจัดหลักสูตรต่ำที่สุดคือครูผู้สอนวิชาชีพในสาขาวิชาของสถานศึกษาได้รับการพัฒนาวิชาชีพที่สอนจากสถานประกอบการไม่น้อยกว่า 40 ชั่วโมงต่อคนต่อปีการศึกษา อาจเนื่องมาจากครูผู้สอนมีภาระหน้าที่มากจนไม่สามารถเข้าได้รับการพัฒนาวิชาชีพที่สอนจากสถานประกอบการได้ครบ 40 ชั่วโมง สอดคล้องกับ อรุณแก้ว ลิธรรมชโย (2541) กล่าวว่า ปัญหาที่พบในขั้นดำเนินการจัดการหลักสูตรอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของสถานศึกษา สังกัดกองวิทยาลัยเทคนิค กรมอาชีวศึกษา ในเขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งภาคตะวันออก คือ อาจารย์มีภาระการสอนมาก

และจากการศึกษาปัญหาของการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนระบบทวิภาคี ด้านการจัดหลักสูตรที่พบสูงที่สุด คือ สถานศึกษาไม่สามารถตอบสนองสถานประกอบการที่ต้องการใช้โครงสร้างหลักสูตรเฉพาะที่ตนเองต้องการ เป็นอุปสรรคต่อสถานศึกษาในการจัดการเรียนการสอนระบบทวิภาคี อาจเนื่องมาจากสถานประกอบการมีวัตถุประสงค์ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ในรายวิชาที่สอดคล้องกับการฝึกอาชีพในสถานประกอบการโดยตรง และต้องการวางแผนกำลังคนของสถานประกอบการอย่างชัดเจนในระยะยาว สอดคล้องกับ อมร เอี่ยมสะอาด(2537) ที่กล่าวว่าการจัดทำหลักสูตร เป็นสิ่งที่กำหนดถึงขอบเขตความรู้ ความสามารถในการปฏิบัติงานที่ผู้สำเร็จจะต้องมีหลังจากสำเร็จการศึกษา โดยองค์กรสถานประกอบการจะเป็นผู้กำหนดขอบข่ายและมาตรฐานความสามารถในการปฏิบัติงานของสาขาวิชาที่ต้องการกำลังคนและองค์กรสถานศึกษาจะเป็นผู้กำหนดเนื้อหาความรู้ที่เป็นหลักวิชาการในการปฏิบัติงานทั้งในด้านทักษะพื้นฐานและทางเทคนิค รวมถึงหลักในการอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคม และสอดคล้องกับสำนักงานโครงการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี(2546) กล่าวถึงประโยชน์ที่สถานประกอบการจะได้รับจากการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีว่า สถานประกอบการสามารถจัดวางแผนกำลังคนในระยะยาวได้ในสาขาวิชาที่ขาดแคลนและต้องใช้ความชำนาญ และการวางแผนกำลังคนเป็นระบบนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพของงานเข้าสู่ระบบสากล เพราะเมื่อสถานประกอบการต้องรับผิดชอบในการฝึกภาคปฏิบัติจะช่วยให้เกิดการปรับปรุงบุคลากร เครื่องมือและอุปกรณ์ และสอดคล้องกับงานวิจัยของจินตนา รวมชมรัตน์(2558) ที่พบว่า องค์ประกอบหนึ่งของรูปแบบการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา คือการจัดหลักสูตรตามมาตรฐานวิชาชีพและตรงตามความต้องการของตลาดแรงงาน

2.2 ด้านการจัดการเรียนการสอนและการวัดประเมินผล ผลการวิจัยพบว่า สภาพปัจจุบันของการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนระบบทวิภาคี ในเขตกรุงเทพมหานคร ที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ สถานศึกษามีครูผู้สอนตรงสายในทุกสาขาวิชาที่จัดการศึกษาระบบทวิภาคี สอดคล้องกับ ยุพาวดี ศิริปี ริติ(2559) ที่กล่าวว่าด้านบุคลากรสถานศึกษาควรมีการจัด ครูและครูฝึกที่มีความรู้ความสามารถในสาขาวิชาที่ร่วมจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี และสอดคล้องกับแนวปฏิบัติการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่องมาตรฐานการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี พ.ศ. 2557 (ศูนย์อาชีวศึกษาทวิภาคี สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา, 2557) ที่ระบุคุณสมบัติผู้สอนให้เป็นไปตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่องมาตรฐานคุณวุฒิอาชีวศึกษาแต่ละระดับ

ส่วนสภาพปัจจุบันของการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนระบบทวิภาคี ในเขตกรุงเทพมหานคร ที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ คือการประเมินผลก่อนเรียน ระหว่างเรียน และหลังเรียน ของสถานศึกษาและสถานประกอบการมีการยึดถือปฏิบัติอย่างจริงจัง อาจเนื่องมาจากครูผู้สอนและครูฝึกในสถานประกอบการยังไม่ตระหนักถึงความสำคัญของการวัดและประเมินผลเท่าที่ควร หรือสถานประกอบการอาจไม่ทราบวิธีในการวัดประเมินผลที่ถูกต้องตามหลักการของสถานศึกษา และใช้วิธีการสังเกตพฤติกรรมของผู้ฝึกอาชีพระหว่างการฝึกอาชีพแทน ซึ่งจากมาตรฐานการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี(2557) ระบุว่า การฝึกอาชีพในสถานประกอบการเป็นการวัดและประเมินผลจากสภาพจริง มีวิธีในการวัดผลและประเมินผลในหลากหลายรูปแบบทั้งการสังเกตพฤติกรรม การประเมินจากการปฏิบัติงาน ประเมินจากผลงาน/ชิ้นงาน ประเมินจากการนำเสนอผลงาน หรือประเมินจากแฟ้มสะสมผลงาน สอดคล้องกับงานวิจัยของสุรียน บุญเสริม(2547) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการศึกษาสภาพการดำเนินงานระบบทวิภาคีของสถานศึกษา สังกัดสถานบันการอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผลการวิจัยพบว่าสภาพการดำเนินงานด้านการประเมินผลอยู่ในระดับปานกลาง

และจากการศึกษาปัญหาการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนระบบทวิภาคี ในเขตกรุงเทพมหานคร ด้านการจัดการเรียนการสอนและการวัดประเมินผล ที่พบสูงที่สุดคือ ขาดการจัดอบรมพัฒนาครูนิเทศและครูฝึกร่วมกันเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนระบบทวิภาคี และการวัดประเมินผลระบบทวิภาคี อาจเนื่องมาจากครูฝึกและครูนิเทศมีภาระหน้าที่งานของตนเองในสถานศึกษาและสถานประกอบการ โดยอาจมีเวลาในการอบรมไม่ตรงกัน สอดคล้องกับ อรุณแก้ว ลิธรรมชโย (2541) กล่าวว่า ปัญหาที่พบในขั้นดำเนินการจัดการหลักสูตรอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของสถานศึกษา สังกัดกองวิทยาลัยเทคนิค กรมอาชีวศึกษา ในเขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งภาคตะวันออกเฉียงเหนือ อาจารย์มีภาระการสอนมาก และสุรียน บุญเสริม(2547) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาสภาพการดำเนินงานระบบทวิภาคีของสถานศึกษา สังกัดสถานบันการอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผลการวิจัยพบว่าสภาพการดำเนินงานด้านการประเมินผลอยู่ในระดับปานกลาง

2.3 ด้านการจัดการฝึกอาชีพ ผลการวิจัยพบว่า สภาพปัจจุบันของการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนระบบทวิภาคี ในเขตกรุงเทพมหานคร ด้านการจัดการฝึกอาชีพ ที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือสถานศึกษาและสถานประกอบการมีความพร้อมด้านครูผู้สอน ครูฝึก ครูนิเทศ ฯลฯ ที่จะจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ดังที่ศูนย์อาชีวศึกษาทวิภาคี (2557) ระบุในขั้นตอนการดำเนินการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีระหว่างสถานศึกษา/สถาบันและสถานประกอบการภายในประเทศ ว่า สถานศึกษาและสถานประกอบการจะต้องสำรวจความพร้อมด้านบุคลากร ได้แก่ ครูผู้สอน ครูนิเทศ และครูฝึก และดังที่ระบุในมาตรฐานการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี พ.ศ. 2557 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2557) ว่าสถานศึกษาจะต้องมีครูผู้สอนในสถานศึกษาจะต้องมีคุณสมบัติผู้สอนให้เป็นที่ไปตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง มาตรฐานคุณวุฒิอาชีวศึกษาแต่ละระดับ มีครูนิเทศในวิชาชีพสาขานั้นๆ และมีครูฝึกในสถานประกอบการที่มีคุณสมบัติตามกฎหมายว่าด้วยการอาชีวศึกษา และได้รับการแต่งตั้งให้เป็นครูฝึกตามหลักเกณฑ์ ที่คณะกรรมการการอาชีวศึกษากำหนด

ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบันของการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนระบบทวิภาคี ในเขตกรุงเทพมหานคร ด้านการจัดการฝึกอาชีพต่ำที่สุดคือสถานศึกษาสำรวจความพึงพอใจของผู้เรียน ผู้ปกครอง และสถานประกอบการ เกี่ยวกับการฝึกอาชีพในสถานประกอบการและการเรียนในระบบทวิภาคี หลังผู้เรียนสำเร็จการศึกษา อาจเนื่องมาจากสถานศึกษาและสถานประกอบการมีภาระงานในเรื่องอื่นที่เร่งด่วนและสำคัญกว่า หรืออาจไม่ได้ใช้แบบสอบถามในการสำรวจความพึงพอใจ แต่ใช้วิธีการสอบถาม การสัมภาษณ์อย่างไม่เป็นทางการแทน สอดคล้องกับงานวิจัยของ อรุณแก้ว ลิขธรรมชโย (2541) พบว่าปัญหาของการดำเนินงานการจัดการหลักสูตรอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของสถานศึกษาสังกัดกองวิทยาลัยเทคนิค กรมอาชีวศึกษา ในเขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งภาคตะวันออก คือ อาจารย์มีภาระการสอนมาก อาจารย์นิเทศปฏิบัติหน้าที่ไม่สม่ำเสมอ และได้รับความร่วมมือจากสถานประกอบการน้อย

และจากการศึกษาปัญหาการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนระบบทวิภาคี ในเขตกรุงเทพมหานคร ด้านการจัดการฝึกอาชีพที่พบสูงที่สุดคือ จำนวนผู้ที่สนใจเรียนในระบบทวิภาคีไม่เป็นไปตามแผน อาจเป็นเพราะ ค่านิยมของสังคมไทยที่ไม่สนับสนุนให้ผู้เรียนทำงานระหว่างเรียน และค่านิยมในด้านลบกับการเรียนในระดับอาชีวศึกษา รวมถึงผู้ปกครองที่มีห่วงใย และไม่ยอมให้บุตรหลานหนี้อย่างการทำงานในวัยเรียน และการประชาสัมพันธ์ระบบทวิภาคี ที่อาจยังเข้าไม่ถึง และยังไม่เข้าใจในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีอย่างแท้จริง สอดคล้องกับปัญหาของอาชีวศึกษาในปัจจุบันที่ ดาวพงษ์ รัตนสุวรรณ (2559)กล่าวในที่ประชุมว่า จำนวนผู้เรียนระดับอาชีวศึกษาลดลง เนื่องจากภาพลักษณ์ของอาชีวะ การก่อเหตุทะเลาะวิวาทของนักเรียนนักศึกษา และค่านิยมการมีใบปริญญา และจากปัญหาที่ ชาญณรงค์ พรุ่งโรจน์(2557) ระบุว่านโยบายเงินเดือน

ปริญญาตรี 15,000 บาท ส่งผลกระทบต่อนโยบายการเพิ่มผู้เรียนเข้าศึกษาต่อด้านการอาชีวศึกษาโดยตรง เพราะเด็กทุกคนจะมุ่งเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาตรี รวมถึงผลการวิจัยของ ธาณินทร ศรีชมภู (2557) ที่พบว่าปัญหาจำนวนผู้เรียนระบบทวิภาคีน้อย เกิดจากการไม่เข้าใจในนโยบายการจัดการเรียนการสอนระบบทวิภาคี และครูขาดการถ่ายทอดประสบการณ์ให้แก่แก่นักเรียนนักศึกษา

2.4 ด้านการจัดการฝึกอาชีพ ผลการวิจัยพบว่า สภาพปัจจุบันของการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนระบบทวิภาคี ในเขตกรุงเทพมหานคร ด้านการนิเทศที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ ในกรณีที่ผู้เรียนเกิดปัญหาเกี่ยวกับการฝึกอาชีพ ครูนิเทศของสถานศึกษาสามารถติดต่อประสานงานกับสถานประกอบการเพื่อช่วยเหลืออย่างเหมาะสม สอดคล้องกับงานวิจัยของ ประทีป นานคงแนบ(2554) ที่สรุปไว้ว่า การนิเทศฝึกงานเป็นสิ่งที่มีความสำคัญมากในกระบวนการฝึกอาชีพ การนิเทศที่ดีจะต้องส่งเสริมให้การฝึกงานหรือการปฏิบัติงานบรรลุวัตถุประสงค์และต้องไม่ให้เกิดความเสียหายขึ้นในสถานที่ที่นักศึกษาฝึกงาน และสอดคล้องกับศูนย์อาชีวศึกษาระบบทวิภาคี(2557) ระบุว่าหน้าที่ของครูนิเทศคือให้คำแนะนำ ปรีกษาและแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้นในสถานประกอบการ

ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบันของการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนระบบทวิภาคี ในเขตกรุงเทพมหานคร ด้านการนิเทศต่ำที่สุดคือสถานศึกษาและสถานประกอบการมีการจัดทำแผนการนิเทศร่วมกันในแต่ละภาคการศึกษาได้อย่างเหมาะสม สอดคล้องกับงานวิจัยของ อรุณแก้ว ลีธรรมชโย (2541) พบว่าปัญหาของการดำเนินงานการจัดหลักสูตรอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของสถานศึกษาสังกัดกองวิทยาลัยเทคนิค กรมอาชีวศึกษา ในเขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งภาคตะวันออก คือ อาจารย์มีภาระการสอนมาก อาจารย์นิเทศปฏิบัติหน้าที่ไม่สม่ำเสมอ และได้รับความร่วมมือจากสถานประกอบการน้อย

และจากการศึกษาปัญหาการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนระบบทวิภาคี ในเขตกรุงเทพมหานคร ด้านการจัดการเรียนนิเทศ ที่พบสูงที่สุด คือ ครูนิเทศของสถานศึกษามีภาระงานมาก ไม่สามารถปฏิบัติกรนิเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ อาจเพราะบางสถานศึกษามีจำนวนครูไม่เพียงพอ ครูนิเทศในระบบทวิภาคี จึงมีหน้าที่เป็นครูผู้สอนในระบบปกติด้วย และนอกจากงานสอนแล้วสถานศึกษายังมีงานเอกสารต่างๆมากมาย ที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพการศึกษา หรือการจัดกิจกรรมต่างๆในสถานศึกษาที่ต้องให้ครูเป็นผู้ดำเนินการ ส่งผลให้ภาระหน้าที่ของครูนิเทศมีมากจนไม่สามารถปฏิบัติกรนิเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับ วรภาคย์ ไมตรีพันธ์(2553) กล่าวว่า จำนวนอาจารย์นิเทศก็มีไม่เพียงพอกับจำนวนนิสิตนักศึกษาฝึกสอน อาจารย์นิเทศก็มีชั่วโมงสอนมากเกินไป และต้องทำหน้าที่หลายประการนอกจากการนิเทศการฝึกสอนทำให้ไม่มีเวลาไปนิเทศ นอกจากนี้ควรจัดยานพาหนะให้เพียงพอและสะดวกแก่การนิเทศ และควรมีการติดตามประเมินผล การปฏิบัติงานของอาจารย์นิเทศก์และสอดคล้องกับงานวิจัยของ อรุณแก้ว ลีธรรมชโย (2541) พบว่าปัญหาของการดำเนินงานการจัดหลักสูตรอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของสถานศึกษาสังกัดกองวิทยาลัยเทคนิค

กรมอาชีวศึกษา ในเขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งภาคตะวันออก คือ อาจารย์มีภาระการสอนมาก อาจารย์นิเทศปฏิบัติหน้าที่ไม่สม่ำเสมอ

3. แนวทางการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนระบบทวิภาคี ในเขตกรุงเทพมหานคร

3.1 ด้านการจัดหลักสูตร แนวทางการส่งเสริมให้สถานประกอบการเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำ ประเมิน และปรับปรุงโครงสร้างหลักสูตร แผนการเรียน และแผนการฝึกอาชีพ ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ความสำคัญกับการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีเป็นอันดับแรก และผู้บริหารสถานศึกษาควรมีภาวะผู้นำ มีมนุษยสัมพันธ์ในการติดต่อประสานกับผู้บริหารของสถานประกอบการ เพื่อเป็นการเปิดทางให้การดำเนินงานในส่วนต่างๆ ยั่งยืน และควรสร้างความตระหนักให้แก่สถานประกอบการเกี่ยวกับความสำคัญของการจัดหลักสูตรร่วมกัน โดยจัดอบรม สร้างความรู้ ความเข้าใจให้กับบุคลากรที่เกี่ยวข้องในสถานประกอบการ เพื่อให้สามารถร่วมกันจัดทำโครงสร้างหลักสูตร แผนการเรียน และแผนการฝึกอาชีพที่เหมาะสม

สอดคล้องกับ พิศณุ ทองเลิศ(2555) กล่าวว่าหลักสูตร ต้องเกิดจากความร่วมมือของสถานศึกษาและสถานประกอบการ โดยผู้เรียนส่วนหนึ่งใช้เวลาในสถานศึกษาเป็นภาคทฤษฎี และฝึกทักษะวิชาชีพในสถานประกอบการ ซึ่งมีระยะเวลาการจบหลักสูตรที่แน่นอน ซึ่งได้รับความร่วมมือจากผู้เชี่ยวชาญหรือผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาวิชาชีพต่างๆ ร่วมจัดทำหลักสูตร เพื่อให้สามารถผลิตนักศึกษาที่มีคุณภาพตามความต้องการของตลาดแรงงาน และอมร เอี่ยมสะอาด(2537) กล่าวว่ากระบวนการในการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี จะต้องกำหนดร่วมกัน ระหว่างสถานศึกษาและสถานประกอบการ คือ การจัดทำหลักสูตร ซึ่งจะเป็นสิ่งที่กำหนดถึงขอบข่ายความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานที่ผู้ศึกษาจะต้องมีหลังจากสำเร็จการศึกษา โดยสถานประกอบการจะเป็นผู้กำหนดของข่ายและมาตรฐานความสามารถในการปฏิบัติงานของสาขาวิชาที่ต้องการกำลังคน และสถานศึกษาจะเป็นผู้กำหนดเนื้อหาความรู้ที่เป็นหลักวิชาการในการปฏิบัติงาน ทั้งในด้านที่เป็นทักษะพื้นฐานและทางเทคนิค รวมทั้งหลักในการดำรงชีวิตร่วมกับผู้อื่นในสังคม พันธุ์ สิทธิพงศ์(2540) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี สามารถแลกเปลี่ยนบุคลากรในการดำเนินงานและสร้างความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันกับสถานประกอบการ และดังที่ ธานีรินทร์ ศรีชมภู(2557) กล่าวว่าความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการ เป็นปัจจัยเงื่อนไขหนึ่งของความสำเร็จในการบริหารงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี

3.2 ด้านการจัดการเรียนการสอนและการวัดประเมินผล แนวทางการพัฒนาครูผู้สอนครูฝึกในการจัดการเรียนการสอนและการวัดประเมินผล สถานศึกษาควรจัดการประชุมเพื่อให้ครูผู้สอน และครูฝึกได้ปรึกษาหารือเกี่ยวกับรายวิชา เนื้อหาการสอนในสถานศึกษาและการฝึกอาชีพในสถานประกอบการ เพื่อให้มีความสอดคล้องกัน และครูผู้สอนควรแนะนำวิธีในการ

ประเมินผล การประเมินทักษะ สมรรถนะของผู้เรียนให้แก่ครูฝึกในสถานประกอบการ เพื่อให้ครูฝึกมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการประเมินผลของสถานศึกษา และสามารถประเมินสมรรถนะของผู้เรียนได้ตรงตามหลักการวัดประเมินผลของสถานศึกษา

สอดคล้องกับ มาตรฐานการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี (ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 131, 2557) ที่ระบุว่าครูผู้สอนวิชาชีพในสาขาวิชาของสถานศึกษาที่จัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีไม่น้อยกว่าร้อยละ 20 ต้องได้รับการพัฒนาด้านวิชาชีพที่สอนไม่น้อยกว่า 40 ชั่วโมงต่อคนต่อปี การศึกษา จากสถานประกอบการที่ร่วมจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี โดยวัตถุประสงค์เพื่อให้ครูผู้สอนในสถานศึกษาได้ไปเรียนรู้เทคโนโลยีสมัยใหม่ในสถานประกอบการและสามารถวิเคราะห์งาน เพื่อนำมาพัฒนารายวิชาในหลักสูตรสามารถจัดทำแผนการฝึกอาชีพและแผนการจัดการเรียนรู้มุ่งเน้นสมรรถนะ และสอดคล้องกับนโยบายและยุทธศาสตร์การขับเคลื่อนการพัฒนาอาชีวศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา, 2554) นโยบายที่ 2 พัฒนาครูยุคใหม่ ครูพันธุ์ใหม่ ครูสาขาขาดแคลน ยุทธศาสตร์ที่ 4 ครูในสถานศึกษา (ครูวิชาชีพ และครูวิชาพื้นฐาน) แผนยุทธศาสตร์เกี่ยวกับครูที่สอนในปัจจุบัน ระบุว่า ควรเพิ่มขีดความสามารถของครูในการสอนวิชาชีพโดยการฝึกอบรมในสถานประกอบการ และการปรับบทบาทการสอนแนวใหม่ พัฒนาครูในสถานศึกษาทั้งครูวิชาชีพ และครูวิชาพื้นฐานโดยการปฏิบัติงานในสถานประกอบการ และพัฒนาระบบเครือข่ายการนิเทศ ติดตาม ประเมินผลและรายงานผลการดำเนินงานการจัดการอาชีวศึกษาและการอบรมวิชาชีพ เพื่อการเพิ่มขีดความสามารถของครูอย่างมีประสิทธิภาพ และยุทธศาสตร์ที่ 5 ครูในสถานประกอบการ (ครูฝึก) คือการสร้างระบบจูงใจ (Incentive) ในการพัฒนาครูฝึกทั้งในระดับบุคคลและสถานประกอบการ พัฒนาศักยภาพครูฝึกในสถานประกอบการ โดยร่วมมือกับสถานประกอบการในการสร้างระบบแรงจูงใจ (Incentive) ให้กับครูฝึก และสอดคล้องกับศูนย์อาชีวศึกษาทวิภาคี สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา(2557) ที่ระบุว่าปัจจัยแห่งความสำเร็จในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ด้านครูผู้สอนและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง จะต้องมีการส่งเสริม สนับสนุน ให้ครูผู้สอนและบุคลากรที่เกี่ยวข้องในสาขาวิชาชีพ ได้รับการพัฒนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้วิทยาการเทคโนโลยีที่ทันสมัยจากสถานประกอบการ นำมาประยุกต์ใช้และพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนให้ทันต่อสภาพการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป

3.3 ด้านการจัดการฝึกอาชีพ แนวทางการเพิ่มจำนวนผู้เรียนระบบทวิภาคี ผู้บริหารสถานศึกษาควรเป็นผู้สัมภาษณ์ผู้สมัครเรียนในระบบทวิภาคี ด้านความพร้อมในการเรียนระบบทวิภาคี และเพื่อเป็นการทำความเข้าใจกับผู้เรียนรวมถึงผู้ปกครองในระยะเป็ยบข้อตกลงต่างๆ อย่างชัดเจนก่อนสมัครเรียนในระบบทวิภาคี เพื่อลดปัญหาที่อาจเกิดขึ้นระหว่างการฝึกอาชีพ ผู้บริหารสถานศึกษาควรทำการประสานงานกับสถานศึกษาในท้องถิ่น และสถานศึกษาที่ห่างไกล เพื่อประชาสัมพันธ์ผู้เรียนระดับม.3 ให้เกิดความสนใจในการเรียนระบบทวิภาคี อาจเนื่องมาจาก การ

จัดการศึกษาระบบทวิภาคี มีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนากำลังคนให้ตอบสนองต่อตลาดแรงงาน และพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ ทักษะในการปฏิบัติงาน มีรายได้ระหว่างเรียนเพื่อแบ่งเบาภาระผู้ปกครอง และเพื่อให้มีการพัฒนาความเป็นอยู่ที่ดียิ่งขึ้น

สอดคล้องกับ นโยบายของรัฐบาลที่เกี่ยวข้องกับอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี(จาตุรนต์ ฉายแสง, 2556) กล่าวว่าควรจะต้องขยายขอบเขตการทำงานมากกว่าที่เป็นอยู่ เพราะประเทศกำลังอยู่ในช่วงที่ต้องปรับตัวและเพิ่มขีดความสามารถทางการแข่งขัน สิ่งหนึ่งที่ต้องดำเนินการและขาดไม่ได้คือ "การพัฒนากำลังคน" ซึ่งนำมาสู่การให้ความสำคัญด้านอาชีวศึกษาในการสร้างและพัฒนาแรงงานที่มีฝีมือและมีทักษะที่จำเป็น และสอดคล้องกับนโยบายและยุทธศาสตร์การขับเคลื่อนการพัฒนาอาชีวศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา, 2554) นโยบายที่ 1 มุ่งสร้าง/ผลิตกำลังคนด้านอาชีวศึกษา ให้ตอบสนองความต้องการของตลาด ยุทธศาสตร์ที่ 2 ด้านผู้ปกครองนักเรียน โดยเร่งปรับภาพลักษณ์ ทัศนคติ ค่านิยมและสร้างการยอมรับของสังคมที่มีต่อการเรียนสายอาชีพด้วยกระบวนการเชิงคุณภาพ 1. ส่งเสริมให้มีการสร้างรายได้ระหว่างเรียนเพื่อเพิ่มพูนประสบการณ์ของผู้เรียน และลดภาระค่าใช้จ่ายของผู้ปกครอง 2. พัฒนาระบบการแนะแนวเชิงรุกเพื่อให้สามารถเข้าถึง พ่อ แม่ ผู้ปกครอง และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง 3. ประชาสัมพันธ์เผยแพร่ภาพลักษณ์เชิงคุณภาพไปยังกลุ่มเป้าหมายให้เห็นความสำคัญของการเรียนอาชีวศึกษา และสอดคล้องศูนย์อาชีวศึกษาทวิภาคี สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา(2557) ที่ระบุว่าปัจจัยแห่งความสำเร็จในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ด้านผู้เรียน โดยสถานศึกษาและสถานประกอบการ ร่วมกันประชาสัมพันธ์ แนะนำให้ความรู้ความเข้าใจกับเรียนที่ศึกษาในระบบทวิภาคี คัดเลือกผู้เรียนตามความต้องการของสถานประกอบการพัฒนาผู้เรียนให้มีลักษณะอันพึงประสงค์ สอดคล้องตามกรอบมาตรฐานอาชีวศึกษาและกรอบคุณวุฒิวิชาชีพแต่ละระดับ จัดการเรียนการสอน อาชีวศึกษาระบบทวิภาคี โดยยึดตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่องการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีเป็นสำคัญ และด้านผู้ปกครอง ผู้ปกครองควรมีความรู้ ความเข้าใจ ส่งเสริม สนับสนุนผู้เรียนระบบทวิภาคี ให้ความร่วมมือกับสถานศึกษาและสถานประกอบการ ให้ความเชื่อมั่นในการจัดการเรียนการสอน การฝึกอาชีพ ประโยชน์ที่ได้รับและการมีงานทำหลังผู้เรียนสำเร็จการศึกษา

3.4 ด้านการนิเทศ แนวทางการส่งเสริมให้ครูนิเทศของสถานศึกษาสามารถปฏิบัติงานตามแผนการนิเทศอย่างมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ความสำคัญกับการปฏิบัติกรนิเทศ และปลูกฝังจรรยาบรรณให้แก่ครูนิเทศ ให้ตระหนักถึงความสำคัญของบทบาทและหน้าที่ของครูนิเทศที่มีต่อผู้เรียน รวมถึงผู้บริหารควรให้การสนับสนุนด้านงบประมาณแก่ครูนิเทศในการเดินทาง รวมถึงจัดครูนิเทศออกจากการเรียนการสอนในระบบปกติ เพื่อให้สามารถนิเทศได้ตามแผนการนิเทศ และมีเวลาที่จะให้คำแนะนำผู้ฝึกอาชีพ และปฏิบัติกรนิเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ และผู้บริหารควรกำชับให้ครูนิเทศติดต่อประสานงานกับสถานประกอบการ และจัดทำผลการนิเทศอย่างต่อเนื่อง เพื่อใช้เป็นข้อมูล

สำหรับจัดประชุมเพื่อประเมินผลการนิเทศและปรับปรุงกระบวนการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากครูนิเทศคือบุคลากรทางการศึกษาซึ่งอาจมีหน้าที่อื่นๆ เช่น เป็นครูผู้สอนในสาขาวิชา เป็นครูที่ปรึกษา เป็นฝ่ายธุรการ เป็นต้น ดังนั้นงานของครูนิเทศจึงไม่ใช่แค่เพียงปฏิบัติการนิเทศการฝึกอาชีพในสถานประกอบการเพียงอย่างเดียว แต่ยังมีหน้าที่อื่นๆ ที่ได้รับมอบหมายในสถานศึกษาอีกมากมาย ทำให้ครูนิเทศเหนื่อยล้า ไม่มีเวลาในการเดินทางไปปฏิบัติการนิเทศ ส่งผลให้การปฏิบัติหน้าที่ของครูนิเทศไม่เป็นไปตามแผนการนิเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารจึงควรปลูกฝังและสร้างความตระหนักในหน้าที่ของครูนิเทศ และบรรจุครูนิเทศออกจากการเรียนการสอนในระบบปกติ เพื่อให้สามารถปฏิบัติการนิเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ และแก้ไขปัญหาได้ทันที่

สอดคล้องกับ พิมพร ศะริจันทร์(2555) กล่าวว่า ครูนิเทศนักเรียนนักศึกษาทวิภาคีเป็นบุคคลซึ่งจะต้องไปพบปะกับสถานประกอบการ การสอบถาม ตรวจสอบ ติดตามพฤติกรรม พูดคุย รับคำเสนอแนะ ให้คำปรึกษา รับปัญหาแล้วแก้ไขทันทีหากสถานการณ์เหล่านั้นดำเนินการโดยครูนิเทศได้หรือหากเป็นเรื่องยากต่อการตัดสินใจหรือจะต้องฟังความคิดเห็นร่วมกับคณะทำงานหรือผู้บริหารสถานศึกษา ก็จะต้องนำข้อปัญหาที่ก่อกวนเหล่านั้นกลับมารายงานให้สถานศึกษาทราบตามลำดับขั้นตอนแล้วเอาใจใส่รับดำเนินการอย่างทันที่ และสอดคล้องกับข้อกำหนดการนิเทศ (ศูนย์อาชีวศึกษาทวิภาคี สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา, 2557) ระบุว่าคุณสมบัติของครูนิเทศคือมีคุณธรรมจริยธรรมในวิชาชีพ มีบุคลิกภาพและมนุษยสัมพันธ์ที่ดี มีความคิดเชิงบวกในการปฏิบัติงาน ร่วมกันกับสถานประกอบการ มีทักษะการสื่อสารการคิดวิเคราะห์และสังเคราะห์ เพื่อให้งานบรรลุวัตถุประสงค์ของทุกฝ่าย มีความรับผิดชอบและขยันหมั่นเพียรต่อในหน้าที่ มีความตรงต่อเวลา และบริการด้วยความรวดเร็ว รักษาความลับของผู้เรียนทวิภาคีและสถานประกอบการที่จะเกิดความเสียหาย และระบุนหน้าที่ของครูนิเทศว่าจะต้องรายงานผลการนิเทศผู้เรียน/ฝึกอาชีพพร้อมประเมินผลการนิเทศ และหากพบพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของผู้เรียน ให้ครูนิเทศรายงานให้ครูที่ปรึกษาทราบเพื่อร่วมกันช่วยเหลือปรับเปลี่ยนพฤติกรรมจรรยาบรรณวิชาชีพ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ผู้บริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนควรเป็นผู้ดำเนินการขั้นตอนต่างๆในการติดต่อประสานงานกับสถานประกอบการในการเชิญเข้าร่วมประชุมด้วยตนเอง เพื่อเป็นการแสดงให้เห็นถึงการให้ความสำคัญกับการจัดการเรียนการสอนระบบทวิภาคี และเป็นการให้เกิดประสานความร่วมมือกัน รวมถึงเป็นการสานความสัมพันธ์อันดีระหว่างกันส่งผลให้สถานประกอบการเข้ามามีส่วนร่วมมากขึ้น

สืบเนื่องผลการวิจัย พบว่า ปัญหาด้านการจัดหลักสูตร การจัดการเรียนการสอนและการวัดประเมินผล และด้านการนิเทศ มีความคล้ายคลึงกันในเรื่องการขาดความร่วมมือของสถานประกอบการ ในการมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตร แผนการเรียน แผนการฝึกอาชีพ และแผนการนิเทศ และจากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ เกี่ยวกับแนวทางการส่งเสริมให้สถานประกอบการเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำ ประเมิน และปรับปรุงโครงสร้างหลักสูตร แผนการเรียน และแผนการฝึกอาชีพ การกำหนดรูปแบบการเรียนการสอนที่ และการจัดทำแผนการนิเทศ ให้ข้อเสนอแนะว่า ผู้บริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนควรเสริมสร้างความสัมพันธ์กับผู้บริหารสถานประกอบการอย่างต่อเนื่อง และสร้างความตระหนักให้แก่สถานประกอบการเกี่ยวกับความสำคัญของการจัดหลักสูตร และการจัดการเรียนการสอนร่วมกัน

1.2 สถานศึกษาควรมีการแต่งตั้งคณะกรรมการในการคัดเลือกและประเมินศักยภาพของครูและบุคลากรในสถานศึกษา และมีการกำหนดเกณฑ์การประเมินศักยภาพของบุคลากรที่ชัดเจนในการส่งเข้ารับการอบรมในเรื่องที่ถนัด เพื่อเป็นการเพิ่มศักยภาพและเพื่อให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ

สืบเนื่องจากผลการวิจัย พบว่า ปัญหาด้านการจัดหลักสูตร ด้านการจัดการเรียนการสอนและการวัดประเมินผล และด้านการนิเทศ พบว่าบุคลากรของสถานศึกษาและสถานประกอบการขาดความรู้ความเข้าใจในกระบวนการจัดทำหลักสูตร กระบวนการจัดการเรียนการสอน และกระบวนการนิเทศในระบบทวิภาคี และจากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ เกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาครูผู้สอน ครูฝึก รวมทั้งบุคลากรทางการศึกษาในการจัดหลักสูตร การจัดการเรียนการสอนและการวัดประเมินผล และกระบวนการนิเทศให้แก่ครูนิเทศและครูฝึก ให้ข้อเสนอแนะว่า สถานศึกษาควรมีการจัดอบรมพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษาและสถานประกอบการร่วมกันในเรื่องต่างๆ โดยสถานศึกษาควรประเมินความสามารถ ความถนัด และศักยภาพของครูผู้สอนและบุคลากรทางการศึกษาเพื่อส่งเข้ารับการอบรมในเรื่องที่ถนัด

1.3 ผู้บริหารสถานศึกษาควรศึกษาความต้องการของตลาดแรงงานในท้องถิ่น เพื่อเปิดสอนในระบบทวิภาคีได้ตรงตามความต้องการ และหารือกับสถานประกอบการเกี่ยวกับสวัสดิการที่สถานศึกษาให้แก่ผู้เรียน เพื่อเป็นข้อมูลสำหรับการประชาสัมพันธ์ในสถานศึกษาใกล้เคียง และเดินทางไปยังสถานศึกษาที่ห่างไกลด้วยตนเอง เพื่อสำรวจความพร้อมของผู้เรียนและประชาสัมพันธ์ให้แก่ผู้ปกครองและผู้เรียนกลุ่มเป้าหมายได้รับทราบและเกิดความสนใจที่จะเรียนในระบบทวิภาคี

สืบเนื่องจากผลการวิจัย พบว่า ปัญหาด้านการจัดการฝึกอาชีพ ที่ผู้ปกครองและผู้เรียนขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเรียนระบบทวิภาคี ส่งผลให้จำนวนผู้เรียนในระบบทวิภาคีไม่เป็นไปตามเป้าหมาย และจากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ เกี่ยวกับแนวทางการเพิ่มจำนวนผู้เรียนในระบบทวิภาคี ให้ข้อเสนอแนะว่า ผู้บริหารสถานศึกษาควรเพิ่มช่องทางในการเพิ่มจำนวนผู้เรียนในระบบทวิภาคี โดยการสร้างเครือข่ายกับสถานศึกษาในท้องถิ่น หรือในท้องที่ห่างไกล ประชาสัมพันธ์ และให้ความรู้เกี่ยวกับการเรียนในระบบทวิภาคี โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อต้องการพัฒนาเยาวชนของชาติให้มีคุณภาพ มีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น และตอบสนองความต้องการของตลาดแรงงานของประเทศ ซึ่งนักเรียนจะได้รับประโยชน์ในด้านค่าตอบแทนและสวัสดิการ

1.4 ผู้บริหารสถานศึกษาควรเสริมสร้างแรงจูงใจให้แก่ครูนิเทศให้ปฏิบัติตามแผนการนิเทศอย่างเคร่งครัด โดยอาจนำมาเป็นส่วนหนึ่งของการประเมินผลการปฏิบัติงาน

สืบเนื่องจากผลการวิจัย พบว่า ปัญหาด้านการนิเทศ ครูนิเทศของสถานศึกษามีภาระงานมาก ไม่สามารถปฏิบัติกรนิเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ และจากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับแนวทางการส่งเสริมให้ครูนิเทศของสถานศึกษาสามารถปฏิบัติงานตามแผนการนิเทศอย่างมีประสิทธิภาพ ให้ข้อเสนอแนะว่า ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องสร้างความตระหนักในบทบาทหน้าที่ให้แก่ครูนิเทศ ว่ามีความสำคัญต่ออนาคตของผู้ฝึกอาชีพอย่างไร ในการปฏิบัติกรนิเทศแต่ละครั้ง โดยปลูกฝังจรรยาบรรณวิชาชีพครูให้แก่ครูนิเทศ ในการช่วยแก้ปัญหาให้แก่ผู้ฝึกอาชีพด้วยความเมตตาอย่างสุดความสามารถ และคอยสนับสนุนครูนิเทศให้การปฏิบัติกรนิเทศเป็นไปตามแผนอย่างมีประสิทธิภาพ

1.5 สถานศึกษาควรกำหนดคุณสมบัติของผู้เรียนระบบทวิภาคีในสาขาวิชาต่างๆ อย่างชัดเจน และจัดทำคู่มือในการปฏิบัติตนตามกฎระเบียบข้อตกลงสำหรับผู้เรียนในระบบทวิภาคี รวมถึงประสานกับหน่วยงานทางทหารมาให้การอบรมผู้เรียนเกี่ยวกับระเบียบวินัย และประสานกับวัดเพื่ออบรมผู้เรียนในด้านคุณธรรม จริยธรรม

สืบเนื่องจากผลการวิจัย พบว่า ปัญหาด้านการจัดการฝึกอาชีพ เกี่ยวกับปัญหาความรับผิดชอบและวุฒิภาวะของนักเรียน ส่งผลให้เกิดปัญหาระหว่างการจัดการฝึกอาชีพ และจากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ เกี่ยวกับแนวทางการส่งเสริมให้ผู้เรียนปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมตามกฎระเบียบข้อตกลงของสถานประกอบการ ให้ข้อเสนอแนะว่าเพื่อเป็นการป้องกันและลดปัญหาใน

อนาคต ผู้บริหารสถานศึกษาควรจะเป็นผู้สัมภาษณ์และคัดเลือกผู้เรียนด้วยตนเองตั้งแต่ขั้นตอนการสมัคร เพื่อเป็นการสร้างความรู้ความเข้าใจรายบุคคลให้แก่ผู้เรียนและผู้ปกครองเข้าใจเกี่ยวกับการเรียนการสอนในระบบทวิภาคี เพื่อให้ได้ผู้เรียนที่มีความพร้อมและมีคุณสมบัติเหมาะสมกับการฝึกอาชีพในสถานประกอบการ

1.6 สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา(สอศ.) ควรกำหนดนโยบายการส่งเสริมให้สถานประกอบการเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีกับสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชน โดยเป็นผู้ประสานงานกลาง เพื่อเป็นการสร้างความมั่นใจ เชื่อมั่นให้แก่สถานประกอบการในร่วมจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีกับสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนมากยิ่งขึ้น

สืบเนื่องจากผลการวิจัย พบว่า ปัญหาด้านการจัดการหลักสูตร ด้านการจัดการเรียนการสอนและการวัดประเมินผล และด้านการจัดการฝึกอาชีพ ที่พบว่าสถานประกอบการที่สนใจจะทำความร่วมมือในการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีมีจำนวนไม่เพียงพอต่อการรองรับการฝึกอาชีพของผู้เรียน และขาดความร่วมมือจากสถานประกอบการในการดำเนินงานด้านต่างๆ

1.7 รัฐบาลหรือหน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้อง รวมทั้งสถานประกอบการ และสื่อมวลชนควรมีการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการเรียนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี เพื่อเปลี่ยนแปลงทัศนคติของประชาชน ผู้ปกครอง และผู้เรียน ให้เห็นความสำคัญของการเรียนในสายอาชีพ และเห็นประโยชน์ที่จะเกิดแก่ผู้เรียนและครอบครัวจากการเรียนในระบบทวิภาคี

สืบเนื่องจากผลการวิจัย พบว่า ปัญหาด้านการจัดการฝึกอาชีพ ที่พบว่าจำนวนผู้สนใจเรียนระบบทวิภาคีไม่ตรงตามเป้าหมาย เนื่องจากค่านิยม และทัศนคติของผู้ปกครองในการให้ผู้เรียนทำงานระหว่างเรียน และผู้เรียนมีวุฒิภาวะไม่เพียงพอ ขาดวินัย ความอดทน และยอมรับผิดชอบในหน้าที่การทำงาน

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาวิจัยเรื่องรูปแบบการสร้างความร่วมมือระหว่างสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนและสถานประกอบการในการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี

สืบเนื่องจากผลการวิจัย พบว่า ปัญหาด้านการจัดหลักสูตร ด้านการจัดการเรียนการสอนและการประเมินผล ด้านการจัดการฝึกอาชีพ และด้านการนิเทศ มีความคล้ายคลึงกันในเรื่องการขาดความร่วมมือของสถานประกอบการ ในการมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตร แผนการเรียน แผนการฝึกอาชีพ และแผนการนิเทศ

2.2 คว้าศีกษาวิจัยเรื่องกลยุทธ์การพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศีกษาอาชีวศีกษา เอกชนระบบทวิภาคี

สืบเนื่องมาจากผลการวิจัย พบว่า ปัญหาด้านการจัดการฝีกอาชีพนั้น ขาดความพร้อมของบุคลากร งบประมาณและการบริหารจัดการ รวมถึงการขาดความร่วมมือจากสถานประกอบการในหลายๆด้าน ส่งผลให้การจัดการอาชีวศีกษาระบบทวิภาคีไม่ราบรื่น และไม่ประสบความสำเร็จ ซึ่งจากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ ให้ข้อเสนอแนะว่าภาวะผู้นำของผู้บริหารเป็นปัจจัยสำคัญที่จะขับเคลื่อนการจัดการอาชีวศีกษาระบบทวิภาคีให้เดินหน้าอย่างราบรื่น

2.3 คว้าศีกษาวิจัยเรื่องแนวทางการเสริมสร้างวุฒิภาวะและความพร้อมของผู้เรียนระดับอาชีวศีกษา ในการจัดการศีกษาระบบทวิภาคี

สืบเนื่องมาจากผลการวิจัย พบว่า ปัญหาด้านการจัดการฝีกอาชีพนั้น ผู้เรียนยังขาดวุฒิภาวะในการทำงาน ขาดระเบียบวินัย ความรับผิดชอบ และความอดทน ซึ่งส่งผลต่อความสำเร็จในการศีกษาอาชีวศีกษาระบบทวิภาคี และส่งผลความพึงพอใจของสถานประกอบการในการตัดสินใจร่วมจัดการเรียนการสอนระบบทวิภาคีกับสถานศีกษาในอนาคต

รายการอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2548). ยุทธศาสตร์และแผนปฏิบัติการในการขับเคลื่อนการปฏิรูปการอาชีวศึกษา. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา.
- กรองทอง จิตรเดชากุล. คู่มือการนิเทศภายในโรงเรียน. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ธารอักษร, 2550.
- เกษศิริ กมล. (2557). การวิเคราะห์การบริหารโรงเรียนเอกชนที่มีความเป็นเลิศในประเทศไทย ตามเกณฑ์มาตรฐานรางวัลคุณภาพแห่งชาติ มัลคอล์ม บอลดริจ. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จงจิตต์ ฤทธิรงค์ และรีนา ต๊ะดี. (2558). “ข้อท้าทายในการผลิตแรงงานฝีมือไทย เพื่อเข้าสู่ตลาดแรงงานประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน”. ใน ความหลากหลายทางประชากรและสังคมในประเทศไทย ณ ปี 2558. อารี จำปากลาย ปัทมา ว่าพัฒนางศ์ กาญจนา ตั้งชลทิพย์ ,บรรณาธิการ (นครปฐม : สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล, 2558) :129-146
- จินตนา รวมชมรัตน์. (2558). การพัฒนาารูปแบบการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในวิทยาลัยอาชีวศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. ใน การประชุมเชิงวิชาการระดับชาติ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา. 499-508. กรุงเทพมหานคร, 2558.
- ณรง ฤทธิเดช. (2552). การพัฒนาารูปแบบการดำเนินการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ระดับอาชีวศึกษาจังหวัดโดยใช้กระบวนการเครือข่ายศูนย์กำลังคนอาชีวะจังหวัด. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยและพัฒนาการสอนเทคนิคศึกษา ภาควิชาครุศาสตร์เครื่องกล บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.
- ณรงค์ พิมพ์สาร. (2552). ความพึงพอใจของนักเรียนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของสถาบันการอาชีวศึกษากรุงเทพ. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- ณัฐวดี ประทุมชาติ. (2556). การพัฒนาารูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของการเรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับนักศึกษาอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษานอกระบบโรงเรียน คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ดวงนภา มกรานุรักษ์. (2554). อนาคตภาพการอาชีวศึกษาไทยในทศวรรษหน้า(พ.ศ.2554-2564). วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

- ธัญญลักษณ์ มุลสุข. (2545). การศึกษาปัญหาการดำเนินการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของผู้ประกอบการและครูฝึกในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. รายงานการศึกษาพิเศษ ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
- ธานินทร์ ศรีชมภู. การพัฒนาารูปแบบการบริหารงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร 16, 3(2557) : 120-131.
- ธีรวิมล บุญยโสภณ. (2536). การบริหารอาชีวและเทคนิคศึกษาเพื่อการพัฒนาอุตสาหกรรม. วารสารวิชาการครุศาสตร์อุตสาหกรรม พระจอมเกล้าพระนครเหนือ. กรุงเทพมหานคร 1,1 : (มกราคม-มิถุนายน 2533) : 95-100.
- เนาวรัตน์ รัตนพันธ์.(2556). กลยุทธ์ที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยอาชีวศึกษาสุราษฎร์ธานี ปีการศึกษา 2556. สถาบันพัฒนาครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา สำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงศึกษาธิการ.
- บรรเลง ศรีนิลและคณะ.(2548). รายงานการวิจัยเส้นทางการศึกษาด้านอาชีวศึกษาและเทคโนโลยี. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.
- ประทีป นานคงแนบ. (2553). การพัฒนาารูปแบบการนิเทศฝึกงานแบบผสม สำหรับนักศึกษาช่างอุตสาหกรรม สถานศึกษาสังกัด สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.
- ประภาพรรณ ปรีวรณ. รูปแบบโครงสร้างความสัมพันธ์เชิงสาเหตุขององค์ประกอบที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี. วารสารวิจัยและพัฒนา วลัยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ 10, 3(2558) : 327-338.
- ปรัชญนันท์ นิลสุข และปณิตา วรณพิรุณ. (2556). “การปฏิบัติที่เป็นเลิศด้านการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี กรณีศึกษาวิทยาลัยเทคนิคบ้านค่าย” ;วารสารวิชาการครุศาสตร์อุตสาหกรรม พระจอมเกล้าพระนครเหนือ 4,2 (กรกฎาคม-ธันวาคม 2556) :148-153.
- พิเชษฐ ศรีพนม. (2542). การศึกษาปัญหาของผู้เรียนในระบบทวิภาคีของสถานศึกษาสังกัดกรมอาชีวศึกษา. วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาวิชาเครื่องกล ภาควิชาครุศาสตร์เครื่องกล บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.
- พิทยา ชินะจิตพันธ์. รูปแบบการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนอาชีวศึกษา ระบบทวิภาคีสาขาช่างอุตสาหกรรม. วารสารวิชาการพระจอมเกล้าพระนครเหนือ 22, 1(2555) : 180-190.
- พิศณุ ทองเลิศ.(2555). นวัตกรรมการบริหารงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในสถานศึกษาอาชีวศึกษา. วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ภาควิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.

- วัชรีย์ คลี่สุวรรณ. (2543). การจัดการอาชีวและเทคนิคศึกษาระบบทวิภาคีในประเทศไทย. วารสารพัฒนาเทคนิคศึกษา 12,33 (2543) : 32-35.
- ศูนย์อาชีวศึกษาทวิภาคี. (2557). แนวทางปฏิบัติการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่องมาตรฐานการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี พ.ศ.2557. กรุงเทพฯ : บริษัทจามจัวร์โปรดักส์ จำกัด.
- สังต์ อุทรานันท์. การนิเทศการศึกษา หลักการ ทฤษฎี และปฏิบัติ. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มิตรสยาม, 2530.
- สำนักงานคณะกรรมการการพัฒนาระบบราชการและสังคมแห่งชาติ. “การประชุมประจำปี 2556 ของ คสช. เรื่อง เส้นทางประเทศไทยสู่ประชาคมอาเซียน”.เอกสารประกอบการประชุม 16 กันยายน 2556
- สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. (2541). แนวปฏิบัติกรดำเนินการฝึกงานอาชีวศึกษา. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. รายงานการวิจัย เรื่อง กฎหมายและระเบียบข้อบังคับที่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาศักยภาพการจัดการศึกษาของเอกชน. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพมหานคร : บริษัท พริกหวานกราฟิค จำกัด, 2548
- สืบสกุล แสงอำรง. (2542). การศึกษาสภาพปัญหาการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรมในสถานศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- หน่วยศึกษานิเทศ สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. “แนวทางการนิเทศภายใน ด้านการจัดการเรียนการสอนของสถานศึกษาอาชีวศึกษา”. 2556.
- อมร เอี่ยมสอาด. (2537). “การอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี” :วารสารพัฒนาเทคนิคศึกษา 10 (เมษายน 2537) :3-6.
- อรพิน ดวงแก้ว. (2544). การบริหารงานวิชาการในการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของสถานศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตการศึกษา 8. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- อรุณแก้ว ลีธรรมชโย. (2541). การศึกษาการดำเนินงานการจัดหลักสูตรอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของสถานศึกษา สังกัดกองวิทยาลัยเทคนิค กรมอาชีวศึกษา ในเขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลภาคตะวันออก. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขานิเทศการศึกษาและพัฒนากลยุทธ์ ภาควิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

อัญชลี โพธิ์ทอง. นิเทศการศึกษา. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2549.

อินดา แดงอ่อน. การศึกษาแนวทางส่งเสริมการเรียนรู้ของนักศึกษา โดยใช้แหล่งเรียนรู้ภายนอก : กรณีศึกษาวิทยาลัยอาชีวศึกษานครปฐม รายงานการศึกษาส่วนบุคคล สถาบันพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา, 2556.

" ร.ร.เอกชนวิกฤต! ปิดแล้ว400 ชาดครู-ค่าใช้จ่ายสูง-รัฐเมิน.". [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : http://www.matichon.co.th/news_detail.php?newsid=1420172401 2558.

"มอบนโยบายการอาชีวศึกษาภาครัฐ-เอกชน.". [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : <http://www.thaigov.go.th/> 2558.

"สช.สั่งคุมเข้มทวิภาคีอาชีวะเอกชน.". [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : <http://m.dailynews.co.th/News.do?contentId=254139> 2557.

"ส่อปิด!อาชีวะ64แห่งมีเด็ก1-100คน.". [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : <http://www.komchadluek.net/news/detail/222854> 2559.

ภาคผนวก

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

ภาคผนวก ก

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบกรอบแนวคิดในการวิจัย

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิประเมินร่างแนวทาง

และรายนามผู้ทรงคุณวุฒิให้การสัมภาษณ์

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

(1) รายนามผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบกรอบแนวคิดในการวิจัย

1) รศ.ดร.ปรัชญานันท์ นิลสุข

หัวหน้าศูนย์วิจัยเทคโนโลยีทางอาชีวศึกษา สำนักวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ

2) ดร.จรรยา เตชะเจริญกิจ

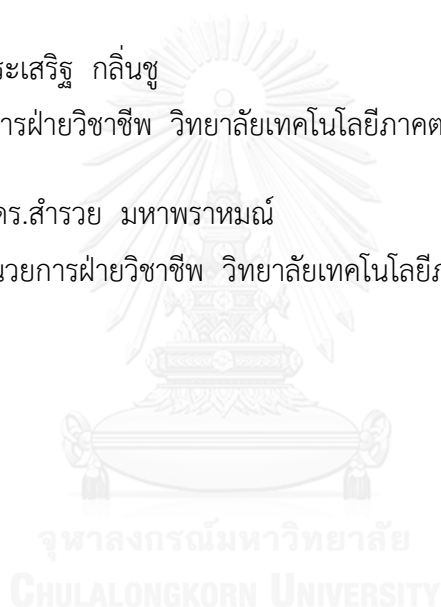
ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ หน่วยศึกษานิเทศ สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ปฏิบัติการศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาอาชีวศึกษาภาคกลาง

3) อาจารย์ประเสริฐ กลิ่นชู

ผู้อำนวยการฝ่ายวิชาชีพ วิทยาลัยเทคโนโลยีภาคตะวันออก(อี.เทค)

4) อาจารย์ ดร.สำรวย มหาพรหมณ์

รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาชีพ วิทยาลัยเทคโนโลยีภาคตะวันออก(อี.เทค)

(2) รายนามผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1) นายสุรัตน์ จันแยม

ที่ปรึกษาอาชีวศึกษา ศูนย์อาชีวศึกษาทวิภาคี สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา
กระทรวงศึกษาธิการ

2) รศ.ดร.ปรัชญานันท์ นิลสุข

หัวหน้าศูนย์วิจัยเทคโนโลยีทางอาชีวศึกษา สำนักวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ

3) ดร.วิชุดา ณ สงขลา ศรียาภัย

ผู้จัดการและผู้รับใบอนุญาตวิทยาลัยเทคโนโลยีศรีวันดี

4) อาจารย์ ดร.สำรวย มหาพรหมณ์

รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาชีพ วิทยาลัยเทคโนโลยีภาคตะวันออก(อี.เทค)

5) อาจารย์ ดร. อนุสรุ สวรรณวงศ์

อาจารย์ประจำภาควิชาบริหารการศึกษาและเลขาธิการหลักสูตรบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ สถาบันปัญญาภิวัฒน์

(3) รายนามผู้ทรงคุณวุฒิประเมินร่างแนวทาง

1) นายสุรัตน์ จันแยม

ที่ปรึกษาอาชีวศึกษา ศูนย์อาชีวศึกษาทวิภาคี สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา
กระทรวงศึกษาธิการ

2) นายชัยภัทร สัจจากุล

ผู้จัดการฝ่ายสรรหาทรัพยากรบุคคล บริษัท ไมเนอร์ ฟู้ด กรุ๊ป จำกัด

3) อาจารย์ ดร.จิตณรงค์ เอี่ยมสำอางค์

รองผู้อำนวยการสำนักวิชาการและวิเทศสัมพันธ์
วิทยาลัยเทคโนโลยีพัฒนการราชดำเนิน

4) อาจารย์ชาริณา สว่างวงศ์

หัวหน้าแผนกจัดการศึกษาระบบทวิภาคีและฝึกประสบการณ์วิชาชีพ
วิทยาลัยเทคโนโลยีพัฒนการราชดำเนิน

(4) รายนามผู้ทรงคุณวุฒิที่ให้การสัมภาษณ์

- 1) นายสุรัตน์ จันแยม
ที่ปรึกษาอาวุโสศึกษา ศูนย์อาชีวศึกษาทวิภาคี สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา
- 2) นายชัยภัทร สัจจากุล
ผู้จัดการฝ่ายสรรหาทรัพยากรบุคคล บริษัท ไมเนอร์ ฟู้ด กรุ๊ป จำกัด
- 3) อาจารย์ ดร.จิตณรงค์ เอี่ยมสำอางค์
รองผู้อำนวยการสำนักวิชาการและวิเทศสัมพันธ์
วิทยาลัยเทคโนโลยีพัฒนการราชดำเนิน
- 4) อาจารย์ซารีนา สว่างวงศ์
หัวหน้าแผนกจัดการศึกษาระบบทวิภาคีและฝึกประสบการณ์วิชาชีพ
วิทยาลัยเทคโนโลยีพัฒนการราชดำเนิน

ภาคผนวก ข
แบบประเมินกรอบแนวคิดการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนระบบทวิภาคี
ในเขตกรุงเทพมหานคร

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

แบบประเมิน

กรอบแนวคิดการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนระบบทวิภาคี ในเขตกรุงเทพมหานคร

คำชี้แจง

แบบประเมินฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของงานวิจัยเรื่อง **แนวทางการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนระบบทวิภาคี ในเขตกรุงเทพมหานคร** ของการศึกษาในหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษาภาควิชานโยบาย การจัดการ และความเป็นผู้นำทางการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (เอกสารประกอบหมายเลข 1) มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินความเหมาะสมของกรอบแนวทางการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนระบบทวิภาคี แบบประเมินแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบประเมิน

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนระบบทวิภาคี

ผู้วิจัยใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านในการตอบแบบประเมินฉบับนี้โปรดพิจารณาคำนิยามของกรอบทางการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนระบบทวิภาคี ประกอบการพิจารณา (เอกสารหมายเลข 2) ผู้วิจัยจะนำข้อมูลที่ได้จากแบบประเมินครั้งนี้มาวิเคราะห์ในภาพรวมและนำไปพัฒนากรอบแนวคิดในการวิจัยในขั้นต่อไป เพื่อประโยชน์สูงสุดต่อการพัฒนาทางการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนระบบทวิภาคี

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงในความอนุเคราะห์ของท่านมา ณ โอกาสนี้

นางสาวอิสริยา ออสุวรรณ

นิสิตระดับมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

(โทรศัพท์ 089-422-2456)

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบประเมิน

1.1 ชื่อสกุล.....

1.2 วุฒิการศึกษาสูงสุด

ปริญญา.....สาขา.....

1.3 ตำแหน่งในการปฏิบัติงานปัจจุบัน.....

.....

1.4 เบอร์โทรศัพท์ที่สะดวกในการติดต่อกลับ.....

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนระบบทวิภาคี

คำชี้แจง ตามความคิดเห็นของท่าน ท่านคิดว่ากรอบแนวคิดการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนระบบทวิภาคี (ตามเอกสารประกอบหมายเลข 2) มีความเหมาะสมหรือไม่ โปรดทำเครื่องหมาย✓ ในช่องเหมาะสมหรือไม่เหมาะสม และโปรดให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

2.1 กรอบแนวคิดการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนระบบทวิภาคี

การบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนระบบทวิภาคี	เหมาะสม	ไม่เหมาะสม
1. การจัดทำหลักสูตร		
2. การจัดการเรียนการสอนและการวัดประเมินผล		
3. การจัดการฝึกอาชีพ		
4. การนิเทศ		
ข้อเสนอแนะ.....		
.....		
.....		
.....		
.....		
.....		

คำชี้แจง ตามความคิดเห็นของท่าน ท่านคิดว่ารายละเอียดของกรอบแนวคิดการบริหารสถานศึกษา อาชีวศึกษาเอกชนระบบทวิภาคี(ตามเอกสารประกอบหมายเลข 2) มีความเหมาะสมหรือไม่ โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องเหมาะสมหรือไม่เหมาะสม และโปรดให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

2.2 การบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนระบบทวิภาคีรายด้าน

การบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนระบบทวิภาคี	เหมาะสม	ไม่เหมาะสม
1. การจัดหลักสูตร การวางแผนการเรียนรู้ร่วมกันของสถานศึกษาอาชีวศึกษา และสถานประกอบการในเรื่อง		
1.1 การจัดโครงสร้างหลักสูตร		
1.2 หลักเกณฑ์การใช้หลักสูตร		
1.3 แผนการเรียน และแผนการฝึกอาชีพ		
ข้อเสนอแนะ.....		
2. การจัดการเรียนการสอนและการวัดประเมินผล การดำเนินการสอนโดยครูผู้สอนในสถานศึกษาและครูฝึกในสถานประกอบการ เพื่อให้เป็นไปตามหลักสูตร มาตรฐานการอาชีวศึกษา และมาตรฐานวิชาชีพที่กำหนดประกอบด้วย		
2.1 รูปแบบการสอน		
2.2 การจัดตารางสอน		
2.3 ทรัพยากรการเรียนการสอนและการจัดการ		
2.4 การพัฒนาครูผู้สอนและบุคลากร		
2.5 การประเมินผลการเรียนด้านพฤติกรรมและทักษะที่ผู้เรียนได้รับจากการศึกษาระบบทวิภาคี ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ		
ข้อเสนอแนะ.....		

การบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนระบบทวิภาคี	เหมาะสม	ไม่เหมาะสม
3. การจัดการฝึกอาชีพ การเตรียมการและการสร้างความรู้ความเข้าใจในการฝึกอาชีพตามแผนการฝึกที่สถานศึกษาและสถานประกอบการร่วมกันจัดทำขึ้น ประกอบด้วย		
3.1 การสำรวจความพร้อม		
3.2 การลงนามในบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ(MOU)		
3.3 การประชาสัมพันธ์แนะนำผู้เรียน		
3.4 คัดเลือกผู้เข้าเรียนหรือผู้ทำสัญญาการฝึกอาชีพ		
3.5 การทำสัญญาการฝึกอาชีพ		
3.6 ปฐมนิเทศผู้เรียนและประชุมผู้ปกครอง		
3.7 การติดตามผู้สำเร็จการศึกษา		
ข้อเสนอแนะ.....		
4. การนิเทศ กระบวนการในการพัฒนาเพื่อให้กระบวนการฝึกอาชีพในสถานประกอบการบรรลุตามวัตถุประสงค์หรือมาตรฐานที่กำหนดไว้ ประกอบด้วย		
4.1 การวางแผนการนิเทศร่วมกัน		
4.2 การให้ความรู้ด้านกรนิเทศแก่ครูนิเทศ และผู้รับการนิเทศ		
4.3 การปฏิบัติงานนิเทศ		
4.4 การสร้างขวัญและกำลังใจ		
4.5 การประเมินผลการดำเนินงาน		
ข้อเสนอแนะ.....		

ภาคผนวก ค
แบบประเมินความตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถามงานวิจัย
เรื่องแนวทางการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนระบบทวิภาคี
ในเขตกรุงเทพมหานคร

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

แบบประเมินความตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถาม

คำชี้แจง

แบบประเมินฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของงานวิจัยเรื่องแนวทางการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนระบบ ทวิภาคี เขตกรุงเทพมหานคร ในหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา ภาควิชา นโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (เอกสารประกอบหมายเลข 1) โดยแบบประเมินฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหาของการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนระบบทวิภาคี ในเขตกรุงเทพมหานคร และเพื่อนำเสนอแนวทางการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนระบบทวิภาคี ในเขตกรุงเทพมหานคร แบบประเมินฉบับนี้แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบประเมิน

ตอนที่ 2 สภาพการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนระบบทวิภาคี ในเขตกรุงเทพมหานคร

ตอนที่ 3 ปัญหาที่พบในการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ในเขตกรุงเทพมหานคร

ผู้วิจัยใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านในการตอบแบบประเมิน โปรดพิจารณาคำจำกัดความที่ใช้ในงานวิจัย (เอกสารประกอบหมายเลข 2) ประกอบการพิจารณาในหัวข้อต่างๆ ดังต่อไปนี้

1) ความตรงเชิงเนื้อหาของข้อคำถาม หรือดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์หรือเนื้อหา (IOC : Index of item objective congruence)

+1 หมายถึง เห็นด้วยกับข้อคำถามวัดได้ตรงตามเนื้อหา

0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าข้อคำถามวัดได้ตรงตามเนื้อหา

-1 หมายถึง ไม่เห็นด้วยที่จะให้นำข้อคำถามนี้ไปใช้

ผู้วิจัยจะนำข้อมูลที่ได้จากแบบประเมินครั้งนี้มาวิเคราะห์และนำไปพัฒนาเครื่องมือในการวิจัยในขั้นต่อไปเพื่อประโยชน์สูงสุดต่อแนวทางการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนระบบทวิภาคี ในเขตกรุงเทพมหานคร

หากท่านมีข้อคำถามใดๆเพิ่มเติม โปรดติดต่อผู้วิจัยที่หมายเลขโทรศัพท์ 089-422-2456
Line id: nongnang3 หรือ e-mail: aj.nongnang@gmail.com

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงในความอนุเคราะห์ของท่านมา ณ โอกาสนี้

นางสาวอิสริยา ออสุวรรณ

นิสิตระดับมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบประเมินความตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถาม

งานวิจัยเรื่อง แนวทางการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนระบบทวิภาคี ในเขตกรุงเทพมหานคร

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบประเมิน

- 1.1. ชื่อ-สกุล.....
- 1.2. วุฒิการศึกษาสูงสุด.....สาขา.....
- 1.3. ตำแหน่งในการปฏิบัติงานปัจจุบัน.....
- 1.4. สถานที่ทำงาน.....

ตอนที่ 2 สภาพการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนระบบทวิภาคี ในเขตกรุงเทพมหานคร

คำชี้แจง ตามความคิดเห็นของท่าน ข้อคำถามมีความสอดคล้องกับเนื้อหาค่านิยมหรือไม่

โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ในช่อง -1 , 0 , +1 และโปรดให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

ข้อที่	การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี	ความสอดคล้อง			ข้อเสนอแนะ
		-1	0	+1	
การจัดหลักสูตร หมายถึง การที่สถานศึกษาและสถานประกอบการร่วมมือกันดำเนินการจัดโครงสร้างหลักสูตร หลักเกณฑ์การใช้หลักสูตร แผนการเรียน แผนการฝึกอาชีพ แผนการนิเทศ รวมถึงการคัดเลือกผู้เรียนตามคุณสมบัติ					
1	สถานศึกษาและสถานประกอบการได้ร่วมกันประชุมปรึกษาเกี่ยวกับแนวทางการจัดทำโครงสร้างหลักสูตรก่อนเปิดการเรียนการสอนระบบทวิภาคี				
2	สถานศึกษามีการวิเคราะห์ความต้องการของตลาดแรงงานในท้องถิ่นอย่างต่อเนื่อง และจัดการเรียนในสาขาวิชาตรงตามความต้องการของสถานประกอบการ				
3	การกำหนดเนื้อหาและทักษะการปฏิบัติงานได้รับความเห็นชอบจากทั้งสถานศึกษาและสถานประกอบการ				
4	สถานศึกษาและสถานประกอบการร่วมกันประเมินการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีแต่ละสาขาวิชา				
5	สถานประกอบการมีครูฝึกอาชีพในสาขาวิชาที่ร่วมกันจัดการเรียนการสอนตามข้อกำหนด				
6	สถานประกอบการจัดให้มีผู้ประสานงานด้านการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี				
7	สถานศึกษาและสถานประกอบการร่วมกันกำหนดรูปแบบของการจัดแผนการเรียนและแผนการฝึกอาชีพที่เหมาะสม				

ข้อที่	การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี	ความสอดคล้อง			ข้อเสนอแนะ
		-1	0	+1	
8	สถานศึกษาและสถานประกอบการจัดทำ ประเมิน และปรับปรุงแผนการเรียนและแผนการฝึกอาชีพพร้อมกันอย่างสม่ำเสมอ				
9	ครูผู้สอนวิชาชีพในสาขาวิชาของสถานศึกษาได้รับการพัฒนาวิชาชีพที่สอนจากสถานประกอบการไม่น้อยกว่า สิบชั่วโมงต่อคนต่อปีการศึกษา				
10	สถานศึกษาและสถานประกอบการมีการกำหนดระบบประกันคุณภาพการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีอย่างชัดเจน				
11	สถานศึกษามีห้องเรียนและห้องปฏิบัติการสำหรับผู้เรียนที่เพียงพอต่อการจัดการเรียนการสอน				
12	สถานศึกษาและสถานประกอบการร่วมกันจัดการอบรมพัฒนา ประชุมชี้แจงหลักการ และวิธีการสอน ให้แก่ครูผู้สอน บุคลากรทางการศึกษาและครูฝึกในสถานประกอบการ ให้มีความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีอย่างสม่ำเสมอ				
การจัดการเรียนการสอนและการวัดประเมินผล หมายถึง การดำเนินการสอนโดยครูผู้สอนในสถานศึกษาและครูฝึกในสถานประกอบการ เพื่อให้เป็นไปตามหลักสูตร มาตรฐานการอาชีวศึกษาและมาตรฐานวิชาชีพที่กำหนด ประกอบด้วยรูปแบบการสอน การจัดตารางสอน ทรัพยากรการเรียนการสอนและการจัดการ การพัฒนาครูผู้สอนและบุคลากร และการประเมินผลการเรียน					
1	สถานประกอบการมีส่วนร่วมในการกำหนดรูปแบบการสอนที่เหมาะสมกับผู้เรียน สถานศึกษา และสถานประกอบการ				
2	สถานศึกษาและสถานประกอบการมีการประเมินรูปแบบการจัดการเรียนการสอนร่วมกันในแต่ละภาคการศึกษา				
3	การวางแผนการจัดตารางสอนของสถานศึกษามีการประสานงานกับสถานประกอบการให้เหมาะสมกับการจัดการฝึกอาชีพในสถานประกอบการ				
4	ครูผู้สอนรายวิชาในสถานศึกษาสามารถจัดการเรียนการสอนได้สอดคล้องกับการฝึกอาชีพในสถานประกอบการ				

ข้อที่	การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี	ความสอดคล้อง			ข้อเสนอแนะ
		-1	0	+1	
5	ครูฝึกในสถานประกอบการสามารถจัดการฝึกอาชีพได้ สอดคล้องกับคำอธิบายรายวิชาและแผนการเรียนใน สถานศึกษา				
6	สถานศึกษามีครูผู้สอนตรงสายในทุกสาขาวิชาที่ร่วมจัด การศึกษาระบบทวิภาคี				
7	ครูผู้สอนของสถานศึกษาและครูฝึกของสถาน ประกอบการได้รับการพัฒนาาร่วมกันเกี่ยวกับการ จัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพอย่างต่อเนื่อง				
7	ครูผู้สอนของสถานศึกษาและครูฝึกของสถาน ประกอบการได้รับการพัฒนาเกี่ยวกับการจัดการเรียน การสอนให้มีประสิทธิภาพอย่างต่อเนื่อง				
8	การบันทึกการฝึกอาชีพ แฟ้มสะสมผลงาน บันทึก คุณธรรมจริยธรรมและจิตอาสาของผู้เรียนมีความ น่าเชื่อถือสามารถนำมาวัดประเมินผลได้				
9	การประเมินผลก่อนเรียน ระหว่างเรียน และหลังเรียน ของสถานศึกษาและสถานประกอบการมีการยึดถือ ปฏิบัติอย่างจริงจัง				
10	สถานศึกษาและสถานประกอบการกำหนดเกณฑ์การ ประเมินผล และวิธีการในการวัดประเมินผลร่วมกัน				
11	การวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ ใช้วิธีการประเมิน อย่างหลากหลายตามสภาพจริง สอดคล้องกับ จุดมุ่งหมายของหลักสูตรและกิจกรรมการเรียนการสอน การฝึกอาชีพ โดยคำนึงถึงพัฒนาการของผู้เรียนและ สมรรถนะที่ต้องการ				
12	การติดตามผลการเรียนและผลการสอบมาตรฐาน วิชาชีพ ได้ดำเนินการโดยคณะกรรมการร่วมระหว่าง สถานศึกษาและสถานประกอบการ				

ข้อที่	การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี	ความสอดคล้อง			ข้อเสนอแนะ
		-1	0	+1	
การจัดการฝึกอาชีพ หมายถึง การเตรียมการ สร้างความรู้ความเข้าใจในการฝึกอาชีพตามแผนการฝึกที่สถานศึกษาและสถานประกอบการร่วมกันจัดทำขึ้น ประกอบด้วย การสำรวจความพร้อม การลงนามในบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ(MOU) ประชาสัมพันธ์แนะแนวผู้เรียน คัดเลือกผู้เข้าเรียนหรือผู้ทำสัญญาการฝึกอาชีพ ทำสัญญาการฝึกอาชีพ ปฐมนิเทศผู้เรียน และประชุมผู้ปกครอง รวมไปถึงการติดตามผู้สำเร็จการศึกษา					
1	สถานศึกษาและสถานประกอบการมีความพร้อมด้านครูผู้สอน ครูฝึก ครูนิเทศ ฯลฯ ที่จะจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี				
2	สถานศึกษาจัดสรรงบประมาณในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีอย่างเหมาะสม				
3	การจัดการฝึกอาชีพตรงตามความสนใจและความต้องการของสถานประกอบการและผู้เรียน				
4	สถานศึกษาและสถานประกอบการร่วมกันประชาสัมพันธ์แนะแนวผู้ที่ต้องการเรียนในระบบทวิภาคี ให้เกิดความเข้าใจอย่างถูกต้อง				
5	สถานศึกษาและสถานประกอบการกำหนดแผนการรับและคัดเลือกผู้เรียนได้ตรงตามความต้องการ				
6	สถานศึกษาและสถานประกอบการร่วมกันปฐมนิเทศผู้เรียน และผู้ปกครอง ให้มีความเข้าใจอย่างถูกต้องเกี่ยวกับการเรียนการสอนระบบทวิภาคี				
7	สถานศึกษาจัดทำคู่มือผู้เรียนระบบทวิภาคีให้ข้อมูลเกี่ยวกับการเรียนการสอน การฝึกอาชีพ การปฏิบัติตัวในสถานประกอบการ ข้อกำหนด กฎระเบียบ สวัสดิการ สิทธิประโยชน์ ฯลฯ อย่างครบถ้วน				
8	สถานศึกษาสำรวจความพึงพอใจของผู้เรียน ผู้ปกครอง เกี่ยวกับการฝึกอาชีพในสถานประกอบการและการเรียนในระบบทวิภาคี หลังผู้เรียนสำเร็จการศึกษา				
9	สถานศึกษาสำรวจความพึงพอใจของสถานประกอบการเกี่ยวกับความรู้ความสามารถของผู้เรียน				
10	สถานศึกษามีการติดตามสถานะการมีงานทำของผู้เรียน หลังสำเร็จการศึกษาจากระบบทวิภาคี				

ข้อที่	การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี	ความสอดคล้อง			ข้อเสนอแนะ
		-1	0	+1	
11	สถานศึกษามีการสำรวจความคิดเห็นของผู้เรียนที่มีต่อสถานประกอบการเกี่ยวกับการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีในแต่ละปีการศึกษา				
<p>การนิเทศ หมายถึง กระบวนการในการพัฒนาเพื่อให้กระบวนการฝึกอาชีพในสถานประกอบการบรรลุตามวัตถุประสงค์หรือมาตรฐานที่กำหนดไว้ ประกอบด้วย การวางแผน การให้ความรู้ การปฏิบัติงานนิเทศ การสร้างขวัญและกำลังใจ และการประเมินผลผลิตของการดำเนินงาน ซึ่งเป็นการประสานระหว่างสถานศึกษาและสถานประกอบการเพื่อทราบถึงรูปแบบวิธีการทำงานของนักศึกษาและพนักงานของสถานประกอบการในด้านความสอดคล้องกับเนื้อหาวิชาตามหลักสูตรในสาขาวิชาชีพนั้นๆ และทราบถึงปัญหาต่างๆที่เกิดขึ้นจากการเรียน/ฝึกอาชีพในสถานประกอบการ และร่วมกันแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้น</p>					
1	สถานศึกษามีครูนิเทศที่ไปนิเทศผู้เรียนในสถานประกอบการในสาขาวิชาต่างๆอย่างเพียงพอ				
2	สถานศึกษาและสถานประกอบการมีการจัดทำแผนการนิเทศร่วมกันในแต่ละภาคการศึกษาได้อย่างเหมาะสม				
3	ครูนิเทศของสถานศึกษาสามารถปฏิบัติงานตามแผนการนิเทศอย่างมีประสิทธิภาพ				
4	สถานศึกษามีการให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการนิเทศการฝึกอาชีพแก่ครูนิเทศของสถานศึกษา ครูฝึกของสถานประกอบการและผู้เรียนอย่างเพียงพอ				
5	สถานศึกษากำกับและติดตามผลการปฏิบัติหน้าที่ของครูนิเทศของสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ				
6	ครูนิเทศของสถานศึกษามีการตรวจสอบบันทึกการฝึกงานของผู้เรียนอย่างสม่ำเสมอ				
7	ในกรณีที่ผู้เรียนเกิดปัญหาเกี่ยวกับการฝึกอาชีพ ครูนิเทศของสถานศึกษาสามารถติดต่อประสานงานกับสถานประกอบการเพื่อช่วยเหลืออย่างเหมาะสม				
8	ครูนิเทศของสถานศึกษามีความสามารถในการให้คำปรึกษาและสร้างขวัญกำลังใจให้แก่ผู้เรียนในสถานประกอบการ เพื่อให้การฝึกอาชีพเป็นไปอย่างราบรื่นและเกิดประโยชน์สูงสุดต่อตัวผู้เรียน				
9	สถานศึกษาและสถานประกอบการ มีการนำผลการนิเทศมาประเมินและปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนร่วมกันในแต่ละภาคการศึกษา				

ข้อที่	การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี	ความสอดคล้อง			ข้อเสนอแนะ
		-1	0	+1	
10	ครูฝึกของสถานประกอบการมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทของครูนิเทศของสถานศึกษาอย่างชัดเจน				
11	ครูนิเทศของสถานศึกษามีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทของครูฝึกของสถานประกอบการอย่างชัดเจน				

ตอนที่ 3 ปัญหาที่พบในการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ในเขตกรุงเทพมหานคร

คำชี้แจง ตามความคิดเห็นของท่าน ข้อคำถามมีความสอดคล้องกับเนื้อหาค่านิยมหรือไม่

โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ในช่อง -1 , 0 , +1 และโปรดให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

ข้อที่	ปัญหาการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี	ความสอดคล้อง			ข้อเสนอแนะ
		-1	0	+1	
การจัดหลักสูตร					
1	บุคลากรของสถานศึกษาไม่เข้าใจหลักการจัดโครงสร้างหลักสูตรในระบบทวิภาคี				
2	การจัดโครงสร้างหลักสูตรหลังจากร่วมลงนามระบบทวิภาคีของสถานศึกษาได้รับความร่วมมือจากสถานประกอบการสถานประกอบการน้อย				
3	ขาดการมีส่วนร่วมของสถานประกอบการในการจัดโครงสร้างหลักสูตรระบบทวิภาคี				
4	สถานประกอบการขาดความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับงานวิชาการในสถานศึกษา เช่น การจัดหลักสูตร โครงสร้างหลักสูตร				
5	สถานประกอบการบางแห่งต้องการใช้โครงสร้างหลักสูตรเฉพาะที่ตนเองต้องการ เป็นอุปสรรคต่อสาขาวิชาในการจัดการเรียนการสอนระบบทวิภาคี				
6	สถานประกอบการไม่สามารถจัดการฝึกอาชีพตามที่ระบุในสัญญา MOU ได้				
7	ผู้แทนสถานประกอบการที่เข้าร่วมประชุมกับสถานศึกษาไม่มีอำนาจในการตัดสินใจ เป็นเหตุให้การแก้ไขปัญหา หรือการตัดสินใจเป็นไปอย่างล่าช้า				
8	ครูฝึกของสถานประกอบการมีการเปลี่ยนแปลงบ่อย				

ข้อที่	ปัญหาการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี	ความสอดคล้อง			ข้อเสนอแนะ
		-1	0	+1	
9	ครูฝึกของสถานประกอบการมีความรู้ความสามารถไม่เพียงพอ				
การจัดการเรียนการสอนและการวัดประเมินผล					
1	สถานศึกษาและสถานประกอบการมีความเห็นที่แตกต่างกันเกี่ยวกับรูปแบบการจัดการฝึกอาชีพ				
2	การจัดการเรียนการสอนและการฝึกอาชีพไม่เป็นไปตามแผนการเรียนและแผนการฝึกอาชีพที่กำหนดไว้				
3	ขาดการจัดอบรมพัฒนาครูนิเทศและครูฝึกร่วมกันเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนระบบทวิภาคี และการวัดประเมินผลระบบทวิภาคี				
4	ขาดความร่วมมือจากสถานประกอบการในการส่งบุคลากรในการเข้าประชุมร่วมกับสถานศึกษา				
5	การฝึกอาชีพของครูผู้สอนในสาขาวิชาต่างๆของสถานศึกษาตามเกณฑ์มาตรฐานการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีที่กำหนด ไม่ได้ได้รับความร่วมมือจากครูผู้สอนของสถานศึกษา				
6	การจัดบันทึกการฝึกอาชีพ แฟ้มสะสมผลงาน บันทึกคุณธรรมจริยธรรมและจิตอาสาของผู้เรียนไม่สมบูรณ์ที่จะพร้อมสำหรับการตรวจจากครูนิเทศ				
7	สถานประกอบการขาดความรู้ความเข้าใจในการวัดและประเมินผลการฝึกอาชีพของผู้เรียน				
8	แบบประเมินผลการฝึกอาชีพไม่สามารถประเมินผลได้ตรงตามสภาพการปฏิบัติงานจริงในสถานประกอบการ				
9	วัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือในการฝึกอาชีพของสถานประกอบการไม่เพียงพอสำหรับการฝึกอาชีพของผู้เรียน				
10	สถานศึกษาจัดการเรียนการสอนรายวิชาไม่สอดคล้องกับสถานประกอบการ				
การจัดการฝึกอาชีพ					
1	สถานศึกษาและสถานประกอบการไม่มีความพร้อมในด้านครูผู้สอน ครูฝึก ครูนิเทศ งบประมาณ และการบริหารจัดการอย่างเพียงพอ				

ข้อที่	ปัญหาการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี	ความสอดคล้อง			ข้อเสนอแนะ
		-1	0	+1	
2	คำตอบแทนและสวัสดิการของผู้เรียนไม่เป็นไปตามสัญญา MOU				
3	จำนวนผู้ที่สนใจเรียนในระบบทวิภาคีไม่เป็นไปตามแผน				
4	การประชาสัมพันธ์ระบบทวิภาคีขาดประสิทธิภาพ ไม่น่าสนใจและไม่ตรงกลุ่มเป้าหมาย				
5	ผู้เรียน ผู้ปกครอง ขาดความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับแนวทางการจัดการเรียนการสอนระบบทวิภาคี				
6	สถานประกอบการไม่สามารถคัดเลือกผู้เรียนเข้าฝึกอาชีพได้ตามแผนการรับผู้เรียนของสถานประกอบการ				
7	สถานศึกษาไม่มีการสำรวจความพึงพอใจของหัวหน้างานในสถานประกอบการ เกี่ยวกับความรู้ความสามารถของผู้เรียน				
8	สถานศึกษาไม่มีการสำรวจความพึงพอใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนระบบทวิภาคีของผู้สำเร็จการศึกษาระบบทวิภาคี				
9	สถานศึกษาขาดการติดตามสถานะการมีงานทำของผู้เรียนหลังสำเร็จการศึกษาจากระบบทวิภาคี				
10	ผู้เรียนที่เข้ารับการฝึกอาชีพจากสถานประกอบการไม่สามารถปฏิบัติตามกฎระเบียบ ข้อตกลงของสถานประกอบการได้				
11	วุฒิภาวะและความรับผิดชอบของผู้เรียนไม่เหมาะสมกับการฝึกอาชีพในสถานประกอบการ เป็นเหตุให้ไม่สามารถปฏิบัติงานในสถานประกอบการได้อย่างต่อเนื่อง				
การนิเทศ					
1	การจัดทำแผนการนิเทศของสถานศึกษาไม่มีความชัดเจน				
2	ครูนิเทศขาดประสบการณ์ ความรู้ ความสามารถในสาขาวิชาที่นิเทศ				
3	ครูนิเทศไม่สามารถดำเนินการนิเทศตามแผนการนิเทศที่ได้วางแผนไว้				

ข้อที่	ปัญหาการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี	ความสอดคล้อง			ข้อเสนอแนะ
		-1	0	+1	
4	ครูฝึกขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการ นิเทศการฝึกอาชีพของผู้เรียนในสถานประกอบการ				
5	ผู้เรียนขาดโอกาสในการขอคำปรึกษาและคำแนะนำ อย่างใกล้ชิดจากครูนิเทศเท่าที่ควร				
6	ครูนิเทศของสถานศึกษามีภาระหน้าที่การสอนมาก				
7	ครูนิเทศของสถานศึกษาขาดทักษะในการให้คำปรึกษา และเสริมแรงผู้เรียน				
8	กระบวนการนิเทศของครูนิเทศขาดการปรับปรุงและ พัฒนาให้สอดคล้องกับสภาพปัจจุบัน				
9	ครูนิเทศของสถานศึกษา และครูฝึกของสถาน ประกอบการ ขาดการประสานงานร่วมกันในการ แก้ปัญหา ให้ความช่วยเหลือผู้เรียน				

ภาคผนวก ง

แบบสอบถามสภาพปัจจุบันและปัญหาของการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชน
ระบบทวิภาคี ในเขตกรุงเทพมหานคร สำหรับสถานศึกษา
และแบบสอบถามสภาพปัจจุบันและปัญหาของการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชน
ระบบทวิภาคี ในเขตกรุงเทพมหานคร สำหรับสถานประกอบการ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

แบบสอบถามความคิดเห็น

การบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนระบบทวิภาคี ในเขตกรุงเทพมหานคร

คำชี้แจง แบบสอบถามฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการทำวิทยานิพนธ์ระดับมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหาร การศึกษา ภาควิชานโยบาย การจัดการ และความเป็นผู้นำทางการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย

เรื่อง แนวทางการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนระบบทวิภาคี ในเขตกรุงเทพมหานคร

สำหรับสถานศึกษา
ผู้อำนวยการ/รองผู้อำนวยการ

โดยแบบสอบถามนี้เป็นส่วนหนึ่งในการศึกษาตามวัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 1 : เพื่อศึกษาสภาพ ปัจจุบันของการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนระบบทวิภาคี ในเขตกรุงเทพมหานคร 2 : เพื่อศึกษา ปัญหาของการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนระบบทวิภาคี ในเขตกรุงเทพมหานคร

แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 5 ตอน ดังนี้

- ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานะผู้ตอบแบบสอบถาม
- ตอนที่ 2 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานศึกษา
- ตอนที่ 3 สภาพการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนระบบทวิภาคี
- ตอนที่ 4 ปัญหาที่พบในการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนระบบทวิภาคี
- ตอนที่ 5 ข้อเสนอแนะอื่นๆ

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณผู้ให้ข้อมูลทุกท่าน คำตอบของท่านไม่มีผลกระทบใดๆ ต่อตัวท่านหรือ สถานศึกษาของท่าน เพราะคำตอบที่ได้รับผู้วิจัยถือเป็นความลับและนำเสนอผลการวิจัยในภาพรวม เพื่อ ใช้เป็นประโยชน์ทางวิชาการ และนำไปให้ก่อเกิดประโยชน์สูงสุดต่อการพัฒนาการศึกษาของประเทศไทย ต่อไป หากท่านมีข้อคำถามใดๆ เพิ่มเติม โปรดติดต่อผู้วิจัยที่หมายเลขโทรศัพท์ 089-422-2456

นางสาวอิสริยา ออสุวรรณ : ผู้วิจัย

ติดต่อสอบถามเพิ่มเติม โทร. 089-422-2456 E-mail : aj.nongnang@gmail.com

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานะผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง ขอความกรุณาใส่เครื่องหมาย ✓ หน้าช่องที่ตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด

1. เพศ

☐ ชาย	☐ หญิง
------------------------------	-------------------------------
2. อายุ

☐ ต่ำกว่า 30 ปี	☐ 30 - 39 ปี
☐ 40 - 49 ปี	☐ 50 ปีขึ้นไป
3. วุฒิการศึกษา

☐ ปริญญาตรี	☐ ปริญญาโท
☐ ปริญญาเอก	☐ อื่นๆ ระบุ.....
4. ตำแหน่งงาน

☐ ผู้อำนวยการสถานศึกษา	☐ รองผู้อำนวยการสถานศึกษา
☐ หัวหน้างานทวิภาคี	☐ ครูพิเศษ

ตอนที่ 2 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานศึกษา

คำชี้แจง ขอความกรุณาใส่เครื่องหมาย ✓ หน้าช่องที่ตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด

5. ระดับการศึกษาที่จัดการเรียนการสอนระบบทวิภาคี (ไม่รวมระดับปริญญาตรี)

☐ ระดับ ปวช.	☐ ระดับ ปวส.
☐ ทั้งระดับ ปวช. และ ปวส.	
6. ประเภทวิชาที่จัดการเรียนการสอนระบบทวิภาคีในระดับชั้น ปวช. และ ปวส. (เลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

☐ อุตสาหกรรม	☐ พาณิชยกรรม/บริหารธุรกิจ
☐ ศิลปกรรม	☐ คหกรรม
☐ เกษตรกรรม	☐ ประมง
☐ อุตสาหกรรมบริการท่องเที่ยว	☐ อุตสาหกรรมสิ่งทอ
☐ เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร	
☐ ประเภทวิชาอื่นๆ ระบุ.....	

7. สาขาวิชาที่เปิดสอนในระบบทวิภาคีในสถานประกอบการของท่านในระดับชั้น ปวช. และ ปวส.
(เลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
☐ ช่างยนต์	☐ ช่างไฟฟ้า
☐ ก่อสร้าง	☐ ช่างกลโรงงาน
☐ ช่างอิเล็กทรอนิกส์	☐ การบัญชี
☐ การขาย/การตลาด	☐ ภาษาต่างประเทศ
☐ คอมพิวเตอร์ธุรกิจ	☐ คหกรรม
☐ ศิลปกรรม	☐ เกษตรกรรม
☐ การโรงแรม	☐ การท่องเที่ยว
☐ สาขาวิชาอื่นๆ โปรดระบุ.....	
8. เกณฑ์ที่ใช้ในการเลือกสถานประกอบการเพื่อเข้าร่วมลงนามจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีกับสถานศึกษาของท่าน (เลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
- ที่ตั้งของสถานประกอบการไม่ไกลจากสถานศึกษา
- ได้รับการยอมรับจากคนในชุมชน
- มีบุคลากรที่เชี่ยวชาญในการสอนอย่างเพียงพอ
- วัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือทันสมัย พร้อมสำหรับการฝึกอาชีพ
- ความสัมพันธ์ภายในระหว่างผู้บริหารสถานศึกษาและสถานประกอบการ
- อื่นๆ โปรดระบุ.....
9. ระยะเวลาที่สถานศึกษาเปิดสอนระบบทวิภาคี (ระดับชั้น ปวช. และ ปวส.)
☐ 1 ปี	☐ 2 ปี
☐ 3 ปี	☐ 4 ปี
☐ 5 ปี	☐ 6 ปี ขึ้นไป
10. จำนวนสถานประกอบการที่ทำ MOU กับสถานศึกษาของท่าน (ระดับชั้น ปวช. และ ปวส.)
☐ 1 – 5 สถานประกอบการ	☐ 6 – 10 สถานประกอบการ
☐ 11 – 15 สถานประกอบการ	☐ มากกว่า 15 สถานประกอบการ
11. สถานศึกษามีการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของสถานศึกษาหรือไม่
- มี ไม่มี
12. สถานศึกษามีการแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศการฝึกอาชีพ
- มี ไม่มี

ตอนที่ 3 สภาพการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนระบบทวิภาคี

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับการปฏิบัติการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ในเขตกรุงเทพมหานคร โดยมีตัวเลือก 5 ระดับ ดังนี้

ระดับ	ระดับการปฏิบัติในปัจจุบัน
5	มีการปฏิบัติรายการนั้นในระดับมากที่สุด
4	มีการปฏิบัติรายการนั้นในระดับมาก
3	มีการปฏิบัติรายการนั้นในระดับปานกลาง
2	มีการปฏิบัติรายการนั้นในระดับน้อย
1	มีการปฏิบัติรายการนั้นในระดับน้อยที่สุด

ข้อที่	การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี	ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
การจัดหลักสูตร						
1	สถานศึกษาและสถานประกอบการได้ร่วมกันประชุมปรึกษาเกี่ยวกับแนวทางการจัดทำโครงสร้างหลักสูตร ก่อนเปิดการเรียนการสอนระบบทวิภาคี					
2	สถานศึกษามีการวิเคราะห์ความต้องการของตลาดแรงงานในท้องถิ่นอย่างต่อเนื่อง และจัดการเรียนในสาขาวิชาตรงตามความต้องการของสถานประกอบการและตลาดแรงงาน					
3	การกำหนดเนื้อหาและทักษะการปฏิบัติงานได้รับความเห็นชอบจากทั้งสถานศึกษาและสถานประกอบการ					
4	สถานศึกษาและสถานประกอบการร่วมกันประเมินการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีแต่ละสาขาวิชา					
5	สถานประกอบการมีครูฝึกอาชีพในสาขาวิชาที่ร่วมกันจัดการเรียนการสอนตามข้อกำหนด					
6	สถานประกอบการจัดให้มีผู้ประสานงานด้านการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี					
7	สถานศึกษาและสถานประกอบการร่วมกันกำหนดรูปแบบของการจัดแผนการเรียนและแผนการฝึกอาชีพที่เหมาะสม					

ข้อที่	การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี	ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
8	สถานศึกษาและสถานประกอบการจัดทำ ประเมิน และปรับปรุง แผนการเรียนและแผนการฝึกอาชีพร่วมกันอย่างสม่ำเสมอ					
9	ครูผู้สอนวิชาชีพในสาขาวิชาของสถานศึกษาได้รับการพัฒนาวิชาชีพ ที่สอนจากสถานประกอบการไม่น้อยกว่า สี่สัปดาห์ต่อคนต่อปี การศึกษา					
10	สถานศึกษาและสถานประกอบการมีการกำหนดระบบประกัน คุณภาพการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีที่ชัดเจน					
11	สถานศึกษามีห้องเรียนและห้องปฏิบัติการสำหรับผู้เรียนที่เพียงพอ ต่อการจัดการเรียนการสอน					
12	สถานศึกษาและสถานประกอบการร่วมกันจัดการอบรมพัฒนา ประชุมชี้แจงหลักการ และวิธีการสอน ให้แก่ครูผู้สอน บุคลากร ทางการศึกษาและครูฝึกในสถานประกอบการ ให้มีความเข้าใจ เกี่ยวกับการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีอย่างสม่ำเสมอ					
การจัดการเรียนการสอนและการวัดประเมินผล						
13	สถานประกอบการมีส่วนร่วมในการกำหนดรูปแบบการสอนที่ เหมาะสมกับผู้เรียน สถานศึกษา และสถานประกอบการ					
14	สถานศึกษาและสถานประกอบการมีการประเมินรูปแบบการจัดการ เรียนการสอนร่วมกันในแต่ละภาคการศึกษา					
15	การวางแผนการจัดตารางสอนของสถานศึกษามีการประสานงานกับ สถานประกอบการให้เหมาะสมกับการจัดการฝึกอาชีพในสถาน ประกอบการ					
16	ครูผู้สอนรายวิชาในสถานศึกษาสามารถจัดการเรียนการสอนได้ สอดคล้องกับการฝึกอาชีพในสถานประกอบการ					
17	ครูฝึกในสถานประกอบการสามารถจัดการฝึกอาชีพได้สอดคล้องกับ คำอธิบายรายวิชาและแผนการเรียนในสถานศึกษา					
18	สถานศึกษามีครูผู้สอนตรงสายในทุกสาขาวิชาที่ร่วมจัดการศึกษา ระบบทวิภาคี					
19	ครูผู้สอนของสถานศึกษาและครูฝึกของสถานประกอบการได้รับการ พัฒนาเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพอย่าง ต่อเนื่อง					

ข้อที่	การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี	ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
20	การบันทึกการฝึกอาชีพ แฟ้มสะสมผลงาน บันทึกคุณธรรมจริยธรรม และจิตอาสาของผู้เรียนมีความน่าเชื่อถือสามารถนำมาวัดประเมินผลได้					
21	การประเมินผลก่อนเรียน ระหว่างเรียน และหลังเรียนของสถานศึกษาและสถานประกอบการมีการยึดถือปฏิบัติอย่างจริงจัง					
22	สถานศึกษาและสถานประกอบการกำหนดเกณฑ์การประเมินผลและวิธีการในการวัดประเมินผลร่วมกัน					
23	การวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ ใช้วิธีการประเมินอย่างหลากหลายตามสภาพจริง สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตร และกิจกรรมการเรียนการสอน การฝึกอาชีพ โดยคำนึงถึงพัฒนาการของผู้เรียนและสมรรถนะที่ต้องการ					
24	การติดตามผลการเรียนและผลการสอบมาตรฐานวิชาชีพ ได้ดำเนินการโดยคณะกรรมการร่วมระหว่างสถานศึกษาและสถานประกอบการ					
การจัดการฝึกอาชีพ						
25	สถานศึกษาและสถานประกอบการมีความพร้อมด้านครูผู้สอน ครูฝึก ครูนิเทศ ฯลฯ ที่จะจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี					
26	สถานศึกษาจัดสรรงบประมาณในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีอย่างเหมาะสม					
27	การจัดการฝึกอาชีพตรงตามความสนใจและความต้องการของสถานประกอบการ ผู้เรียน และตลาดแรงงาน					
28	สถานศึกษาและสถานประกอบการร่วมกันประชาสัมพันธ์แนะแนวผู้ที่ต้องการเรียนในระบบทวิภาคี ให้เกิดความเข้าใจอย่างถูกต้อง					
29	สถานศึกษาและสถานประกอบการกำหนดแผนการรับและคัดเลือกผู้เรียนได้ตรงตามความต้องการ					
30	สถานศึกษาและสถานประกอบการร่วมกันปฐมนิเทศผู้เรียน ผู้ปกครองและสถานประกอบการ ให้มีความเข้าใจอย่างถูกต้องเกี่ยวกับการเรียนการสอนระบบทวิภาคี					
31	คู่มือผู้เรียนระบบทวิภาคีให้ข้อมูลเกี่ยวกับการเรียนการสอน การฝึกอาชีพ การปฏิบัติตัวในสถานประกอบการ ข้อกำหนด กฎระเบียบ สวัสดิการ สิทธิประโยชน์ ฯลฯ อย่างครบถ้วน					

ข้อที่	การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี	ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
32	สถานศึกษาสำรวจความพึงพอใจของผู้เรียน ผู้ปกครอง และสถานประกอบการ เกี่ยวกับการฝึกอาชีพในสถานประกอบการและการเรียนในระบบทวิภาคี หลังผู้เรียนสำเร็จการศึกษา					
33	สถานศึกษาสำรวจความพึงพอใจของสถานประกอบการเกี่ยวกับความรู้ความสามารถของผู้เรียน					
34	สถานศึกษามีการติดตามสถานะการทำงานของผู้เรียนหลังสำเร็จการศึกษาจากระบบทวิภาคี					
35	สถานศึกษามีการสำรวจความคิดเห็นของผู้เรียนที่มีต่อสถานประกอบการเกี่ยวกับการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีในแต่ละปีการศึกษา					
การนิเทศ						
36	สถานศึกษามีครูนิเทศที่ไปนิเทศผู้เรียนในสถานประกอบการในสาขาวิชาต่างๆอย่างเพียงพอ					
37	สถานศึกษาและสถานประกอบการมีการจัดทำแผนการนิเทศร่วมกันในแต่ละภาคการศึกษาได้อย่างเหมาะสม					
38	ครูนิเทศของสถานศึกษาสามารถปฏิบัติงานตามแผนการนิเทศอย่างมีประสิทธิภาพ					
39	สถานศึกษามีการให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการนิเทศการฝึกอาชีพแก่ครูนิเทศของสถานศึกษา ครูฝึกของสถานประกอบการและผู้เรียนอย่างเพียงพอ					
40	สถานศึกษากำกับและติดตามผลการปฏิบัติหน้าที่ของครูนิเทศของสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ					
41	ครูนิเทศของสถานศึกษามีการตรวจสอบบันทึกการฝึกอาชีพของผู้เรียนอย่างสม่ำเสมอ					
42	ในกรณีที่ผู้เรียนเกิดปัญหาเกี่ยวกับการฝึกอาชีพ ครูนิเทศของสถานศึกษาสามารถติดต่อประสานงานกับสถานประกอบการเพื่อช่วยเหลืออย่างเหมาะสม					
43	ครูนิเทศของสถานศึกษามีความสามารถในการให้คำปรึกษาและสร้างขวัญกำลังใจให้แก่ผู้เรียนในสถานประกอบการ เพื่อให้การฝึกอาชีพเป็นไปอย่างราบรื่น และเกิดประโยชน์สูงสุดต่อตัวผู้เรียน					

ข้อที่	การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี	ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
44	สถานศึกษาและสถานประกอบการ มีการนำผลการนิเทศมาประเมิน และปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนร่วมกันในแต่ละภาคการศึกษา					
45	ครูฝึกของสถานประกอบการมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทของครูนิเทศของสถานศึกษาอย่างชัดเจน					
46	ครูนิเทศของสถานศึกษามีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทของครูฝึกของสถานประกอบการอย่างชัดเจน					

ตอนที่ 4 ปัญหาที่พบในการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนระบบทวิภาคี

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในข้อที่ตรงกับปัญหาที่พบในการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ในเขตกรุงเทพมหานคร

1. การจัดหลักสูตร

- บุคลากรของสถานศึกษาและสถานประกอบการไม่เข้าใจหลักการจัดโครงสร้างหลักสูตรในระบบทวิภาคี
- การจัดโครงสร้างหลักสูตรหลังจากร่วมลงนามบันทึกข้อตกลงความร่วมมือการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของสถานศึกษาได้รับความร่วมมือจากสถานประกอบการสถานประกอบการน้อย
- ขาดการมีส่วนร่วมของสถานประกอบการในการจัดโครงสร้างหลักสูตรระบบทวิภาคี
- สถานประกอบการขาดความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับงานวิชาการในสถานศึกษา เช่น การจัดหลักสูตร โครงสร้างหลักสูตร
- สถานประกอบการบางแห่งต้องการใช้โครงสร้างหลักสูตรเฉพาะที่ตนเองต้องการ เป็นอุปสรรคต่อสถานศึกษาในการจัดการเรียนการสอนระบบทวิภาคี
- สถานประกอบการไม่สามารถจัดการฝึกอาชีพตามที่ระบุในบันทึกข้อตกลงความร่วมมือการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีได้
- ผู้แทนสถานประกอบการที่เข้าร่วมประชุมกับสถานศึกษาไม่มีอำนาจในการตัดสินใจ เป็นเหตุให้การแก้ไขปัญหา หรือการตัดสินใจเป็นไปอย่างล่าช้า
- ครูฝึกของสถานประกอบการมีการเปลี่ยนแปลงบ่อย
- ครูฝึกของสถานประกอบการมีความรู้ความสามารถไม่เพียงพอ
- อื่นๆ.....

2. การจัดการเรียนการสอนและการวัดประเมินผล

- สถานศึกษาและสถานประกอบการมีความเห็นที่แตกต่างกันเกี่ยวกับรูปแบบการจัดการฝึกอาชีพ
- การจัดการเรียนการสอนและการฝึกอาชีพไม่เป็นไปตามแผนการเรียนและแผนการฝึกอาชีพที่กำหนดไว้
- ขาดการจัดอบรมพัฒนาครูนิเทศและครูฝึกร่วมกันเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนระบบทวิภาคี และการวัดประเมินผลระบบทวิภาคี
- ขาดความร่วมมือจากสถานประกอบการในการส่งบุคลากรในการเข้าร่วมประชุมร่วมกับสถานศึกษา
- การพัฒนาวิชาชีพของครูผู้สอนในสาขาวิชาต่างๆของสถานศึกษาตามเกณฑ์มาตรฐานการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีที่กำหนด ไม่ได้ได้รับความร่วมมือจากครูผู้สอนของสถานศึกษา
- การจดบันทึกการฝึกอาชีพ แฟ้มสะสมผลงาน บันทึกคุณธรรมจริยธรรมและจิตอาสาของผู้เรียนไม่สมบูรณ์ ที่จะพร้อมสำหรับการตรวจจากครูนิเทศ
- บุคลากรของสถานประกอบการยังขาดความรู้ความเข้าใจในการวัดและประเมินผลการฝึกอาชีพของผู้เรียน
- แบบประเมินผลการฝึกอาชีพไม่สามารถประเมินผลได้ตรงตามสภาพการปฏิบัติงานจริงในสถานประกอบการ
- วัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือในการฝึกอาชีพของสถานประกอบการไม่เพียงพอสำหรับการฝึกอาชีพของผู้เรียน
- อื่นๆ.....

3. การจัดการฝึกอาชีพ

- สถานศึกษาและสถานประกอบการไม่มีความพร้อมในด้านครูผู้สอน ครูฝึก ครูนิเทศ งบประมาณ และการบริหารจัดการอย่างเพียงพอ
- ค่าตอบแทนและสวัสดิการของผู้เรียนไม่เป็นไปตามบันทึกข้อตกลงความร่วมมือการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี
- จำนวนผู้ที่สนใจเรียนในระบบทวิภาคีไม่เป็นไปตามแผน
- การประชาสัมพันธ์ระบบทวิภาคีขาดประสิทธิภาพ ไม่น่าสนใจและไม่ตรงกลุ่มเป้าหมาย
- ผู้เรียน ผู้ปกครอง ขาดความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับแนวทางการจัดการเรียนการสอนระบบทวิภาคี

- สถานประกอบการไม่สามารถคัดเลือกผู้เรียนเข้าฝึกอาชีพได้ตามแผนการรับผู้เรียนของสถานประกอบการ
- สถานศึกษาไม่มีการสำรวจความพึงพอใจของหัวหน้างานในสถานประกอบการ เกี่ยวกับความรู้ความสามารถของผู้เรียน
- สถานศึกษาไม่มีการสำรวจความพึงพอใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนระบบทวิภาคีของผู้สำเร็จการศึกษาระบบทวิภาคี
- สถานศึกษาขาดการติดตามสถานะการมีงานทำของผู้เรียนหลังสำเร็จการศึกษาระบบทวิภาคี
- ผู้เรียนที่เข้ารับการฝึกอาชีพจากสถานประกอบการไม่สามารถปฏิบัติตามกฎระเบียบข้อตกลงของสถานประกอบการได้
- วุฒิภาวะและความรับผิดชอบของผู้เรียนไม่เหมาะสมกับการฝึกอาชีพในสถานประกอบการ เป็นเหตุให้ไม่สามารถปฏิบัติงานในสถานประกอบการได้อย่างต่อเนื่อง
- อื่นๆ.....

4. การนิเทศ

- การจัดทำแผนการนิเทศของสถานศึกษาขาดความชัดเจน
- ครูนิเทศไม่สามารถดำเนินการนิเทศตามแผนการนิเทศที่ได้วางแผนไว้
- ครูฝึกขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการนิเทศการฝึกอาชีพของผู้เรียนในสถานประกอบการ
- ผู้เรียนขาดโอกาสในการขอคำปรึกษาและคำแนะนำอย่างใกล้ชิดจากครูนิเทศได้เท่าที่ควร
- ครูนิเทศของสถานศึกษามีภาระงานมาก ไม่สามารถปฏิบัติกรนิเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- ครูนิเทศของสถานศึกษาขาดทักษะในการให้คำปรึกษาและเสริมแรงผู้เรียน
- กระบวนการนิเทศของครูนิเทศขาดการปรับปรุงและพัฒนาให้สอดคล้องกับสภาพปัจจุบัน
- อื่นๆ.....

ตอนที่ 5 ข้อเสนอแนะอื่นๆ

.....

.....

.....

.....

ขอขอบพระคุณอย่างสูง

แบบสอบถามความคิดเห็น

การบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนระบบทวิภาคี ในเขตกรุงเทพมหานคร

คำชี้แจง แบบสอบถามฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการทำวิทยานิพนธ์ระดับมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหาร การศึกษา ภาควิชานโยบาย การจัดการ และความเป็นผู้นำทางการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย

เรื่อง แนวทางการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนระบบทวิภาคี ในเขตกรุงเทพมหานคร

**สำหรับสถานศึกษา
หัวหน้างานทวิภาคี/ครูนิเทศ**

โดยแบบสอบถามนี้เป็นส่วนหนึ่งในการศึกษาตามวัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 1 : เพื่อศึกษาสภาพ ปัจจุบันของการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนระบบทวิภาคี ในเขตกรุงเทพมหานคร 2 : เพื่อศึกษา ปัญหาของการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนระบบทวิภาคี ในเขตกรุงเทพมหานคร

แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

- ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานะผู้ตอบแบบสอบถาม
- ตอนที่ 2 สภาพการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนระบบทวิภาคี
- ตอนที่ 3 ปัญหาที่พบในการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนระบบทวิภาคี
- ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะอื่นๆ

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณผู้ให้ข้อมูลทุกท่าน คำตอบของท่านไม่มีผลกระทบใดๆ ต่อตัวท่านหรือ สถานศึกษาของท่าน เพราะคำตอบที่ได้รับผู้วิจัยถือเป็นความลับและนำเสนอผลการวิจัยในภาพรวม เพื่อ ใช้เป็นประโยชน์ทางวิชาการ และนำไปให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการพัฒนาการศึกษาของประเทศไทย ต่อไป หากท่านมีข้อคำถามใดๆ เพิ่มเติม โปรดติดต่อผู้วิจัยที่หมายเลขโทรศัพท์ 089-422-2456

นางสาวอิสริยา ออสุวรรณ : ผู้วิจัย

ติดต่อสอบถามเพิ่มเติม โทร. 089-422-2456 E-mail : aj.nongnang@gmail.com

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานะผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง ขอความกรุณาใส่เครื่องหมาย ✓ หน้าช่องที่ตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด

1. เพศ

☐ ชาย	☐ หญิง
------------------------------	-------------------------------
2. อายุ

☐ ต่ำกว่า 30 ปี	☐ 30 - 39 ปี
☐ 40 - 49 ปี	☐ 50 ปีขึ้นไป
3. วุฒิการศึกษา

☐ ปริญญาตรี	☐ ปริญญาโท
☐ ปริญญาเอก	☐ อื่นๆ ระบุ.....
4. ตำแหน่งงาน

☐ ผู้อำนวยการสถานศึกษา	☐ รองผู้อำนวยการสถานศึกษา
☐ หัวหน้างานทวิภาคี	☐ ครูพิเศษ

ตอนที่ 2 สภาพการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนระบบทวิภาคี

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับการปฏิบัติการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ในเขตกรุงเทพมหานคร โดยมีตัวเลือก 5 ระดับ ดังนี้

ระดับ	ระดับการปฏิบัติในปัจจุบัน
5	มีการปฏิบัติรายการนั้นในระดับมากที่สุด
4	มีการปฏิบัติรายการนั้นในระดับมาก
3	มีการปฏิบัติรายการนั้นในระดับปานกลาง
2	มีการปฏิบัติรายการนั้นในระดับน้อย
1	มีการปฏิบัติรายการนั้นในระดับน้อยที่สุด

ข้อที่	การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี	ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
การจัดหลักสูตร						
1	สถานศึกษาและสถานประกอบการได้ร่วมกันประชุมปรึกษาเกี่ยวกับแนวทางการจัดทำโครงสร้างหลักสูตร ก่อนเปิดการเรียนการสอนระบบทวิภาคี					
2	สถานศึกษามีการวิเคราะห์ความต้องการของตลาดแรงงานในท้องถิ่นอย่างต่อเนื่อง และจัดการเรียนในสาขาวิชาตรงตามความต้องการของสถานประกอบการและตลาดแรงงาน					
3	การกำหนดเนื้อหาและทักษะการปฏิบัติงานได้รับความเห็นชอบจากทั้งสถานศึกษาและสถานประกอบการ					
4	สถานศึกษาและสถานประกอบการร่วมกันประเมินการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีแต่ละสาขาวิชา					
5	สถานประกอบการมีครูฝึกอาชีพในสาขาวิชาที่ร่วมกันจัดการเรียนการสอนตามข้อกำหนด					
6	สถานประกอบการจัดให้มีผู้ประสานงานด้านการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี					
7	สถานศึกษาและสถานประกอบการร่วมกันกำหนดรูปแบบของการจัดแผนการเรียนและแผนการฝึกอาชีพที่เหมาะสม					
8	สถานศึกษาและสถานประกอบการจัดทำ ประเมิน และปรับปรุงแผนการเรียนและแผนการฝึกอาชีพร่วมกันอย่างสม่ำเสมอ					
9	ครูผู้สอนวิชาชีพในสาขาวิชาของสถานศึกษาได้รับการพัฒนาวิชาชีพที่สอนจากสถานประกอบการไม่น้อยกว่า สี่สิบชั่วโมงต่อคนต่อปีการศึกษา					
10	สถานศึกษาและสถานประกอบการมีการกำหนดระบบประกันคุณภาพการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีที่ชัดเจน					
11	สถานศึกษามีห้องเรียนและห้องปฏิบัติการสำหรับผู้เรียนที่เพียงพอต่อการจัดการเรียนการสอน					
12	สถานศึกษาและสถานประกอบการร่วมกันจัดการอบรมพัฒนาประชุมชี้แจงหลักการ และวิธีการสอน ให้แก่ครูผู้สอน บุคลากรทางการศึกษาและครูฝึกในสถานประกอบการ ให้มีความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีอย่างสม่ำเสมอ					

ข้อที่	การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี	ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
การจัดการเรียนการสอนและการวัดประเมินผล						
13	สถานประกอบการมีส่วนร่วมในการกำหนดรูปแบบการสอนที่เหมาะสมกับผู้เรียน สถานศึกษา และสถานประกอบการ					
14	สถานศึกษาและสถานประกอบการมีการประเมินรูปแบบการจัดการเรียนการสอนร่วมกันในแต่ละภาคการศึกษา					
15	การวางแผนการจัดตารางสอนของสถานศึกษามีการประสานงานกับสถานประกอบการให้เหมาะสมกับการจัดการฝึกอาชีพในสถานประกอบการ					
16	ครูผู้สอนรายวิชาในสถานศึกษาสามารถจัดการเรียนการสอนได้สอดคล้องกับการฝึกอาชีพในสถานประกอบการ					
17	ครูฝึกในสถานประกอบการสามารถจัดการฝึกอาชีพได้สอดคล้องกับคำอธิบายรายวิชาและแผนการเรียนในสถานศึกษา					
18	สถานศึกษามีครูผู้สอนตรงสายในทุกสาขาวิชาที่ร่วมจัดการศึกษาระบบทวิภาคี					
19	ครูผู้สอนของสถานศึกษาและครูฝึกของสถานประกอบการได้รับการพัฒนาเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพอย่างต่อเนื่อง					
20	การบันทึกการฝึกอาชีพ แฟ้มสะสมผลงาน บันทึกคุณธรรมจริยธรรม และจิตอาสาของผู้เรียนมีความน่าเชื่อถือสามารถนำมาวัดประเมินผลได้					
21	การประเมินผลก่อนเรียน ระหว่างเรียน และหลังเรียนของสถานศึกษาและสถานประกอบการมีการยึดถือปฏิบัติอย่างจริงจัง					
22	สถานศึกษาและสถานประกอบการกำหนดเกณฑ์การประเมินผลและวิธีการในการวัดประเมินผลร่วมกัน					
23	การวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ ใช้วิธีการประเมินอย่างหลากหลายตามสภาพจริง สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตร และกิจกรรมการเรียนการสอน การฝึกอาชีพ โดยคำนึงถึงพัฒนาการของผู้เรียนและสมรรถนะที่ต้องการ					
24	การติดตามผลการเรียนและผลการสอบมาตรฐานวิชาชีพ ได้ดำเนินการโดยคณะกรรมการร่วมระหว่างสถานศึกษาและสถานประกอบการ					

ข้อที่	การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี	ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
การจัดการฝึกอาชีพ						
25	สถานศึกษาและสถานประกอบการมีความพร้อมด้านครูผู้สอน ครูฝึก ครูนิเทศ ฯลฯ ที่จะจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี					
26	สถานศึกษาจัดสรรงบประมาณในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีอย่างเหมาะสม					
27	การจัดการฝึกอาชีพตรงตามความสนใจและความต้องการของสถานประกอบการ ผู้เรียน และตลาดแรงงาน					
28	สถานศึกษาและสถานประกอบการร่วมกันประชาสัมพันธ์แนะแนวผู้ที่ต้องการเรียนในระบบทวิภาคี ให้เกิดความเข้าใจอย่างถูกต้อง					
29	สถานศึกษาและสถานประกอบการกำหนดแผนการรับและคัดเลือกผู้เรียนได้ตรงตามความต้องการ					
30	สถานศึกษาและสถานประกอบการร่วมกันปฐมนิเทศผู้เรียน ผู้ปกครองและสถานประกอบการ ให้มีความเข้าใจอย่างถูกต้องเกี่ยวกับการเรียนการสอนระบบทวิภาคี					
31	คู่มือผู้เรียนระบบทวิภาคีให้ข้อมูลเกี่ยวกับการเรียนการสอน การฝึกอาชีพ การปฏิบัติตัวในสถานประกอบการ ข้อกำหนด กฎระเบียบ สวัสดิการ สิทธิประโยชน์ ฯลฯ อย่างครบถ้วน					
32	สถานศึกษาสำรวจความพึงพอใจของผู้เรียน ผู้ปกครอง และสถานประกอบการ เกี่ยวกับการฝึกอาชีพในสถานประกอบการและการเรียนในระบบทวิภาคี หลังผู้เรียนสำเร็จการศึกษา					
33	สถานศึกษาสำรวจความพึงพอใจของสถานประกอบการเกี่ยวกับความรู้ความสามารถของผู้เรียน					
34	สถานศึกษามีการติดตามสถานะการมีงานทำของผู้เรียนหลังสำเร็จการศึกษาจากระบบทวิภาคี					
35	สถานศึกษามีการสำรวจความคิดเห็นของผู้เรียนที่มีต่อสถานประกอบการเกี่ยวกับการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีในแต่ละปีการศึกษา					

ข้อที่	การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี	ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
การนิเทศ						
36	สถานศึกษามีครูนิเทศที่ไปนิเทศผู้เรียนในสถานประกอบการในสาขาวิชาต่างๆอย่างเพียงพอ					
37	สถานศึกษาและสถานประกอบการมีการจัดทำแผนการนิเทศร่วมกันในแต่ละภาคการศึกษาได้อย่างเหมาะสม					
38	ครูนิเทศของสถานศึกษาสามารถปฏิบัติงานตามแผนการนิเทศอย่างมีประสิทธิภาพ					
39	สถานศึกษามีการให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการนิเทศการฝึกอาชีพแก่ครูนิเทศของสถานศึกษา ครูฝึกของสถานประกอบการและผู้เรียนอย่างเพียงพอ					
40	สถานศึกษากำกับและติดตามผลการปฏิบัติหน้าที่ของครูนิเทศของสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ					
41	ครูนิเทศของสถานศึกษามีการตรวจสอบบันทึกการฝึกอาชีพของผู้เรียนอย่างสม่ำเสมอ					
42	ในกรณีที่ผู้เรียนเกิดปัญหาเกี่ยวกับการฝึกอาชีพ ครูนิเทศของสถานศึกษาสามารถติดต่อประสานงานกับสถานประกอบการเพื่อช่วยเหลืออย่างเหมาะสม					
43	ครูนิเทศของสถานศึกษามีความสามารถในการให้คำปรึกษาและสร้างขวัญกำลังใจให้แก่ผู้เรียนในสถานประกอบการ เพื่อให้การฝึกอาชีพเป็นไปอย่างราบรื่น และเกิดประโยชน์สูงสุดต่อตัวผู้เรียน					
44	สถานศึกษาและสถานประกอบการ มีการนำผลการนิเทศมาประเมินและปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนร่วมกันในแต่ละภาคการศึกษา					
45	ครูฝึกของสถานประกอบการมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทของครูนิเทศของสถานศึกษาอย่างชัดเจน					
46	ครูนิเทศของสถานศึกษามีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทของครูฝึกของสถานประกอบการอย่างชัดเจน					

ตอนที่ 3 ปัญหาที่พบในการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนระบบทวิภาคี

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในข้อที่ตรงกับปัญหาที่พบในการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ในเขตกรุงเทพมหานคร

1. การจัดหลักสูตร

- บุคลากรของสถานศึกษาและสถานประกอบการไม่เข้าใจหลักการจัดโครงสร้างหลักสูตรในระบบทวิภาคี
- การจัดโครงสร้างหลักสูตรหลังจากร่วมลงนามบันทึกข้อตกลงความร่วมมือการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของสถานศึกษาได้รับความร่วมมือจากสถานประกอบการสถานประกอบการน้อย
- ขาดการมีส่วนร่วมของสถานประกอบการในการจัดโครงสร้างหลักสูตรระบบทวิภาคี
- สถานประกอบการขาดความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับงานวิชาการในสถานศึกษา เช่น การจัดหลักสูตร โครงสร้างหลักสูตร
- สถานประกอบการบางแห่งต้องการใช้โครงสร้างหลักสูตรเฉพาะที่ตนเองต้องการ เป็นอุปสรรคต่อสถานศึกษาในการจัดการเรียนการสอนระบบทวิภาคี
- สถานประกอบการไม่สามารถจัดการฝึกอาชีพตามที่ระบุในบันทึกข้อตกลงความร่วมมือการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีได้
- ผู้แทนสถานประกอบการที่เข้าร่วมประชุมกับสถานศึกษาไม่มีอำนาจในการตัดสินใจ เป็นเหตุให้การแก้ไขปัญหา หรือการตัดสินใจเป็นไปอย่างล่าช้า
- ครูฝึกของสถานประกอบการมีการเปลี่ยนแปลงบ่อย
- ครูฝึกของสถานประกอบการมีความรู้ความสามารถไม่เพียงพอ
- อื่นๆ.....

2. การจัดการเรียนการสอนและการวัดประเมินผล

- สถานศึกษาและสถานประกอบการมีความเห็นที่แตกต่างกันเกี่ยวกับรูปแบบการจัดการฝึกอาชีพ
- การจัดการเรียนการสอนและการฝึกอาชีพไม่เป็นไปตามแผนการเรียนและแผนการฝึกอาชีพที่กำหนดไว้
- ขาดการจัดอบรมพัฒนาครูนิเทศและครูฝึกร่วมกันเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนระบบทวิภาคี และการวัดประเมินผลระบบทวิภาคี

- ขาดความร่วมมือจากสถานประกอบการในการส่งบุคลากรในการเข้าประชุมร่วมกับสถานศึกษา
- การพัฒนาวิชาชีพของครูผู้สอนในสาขาวิชาต่างๆของสถานศึกษาตามเกณฑ์มาตรฐานการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีที่กำหนด ไม่ได้รับความร่วมมือจากครูผู้สอนของสถานศึกษา
- การจัดบันทึกการฝึกอาชีพ แฟ้มสะสมผลงาน บันทึกคุณธรรมจริยธรรมและจิตอาสาของผู้เรียนไม่สมบูรณ์ ที่จะพร้อมสำหรับการตรวจจากครูนิเทศ
- บุคลากรของสถานประกอบการยังขาดความรู้ความเข้าใจในการวัดและประเมินผลการฝึกอาชีพของผู้เรียน
- แบบประเมินผลการฝึกอาชีพไม่สามารถประเมินผลได้ตรงตามสภาพการปฏิบัติงานจริงในสถานประกอบการ
- วัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือในการฝึกอาชีพของสถานประกอบการไม่เพียงพอสำหรับการฝึกอาชีพของผู้เรียน
- อื่นๆ.....

3. การจัดการฝึกอาชีพ

- สถานศึกษาและสถานประกอบการไม่มีความพร้อมในด้านครูผู้สอน ครูฝึก ครูนิเทศ งบประมาณ และการบริหารจัดการอย่างเพียงพอ
- ค่าตอบแทนและสวัสดิการของผู้เรียนไม่เป็นไปตามบันทึกข้อตกลงความร่วมมือการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี
- จำนวนผู้ที่สนใจเรียนในระบบทวิภาคีไม่เป็นไปตามแผน
- การประชาสัมพันธ์ระบบทวิภาคีขาดประสิทธิภาพ ไม่น่าสนใจและไม่ตรงกลุ่มเป้าหมาย
- ผู้เรียน ผู้ปกครอง ขาดความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับแนวทางการจัดการเรียนการสอนระบบทวิภาคี
- สถานประกอบการไม่สามารถคัดเลือกผู้เรียนเข้าฝึกอาชีพได้ตามแผนการรับผู้เรียนของสถานประกอบการ
- สถานศึกษาไม่มีการสำรวจความพึงพอใจของหัวหน้างานในสถานประกอบการ เกี่ยวกับความรู้ความสามารถของผู้เรียน
- สถานศึกษาไม่มีการสำรวจความพึงพอใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนระบบทวิภาคีของผู้สำเร็จการศึกษาระบบทวิภาคี
- สถานศึกษาขาดการติดตามสถานะการมีงานทำของผู้เรียนหลังสำเร็จการศึกษาระบบทวิภาคี

- ผู้เรียนที่เข้ารับการฝึกอาชีพจากสถานประกอบการไม่สามารถปฏิบัติตามกฎระเบียบ ข้อตกลงของสถานประกอบการได้
- วุฒิภาวะและความรับผิดชอบของผู้เรียนไม่เหมาะสมกับการฝึกอาชีพในสถานประกอบการ เป็นเหตุให้ไม่สามารถปฏิบัติงานในสถานประกอบการได้อย่างต่อเนื่อง
- อื่นๆ.....

4. การนิเทศ

- การจัดทำแผนการนิเทศของสถานศึกษาขาดความชัดเจน
- ครูนิเทศไม่สามารถดำเนินการนิเทศตามแผนการนิเทศที่ได้วางแผนไว้
- ครูฝึกขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการนิเทศการฝึกอาชีพของผู้เรียนในสถานประกอบการ
- ผู้เรียนขาดโอกาสในการขอคำปรึกษาและคำแนะนำอย่างใกล้ชิดจากอาจารย์นิเทศได้เท่าที่ควร
- ครูนิเทศของสถานศึกษามีภาระงานมาก ไม่สามารถปฏิบัติกรนิเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- ครูนิเทศของสถานศึกษาขาดทักษะในการให้คำปรึกษาและเสริมแรงผู้เรียน
- กระบวนการนิเทศของครูนิเทศขาดการปรับปรุงและพัฒนาให้สอดคล้องกับสภาพปัจจุบัน
- อื่นๆ.....

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะอื่นๆ

.....

.....

.....

.....

ขอขอบพระคุณอย่างสูง

แบบสอบถามความคิดเห็น

การบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนระบบทวิภาคี เขตกรุงเทพมหานคร

คำชี้แจง แบบสอบถามฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการทำวิทยานิพนธ์ระดับมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหาร การศึกษา ภาควิชานโยบาย การจัดการ และความเป็นผู้นำทางการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย

เรื่อง แนวทางการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนระบบทวิภาคี ในเขตกรุงเทพมหานคร

สำหรับสถานประกอบการ

โดยแบบสอบถามนี้เป็นส่วนหนึ่งในการศึกษาตามวัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 1 : เพื่อศึกษาสภาพ ปัจจุบันของการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนระบบทวิภาคี ในเขตกรุงเทพมหานคร 2 : เพื่อศึกษา ปัญหาของการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนระบบทวิภาคี ในเขตกรุงเทพมหานคร

แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

- ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานะผู้ตอบแบบสอบถาม
- ตอนที่ 2 สภาพการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนระบบทวิภาคี
- ตอนที่ 3 ปัญหาที่พบในการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนระบบทวิภาคี
- ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะอื่นๆ

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณผู้ให้ข้อมูลทุกท่าน คำตอบของท่านไม่มีผลกระทบใดๆ ต่อตัวท่านหรือสถาน ประกอบการของท่าน เพราะคำตอบที่ได้รับผู้วิจัยถือเป็นความลับและนำเสนอผลการวิจัยในภาพรวม เพื่อ ใช้เป็นประโยชน์ทางวิชาการ และนำไปให้ก่อเกิดประโยชน์สูงสุดต่อการพัฒนาการศึกษาของประเทศไทย ต่อไป

นางสาวอิสริยา ออสุวรรณ : ผู้วิจัย

ติดต่อสอบถามเพิ่มเติม โทร. 089-422456 E-mail : aj.nongnang@gmail.com

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานะผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง ขอความกรุณาใส่เครื่องหมาย ✓ หน้าช่องที่ตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด

1. เพศ

ชาย

หญิง

2. อายุ

ต่ำกว่า 30 ปี

30 - 39 ปี

40 - 49 ปี

50 ปีขึ้นไป

3. วุฒิการศึกษา

ปริญญาตรี

ปริญญาโท

ปริญญาเอก

อื่นๆ ระบุ.....

4. ตำแหน่งงาน

ผู้บริหาร/หัวหน้าสถานประกอบการ

ผู้บริหารหรือผู้ดูแลทรัพยากรบุคคลของสถานประกอบการ

ครูฝึก

ตอนที่ 2 สภาพการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนระบบทวิภาคี

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับการปฏิบัติการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ในเขตกรุงเทพมหานคร โดยมีตัวเลือก 5 ระดับ ดังนี้

ระดับ	ระดับการปฏิบัติในปัจจุบัน
5	มีการปฏิบัติรายการนั้นในระดับมากที่สุด
4	มีการปฏิบัติรายการนั้นในระดับมาก
3	มีการปฏิบัติรายการนั้นในระดับปานกลาง
2	มีการปฏิบัติรายการนั้นในระดับน้อย
1	มีการปฏิบัติรายการนั้นในระดับน้อยที่สุด

ข้อที่	การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี	ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
การจัดหลักสูตร						
1	สถานศึกษาและสถานประกอบการได้ร่วมกันประชุมปรึกษาเกี่ยวกับแนวทางการจัดทำโครงสร้างหลักสูตร ก่อนเปิดการเรียนการสอนระบบทวิภาคี					
2	สถานศึกษามีการวิเคราะห์ความต้องการของตลาดแรงงานในท้องถิ่นอย่างต่อเนื่อง และจัดการเรียนในสาขาวิชาตรงตามความต้องการของสถานประกอบการและตลาดแรงงาน					
3	การกำหนดเนื้อหาและทักษะการปฏิบัติงานได้รับความเห็นชอบจากทั้งสถานศึกษาและสถานประกอบการ					
4	สถานศึกษาและสถานประกอบการร่วมกันประเมินการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีแต่ละสาขาวิชา					
5	สถานประกอบการมีครูฝึกอาชีพในสาขาวิชาที่ร่วมกันจัดการเรียนการสอนตามข้อกำหนด					
6	สถานประกอบการจัดให้มีผู้ประสานงานด้านการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี					
7	สถานศึกษาและสถานประกอบการร่วมกันกำหนดรูปแบบของการจัดแผนการเรียนและแผนการฝึกอาชีพที่เหมาะสม					
8	สถานศึกษาและสถานประกอบการจัดทำ ประเมิน และปรับปรุงแผนการเรียนและแผนการฝึกอาชีพร่วมกันอย่างสม่ำเสมอ					
9	ครูผู้สอนวิชาชีพในสาขาวิชาของสถานศึกษาได้รับการพัฒนาวิชาชีพที่สอนจากสถานประกอบการไม่น้อยกว่า สี่สิบชั่วโมงต่อคนต่อปีการศึกษา					
10	สถานศึกษาและสถานประกอบการมีการกำหนดระบบประกันคุณภาพการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีที่ชัดเจน					
11	สถานศึกษามีห้องเรียนและห้องปฏิบัติการสำหรับผู้เรียนที่เพียงพอต่อการจัดการเรียนการสอน					
12	สถานศึกษาและสถานประกอบการร่วมกันจัดการอบรมพัฒนาประชุมชี้แจงหลักการ และวิธีการสอน ให้แก่ครูผู้สอน บุคลากรทางการศึกษาและครูฝึกในสถานประกอบการ ให้มีความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีอย่างสม่ำเสมอ					

ข้อที่	การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี	ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
การจัดการเรียนการสอนและการวัดประเมินผล						
13	สถานประกอบการมีส่วนร่วมในการกำหนดรูปแบบการสอนที่เหมาะสมกับผู้เรียน สถานศึกษา และสถานประกอบการ					
14	สถานศึกษาและสถานประกอบการมีการประเมินรูปแบบการจัดการเรียนการสอนร่วมกันในแต่ละภาคการศึกษา					
15	การวางแผนการจัดตารางสอนของสถานศึกษามีการประสานงานกับสถานประกอบการให้เหมาะสมกับการจัดการฝึกอาชีพในสถานประกอบการ					
16	ครูผู้สอนรายวิชาในสถานศึกษาสามารถจัดการเรียนการสอนได้สอดคล้องกับการฝึกอาชีพในสถานประกอบการ					
17	ครูฝึกในสถานประกอบการสามารถจัดการฝึกอาชีพได้สอดคล้องกับคำอธิบายรายวิชาและแผนการเรียนในสถานศึกษา					
18	สถานศึกษามีครูผู้สอนตรงสายในทุกสาขาวิชาที่ร่วมจัดการศึกษาระบบทวิภาคี					
19	ครูผู้สอนของสถานศึกษาและครูฝึกของสถานประกอบการได้รับการพัฒนาเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพอย่างต่อเนื่อง					
20	การบันทึกการฝึกอาชีพ แฟ้มสะสมผลงาน บันทึกคุณธรรมจริยธรรม และจิตอาสาของผู้เรียนมีความน่าเชื่อถือสามารถนำมาวัดประเมินผลได้					
21	การประเมินผลก่อนเรียน ระหว่างเรียน และหลังเรียนของสถานศึกษาและสถานประกอบการมีการยึดถือปฏิบัติอย่างจริงจัง					
22	สถานศึกษาและสถานประกอบการกำหนดเกณฑ์การประเมินผลและวิธีการในการวัดประเมินผลร่วมกัน					
23	การวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ ใช้วิธีการประเมินอย่างหลากหลายตามสภาพจริง สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตร และกิจกรรมการเรียนการสอน การฝึกอาชีพ โดยคำนึงถึงพัฒนาการของผู้เรียนและสมรรถนะที่ต้องการ					
24	การติดตามผลการเรียนและผลการสอบมาตรฐานวิชาชีพ ได้ดำเนินการโดยคณะกรรมการร่วมระหว่างสถานศึกษาและสถานประกอบการ					

ข้อที่	การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี	ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
การจัดการฝึกอาชีพ						
25	สถานศึกษาและสถานประกอบการมีความพร้อมด้านครูผู้สอน ครูฝึก ครูนิเทศ ฯลฯ ที่จะจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี					
26	สถานศึกษาจัดสรรงบประมาณในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีอย่างเหมาะสม					
27	การจัดการฝึกอาชีพตรงตามความสนใจและความต้องการของสถานประกอบการ ผู้เรียน และตลาดแรงงาน					
28	สถานศึกษาและสถานประกอบการร่วมกันประชาสัมพันธ์แนะแนวผู้ที่ต้องการเรียนในระบบทวิภาคี ให้เกิดความเข้าใจอย่างถูกต้อง					
29	สถานศึกษาและสถานประกอบการกำหนดแผนการรับและคัดเลือกผู้เรียนได้ตรงตามความต้องการ					
30	สถานศึกษาและสถานประกอบการร่วมกันปฐมนิเทศผู้เรียน ผู้ปกครองและสถานประกอบการ ให้มีความเข้าใจอย่างถูกต้องเกี่ยวกับการเรียนการสอนระบบทวิภาคี					
31	คู่มือผู้เรียนระบบทวิภาคีให้ข้อมูลเกี่ยวกับการเรียนการสอน การฝึกอาชีพ การปฏิบัติตัวในสถานประกอบการ ข้อกำหนด กฎระเบียบ สวัสดิการ สิทธิประโยชน์ ฯลฯ อย่างครบถ้วน					
32	สถานศึกษาสำรวจความพึงพอใจของผู้เรียน ผู้ปกครอง และสถานประกอบการ เกี่ยวกับการฝึกอาชีพในสถานประกอบการและการเรียนในระบบทวิภาคี หลังผู้เรียนสำเร็จการศึกษา					
33	สถานศึกษาสำรวจความพึงพอใจของสถานประกอบการเกี่ยวกับความรู้ความสามารถของผู้เรียน					
34	สถานศึกษามีการติดตามสถานะการปฏิบัติงานทำของผู้เรียนหลังสำเร็จการศึกษาจากระบบทวิภาคี					
35	สถานศึกษามีการสำรวจความคิดเห็นของผู้เรียนที่มีต่อสถานประกอบการเกี่ยวกับการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีในแต่ละปีการศึกษา					

ข้อที่	การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี	ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
การนิเทศ						
36	สถานศึกษามีครูนิเทศที่ไปนิเทศผู้เรียนในสถานประกอบการในสาขาวิชาต่างๆอย่างเพียงพอ					
37	สถานศึกษาและสถานประกอบการมีการจัดทำแผนการนิเทศร่วมกันในแต่ละภาคการศึกษาได้อย่างเหมาะสม					
38	ครูนิเทศของสถานศึกษาสามารถปฏิบัติงานตามแผนการนิเทศอย่างมีประสิทธิภาพ					
39	สถานศึกษามีการให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการนิเทศการฝึกอาชีพแก่ครูนิเทศของสถานศึกษา ครูฝึกของสถานประกอบการและผู้เรียนอย่างเพียงพอ					
40	สถานศึกษากำกับและติดตามผลการปฏิบัติหน้าที่ของครูนิเทศของสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ					
41	ครูนิเทศของสถานศึกษามีการตรวจสอบบันทึกการฝึกอาชีพของผู้เรียนอย่างสม่ำเสมอ					
42	ในกรณีที่ผู้เรียนเกิดปัญหาเกี่ยวกับการฝึกอาชีพ ครูนิเทศของสถานศึกษาสามารถติดต่อประสานงานกับสถานประกอบการเพื่อช่วยเหลืออย่างเหมาะสม					
43	ครูนิเทศของสถานศึกษามีความสามารถในการให้คำปรึกษาและสร้างขวัญกำลังใจให้แก่ผู้เรียนในสถานประกอบการ เพื่อให้การฝึกอาชีพเป็นไปอย่างราบรื่น และเกิดประโยชน์สูงสุดต่อตัวผู้เรียน					
44	สถานศึกษาและสถานประกอบการ มีการนำผลการนิเทศมาประเมินและปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนร่วมกันในแต่ละภาคการศึกษา					
45	ครูฝึกของสถานประกอบการมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทของครูนิเทศของสถานศึกษาอย่างชัดเจน					
46	ครูนิเทศของสถานศึกษามีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทของครูฝึกของสถานประกอบการอย่างชัดเจน					

ตอนที่ 3 ปัญหาที่พบในการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนระบบทวิภาคี

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในข้อที่ตรงกับปัญหาที่พบในการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนระบบทวิภาคี ในเขตกรุงเทพมหานคร

1. การจัดหลักสูตร

- บุคลากรของสถานศึกษาและสถานประกอบการไม่เข้าใจหลักการจัดโครงสร้างหลักสูตรในระบบทวิภาคี
- การจัดโครงสร้างหลักสูตรหลังจากร่วมลงนามบันทึกข้อตกลงความร่วมมือการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของสถานศึกษาได้รับความร่วมมือจากสถานประกอบการสถานประกอบการน้อย
- สถานประกอบการไม่ได้มีส่วนร่วมในการจัดโครงสร้างหลักสูตรระบบทวิภาคีกับสถานศึกษา
- สถานประกอบการยังมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับงานวิชาการในสถานศึกษาน้อย เช่น การจัดหลักสูตร โครงสร้างหลักสูตร
- สถานศึกษาไม่สามารถตอบสนองสถานประกอบการที่ต้องการใช้โครงสร้างหลักสูตรเฉพาะที่ตนเองต้องการ เป็นอุปสรรคต่อสถานศึกษาในการจัดการเรียนการสอนระบบทวิภาคี
- สถานประกอบการไม่สามารถจัดการฝึกอาชีพตามที่ระบุในบันทึกข้อตกลงความร่วมมือการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีได้
- ผู้แทนสถานประกอบการที่เข้าร่วมประชุมกับสถานศึกษาไม่มีอำนาจในการตัดสินใจ เป็นเหตุให้การแก้ไขปัญหา หรือการตัดสินใจเป็นไปอย่างล่าช้า
- ครูฝึกของสถานประกอบการมีการเปลี่ยนแปลงบ่อย
- ครูฝึกของสถานประกอบการมีความรู้ความสามารถไม่เพียงพอ
- อื่นๆ.....

2. การจัดการเรียนการสอนและการวัดประเมินผล

- สถานศึกษาและสถานประกอบการมีความเห็นที่แตกต่างกันเกี่ยวกับรูปแบบการจัดการฝึกอาชีพ
- การจัดการเรียนการสอนและการฝึกอาชีพไม่เป็นไปตามแผนการเรียนและแผนการฝึกอาชีพที่กำหนดไว้
- ขาดการจัดอบรมพัฒนาครูนิเทศและครูฝึกร่วมกันเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนระบบทวิภาคี และการวัดประเมินผลระบบทวิภาคี

- สถานประกอบการไม่สามารถส่งบุคลากรในการเข้าร่วมกับสถานศึกษา
- การพัฒนาวิชาชีพของครูผู้สอนในสาขาวิชาต่างๆของสถานศึกษาตามเกณฑ์มาตรฐานการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีที่กำหนด ไม่ได้รับความร่วมมือจากครูผู้สอนของสถานศึกษา
- การจัดบันทึกการฝึกอาชีพ แพ้ผสมผลงาน บันทึกคุณธรรมจริยธรรมและจิตอาสาของผู้เรียนไม่สมบูรณ์ ที่จะพร้อมสำหรับการตรวจจากครูนิเทศ
- บุคลากรของสถานประกอบการยังขาดความรู้ความเข้าใจในการวัดและประเมินผลการฝึกอาชีพของผู้เรียน
- แบบประเมินผลการฝึกอาชีพไม่สามารถประเมินผลได้ตรงตามสภาพการปฏิบัติงานจริงในสถานประกอบการ
- วัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือในการฝึกอาชีพของสถานประกอบการไม่เพียงพอสำหรับการฝึกอาชีพของผู้เรียน
- อื่นๆ.....

3. การจัดการฝึกอาชีพ

- สถานศึกษาและสถานประกอบการไม่มีความพร้อมในด้านครูผู้สอน ครูฝึก ครูนิเทศ งบประมาณ และการบริหารจัดการอย่างเพียงพอ
- สถานประกอบการไม่สามารถให้ค่าตอบแทนและสวัสดิการของผู้เรียนตามบันทึกข้อตกลงความร่วมมือการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี
- จำนวนผู้ที่สนใจเรียนในระบบทวิภาคีไม่เป็นไปตามแผน
- การประชาสัมพันธ์ระบบทวิภาคีขาดประสิทธิภาพ ไม่น่าสนใจและไม่ตรงกลุ่มเป้าหมาย
- ผู้เรียน ผู้ปกครอง ขาดความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับแนวทางการจัดการเรียนการสอนระบบทวิภาคี
- สถานประกอบการไม่สามารถคัดเลือกผู้เรียนเข้าฝึกอาชีพได้ตามแผนการรับผู้เรียนของสถานประกอบการ
- สถานศึกษาไม่มีการสำรวจความพึงพอใจของหัวหน้างานในสถานประกอบการ เกี่ยวกับความรู้ความสามารถของผู้เรียน
- สถานศึกษาไม่มีการสำรวจความพึงพอใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนระบบทวิภาคีของผู้สำเร็จการศึกษาระบบทวิภาคี
- สถานศึกษาขาดการติดตามสถานะการมีงานทำของผู้เรียนหลังสำเร็จการศึกษาระบบทวิภาคี

- ผู้เรียนที่เข้ารับการฝึกอาชีพจากสถานประกอบการไม่สามารถปฏิบัติตามกฎระเบียบ ข้อตกลงของสถานประกอบการได้
- วุฒิภาวะและความรับผิดชอบของผู้เรียนไม่เหมาะสมกับการฝึกอาชีพในสถานประกอบการ เป็นเหตุให้ไม่สามารถปฏิบัติงานในสถานประกอบการได้อย่างต่อเนื่อง
- อื่นๆ.....

4. การนิเทศ

- การจัดทำแผนการนิเทศของสถานศึกษาขาดความชัดเจน
- ครูนิเทศไม่สามารถดำเนินการนิเทศตามแผนการนิเทศที่ได้วางแผนไว้
- ครูฝึกขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการนิเทศการฝึกอาชีพของผู้เรียนในสถานประกอบการ
- ผู้เรียนขาดโอกาสในการขอคำปรึกษาและคำแนะนำอย่างใกล้ชิดจากครูนิเทศได้เท่าที่ควร
- ครูนิเทศของสถานศึกษามีภาระงานมาก ไม่สามารถปฏิบัติภารกิจได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- ครูนิเทศของสถานศึกษาขาดทักษะในการให้คำปรึกษาและเสริมแรงผู้เรียน
- กระบวนการนิเทศของครูนิเทศขาดการปรับปรุงและพัฒนาให้สอดคล้องกับสภาพปัจจุบัน
- อื่นๆ.....

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะอื่นๆ

.....

.....

.....

.....

ขอขอบพระคุณอย่างสูง

ภาคผนวก จ
แบบประเมินร่างแนวทางการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนระบบทวิภาคี
ในเขตกรุงเทพมหานคร

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

แบบประเมิน

แนวทางการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนระบบทวิภาคี ในเขตกรุงเทพมหานคร (ร่างฉบับที่ 1)

ตอนที่ 1 ข้อมูลของผู้ประเมิน

ชื่อ-นามสกุล.....

ตำแหน่ง.....

ตอนที่ 2 แนวทางการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนระบบทวิภาคี ในเขตกรุงเทพมหานคร (ร่างฉบับที่ 1)

แนวทางการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนระบบทวิภาคี	เหมาะสม	ไม่เหมาะสม	ไม่แน่ใจ
ด้านการจัดหลักสูตร			
1. แนวทางการส่งเสริมให้สถานประกอบการเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำประเมิน และปรับปรุงโครงสร้างหลักสูตร แผนการเรียน และแผนการฝึกอาชีพ			
1) สถานศึกษา จัดอบรม สร้างความรู้ ความเข้าใจให้กับบุคลากรที่เกี่ยวข้องในสถานประกอบการ เพื่อให้สามารถร่วมกันจัดทำโครงสร้างหลักสูตร แผนการเรียน และแผนการฝึกอาชีพที่เหมาะสม			
2) สถานศึกษาต้องสร้างความตระหนักให้แก่สถานประกอบการเกี่ยวกับความสำคัญของการจัดหลักสูตรร่วมกัน			
3) ผู้บริหารสถานศึกษาต้องให้ความสำคัญกับการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีเป็นอันดับต้นๆ โดยประกาศเป็นนโยบายของสถานศึกษาอย่างชัดเจนให้แต่ละสาขาวิชาจัดการเรียนการสอนระบบทวิภาคีร่วมกับสถานประกอบการ และผู้บริหารจัดต้องมีภาวะผู้นำ มีมนุษยสัมพันธ์ในการติดต่อประสานกับผู้บริหารของสถานประกอบการ เพื่อเป็นการเปิดทางให้การดำเนินงานในส่วนต่างๆง่ายขึ้น			
4) สถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำหลักสูตร โดยมีการแต่งตั้งบุคลากรของสถานประกอบการร่วมด้วย			
ข้อเสนอแนะ			
2. แนวทางการพัฒนาครูผู้สอน ครูฝึก รวมทั้งบุคลากรทางการศึกษาในการจัดหลักสูตรการศึกษาระบบทวิภาคีเพื่อพัฒนาวิชาชีพ			
1) สถานศึกษาควรจัดให้ครูผู้สอนและครุฝึกเข้าไปเรียนรู้งานในสถานประกอบการ เพื่อจะได้สามารถจัดหลักสูตร หรือรายวิชาได้เหมาะสม			

แนวทางการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนระบบทวิภาคี	เหมาะสม	ไม่เหมาะสม	ไม่แน่ใจ
2) สถานศึกษาควรจัดการประชุมร่วมกันระหว่างสถานศึกษาและสถานประกอบการเพื่อแลกเปลี่ยนความรู้เกี่ยวกับรายวิชาและงานที่สอดคล้อง			
3) สถานศึกษาควรส่งครูผู้สอน ครูฝึก และบุคลากรทางการศึกษาเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับการจัดหลักสูตรด้วยกัน เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกัน			
ข้อเสนอแนะ			
3. แนวทางการกำหนดระบบประกันคุณภาพการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีร่วมกับสถานประกอบการ			
1) สถานศึกษาสร้างความรู้ความเข้าใจ โดยการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ให้บุคลากรของสถานศึกษาและสถานประกอบการเข้าใจตรงกัน และร่วมกันกำหนดมาตรฐานแต่ละด้าน			
2) ผู้บริหารสถานศึกษาควรกำหนดนโยบายของสถานศึกษาที่ชัดเจน และสร้างความตระหนักให้แก่บุคลากรทางการศึกษา			
3) สถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการกำหนดระบบประกันคุณภาพการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของสถานศึกษา โดยมีการแต่งตั้งบุคลากรของสถานประกอบการด้วย			
ข้อเสนอแนะ			
4. แนวทางการบริหารจัดการหลักสูตรเฉพาะของสถานประกอบการรวมทั้งสถานประกอบการที่ไม่สามารถจัดการฝึกอาชีพตามที่ระบุในบันทึกข้อตกลงความร่วมมือการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีได้			
1) ผู้บริหารทั้ง 2 ฝ่ายควรมีการปรึกษาและแก้ปัญหาาร่วมกัน โดยนึกถึงผู้เรียนเป็นสำคัญ			
2) สถานศึกษาทำความร่วมมือกับสถานประกอบการในการส่งครูผู้สอนของสถานศึกษาเข้าอบรมความรู้จากครูฝึกในสถานประกอบการ ในรายวิชาที่สถานศึกษาขาดแคลนครูผู้สอน เพื่อให้การจัดการเรียนและการฝึกอาชีพมีความสอดคล้องกัน และเป็นไปในทิศทางเดียวกัน			
3) สถานศึกษาควรจัดครูเข้าไปช่วยเหลือ ช่วยแก้ปัญหา และให้คำแนะนำสถานประกอบการในการจัดการฝึกอาชีพให้ตรงตามที่ระบุในบันทึกข้อตกลงความร่วมมือการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี			

แนวทางการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนระบบทวิภาคี	เหมาะสม	ไม่เหมาะสม	ไม่แน่ใจ
4) สถานศึกษาควรเข้าไปศึกษาทำงานในสถานประกอบการ เพื่อให้ทราบรูปแบบการทำงาน และงานที่ผู้ฝึกอาชีพจะต้องทำ เพื่อประเมินว่าสถานประกอบการสามารถใช้วิธีในการแก้ปัญหาเกี่ยวกับการฝึกอาชีพ			
ข้อเสนอแนะ			
5. แนวทางการส่งเสริมให้สถานประกอบการเข้าร่วมประชุมกับสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง และส่งตัวแทนผู้เข้าร่วมประชุมจากสถานประกอบการที่มีอำนาจในการตัดสินใจ			
1) สถานศึกษาวางแผนการประชุมล่วงหน้าและจัดทำกำหนดการประชุมทั้งปีการศึกษาเพื่อให้สถานประกอบการวางแผน และได้เตรียมความพร้อมสำหรับการเข้าร่วมประชุมแต่ละครั้งในระยะยาว			
2) ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องสร้างความสัมพันธ์กับผู้บริหารสถานประกอบการ เพื่อให้ง่ายต่อการประสานงานและแก้ปัญหาเรื่องต่างๆ			
3) สถานศึกษากำหนดเรื่องที่จะประชุมในประเด็นต่างๆอย่างชัดเจน เพื่อให้สถานประกอบการสามารถจัดสรรบุคลากรในการเข้าร่วมประชุมได้เหมาะสม และสามารถตัดสินใจได้ทันที			
ข้อเสนอแนะ			
ด้านการจัดการเรียนการสอนและการวัดประเมินผล			
6. แนวทางการส่งเสริมให้สถานประกอบการมีส่วนร่วมในการกำหนดรูปแบบการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับผู้เรียน			
1) สถานศึกษาสร้างความรู้ความเข้าใจแก่สถานประกอบการเกี่ยวกับข้อดี/ข้อเสีย ลักษณะการจัดรูปแบบ และความแตกต่างของรูปแบบการเรียนการสอนในแบบต่างๆ			
2) สถานศึกษาหารือกับสถานประกอบการเพื่อเลือก และประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับการจัดการฝึกอาชีพ ผู้เรียน สถานศึกษา และสถานประกอบการ			
ข้อเสนอแนะ			

แนวทางการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนระบบทวิภาคี	เหมาะสม	ไม่เหมาะสม	ไม่แน่ใจ
7. แนวทางการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอน การฝึกอาชีพ ให้เป็นไปตามแผนการเรียน และแผนการฝึกอาชีพที่กำหนดไว้			
1) สถานศึกษามีการแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศของสถานศึกษา สำหรับดำเนินการนิเทศการจัดระบบการนิเทศการเรียนการสอนในสถานศึกษา และนิเทศการฝึกอาชีพในสถานประกอบการ			
2) สถานศึกษามีการจัดระบบ วางแผนการนิเทศการเรียนการสอนในสถานศึกษา และนิเทศการฝึกอาชีพในสถานประกอบการอย่างต่อเนื่อง และสอดคล้องกัน			
3) สถานศึกษามีการประสานงานกับสถานประกอบการอย่างสม่ำเสมอ เกี่ยวกับการฝึกอาชีพ และปัญหาที่พบในการจัดการฝึกอาชีพให้แก่ผู้เรียน เพื่อร่วมกันแก้ปัญหาอย่างรวดเร็ว			
ข้อเสนอแนะ			
8. แนวทางการพัฒนาครูผู้สอนครูฝึกในการจัดการเรียนการสอนและการวัดประเมินผล			
1) สถานศึกษาควรจัดให้ครูผู้สอนและครูฝึก ควรพูดคุย ปรึกษาหารือกันเกี่ยวกับรายละเอียดเนื้อหาการสอนในสถานศึกษาและการฝึกอาชีพในสถานประกอบการ เพื่อให้มีความสอดคล้องกัน			
2) สถานศึกษาควรส่งครูผู้สอน ครูฝึก และบุคลากรทางการศึกษาเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนและการวัดประเมินผลด้วยกัน เพื่อให้มีความเข้าใจตรงกัน และสามารถจัดการเรียนการสอนควบคู่กันได้อย่างมีประสิทธิภาพ			
3) ครูผู้สอนควรแนะนำวิธีในการประเมินผล ประเมินทักษะ สมรรถนะของผู้เรียนให้แก่ครูฝึกในสถานประกอบการ เพื่อให้ครูฝึกมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการประเมินผลของสถานศึกษา และสามารถประเมินสมรรถนะของผู้เรียนได้ตรงตามหลักการวัดประเมินผลของสถานศึกษา			
ข้อเสนอแนะ			

แนวทางการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนระบบทวิภาคี	เหมาะสม	ไม่เหมาะสม	ไม่แน่ใจ
9. แนวทางการส่งเสริมให้ผู้เรียนจัดทำบันทึกการฝึกอาชีพ เพิ่มสะสมผลงาน บันทึกคุณธรรมจริยธรรมและจิตอาสาอย่างสมบูรณ์ มีความน่าเชื่อถือ สามารถนำมาวัดประเมินผลได้			
1) ครูที่ปรึกษา ครูนิเทศ และครูฝึกจะต้องกำกับให้ผู้ฝึกอาชีพจัดทำบันทึกการฝึกอาชีพ เพิ่มสะสมผลงาน บันทึกคุณธรรมจริยธรรมและจิตอาสาอย่างต่อเนื่องเป็นประจำทุกวัน			
2) ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากรทางการศึกษาต้องสร้างความตระหนักให้แก่ผู้ฝึกอาชีพ ให้ความสำคัญของการทำบันทึกการฝึกอาชีพ เพิ่มสะสมผลงาน บันทึกคุณธรรมจริยธรรมและจิตอาสา			
3) สถานศึกษาควรจัดกิจกรรมปฐมนิเทศก่อนการฝึกอาชีพให้ผู้เรียนเพื่ออ่านเตือนและสร้างความเข้าใจกับผู้เรียนเกี่ยวกับการทำบันทึกการฝึกอาชีพ เพิ่มสะสมผลงาน บันทึกคุณธรรมจริยธรรมและจิตอาสา			
ข้อเสนอแนะ			
10. แนวทางการส่งเสริมให้สถานศึกษาและสถานประกอบการสามารถประเมินผลก่อนเรียนระหว่างเรียนและหลังเรียนร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ			
1) สถานศึกษาวางแผนการประเมินผลในระยะต่าง โดยพิจารณารายวิชา			
2) สถานศึกษาสร้างแบบประเมินผลก่อนเรียน ระหว่างเรียน และหลังเรียน ให้สอดคล้องกับสมรรถของงานที่ผู้ฝึกอาชีพในสถานประกอบการ เพื่อให้สถานประกอบการสามารถนำไปใช้ได้อย่างง่ายดาย			
3) ครูนิเทศเป็นผู้ติดตามการประเมินผลในสถานศึกษา และกำกับดูแลช่วยเหลือ ให้คำแนะนำสถานประกอบการเกี่ยวกับการประเมินผล			
ข้อเสนอแนะ			
ด้านการจัดการฝึกอาชีพ			
11. แนวทางการส่งเสริมให้ผู้เรียนผู้ประกอบการมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวทางการจัดการเรียนการสอนระบบทวิภาคีอย่างถูกต้องและครบถ้วน			
1) ผู้บริหารสถานศึกษาจัดประชุมผู้ประกอบการและผู้เรียน เพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจ และตระหนักถึงความสำคัญของการเรียนการสอนระบบทวิภาคี และข้อดีของการที่ผู้เรียนเรียนในระบบทวิภาคี และเพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกัน			

แนวทางการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนระบบทวิภาคี	เหมาะสม	ไม่เหมาะสม	ไม่แน่ใจ
2) สถานศึกษาแต่งตั้งครูที่ปรึกษาเพื่อพูดคุย สอบถาม ติดตาม เหตุการณ์ต่างๆของผู้ฝึกอาชีพจากผู้ปกครองโดยตรง ผ่านโทรศัพท์มือถือ สื่อออนไลน์ หรือด้วยวิธีการต่างๆ			
ข้อเสนอแนะ			
12. แนวทางการสำรวจความพึงพอใจของผู้เรียนผู้ปกครองและสถานประกอบการเกี่ยวกับการฝึกอาชีพและการเรียนในระบบทวิภาคี			
1) สถานศึกษาเพิ่มช่องทางในการสำรวจความพึงพอใจให้สามารถเข้าถึงได้ง่ายขึ้น อาทิ การสร้างแบบประเมินความพึงพอใจออนไลน์ หรือการใช้วิธีสัมภาษณ์แบบเป็นทางการและไม่เป็นทางการ หรือการเยี่ยมบ้านผู้เรียน			
2) สถานศึกษาควรมีการสำรวจความพึงพอใจ ก่อนเรียน หลังเรียน และระหว่างเรียน			
ข้อเสนอแนะ			
13. แนวทางการติดตามสถานะการปฏิบัติงานของผู้เรียนหลังสำเร็จการศึกษาในระบบทวิภาคี			
1) สถานศึกษาควรใช้ช่องทางออนไลน์ในการติดตาม สอบถาม และ อัปเดตเหตุการณ์ต่างๆของผู้สำเร็จการศึกษา อาจใช้ความสัมพันธ์ส่วนตัวระหว่างครูและผู้สำเร็จการศึกษา หรือการสร้างกลุ่มผ่านโซเชียลต่างๆ อาทิ กลุ่มในเฟซบุ๊ก กลุ่มไลน์ เพื่อเป็นช่องทางในการเก็บรวบรวมข้อมูล			
ข้อเสนอแนะ			
14. แนวทางการเตรียมความพร้อมด้านบุคลากรงบประมาณและการบริหารจัดการ			
1) ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการวิเคราะห์สถานะของสถานศึกษาในด้านบุคลากร งบประมาณ และการบริหารจัดการ			
2) สถานศึกษาควรจัดประชุมภายในสถานศึกษา เพื่อหารือเกี่ยวกับแนวทางในการแก้ปัญหา และแบ่งหน้าที่รับผิดชอบ รวมถึงการพัฒนาบุคลากรการจัดสรรงบประมาณส่วนต่างๆ			

แนวทางการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนระบบทวิภาคี	เหมาะสม	ไม่เหมาะสม	ไม่แน่ใจ
3) สถานศึกษาทำความร่วมมือกับสถานประกอบการเกี่ยวกับการจัดสรรงบประมาณ รวมถึงการจัดการทรัพยากรการเรียนการสอน วัสดุ อุปกรณ์ต่างๆ			
ข้อเสนอแนะ			
15. แนวทางการเพิ่มจำนวนผู้เรียนทวิภาคี			
1) สถานศึกษาควรประชาสัมพันธ์การจัดการเรียนการสอนระบบทวิภาคีโดยเชิญให้สถานประกอบการที่ร่วมลงนามในบันทึกข้อตกลงความร่วมมือการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี มามีส่วนร่วมในการประชาสัมพันธ์ สร้างความเข้าใจ เป็นการสร้างสัมพันธ์อันดีระหว่างสถานศึกษา สถานประกอบการ และผู้เรียนผู้ปกครอง ส่งผลให้ผู้ปกครองเกิดความมั่นใจในการเรียนระบบทวิภาคีมากยิ่งขึ้น			
2) ผู้บริหารสถานศึกษาและผู้บริหารสถานประกอบการควรประชุมปรึกษาเกี่ยวกับสวัสดิการของผู้เรียนที่จะได้รับเพิ่มเติม นอกเหนือจากค่าแรง เช่น ค่าที่พัก ค่าธรรมเนียมการเรียน ค่ารถรับ/ส่ง เป็นต้น			
3) ผู้บริหารสถานศึกษาควรสร้างความตระหนักให้ครูและบุคลากรทุกฝ่ายในสถานศึกษามีความรู้ความเข้าใจในระบบทวิภาคีอย่างแท้จริง เห็นความสำคัญของการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีที่มีต่อผู้เรียน ชุมชน สังคม และประเทศชาติในอนาคต เพื่อสร้างความเข้มแข็งภายในองค์กร และสามารถอธิบาย ประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับระบบทวิภาคีให้แก่ชุมชนได้รับทราบและเข้าใจอย่างทั่วถึง			
4) สถานศึกษาสร้างช่องทางในการประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อออนไลน์ และการประชาสัมพันธ์ผ่านเสียงทางวิทยุชุมชน ประชาสัมพันธ์ผ่านหนังสือพิมพ์ท้องถิ่น			
5) สถานศึกษามีการแนะแนวการศึกษาต่อในระดับอาชีวศึกษา ให้แก่ผู้เรียนระดับ ม.3			
ข้อเสนอแนะ			

แนวทางการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนระบบทวิภาคี	เหมาะสม	ไม่เหมาะสม	ไม่แน่ใจ
16. แนวทางการส่งเสริมให้ผู้เรียนปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมตามกฎระเบียบ ข้อตกลงของสถานประกอบการ			
1) สถานศึกษาจัดปฐมนิเทศผู้เรียนและผู้ปกครอง โดยระบุและอธิบายกฎระเบียบในการเรียนระบบทวิภาคี และข้อตกลงของสถานประกอบการให้ชัดเจน			
2) สถานศึกษาควรมีช่องทางในการติดตามผู้เรียน สังเกต ทำความรู้จักกับผู้เรียนและครอบครัวอย่างจริงจัง เพื่อให้ทราบปัญหาของผู้เรียน และนำมาหารือแก้ปัญหาาร่วมกันในการจัดแผนการเรียนและแผนการฝึกอาชีพ			
3) สถานศึกษาประสานงานกับผู้ประสานงานในสถานประกอบการอย่างต่อเนื่องเพื่อติดตามความประพฤติ และแก้ปัญหาาร่วมกันได้อย่างทันที่			
4) สถานศึกษาควรจัดกิจกรรมปฐมนิเทศก่อนการฝึกอาชีพโดยเชิญผู้ปกครองและผู้เรียนเข้าร่วมประชุม เพื่อย้ำเตือนและสร้างความเข้าใจกับผู้เรียนเกี่ยวกับการปฏิบัติตนในสถานประกอบการ			
ข้อเสนอแนะ			
ด้านการนิเทศ			
17. แนวทางการส่งเสริมสถานประกอบการให้มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนการนิเทศ			
1) ผู้บริหารสถานศึกษาควรสร้างความตระหนักเกี่ยวกับความสำคัญของการนิเทศให้แก่สถานประกอบการ ซึ่งจะช่วยให้การกำกับ ติดตาม รวมถึงแก้ปัญหาทำได้ง่ายขึ้น และรวดเร็ว			
2) ผู้บริหารสถานศึกษาควรเชิญบุคลากรของสถานประกอบการเข้ามามีส่วนร่วมโดยร่วมกันจัดทำแผนการนิเทศในระยะยาว เพื่อให้สอดคล้องกับแผนการปฏิบัติงานของสถานศึกษา และแผนการปฏิบัติงานของสถานประกอบการ			
ข้อเสนอแนะ			
18. แนวทางการส่งเสริมให้ครูนิเทศของสถานศึกษาสามารถปฏิบัติงานตามแผนการนิเทศอย่างมีประสิทธิภาพ			
1) สถานศึกษาควรวางแผนการนิเทศที่ชัดเจน และมอบหมายหน้าที่ให้ครูนิเทศที่มีความรู้ความสามารถที่เหมาะสมกับสาขาวิชาที่นิเทศ			

แนวทางการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนระบบทวิภาคี	เหมาะสม	ไม่เหมาะสม	ไม่แน่ใจ
2) สถานศึกษาควรบรรจุครูนิเทศออกจากการสอนในระบบปกติ เพื่อให้มีเวลาในการเดินทางไปนิเทศและให้คำปรึกษาผู้เรียนได้อย่างใกล้ชิด			
3) ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ความสำคัญกับการนิเทศ เป็นผู้กำกับ ติดตามการนิเทศของครูนิเทศให้เป็นไปตามแผนการนิเทศอย่างมีประสิทธิภาพ รับฟังปัญหาและข้อเสนอแนะ และพร้อมที่จะสนับสนุน แก้ไขปัญหาดังกล่าว			
4) ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีสัมพันธที่ดีกับผู้บริหารของสถานประกอบการ เพื่อสามารถพูดคุย ปรึกษาหารือเกี่ยวกับปัญหาในการนิเทศ และร่วมกันหาแนวทางแก้ปัญหา เพื่อสนับสนุนการทำงานของครูนิเทศให้เป็นไปตามแผนที่วางไว้			
5) ผู้บริหารสถานศึกษามีการกำกับ ติดตาม และให้ครูนิเทศจัดทำ รายงานการนิเทศแต่ละครั้ง และอาจมีสอบถามครูนิเทศอย่างสม่ำเสมอเกี่ยวกับ ผลการนิเทศ และปัญหาที่พบในการนิเทศ และสิ่งที่ต้องการการสนับสนุนเพิ่มเติม			
ข้อเสนอแนะ			
19. แนวทางการสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการนิเทศให้แก่ครูนิเทศและครูฝึก			
1) สถานศึกษาจัดส่งบุคลากรของสถานศึกษาเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับการนิเทศอย่างสม่ำเสมอ			
2) สถานศึกษาทำความเข้าใจกับครูฝึก เกี่ยวกับกระบวนการนิเทศ และความสำคัญของการนิเทศ เพื่อให้เกิดประโยชน์กับทั้งสถานศึกษาและสถานประกอบการ			
3) สถานศึกษาจัดทำคู่มือการนิเทศของสถานศึกษา และมอบให้สถานประกอบการศึกษาเพิ่มเติม เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกัน			
ข้อเสนอแนะ			
20. แนวทางการส่งเสริมให้พัฒนากระบวนการนิเทศและการจัดการเรียนการสอนร่วมกันระหว่างสถานศึกษาและสถานประกอบการ			
1) ครูนิเทศควรจัดทำรายงานผลการนิเทศในแต่ละครั้งอย่างสม่ำเสมอ รวมถึงวิธีการในการแก้ปัญหาต่างๆที่เกิดขึ้นเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนากระบวนการนิเทศ			

แนวทางการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนระบบทวิภาคี	เหมาะสม	ไม่เหมาะสม	ไม่แน่ใจ
2) สถานศึกษาศรมีการจัดประชุมร่วมกันระหว่างสถานศึกษาและสถานประกอบการ เพื่อร่วมกันแสดงความคิดเห็น ร่วมกันพัฒนา และปรับปรุงกระบวนการนี้เทศจากรายงานผลการนี้เทศของสถานศึกษา			
3) ครูนี้เทศควรประสานงานกับครูฝึกในสถานประกอบการอย่างสม่ำเสมอ เพื่อรับทราบปัญหาที่เกิดขึ้น และสามารถแก้ไขได้ทันทันที			
ข้อเสนอแนะ			
21. แนวทางการส่งเสริมให้ครูนี้เทศให้คำปรึกษาแนะนำผู้เรียนได้อย่างใกล้ชิด			
1) สถานศึกษาเพิ่มช่องทางในการติดตาม ให้คำปรึกษาผู้ฝึกอาชีพหลายช่องทาง อาทิ โทรศัพท์ สื่อออนไลน์ หรือการเยี่ยมบ้าน เป็นต้น			
2) สถานศึกษามีการจัดอบรมครูนี้เทศในเกี่ยวกับจิตวิทยาเบื้องต้น			
3) ครูที่ปรึกษา และครูนี้เทศจะต้องมีทักษะในการสังเกต และสัมพันธ์ที่ดีกับผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนเกิดความไว้วางใจ เชื่อใจ และเชื่อมั่นในตัวครู เพื่อให้เรียนกล้าที่จะบอกเล่าปัญหาของตน			
ข้อเสนอแนะ			

ขอขอบพระคุณอย่างสูง

ภาคผนวก ฉ
แนวทางการสัมภาษณ์แนวทางการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชน
ระบบทวิภาคี ในเขตกรุงเทพมหานคร

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

แนวทางการสัมภาษณ์

แนวทางการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนระบบทวิภาคี ในเขตกรุงเทพมหานคร

ตอนที่ 1 ข้อมูลของผู้ให้สัมภาษณ์

ชื่อ-สกุลผู้ให้สัมภาษณ์.....

ตำแหน่งผู้ให้สัมภาษณ์.....

วันที่สัมภาษณ์.....สถานที่สัมภาษณ์.....

ตอนที่ 2 ประเด็นการสัมภาษณ์

1. ด้านการจัดหลักสูตร

1.1 สถานศึกษาควรมีแนวทางอย่างไรในการผลักดันให้สถานประกอบการเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำประเมินและปรับปรุงโครงสร้างหลักสูตรแผนการเรียนและแผนการฝึกอาชีพ

1.2 สถานศึกษาควรมีแนวทางอย่างไรในการพัฒนาครูผู้สอนครูฝึกรวมทั้งบุคลากรทางการศึกษาในการจัดหลักสูตรการศึกษาระบบทวิภาคีเพื่อพัฒนาวิชาชีพ

1.3 สถานศึกษาควรมีแนวทางอย่างไรในการกำหนดระบบประกันคุณภาพการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีร่วมกับสถานประกอบการ

1.4 สถานศึกษาควรมีแนวทางอย่างไรในการบริหารจัดการหลักสูตรเฉพาะของสถานประกอบการรวมทั้งสถานประกอบการที่ไม่สามารถจัดการฝึกอาชีพตามที่ระบุในบันทึกข้อตกลงความร่วมมือการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีได้

1.5 สถานศึกษาควรมีแนวทางอย่างไร ในการผลักดัน ให้สถานประกอบการเข้าร่วมประชุมกับสถานศึกษาอย่างต่อเนื่องและส่งตัวแทนผู้เข้าประชุมจากสถานประกอบการที่มีอำนาจในการตัดสินใจ

2. ด้านการจัดการเรียนการสอนและการวัดประเมินผล

2.1 สถานศึกษาควรมีแนวทางอย่างไรให้สถานประกอบการมีส่วนร่วมในการกำหนดรูปแบบการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับผู้เรียน

2.2 สถานศึกษาควรมีแนวทางอย่างไรในการจัดการเรียนการสอนการฝึกอาชีพตามแผนการเรียนและแผนการฝึกอาชีพที่กำหนดไว้

2.3 สถานศึกษาควรมีแนวทางอย่างไรในการพัฒนาครูผู้สอนครูฝึกในการจัดการเรียนการสอนและการวัดประเมินผล

2.4 สถานศึกษาควรมีแนวทางอย่างไรในการส่งเสริมให้ผู้เรียนจัดทำบันทึกการฝึกอาชีพที่ผสมผสานผลงานบันทึกคุณธรรมจริยธรรมและจิตอาสาอย่างสมบูรณ์มีความน่าเชื่อถือสามารถนำมาวัดประเมินผลได้

2.5 สถานศึกษาควรมีแนวทางอย่างไรในการส่งเสริมให้สถานศึกษาและสถานประกอบการสามารถประเมินผลก่อนเรียนระหว่างเรียนและหลังเรียนร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ

3. ด้านการจัดการฝึกอาชีพ

3.1 สถานศึกษาควรมีแนวทางอย่างไรให้ผู้เรียนผู้ปกครองมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวทางการจัดการเรียนการสอนระบบทวิภาคีอย่างถูกต้องและครบถ้วน

3.2 สถานศึกษาควรมีแนวทางอย่างไรในการสำรวจความพึงพอใจของผู้เรียนผู้ปกครองและสถานประกอบการเกี่ยวกับการฝึกอาชีพและการเรียนในระบบทวิภาคี

3.3 สถานศึกษาควรมีแนวทางอย่างไรในการติดตามสถานะการทำงานทำของผู้เรียนหลังสำเร็จการศึกษาในระบบทวิภาคี

3.4 สถานศึกษาและสถานประกอบการควรมีแนวทางอย่างไรในการเตรียมความพร้อมด้านบุคลากรงบประมาณและการบริหารจัดการ

3.5 สถานศึกษาควรมีแนวทางอย่างไรในการเพิ่มจำนวนผู้เรียนทวิภาคี

3.6 สถานศึกษาควรมีแนวทางอย่างไรในการส่งเสริมให้ผู้เรียนปฏิบัติตามอย่างเหมาะสมตามกฎระเบียบข้อตกลงของสถานประกอบการ

4. ด้านการนิเทศ

4.1 สถานศึกษาควรมีแนวทางอย่างไรในการกระตุ้นสถานประกอบการให้มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนการนิเทศ

4.2 สถานศึกษาควรมีแนวทางอย่างไรให้ครูนิเทศของสถานศึกษาสามารถปฏิบัติงานตามแผนการนิเทศอย่างมีประสิทธิภาพ

4.3 สถานศึกษาควรมีแนวทางอย่างไรในการสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการนิเทศให้แก่ครูนิเทศและครูฝึก

4.4 สถานศึกษาและสถานประกอบการควรมีแนวทางอย่างไรในการร่วมกันพัฒนากระบวนการนิเทศและการจัดการเรียนการสอน

4.5 สถานศึกษาควรมีแนวทางอย่างไรในการส่งเสริมให้ครูนิเทศให้คำปรึกษาแนะนำผู้เรียนได้อย่างใกล้ชิด

ที่ ศธ 0512.6(2747)/๐๖1

สาขาวิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ถนนพญาไท
แขวงวังใหม่ เขตปทุมวัน กทม. 10330

๕ มกราคม 2560

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบแนวคิดงานวิจัย
เรียน ดร.ประเสริฐ กลิ่นชู ผู้อำนวยการวิทยาลัยเทคโนโลยีภาคตะวันออก
สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบประเมินกรอบงานวิจัย

ด้วย นางสาวอิสริยา ออสุวรรณ นิสิตครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา ภาควิชา
นโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อยู่ในระหว่างจัดทำ
โครงการงานวิจัย เรื่อง "แนวทางการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนระบบทวิภาคี เขต
กรุงเทพมหานคร" โดยมี อาจารย์ ดร.วัลย์พร ศิริภรณ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในการนี้ใคร่ขอเชิญท่านเป็น
ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบแนวคิดงานวิจัย ทั้งนี้ นิสิตผู้วิจัยจะได้ประสานงานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดเป็นผู้ทรงคุณวุฒิดังกล่าวเพื่อประโยชน์ทางวิชาการ
ต่อไป และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชญาพิมพ์ อูสาโท)

ประธานสาขาวิชาบริหารการศึกษา

สาขาวิชาบริหารการศึกษา

โทร. 0 2218 2565-97 ต่อ 7062

โทรสาร 0 2218 2562

ที่ ศธ 0512.6(2747)/054

สาขาวิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ถนนพญาไท
แขวงวังใหม่ เขตปทุมวัน กทม. 10330

๒๕ กุมภาพันธ์ 2560

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมืองานวิจัย
เรียน รองศาสตราจารย์ ดร.ปรัชญนันท์ นิลสุข
สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ด้วย นางสาวอิสริยา ออสุวรรณ นิสิตครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา ภาควิชา
นโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อยู่ในระหว่างดำเนิน
งานวิจัยวิทยานิพนธ์ เรื่อง "แนวทางการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนระบบทวิภาคี เขต
กรุงเทพมหานคร" โดยมี อาจารย์ ดร.วัลย์พร ศิริภิรมย์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในการนี้ใคร่ขอเชิญท่านเป็น
ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือวิจัย ทั้งนี้ นิสิตผู้วิจัยจะได้ประสานงานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดเป็นผู้ทรงคุณวุฒิดังกล่าวเพื่อประโยชน์ทางวิชาการ
ต่อไป และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชญาพิมพ์ อุสาโท)

ประธานสาขาวิชาบริหารการศึกษา

สาขาวิชาบริหารการศึกษา

โทร. 0 2218 2565-97 ต่อ 7062

โทรสาร 0 2218 2562

ที่ ศธ 0512.6 (2747)/431

สาขาวิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ถนนพญาไท
แขวงวังใหม่ เขตปทุมวัน กทม. 10330

2 มิถุนายน 2560

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถามงานวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการวิทยาลัยเทคโนโลยีสยาม

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามงานวิจัย

ด้วย นางสาวอิสริยา ออสุวรรณ นิสิตระดับปริญญาโทบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา ภาควิชานโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กำลังดำเนินการวิจัยวิทยานิพนธ์เรื่อง “แนวทางการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนระบบทวิภาคี ในเขตกรุงเทพมหานคร” โดยมี อาจารย์ ดร. วลัยพร ศิริภิรมย์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในกรณีนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถามกับผู้บริหารและบุคลากรในหน่วยงานของท่าน ซึ่งได้ตรวจสอบและอนุญาตให้ดำเนินการนำเครื่องมือไปเก็บข้อมูลได้ ทั้งนี้ นิสิตผู้วิจัยจะได้ประสานงานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้นิสิตได้ทำการเก็บข้อมูลวิจัยดังกล่าวเพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชญาพิมพ์ อูสาโท)

ประธานสาขาวิชาบริหารการศึกษา

สาขาวิชาบริหารการศึกษา

โทร. 0 2218-2565-97 ต่อ 7062

โทรสาร 0 2218-2562

นางสาวอิสริยา ออสุวรรณ 089-4222456

ที่ ศธ 0512.6 (2747)/ 553

สาขาวิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ถนนพญาไท
แขวงวังใหม่ เขตปทุมวัน กทม. 10330

12 มิถุนายน 2560

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถามงานวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการฝ่ายสรรหาส่วนกลาง บริษัท เซ็นทรัลเรสเทอรองกรุ๊ป
สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามงานวิจัย

ด้วย นางสาวอิสริยา ออสุวรรณ นิสิตครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา ภาควิชา
นโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อยู่ระหว่าง
การดำเนินการวิจัยวิทยานิพนธ์เรื่อง “แนวทางการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนระบบทวิภาคี ใน
เขตกรุงเทพมหานคร” โดยมี อาจารย์ ดร. วลัยพร ศิริภิรมย์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในกรณีนี้ นิสิตมีความ
จำเป็นต้องเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถามกับผู้บริหารและบุคลากรในหน่วยงานของท่าน ซึ่งได้
ตรวจสอบและอนุญาตให้ดำเนินการนำเครื่องมือไปเก็บข้อมูลได้ ทั้งนี้ นิสิตผู้วิจัยจะได้ประสานงานใน
รายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้นิสิตได้ทำการเก็บข้อมูลวิจัยดังกล่าวเพื่อ
ประโยชน์ทางวิชาการต่อไป และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชฎาพิมพ์ อุสาโท)

ประธานสาขาวิชาบริหารการศึกษา

สาขาวิชาบริหารการศึกษา

โทร. 0 2218-2565-97 ต่อ 7062

โทรสาร 0 2218-2562

นางสาวอิสริยา ออสุวรรณ 089-422-2456

ที่ ศธ 0512.6 (2747)/0640

สาขาวิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ถนนพญาไท
แขวงวังใหม่ เขตปทุมวัน กทม. 10330

23 มิถุนายน 2560

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลงานวิจัยโดยการสัมภาษณ์
เรียน ท่านสุรัตน์ จันแยม ที่ปรึกษาอาวุโสศึกษา ศูนย์อาชีวศึกษาทวิภาคี
สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ

ด้วย นางสาวอิสริยา ออสุวรรณ นิสิตครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา ภาควิชานโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อยู่ในระหว่างดำเนินงานวิจัยวิทยานิพนธ์ เรื่อง “แนวทางการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนระบบทวิภาค ในเขตกรุงเทพมหานคร” โดยมี อาจารย์ ดร.วัลย์พร ศิริภิรมย์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์ผู้บริหารและบุคลากรในหน่วยงานของท่าน ซึ่งได้ตรวจสอบและอนุญาตให้ดำเนินการนำเครื่องมือไปเก็บข้อมูลได้ ทั้งนี้ นิสิตผู้วิจัยจะได้ประสานงานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้นิสิตได้ทำการเก็บข้อมูลวิจัยดังกล่าวเพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชญาพิมพ์ อูสาโท)

ประธานสาขาวิชาบริหารการศึกษา

สาขาวิชาบริหารการศึกษา
โทร. 0 2218-2565-97 ต่อ 7062
โทรสาร 0 2218-2562

ที่ ศธ 0512.6 (2747)/๐๖๖๑

สาขาวิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ถนนพญาไท
แขวงวังใหม่ เขตปทุมวัน กทม. 10330

23 มิถุนายน 2560

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลงานวิจัยโดยการสัมภาษณ์

เรียน คุณชัยภัทร สัจจกุล ผู้ช่วยผู้จัดการฝ่ายสรรหาทรัพยากรบุคคล บริษัท ไมเนอร์ กรุ๊ป

ด้วย นางสาวอิสริยา ออสุวรรณ นิสิตครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา ภาควิชานโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อยู่ในระหว่างดำเนินงานวิจัยวิทยานิพนธ์ เรื่อง “แนวทางการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนระบบทวิภาค ในเขตกรุงเทพมหานคร” โดยมี อาจารย์ ดร.วัลย์พร ศิริภิรมย์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในกรณี นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์ผู้บริหารและบุคลากรในหน่วยงานของท่าน ซึ่งได้ตรวจสอบและอนุญาตให้ดำเนินการนำเครื่องมือไปเก็บข้อมูลได้ ทั้งนี้ นิสิตผู้วิจัยจะได้ประสานงานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้นิสิตได้ทำการเก็บข้อมูลวิจัยดังกล่าวเพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชญาพิมพ์ อูสาโท)

ประธานสาขาวิชาบริหารการศึกษา

สาขาวิชาบริหารการศึกษา

โทร. 0 2218-2565-97 ต่อ 7062

โทรสาร 0 2218-2562

ที่ ศธ 0512.6 (2747)/0642

สาขาวิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ถนนพญาไท
แขวงวังใหม่ เขตปทุมวัน กทม. 10330

23 มิถุนายน 2560

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลงานวิจัยโดยการสัมภาษณ์
เรียน รองผู้อำนวยการวิทยาลัยเทคโนโลยีพัฒนการศึกษาดำเนิน

ด้วย นางสาวอิสริยา ออสุวรรณ นิสิตครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา
ภาควิชานโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อยู่ในระหว่างดำเนิน
งานวิจัยวิทยานิพนธ์ เรื่อง “แนวทางการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนระบบทวิภาค ในเขต
กรุงเทพมหานคร” โดยมี อาจารย์ ดร.วัลลภ ศรีภิรมย์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในกรณี นิสิตมีความจำเป็นที่
จะต้องเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์ผู้บริหารและบุคลากรในหน่วยงานของท่าน ซึ่งได้ตรวจสอบ
และอนุญาตให้ดำเนินการนำเครื่องมือไปเก็บข้อมูลได้ ทั้งนี้ นิสิตผู้วิจัยจะได้ประสานงานในรายละเอียดต่อไป
จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้นิสิตได้ทำการเก็บข้อมูลวิจัยดังกล่าวเพื่อ
ประโยชน์ทางวิชาการต่อไป และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชญาพิมพ์ อูสาโท)

ประธานสาขาวิชาบริหารการศึกษา

สาขาวิชาบริหารการศึกษา
โทร. 0 2218-2565-97 ต่อ 7062
โทรสาร 0 2218-2562

ที่ ศธ 0512.6 (2747)/0643

สาขาวิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ถนนพญาไท
แขวงวังใหม่ เขตปทุมวัน กทม. 10330

23 มิถุนายน 2560

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลงานวิจัยโดยการสัมภาษณ์

เรียน อาจารย์ชารีน่า สว่างวงศ์ หัวหน้างานทวิภาคี วิทยาลัยเทคโนโลยีพัฒนวิทยการราชดำเนิน

ด้วย นางสาวอิสริยา ออสุวรรณ นิสิตครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา ภาควิชานโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อยู่ในระหว่างดำเนินงานวิจัยวิทยานิพนธ์ เรื่อง “แนวทางการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนระบบทวิภาค ในเขตกรุงเทพมหานคร” โดยมี อาจารย์ ดร.วัลย์พร ศิริภิรมย์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในกรณีนี้ นิสิตมีความจำเป็นที่จะต้องเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์ผู้บริหารและบุคลากรในหน่วยงานของท่าน ซึ่งได้ตรวจสอบและอนุญาตให้ดำเนินการนำเครื่องมือไปเก็บข้อมูลได้ ทั้งนี้ นิสิตผู้วิจัยจะได้ประสานงานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้นิสิตได้ทำการเก็บข้อมูลวิจัยดังกล่าวเพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชญาพิมพ์ อุสาโท)

ประธานสาขาวิชาบริหารการศึกษา

สาขาวิชาบริหารการศึกษา

โทร. 0 2218-2565-97 ต่อ 7062

โทรสาร 0 2218-2562

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

นางสาวอิสริยา ออสุวรรณ เกิดเมื่อวันที่ 22 สิงหาคม พ.ศ.2533 สำเร็จการศึกษา
ระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาจากโรงเรียนหัวหินวิทยาลัย จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ เมื่อปี
พ.ศ.2550 สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีคณะเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
มหาวิทยาลัยศิลปากร เมื่อปี พ.ศ.2554 และเข้าศึกษาต่อหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา
บริหารการศึกษา ภาควิชานโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา ในปีการศึกษา
2557 ปัจจุบันดำรงตำแหน่งผู้จัดการโรงเรียนพณิชยการหัวหิน อำเภอหัวหิน จังหวัด
ประจวบคีรีขันธ์

